

SOCIALE HERVORMINGEN.

VOORSTELLEN VAN WET
DOOR HET MINISTERIE-KUYPER BIJ DE
STATEN-GENERAAL INGEDIEND.

DEEL I.

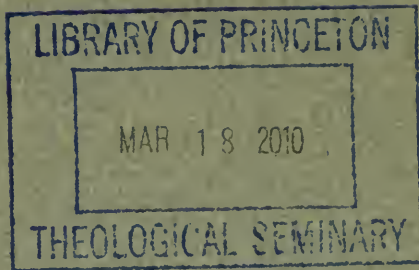
STUK II.

Verzekering van personen, werkzaam in het zeevisschersbedrijf,
tegen geldelijke gevolgen van bedrijfsongevallen.

WAGENINGEN,
NEDERBRAGT & Co.,

1905.

KUYPER
HN
516
.S63
1905
v.1:2
c.2

KUYPER HN516 .S63 1905

Sociale hervormingen

Verzekering van personen, werkzaam in het zeevis-
schersbedrijf, tegen geldelijke gevolgen van
bedrijfsongevallen.

ONTWERP VAN WET.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen die deze zullen zien of hooren lezen, saluut! doen te weten :

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is bij de wet te voorzien in de verzekering van personen, werkzaam in het zeevisschersbedrijf, tegen geldelijke gevolgen van bedrijfsongevallen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze :

HOOFDSTUK I.

INLEIDENDE BEPALINGEN.

Artikel 1.

Volgens de bepalingen dezer wet is verzekerd tegen geldelijke gevolgen van bedrijfsongevallen:

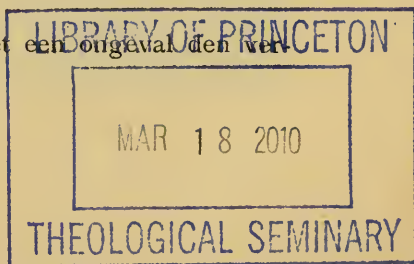
a. de werkmán in het zeevisschersbedrijf;

b. de werkgever, die het zeevisschersbedrijf uitoefent hetzij zonder zeevisschersvaartuig hetzij met één zeevisschersvaartuig aan boord waarvan hij zelf werkzaam is.

Voor de toepassing van deze wet wordt de werkgever geacht het zeevisschersbedrijf met één zeevisschersvaartuig uit te oefenen, indien hij, hetzij alleen, hetzij gezamenlijk met anderen, voor de uitoefening van het bedrijf uitsluitend één zeevisschersvaartuig bezigt.

Artikel 2.

Onder bedrijfsongeval verstaat deze wet een ongeval den zekerde overkomen:

1°. in verband met de uitoefening van het bedrijf;

2°. tijdens een zeereis in verband met het bergen van goederen of het redden van of hulp verleenen aan personen, die behooren tot een ander vaartuig dan het zeevisschersvaartuig, waarop hij werkzaam is;

3°. in den tijd, gedurende welken hij, ten gevolge van overmacht tijdens eene zeereis, gedwongen is zich ergens anders op te houden dan op het zeevisschersvaartuig van zijn werkgever of op zijn eigen zeevisschersvaartuig, indien het ongeval:

a. verband houdt met de uitvoering van eenige opdracht hem gedaan door of namens den gezagvoerder van het vaartuig, dat hem heeft opgenomen of met het bergen van goederen of het redden van of hulp verleenen aan personen tijdens zijn verblijf aan boord van dat vaartuig;

b. hem overkomt na afloop, zooveel hem betreft, van de reis van het vaartuig, dat hem heeft opgenomen, zoolang hij, langs den in zijn geval aangewezen weg, op den terugtocht is naar de Nederlandsche gemeente, vanwaar het zeevisschersvaartuig is vertrokken, waarop hij werkzaam was op het tijdstip, waarop de overmacht ontstond of naar zijn woonplaats, mits deze in Nederland is gelegen.

Artikel 3.

Onder werkgever verstaat deze wet ieder, natuurlijke of rechtspersoon, die anderen in dienst heeft voor de uitoefening van het zeevisschersbedrijf, of ieder natuurlijke persoon, die, zonder anderen in dienst te hebben voor de uitoefening van dat bedrijf, voor eigen rekening het zeevisschersbedrijf uitoefent.

Onder werkman verstaat deze wet ieder, die in dienst van den werkgever in diens onderneming of inrichting tegen loon werkzaam is.

Volontairs, leerlingen en dergelijke personen, die wegens hunne onvoltooide opleiding nog geen loon ontvangen, worden als werklieden beschouwd.

Artikel 4.

Onder verzekeringsplichtige onderneming verstaat deze wet eene onderneming of inrichting, waarin het zeevisschersbedrijf wordt uitgeoefend.

Artikel 5.

Onder zeevisscher verstaat deze wet den werkman, die in dienst is genomen om deel te gaan uitmaken van de bemanning van een zeevisschersvaartuig of die aan boord van een zeevisschersvaartuig in het zeevisschersbedrijf werkzaam is en den werkgever, die het zeevisschersbedrijf met één zeevisschersvaartuig uitoefent aan boord waarvan hij zelf werkzaam is.

Artikel 6.

Onder zeevisschersbedrijf verstaat deze wet het bedrijf van:

- 1°. vangen van visch;
- 2°. vangen van schelp- of schaaldieren;
- 3°. visschen van schelpen;
- 4°. vangen of dooden van zeehonden;
- 5°. inzamelen van wier;
- 6°. opkooopen of afhaken van visch met een vaartuig,

voor zoover het bedrijf wordt uitgeoefend in open zee, op de Zuiderzee, langs de kusten van Friesland en Groningen of op rivieren en andere binnenwateren, mits het bedrijf, uitgeoefend op beide laatstgenoemde wateren, tevens, zij het ook bij uitzondering, wordt uitgeoefend in open zee, op de Zuiderzee of langs de kusten van Friesland en Groningen.

Artikel 7.

De werkzaamheden verricht:

a. ten behoeve van het zeevisschersbedrijf in eene onderneming of inrichting waarin dat bedrijf wordt uitgeoefend, ook indien die werkzaamheden niet uitsluitend ten behoeve van die onderneming of inrichting worden verricht;

b. ten dienste van wetenschappelijk onderzoek der zee met een vaartuig in open zee, op de Zuiderzee, langs de kusten van Friesland en Groningen of op de rivieren en andere binnenwateren, mits het onderzoek op beide laatstgenoemde wateren tevens, zij het ook bij uitzondering, plaats vindt in open zee, op de Zuiderzee of langs de kusten van Friesland en Groningen,

worden voor de toepassing dezer wet geacht plaats te hebben in de uitoefening van het zeevisschersbedrijf.

Artikel 8.

Onder zeevisschersvaartuig verstaat deze wet een vaartuig in Nederland tehuis behoorende, dat gebezigd wordt voor de uitoefening van het zeevisschersbedrijf.

Voor de toepassing dezer wet wordt een vaartuig, dat gebezigd wordt voor de uitoefening van het zeevisschersbedrijf, geacht in Nederland tehuis te behooren:

a. indien het kantoor van den werkgever, die het vaartuig voor de uitoefening van het bedrijf bezigt in Nederland is gevestigd;

b. indien het vaartuig voor de uitoefening van het bedrijf in Nederland wordt uitgerust en zijne bemanning voor ten minste de helft uit ingezetenen van Nederland bestaat.

Onder ingezetenen van Nederland verstaat deze wet:

1°. Nederlanders in Nederland woonachtig;

2°. hen, die hunne woonplaats in Nederland gehad hebben gedurende het jaar voorafgaande aan den dag, waarop zij in het zeevisschersbedrijf zijn te werk gesteld.

Artikel 9.

Onder zeereis verstaat deze wet de reis van een zeevisschersvaartuig.

De zeereis wordt geacht aan te vangen op het tijdstip, waarop in eene Nederlandsche gemeente of op eene Nederlansche reede op het zeevisschersvaartuig het anker wordt gelicht of het zeevisschersvaartuig wordt losgemaakt om zee te kiezen en te eindigen op het tijdstip, waarop na terugkomst uit zee in eene Nederlandsche gemeente of op eene Nederlandsche reede het zeevisschersvaartuig voor anker of vastgemeerd ligt of op land is gebracht.

Artikel 10.

Indien een zeevisschersvaartuig tijdens eene zeereis vergaat of geacht wordt te zijn vergaan of door de bemanning als onzeewaardig wordt verlaten, wordt, totdat het tegendeel blijkt, de zeereis van dat vaartuig voor de toepassing dezer wet geacht te zijn geëindigd op den dag, waarop het vaartuig is vergaan of geacht wordt te zijn vergaan of door de bemanning als onzeewaardig is verlaten.

Artikel 11.

Indien na den aanvang der zeereis, gedurende een bij algemeenen maatregel van bestuur te bepalen tijd geen bericht van een zeevisschersvaartuig is ingekomen, wordt het, totdat het tegendeel blijkt, voor de toepassing dezer wet geacht te zijn vergaan op den dag, bij denzelfden algemeenen maatregel van bestuur te bepalen.

Het in het eerste lid bedoelde tijdsverloop, gedurende hetwelk geen bericht van het zeevisschersvaartuig is ingekomen, en de dag, waarop dat vaartuig wordt geacht te zijn vergaan, kunnen verschillend worden vastgesteld voor elk soort van zeevisschersvaartuig in verband met het daarmede uitgeoefende bedrijf.

Artikel 12.

Indien een zeevisschersvaartuig tijdens eene zeereis vergaat en gedurende een bij algemeenen maatregel van bestuur aan te wijzen tijd na den dag, waarop het vaartuig is vergaan, geen bericht is ingekomen, dat zijne bemanning nog in leven is, worden, totdat het tegendeel blijkt, de leden der bemanning voor de toepassing der wet geacht te zijn overleden ten gevolge van een bedrijfsongeluk, op den dag waarop het vaartuig is vergaan.

Het bepaalde in het vorige lid is eveneens van toepassing indien een zeevisschersvaartuig tijdens eene zeereis geacht wordt te zijn vergaan of door de bemanning als onzeewaardig is verlaten.

Het tijdsverloop, in het eerste lid bedoeld, kan verschillend worden vastgesteld voor elk soort van zeevisschersvaartuig in verband met het daarmede uitgeoefende bedrijf.

Artikel 13.

Indien een verzekerde tengevolge van een zeeramp of eene andere noodlottige gebeurtenis wordt vermist of, indien er grond vermoeden bestaat, dat zijne vermissing het gevolg is van een bedrijfsongeval, wordt hij, indien gedurende een bij algemeen maatregel van bestuur aan te wijzen tijd na den dag, waarop hij werd vermist, geen bericht is ingekomen, dat hij nog in leven is, totdat het tegendeel blijkt, voor de toepassing dezer wet geacht ten gevolge van een bedrijfsongeval te zijn overleden op den dag waarop hij werd vermist.

Het derde lid van artikel 12 is van toepassing.

Artikel 14.

Onder loon verstaat deze wet de inkomsten voor den verzekerde uit het zeevisschersbedrijf.

Indien het loon gedeeltelijk of geheel bestaat in huisvesting, verstrekkingen in natura of wel in beide, wordt de geldswaarde daarvan geschat volgens de waarde ter plaatse van verstrekking.

Artikel 15.

Het loon van den werkgever, die als zeevisscher werkzaam is, wordt voor de toepassing dezer wet geacht gelijk te zijn aan het loon van den werkmán, die als zeevisscher in hetzelfde of in een soortgelijk bedrijf aan boord van een soortgelijk zeevisschersvaartuig als dat van den hierbedoelden werkgever den hoogsten rang bekleedt.

Artikel 16.

Onder dagloon verstaat deze wet het bedrag, dat de verzekerde geacht wordt gemiddeld per dag als loon te ontvangen.

Bij algemeen maatregel van bestuur wordt, hetzij in het algemeen, hetzij ten opzichte van bepaalde gemeenten het bedrag vastgesteld, dat als dagloon van den verzekerde zal gelden, met dien verstande, dat voor de verschillende bedrijven en in hetzelfde bedrijf voor de verschillende soorten van verzekerden verschillende bedragen kunnen worden vastgesteld.

Voor de berekening van de hoegrootheid van het dagloon komen de Zondagen en algemeen erkende Christelijke feestdagen niet in aanmerking.

Het dagloon gaat een bedrag van vier gulden niet te boven.

Artikel 17.

Het dagloon van volontairs, leerlingen en dergelijke personen, die wegens hunne onvoltooide opleiding nog geen loon of niet per dag het loon ontvangen, dat gelijk is aan het laagste bedrag, dat in de gemeente waarin de onderneming of inrichting is gevestigd is vastgesteld als dagloon voor de minst betaalde volslagen werklieden van hetzelfde geslacht in het bedrijf, waarin de opleiding plaats vindt, wordt voor de toepassing dezer wet, met uitzondering der artikelen 32, 33, 35, 37, 40 en 54 gerekend gelijk te zijn aan dat laagste bedrag, maar niet meer dan één gulden.

Het dagloon van volontairs, leerlingen en dergelijke personen, die loon ontvangen, wordt voor de toepassing der artikelen 32, 33, 35, 37, 40 en 54 vastgesteld bij den algemeenen maatregel van bestuur, bedoeld in artikel 16.

Bestaat het loon van de in het vorige lid bedoelde personen, uitsluitend uit voeding of logies aan boord, of uit beide, dan bedraagt hun dagloon voor de toepassing der in dat lid genoemde artikelen, vijftig centen.

De bepalingen van het eerste, tweede en derde lid zijn eveneens van toepassing op het dagloon van een persoon beneden den leeftijd van 16 jaren, die geen volontair, leerling of dergelijk persoon is.

Artikel 18.

De werkgever draagt zorg, dat de in zijnen dienst zijnde werklieden, die als zeevisschers werkzaam zijn in bij algemeenen maatregel van bestuur aan te wijzen bedrijven jaarlijks in een register worden ingeschreven, met opgave van het bedrijf of de bedrijven en van den rang waarin, benevens van het soort van vaartuig waarop die werklieden in het jaar volgende op den dag van de inschrijving vermoedelijk werkzaam zullen zijn.

De werkgever, die als zeevisscher werkzaam is in de in het vorige lid bedoelde bedrijven, is verplicht voor zijne eigen inschrijving in het register zorg te dragen.

Indien de zeevisscher, bedoeld in de beide voorgaande leden, in een ander bedrijf, in een anderen rang of op een ander soort van vaartuig wordt te werk gesteld, is de werkgever verplicht deze veranderingen in het register te doen inschrijven.

Het tijdstip der inschrijving, de plaats waar, de wijze waarop en de voorwaarden waaronder de inschrijving geschiedt benevens vorm en inhoud van het register worden bij algemeenen maatregel van bestuur vastgesteld, met dien verstande, dat voor de verschillende bedrijven en voor de verschillende gemeenten een verschillend tijdstip van inschrijving kan worden vastgesteld.

Artikel 19.

Het register, in het vorige artikel bedoeld, wordt gehouden door den waterschout der gemeente waar een of meer der be-

drijven, genoemd in den algemeenen maatregel van bestuur, bedoeld in het vorige artikel, worden uitgeoefend; bij gebreke of verhinderings van dien: door den commissaris van politie aldaar of, zijn er meer dan één, door een hunner door den burgemeester aan te wijzen; of bij gebreke of verhinderings van den commissaris van politie door den burgemeester dier gemeente of door dengene, die hem als zoodanig vervangt.

Hij, die belast is met houden van het register, doet telkens een afschrift van de opgaven en van de daarin aangebrachte veranderingen in het register, toekomen aan het bestuur der Rijksverzekeringsbank. Tevens zendt hij bij te adviseeren dienstbrief aan den ingeschreven zeevisscher en van de daarin aangebrachte veranderingen telkens een uittreksel, voor zooveel dien verzekerde betreft, van de opgaven telkens in het register.

Artikel 20.

Als dagloon van den verzekerde, ingeschreven in het register, bedoeld in artikel 18 geldt, behoudens het bepaalde in artikel 17, het dagloon, vastgesteld voor den rang van dien verzekerde in het bedrijf of in de bedrijven, waarin hij volgens opgave van het register werkzaam zal zijn.

Indien een verzekerde, die overeenkomstig het bepaalde bij artikel 18 behoort te zijn ingeschreven, niet is ingeschreven, of indien de werkgever, bedoeld in het tweede lid van artikel 18, ten aanzien van zijn eigen inschrijving eene onjuiste of onvolledige opgave heeft gedaan, bepaalt het bestuur der Rijksverzekeringsbank in welk bedrijf of in welke bedrijven, in welken rang en op welk soort van vaartuig de verzekerde voor de toepassing dezer wet geacht werkzaam te zijn.

Het bestuur zendt bij te adviseeren dienstbrief aan den in het vorige lid bedoelden verzekerde en aan zijn werkgever, voor zooveel dien verzekerde betreft, een uittreksel van de opgaven in het register.

Indien de termijn, waarbinnen beroep openstaat, verstreken is, of indien de uitspraak, waarbij de opgaven of de veranderingen in het register zijn vastgesteld, onherroepelijk is geworden, geldt het uittreksel, bedoeld in het vorige lid en in het laatste lid van artikel 19, als bewijs van de juistheid der opgaven of veranderingen in het register, totdat opnieuw eene inschrijving is geschied, eene verandering is aangebracht, of de tijd, waarvoor de inschrijving is geschied, is verstreken.

Artikel 21.

De werkgever, die een verzekeringsplichtig bedrijf uitoefent, genoemd of bedoeld in artikel 10 der Ongevallenwet 1901, welk bedrijf tevens deel uitmaakt van het zeevisscherbedrijf, wordt ten aanzien van de verzekering tegen geldelijke gevolgen van bedrijfsongevallen geacht uitsluitend werkgever te zijn in den zin van deze wet.

Personen in dienst van den in het vorige lid bedoelden werkgever, die werkzaam zijn in het in dat lid bedoelde verzekeringsplichtige bedrijf, zijn uitsluitend verzekerd overeenkomstig de bepalingen van deze wet.

Artikel 22.

De bepalingen dezer wet zijn ook van toepassing:

a. op den werkgever, wiens onderneming of inrichting in Nederland is gevestigd, voor zooveel hij zijn bedrijf in het buitenland uitoefent, ten aanzien van den werkman, dien hij daarvoor gebruikt, zoo deze zijne woonplaats hier te lande heeft;

b. op den onder *a* bedoelden werkman, die in het buitenland door een bedrijfsongeval wordt getroffen.

De bepalingen dezer wet zijn niet van toepassing:

1°. op den werkgever, voor zooveel hij het zeevisschersbedrijf met een ander vaartuig dan een zeevisschersvaartuig uitoefent;

2°. op den werkman, die werkzaam is in het zeevisschersbedrijf op een ander vaartuig dan een zeevisschersvaartuig.

Artikel 23.

Onder „Onze Minister” verstaat deze wet „Onze Minister met de uitvoering van deze wet belast.”

HOOFDSTUK II.

VAN DE UITVOERING DER VERZEKERING.

Artikel 24.

De uitvoering van de in deze wet geregelde verzekering is opgedragen aan de Rijksverzekeringsbank, bedoeld in artikel 13 der Ongevallenwet 1901.

HOOFDSTUK III.

VAN DEN OMVANG DER SCHADELOOSSTELLINGEN EN DE BEREKENING DAARVAN.

TITEL I.

VAN DE SCHADELOOSSTELLINGEN AAN VERZEKERDEN, DIE NIET TEVENS UIT EIGEN HOOFDE VERZEKERD ZIJN, OVEREENKOMSTIG DE BEPALINGEN DER ZIEKTEVERZEKERINGSWET 1905 TEGEN GELDELIJKE GEVOLGEN VAN ZIEKTE EN OVERLIJDEN.

§ 1. *Van de geneeskundige schadeloosstelling.*

Artikel 25.

De Rijksverzekeringsbank verleent den verzekerde, wien een

bedrijfsongeval overkomt als schadeloosstelling, van den dag van het ongeval af:

1°. genees- en heelkundige behandeling of vergoeding daarvoor in de gevallen en volgens regelen bij algemeenen maatregel van bestuur te stellen;

2°. genees- en heelmiddelen zoomede kunstmiddelen welke noodig zijn voor de genezing, voor het behoud van het herstel of voor de bevordering van geschiktheid tot werken voor zoover deze tengevolge van het ongeval is verminderd, mits die kunstmiddelen voorkomen op de door Onzen Minister vast te stellen lijst van deze middelen.

§ 2. *Van de geldelijke schadeloosstelling.*

EERSTE AFDEELING.

ALGEMEENE BEPALINGEN.

Artikel 26.

Behalve de schadeloosstelling, bedoeld in het vorige artikel, ontvangt de verzekerde wien een bedrijfsongeval overkomt, van de Rijksverzekeringsbank eene geldelijke uitkeering in de gevallen en volgens de regelen, gesteld bij de artikelen 27 tot en met 56.

Artikel 27.

Bij de regeling der geldelijke uitkeering, bedoeld in het vorige artikel, wordt onderscheiden:

1°. of het bedrijfsongeval is overkomen:

- a.* aan den zeevisscher, werkzaam in bij algemeenen maatregel van bestuur aan te wijzen bedrijven;
- b.* aan den verzekerde, niet bedoeld onder *a*;

2°. of de zeevisscher, bedoeld onder *a*, is iemand, die deelneemt aan meer dan ééne zeereis in hetzelfde seizoen, in de bepalingen der tweede en vierde afdeeling „vaste zeevisscher” genoemd, dan wel iemand, die slechts bij uitzondering deelneemt aan ééne enkele zeereis in hetzelfde seizoen, in de bepalingen der tweede afdeeling „losse zeevisscher” genoemd.

Artikel 28.

De geldelijke uitkeering, bedoeld in artikel 26, is:

- a.* eene uitkeering in eens,
- b.* eene tijdelijke uitkeering,
- c.* eene rente, of
- d.* eene voorloopige rente.

TWEEDE AFDEELING.

VAN DE GELDELIJKE UITKEERING AAN DEN ZEEVISSCHER,
WERKZAAM IN BIJ ALGEMEENEN MAATREGEL VAN
BESTUUR AAN TE WIJZEN BEDRIJVEN.

Artikel 29.

Door Ons wordt het tijdstip vastgesteld, waarop voor de toepassing der bepalingen van deze afdeeling het seizoen geacht wordt aan te vangen en te eindigen, waarin elk der bedrijven, aangewezen bij den algemeenen maatregel van bestuur, wordt uitgeoefend.

Het tijdstip, in het vorige lid bedoeld, kan voor elke gemeente en voor elk bedrijf in verband met het soort van zeevisschersvaartuig, waarmede het bedrijf wordt uitgeoefend, verschillend worden vastgesteld.

Artikel 30.

Bij het toekennen der uitkeering in eens en der tijdelijke uitkeering wordt onderscheiden of de zeevisscher door een bedrijfsongeval wordt getroffen:

- a. buiten den tijd, dat hij deelneemt aan eene zeereis;
- b. in den tijd, dat hij deelneemt aan eene zeereis.

Artikel 31.

Een zeevisscher, die tengevolge van een bedrijfsongeval, hem in den tijd, dat hij deelneemt aan eene zeereis overkomen, niet verder aan die reis deelneemt en in eene Nederlandsche gemeente aan land wordt gebracht, wordt voor de toepassing der artikelen 32 tot en met 41 geacht het ongeval te hebben gekregen buiten den tijd, dat hij deelneemt aan eene zeereis.

- a. Van de uitkeering in eens.

Artikel 32.

De uitkeering in eens wordt gegeven aan den zeevisscher, die in den tijd, dat hij deelneemt aan eene zeereis, wordt getroffen door een bedrijfsongeval, dat voor hem derving van het geheele loon of van een gedeelte daarvan over die reis ten gevolge heeft.

Deze uitkeering is gelijk aan het bedrag, dat verkregen wordt door vermenigvuldiging van na te noemen percentage van het dagloon van den zeevisscher met het getal, aanwijzende het aantal dagen, na aftrek der Zondagen en algemeen erkende Christelijke feestdagen, dat de zeereis van het zeevisschersvaartuig, waarop de zeevisscher op het tijdstip van het ongeval werkzaam was, geduurd heeft.

Het percentage, in het vorige lid bedoeld, is voor een vasten zeevisscher vijftig en voor een lossen zeevisscher zeventig.

Artikel 33.

Indien het bedrijfsongeval, in het vorige artikel bedoeld, slechts derving van een gedeelte van het loon van den getroffen zeevisscher tengevolge heeft gehad, wordt de waarde van het door den getroffene verdiende loon bepaald door het bestuur der Rijksverzekeringsbank en wordt de uitkeering, bedoeld in het tweede lid van het vorige artikel, met het bedrag dezer waarde verminderd.

Voor de toepassing van het vorige lid en van artikel 32 wordt onder loon geen voeding of logies aan boord begrepen.

b. Van de tijdelijke uitkeering.

Artikel 34.

Ten aanzien van den lossen zeevisscher, die buiten den tijd, dat hij deelneemt aan eene zeereis, door een bedrijfsongeval wordt getroffen, geldt het bepaalde in artikel 54.

Artikel 35.

De vaste zeevisscher, die buiten den tijd, dat hij deelneemt aan eene zeereis, door een bedrijfsongeval wordt getroffen, heeft recht op eene tijdelijke uitkeering, indien hij volgens het oordeel van het bestuur der Rijksverzekeringsbank, een geneeskundige gehoord, gedurende meer dan twee opeenvolgende dagen na het ongeval tengevolge daarvan ongeschikt is om den arbeid te verrichten, waarmede hij vóór het ongeval gewoonlijk in zijn levensonderhoud voorzag.

De tijdelijke uitkeering gaat in met den dag, waarop de in het vorige lid bedoelde ongeschiktheid aanwezig is, doch niet vóór den dag na dien van het ongeval.

De uitkeering bedraagt voor elken dag, de Zondagen en algemeen erkende Christelijke feestdagen niet medegerekend, vijftig percent van het dagloon van den zeevisscher.

Artikel 36.

Het bepaalde in het vorige artikel is niet van toepassing, indien het bedrijfsongeval den in dat artikel bedoelden zeevisscher trof na afloop van zijn laatste zeereis in het seizoen, gedurende hetwelk het bedrijf wordt uitgeoefend, waarin hij werkzaam was op het tijdstip, dat hem het ongeval trof.

Artikel 37.

De vaste zeevisscher, die in den tijd, dat hij deelneemt aan eene zeereis, door een bedrijfsongeval wordt getroffen, heeft recht op eene tijdelijke uitkeering, indien hij tengevolge van het

ongeval op of na den dag, waarop in het na te melden seizoen een zeevisschersvaartuig naar zee vertrekt, waarmede hij vermoedelijk zou zijn uitgevaren, indien hij niet door het ongeval getroffen was, volgens het oordeel van het bestuur der Rijksverzekeringsbank, een geneeskundige gehoord, ongeschikt is om den arbeid te verrichten, waarmede hij vóór het ongeval gewoonlijk in zijn levensonderhoud voorzag.

Het in het eerste lid bedoelde seizoen is dat, gedurende hetwelk het bedrijf wordt uitgeoefend, waarin de verzekerde werkzaam was op het tijdstip, dat hem het ongeval trof.

De tijdelijke uitkeering gaat in op den dag, waarop de in het eerste lid bedoelde ongeschiktheid aanwezig is, doch niet vóór den in dat lid bedoelden dag.

Het laatste lid van artikel 35 is van toepassing.

Artikel 38.

De tijdelijke uitkeering, bedoeld in de artikelen 35 en 37, houdt, met inachtneming van het bepaalde in het volgende artikel, op:

a. met den dag, waarop de in de artikelen 35 en 37 bedoelde ongeschiktheid eindigt, doch niet vóór den dag na dien, waarop de zeereis is afgelopen, waaraan de getroffenene zou hebben deelgenomen, indien hij niet door het ongeval getroffen was;

b. met den dag, waarop den getroffenene eene rente of eene voorloopige rente wordt toegekend.

Artikel 39.

Na den dag, waarop het seizoen eindigt, gedurende hetwelk het bedrijf wordt uitgeoefend, waarin de verzekerde werkzaam was op het tijdstip, dat hem het ongeval trof, heeft geene tijdelijke uitkeering meer plaats.

Artikel 40.

De losse zeevisscher, die in den tijd, dat hij deelneemt aan eene zeereis, door een bedrijfsongeval wordt getroffen, heeft recht op eene tijdelijke uitkeering, indien hij te rekenen van den dag na dien, waarop de zeereis is geëindigd, volgens het oordeel van het bestuur der Rijksverzekeringsbank, een geneeskundige gehoord, tengevolge van het ongeval gedurende meer dan twee opeenvolgende dagen ongeschikt is om den arbeid te verrichten, waarmede hij vóór het ongeval gewoonlijk in zijn levensonderhoud voorzag.

De tijdelijke uitkeering gaat in op den dag waarop de ongeschiktheid, bedoeld in het eerste lid, aanwezig is, doch niet vóór den dag na dien waarop de zeereis is geëindigd.

De uitkeering bedraagt voor elken dag, de Zondagen en algemeen erkende Christelijke feestdagen niet medegerekend, zeventig percent van het dagloon van den zeevisscher behoudens,

dat over de dagen, waarop hij tegen eene vergoeding heeft gewerkt vijf en dertig percent van zijn dagloon wordt uitgekeerd.

Artikel 41.

De tijdelijke uitkeering, bedoeld in het vorige artikel, houdt op:

a. met den dag, waarop de in dat artikel bedoelde ongeschiktheid eindigt;

b. met den dag, waarop den getroffene eene rente of eene voorloopige rente wordt toegekend.

Artikel 42.

Indien een vaste zeevisscher, wien een bedrijfsongeval is overkomen, krachtens een der artikelen 32, 33, 35 en 37 eene uitkeering heeft ontvangen, wordt na afloop van het seizoen, gedurende hetwelk het bedrijf is uitgeoefend waarin die verzekerde werkzaam was op het tijdstip, dat hem het ongeval trof, vastgesteld:

a. het loon, dat hij heeft verdiend in het seizoen, gedurende hetwelk het bedrijf is uitgeoefend, waarin hij werkzaam was op het tijdstip, dat hem het ongeval trof;

b. welk loon hij in het onder *a* bedoelde seizoen zou hebben verdiend, indien hij niet door het ongeval was getroffen.

Bij de vaststelling van het loon, in het vorige lid bedoeld, komt het loon, dat voor den vasten zeevisscher meer heeft of zou hebben bedragen dan twaalf honderd en zes en dertig gulden per jaar, voor dat meerdere niet in aanmerking.

Artikel 43.

De werkgever en de zeevisscher zijn verplicht aan het bestuur der Rijksverzekeringsbank de gevraagde inlichtingen betreffende den aanvang en het einde van eene zeereis en die noodig voor de vaststelling der in het vorige artikel bedoelde loonen, ook schriftelijk, te verstrekken.

Artikel 44.

Door het bestuur der Rijksverzekeringsbank wordt het verschil vastgesteld tusschen het loon, bedoeld in artikel 42 onder *b*, en dat, bedoeld in hetzelfde artikel onder *a*.

Bedraagt hetgeen de vaste zeevisscher krachtens de artikelen 32, 33, 35 en 37 van de Rijksverzekeringsbank heeft ontvangen meer dan zeventig percent van het verschil in het vorige lid bedoeld, dan is hij en bij zijn overlijden zijn zijne erfgenamen verplicht het meerdere aan de Rijksverzekeringsbank terug te geven.

Bedraagt hetgeen de vaste zeevisscher krachtens de artikelen 32, 33, 35 en 37 van de Rijksverzekeringsbank heeft ontvangen minder dan zeventig percent van het verschil, bedoeld in het eerste lid,

dan ontvangt hij alsnog van de Rijksverzekeringsbank eene som in eens, welke gelijk is aan hetgeen hij minder heeft ontvangen.

Is den vasten zeevisscher tijdens het in artikel 42 bedoelde seizoen eene rente of eene voorloopige rente toegekend dan wordt bij de toepassing van het tweede en derde lid tevens rekening gehouden met hetgeen die verzekerde van de Rijksverzekeringsbank in dat seizoen aan rente of aan voorloopige rente heeft ontvangen.

Artikel 45.

De terugbetaling, bedoeld in het tweede lid van artikel 44, geschiedt door den werkgever in wiens dienst den vasten zeevisscher het ongeval trof, door middel van storting ten kantore der posterijen zijner woonplaats.

Van de betaling wordt een kwijting in duplo verstrekt, waarvan de werkgever binnen vijftien dagen na de kwijting één exemplaar zendt aan het bestuur der Rijksverzekeringsbank.

De werkgever is bevoegd het voor zijn werkman gestorte bedrag in te houden op het door hem aan dien verzekerde of aan diens erfgenamen uit te betalen loon.

Indien het bedrag, dat door den werkgever van de Rijksverzekeringsbank verschuldigd is, meer bedraagt dan het loon, dat de werkgever aan den werkman moet betalen, geschiedt de terugbetaling door den werkgever aan de Rijksverzekeringsbank slechts tot het bedrag, dat de werkgever aan den werkman verschuldigd is. Hetgeen alsnog aan de Rijksverzekeringsbank verschuldigd is, wordt door den werkman of door diens erfgenamen op de wijze, bedoeld in het eerste lid, voldaan.

De bepaling van het eerste lid is niet van toepassing, indien de werkgever ten genoegen van het bestuur der Rijksverzekeringsbank aantoot, dat hij noch aan den verzekerde, noch aan diens erfgenamen loon verschuldigd is of geweest is na den dag van het ongeval.

In het geval, bedoeld in het vorige lid, geschiedt de terugbetaling door den verzekerde of door diens erfgenamen op de wijze, bedoeld in het eerste lid.

Het duplicaat van het ten postkantore ontvangen bewijs van kwijting wordt door hem, ten wiens name de storting wordt gedaan, overgemaakt aan het bestuur der Rijksverzekeringsbank.

Artikel 46.

Is een werkgever, die als vaste zeevisscher werkzaam is, ingevolge het bepaalde in het tweede lid van artikel 44, eenig bedrag verschuldigd aan de Rijksverzekeringsbank, dan geschiedt de terugbetaling van dat bedrag door hem zelf of door zijne erfgenamen, op de wijze bepaald in het eerste lid van artikel 45.

Het tweede lid van artikel 45 is van toepassing.

Artikel 47.

Het bestuur der Rijksverzekeringsbank deelt den vasten zeevisscher en diens werkgever en bij het overlijden van den vasten zeevisscher, diens erfgenamen bij te adviseeren dienstbrief de gronden mede waarop de berekening, bedoeld in artikel 44, steunt.

Binnen eene maand na de dagteekening van den in het vorige lid bedoelden dienstbrief, geschiedt de terugbetaling overeenkomstig het bepaalde bij de beide voorgaande artikelen.

De bepalingen van artikel 93, vierde, vijfde, zesde en zevende lid zijn op deze terugbetaling van toepassing.

Is of wordt den vasten zeevisscher, die overeenkomstig het bepaalde bij het tweede lid van artikel 44, eenig bedrag aan de Rijksverzekeringsbank verschuldigd is, eene rente of eene voorloopige rente toegekend, dan houdt het bestuur der Rijksverzekeringsbank het door dien verzekerde verschuldigde bedrag in op diens rente of voorloopige rente.

Artikel 48.

Indien bij onherroepelijk geworden uitspraak vaststaat, dat door of voor den vasten zeevisscher een grooter bedrag aan de Rijksverzekeringsbank is terugbetaald, dan door hem ingevolge het bepaalde bij het tweede lid van artikel 44 verschuldigd was, dan maakt het bestuur der Rijksverzekeringsbank dit meerdere zoo spoedig mogelijk na die uitspraak kosteloos over aan den vasten zeevisscher of diens erfgenamen, indien deze de betaling deden of indien het meerdere op de rente of de voorloopige rente werd ingehouden, of aan den werkgever, bedoeld in het eerste lid van artikel 45.

*c. Van de rente.***Artikel 49.**

Indien het bedrijfsongeval den vasten zeevisscher overkomen, ten gevolge heeft, dat deze op den dag na dien, waarop in het na te melden seizoen de zeereis is afgelopen, waaraan hij zou hebben deelgenomen, indien hij niet door het ongeval was getroffen, gedeeltelijk of geheel ongeschikt is tot werken, ontvangt hij van de Rijksverzekeringsbank als verdere schadeloosstelling eene geregelde uitkeering, rente genaamd, gedurende den tijd van zijne gedeeltelijke of geheele ongeschiktheid tot werken, te rekenen van den in deze bedoelden dag.

Is vóór het tijdstip, waarop het recht op eene rente aanvangt, volgens het oordeel van den daartoe door het bestuur der Rijksverzekeringsbank aangewezen geneeskundige, bij den getroffen een althans voorloopig blijvende toestand ingetreden, dan gaat de rente in met den dag, waarop die toestand is ingetreden doch niet vóór den dag waarop het recht op eene tijdelijke uitkeering is ingegaan.

Het in het eerste lid bedoelde seizoen is dat, gedurende hetwelk het bedrijf wordt uitgeoefend, waarin de verzekerde werkzaam was op het tijdstip, dat hem het ongeval trof.

Indien den vasten zeevisscher het ongeval trof op of na afloop van zijne laatste zeereis van het in het vorige lid bedoelde seizoen, dan gaat de rente in met den dag na dien, waarop dat seizoen eindigt.

Artikel 50.

Indien het bedrijfsongeval, den lossen zeevisscher overkomen, ten gevolge heeft, dat deze zes weken na den dag van het ongeval, of trof hem het ongeval in den tijd, dat hij deelnam aan eene zeereis en is deze reis op dien dag nog niet geëindigd, op den dag na dien waarop die reis is geëindigd, gedeeltelijk of geheel ongeschikt is tot werken, ontvangt hij van de Rijksverzekeringsbank als verdere schadeloosstelling, eene geregelde uitkeering, rente genaamd, gedurende den tijd van zijne gedeeltelijke of geheele ongeschiktheid tot werken.

De rente gaat in met den drie en veertigsten dag na het ongeval, maar indien het ongeval den lossen zeevisscher trof in den tijd, dat hij deelnam aan eene zeereis, niet vóór den dag na dien waarop die reis is geëindigd.

Het tweede lid van artikel 49 is van toepassing.

Artikel 51.

De rente, bedoeld in de artikelen 49 en 50, bedraagt per dag, de Zondagen en algemeen erkende Christelijke feestdagen, niet medegerekend :

a. in geval van geheele ongeschiktheid tot werken zeventig percent van het dagloon van den zeevisscher ;

b. in geval van gedeeltelijke ongeschiktheid tot werken een deel der onder *a* genoemde rente in verhouding tot de verloren geschiktheid tot werken.

a. Van de voorloopige rente.

Artikel 52.

Indien en zoolang de uitspraak omtrent den verzekeringsplicht eener onderneming of inrichting, waarin een ongeval is voorgekomen, nog niet onherroepelijk is geworden, of zoolang naar het oordeel van den daartoe door het bestuur der Rijksverzekeringsbank aangewezen geneeskundige bij den getroffen nog niet een althans voorloopig blijvende toestand is ingetreden, is, indien overigens tot het toekennen eener rente termen bestaan, het bestuur verplicht, en indien het niet dadelijk de vaststelling der rente kan verrichten, is het bevoegd, voorloopig eene rente toe te kennen.

Het bestuur deelt het bedrag van de voorloopig toegekende rente, met vermelding der gronden, waarop dit steunt, schriftelijk mede aan den rentetrekker; het zendt een afschrift van deze mededeeling aan den werkgever, in wiens dienst den getroffene het ongeval is overkomen. Was de getroffene verzekerd voor risico van eene vennootschap of vereeniging, zoo wordt aan deze het afschrift gezonden.

Zoolang het bestuur de rente niet heeft vastgesteld, is de rentetrekker zoowel als de werkgever bevoegd tegen het toegekende bedrag bezwaren in te brengen. Was de getroffene verzekerd voor risico van eene vennootschap of vereeniging, zoo komt aan deze in de plaats van den werkgever die bevoegdheid toe.

De uitbetalingen, gedaan krachtens eene voorloopige toekenning, zijn niet vatbaar voor terugvordering.

Artikel 53.

Bij het vaststellen van eene voorloopige rente, aan een vasten zeevisscher toe te kennen, wordt niet alleen rekening gehouden met het bepaalde bij artikel 59, maar is het bestuur der Rijksverzekeringsbank tevens bevoegd in aanmerking te nemen de opgaven, welke ten name van dien zeevisscher in het register, bedoeld in artikel 18, zijn gedaan, het bedrijf, waarin hij op het tijdstip van het ongeval werkzaam was, het loon, dat hij in dat bedrijf heeft verdiend en de uitkeeringen, welke hij van de Rijksverzekeringsbank krachtens een der artikelen 32, 33, 35, 37 en 44, derde lid, heeft ontvangen in het seizoen, gedurende hetwelk het bedrijf werd uitgeoefend, waarin hij werkzaam was op het tijdstip, dat hem het ongeval trof.

Een voorloopige rente, vastgesteld overeenkomstig het bepaalde bij het vorige lid, kan voor ten hoogste drie maanden worden toegekend. Indien na verloop van drie maanden na de toekenning bij den vasten zeevisscher nog niet een althans voorloopig blijvende toestand is ingetreden of eerder geene rente is toegekend, dan wordt bij het opnieuw vaststellen van het bedrag der voorloopige rente uitsluitend rekening gehouden met het bepaalde bij artikel 59.

DERDE AFDEELING.

VAN DE GELDELIJKE UITKEERING AAN DEN VERZEKERDE, NIET BEDOELD IN DE TWEDE AFDEELING.

Artikel 54.

Indien het bedrijfsongeval ten gevolge heeft, dat de verzekerde gedurende meer dan twee opeenvolgende dagen volgens het oordeel van het bestuur der Rijksverzekeringsbank, een geneeskundige gehoord, ongeschikt is om den arbeid te verrichten, waarmede hij vóór het ongeval gewoonlijk in zijn levensonderhoud voorzag, ontvangt

hij van de Rijksverzekeringsbank een tijdelijke uitkeering over de dagen, waarop de bedoelde ongeschiktheid tot werken aanwezig is, den dag van het ongeval hieronder niet begrepen, tot dat naar het oordeel van den daartoe door het bestuur der Rijksverzekeringsbank aangewezen geneeskundige bij den getroffene een althans voorloopig blijvende toestand is ingetreden, maar uiterlijk tot den drie en veertigsten dag na het ongeval.

Deze uitkeering bedraagt voor elken dag, de Zondagen en algemeen erkende Christelijke feestdagen niet medegerekend, zeventig percent van des verzekerden dagloon, behoudens dat over de dagen waarop hij tegen eene vergoeding heeft gewerkt, slechts vijf en dertig percent van zijn dagloon wordt uitgekeerd.

Artikel 55.

Indien het bedrijfsongeval ten gevolge heeft, dat de verzekerde bij het ophouden van de in het vorig artikel bedoelde tijdelijke uitkeering gedeeltelijk of geheel ongeschikt is tot werken, ontvangt hij van de Rijksverzekeringsbank als verdere schadeloosstelling eene geregelde uitkeering, rente genaamd, gedurende den tijd van zijne gedeeltelijke of geheele ongeschiktheid tot werken, te rekenen van den dag af na dien waarop de tijdelijke uitkeering is geëindigd.

Is de getroffene een volontair, leerling of dergelijk persoon, die wegens zijne onvoltooide opleiding nog geen loon ontvangt, dan ontvangt hij zijne rente van den drie en veertigsten dag af na dien van het ongeval of is eerder een althans voorloopig blijvende toestand ingetreden, van den dag af waarop die toestand is ingetreden.

De rente bedraagt per dag, de Zondagen en algemeen erkende Christelijke feestdagen niet medegerekend:

a. in geval van geheele ongeschiktheid tot werken zeventig percent van des verzekerden dagloon;

b. in geval van gedeeltelijke ongeschiktheid tot werken een deel der onder *a* genoemde rente in verhouding tot de verloren geschiktheid tot werken.

Het bepaalde in artikel 52 is van toepassing.

VIERDE AFDEELING.

VAN DE RENTE OF DE VOORLOOPIGE RENTE AAN DEN VERZEKERDE, BEDOELD IN DE BEIDE VOORGAANDE AFDEELINGEN, DIE GEENE AANSPRAAK OP EENE TIJDELIJKE UITKEERING KAN MAKEN.

Artikel 56.

Indien de verzekerde die geene aanspraak op eene tijdelijke uitkeering heeft, gedurende meer dan twee opeenvolgende dagen

na het ongeval, gedeeltelijk of geheel ongeschikt is tot werken, wordt hem de rente of voorloopige rente, als bedoeld in de artikelen 49, 50 en 55 toegekend gedurende den tijd van zijne gedeeltelijke of geheele ongeschiktheid tot werken te rekenen van den aanvang dier ongeschiktheid, doch in geen geval vóór het tijdstip, waarop zijne tijdelijke uitkeering zou aanvangen, indien hij ten gevolge van het ongeval gedurende meer dan twee opeenvolgende dagen ongeschikt was geweest om den arbeid te verrichten waarmede hij voor het ongeval gewoonlijk in zijn levensonderhoud voorzag.

Het bepaalde in het vorig lid is niet van toepassing:

a. op den vasten zeevisscher, die door een bedrijfsongeval wordt getroffen op of na afloop van zijne laatste zeereis in het seizoen, gedurende hetwelk het bedrijf wordt uitgeoefend waarin hij werkzaam was op het tijdstip, dat hem het ongeval trof;

b. op een volontair, leerling of dergelijk persoon, die wegens zijn onvoltooide opleiding nog geen loon ontvangt.

TITEL II.

VAN DE SCHADELOOSSTELLINGEN AAN VERZEKERDEN, DIE TEVEN
UIT EIGEN HOOFDE VERZEKERD ZIJN OVEREENKOMSTIG DE
BEPALINGEN DER ZIEKTEVERZEKERINGSWET 1905 TEGEN
GELDELIJKE GEVOLGEN VAN ZIEKTE EN OVERLIJDEN.

Artikel 57.

De Rijksverzekeringsbank verleent den verzekerde, wien een bedrijfsongeval overkomt, als schadeloosstelling van den twee en negentigsten dag na dien van het ongeval af:

1°. de geneeskundige schadeloosstelling, bedoeld in artikel 25;

2°. indien de verzekerde tengevolge van het ongeval gedeeltelijk of geheel ongeschikt is tot werken, een geregelde uitkeering, rente genaamd, gedurende den tijd van zijne gedeeltelijke of geheele ongeschiktheid tot werken.

Het derde en vierde lid van artikel 55 zijn van toepassing.

Artikel 58.

Indien het ziekingeld ingevolge de Ziekteverzekeringswet 1905, vóór den twee en negentigsten dag na dien van het ongeval ophoudt, gaat de rente of de voorloopige rente in op den dag na dien, waarop de uitkeering van het ziekingeld is geëindigd.

Is de uitkeering van het ziekingeld te vroeg geëindigd, dan gaat de aanspraak van den getroffene op het ten onrechte niet uitgekeerde ziekingeld voor het bedrag, dat hem door de Rijksverzekeringsbank aan rente of aan voorloopige rente uitgekeerd

over de dagen, waarover hij ten onrechte geen ziekingeld heeft genoten, over op de Rijksverzekeringsbank.

TITEL III.

BEPALINGEN BETREFFENDE ALLE VERZEKERDEN EN HUNNE NAGELATEN BETREKKINGEN.

Artikel 59.

Voor de toepassing van deze wet wordt een verzekerde geheel of gedeeltelijk ongeschikt geacht tot werken, indien hij geheel of gedeeltelijk ongeschikt is geworden tot arbeid, welke overeenkomt met zijne krachten vóór het ongeval en met zijne bekwaamheden.

Artikel 60.

Indien de verzekerde ten gevolge van een bedrijfsongeval overlijdt, keert de Rijksverzekeringsbank de navolgende schade-loosstelling uit:

a. indien de begrafenis aan land plaats heeft, voor begrafenis-kosten dertig maal het dagloon van den overledene, uit te betalen aan dengene van de nagelaten betrekkingen, die aanspraak op een rente of eene voorloopige rente heeft en voor de begrafenis heeft gezorgd, en bij ontstentenis van zulk eenen aan dengene, die de begrafenis heeft bekostigd;

b. eene rente of een voorloopige rente aan de nagelaten betrekkingen van den overledene, te rekenen van den dag van het overlijden.

Het bepaalde in artikel 52 is van toepassing op de nagelaten betrekkingen van den in het vorige lid bedoelden verzekerde.

Artikel 61.

Indien na het tijdstip, waarop de rente of de voorloopige rente aan de nagelaten betrekkingen aanvangt, mocht blijken, dat de verzekerde nog in leven is, houdt de rente of de voorloopige rente op met den dag volgende op dien, waarop bericht is ingekomen van het in leven zijn van den verzekerde.

De reeds gedane uitkeeringen zijn, in het geval in het vorig lid bedoeld, niet vatbaar voor terugvordering.

Aartikel 62.

De rente of de voorloopige rente in artikel 60 onder *b* genoemd, bedraagt per dag, de Zondagen en algemeen erkende Christelijke feestdagen niet medegerekend:

a. voor de vrouw, met wie de overledene ten tijde van het ongeval gehuwd was, tot haren dood of haar opvolgend huwelijk dertig percent van des overledenen dagloon;

b. voor den man, met wien de overledene ten tijde van het ongeval gehuwd was, indien deze zijn kostwinner was, tot zijnen dood of zijn opvolgend huwelijk zooveel als de overledene in den regel tot zijn levensonderhoud bijdroeg, doch niet meer dan dertig percent van haar dagloon;

c. voor elk wettig kind van den overledene vijftig percent, en, bijaldien dit kind ouderloos is of wordt, twintig percent, van het dagloon van den overledene;

d. voor elk natuurlijk kind, dat door den overledene wettiglijk erkend was ten tijde van het ongeval, vijftien percent, en, bijaldien dit kind ouderloos is of wordt, twintig percent van het dagloon van den overledene;

e. voor de ouders of bij ontstentenis van deze voor de grootouders van den overledene, indien deze hun kostwinner was, zooveel als hij in den regel tot hun levensonderhoud bijdroeg, doch niet meer dan dertig percent van zijn dagloon en wel tot den dood van den langstlevende;

f. voor elk ouderloos kleinkind van den overledene, indien deze zijn kostwinner was, zooveel als hij in den regel tot diens levensonderhoud bijdroeg, doch niet meer dan twintig percent van zijn dagloon;

g. voor de schoonouders van den overledene, indien deze hun kostwinner was, zooveel als hij in den regel tot hun levensonderhoud bijdroeg, doch niet meer dan dertig percent van zijn dagloon en wel tot den dood van den langstlevende; het recht voor de schoonouders op rente of voorloopige rente houdt eveneens op in de gevallen, bedoeld onder 1 en 2 van artikel 377 van het Burgerlijk Wetboek.

Artikel 63.

Indien de in het vorige artikel onder *a* bedoelde weduwe een huwelijk aangaat, houdt zij op rentetrekster te zijn, maar zij ontvangt als afkoopsom harer rente een bedrag in eens gelijk staande met tweemaal hare jaarrente.

Deze bepaling geldt eveneens voor den weduwnaar, bedoeld in het vorige artikel onder *b*.

Artikel 64.

Een kind of kleinkind trekt de hem toegekende rente of voorloopige rente tot zijn voleindigde zestiende levensjaar.

Artikel 65.

De renten of voorloopige renten toegekend aan de personen, bedoeld in artikel 62, zullen te zamen niet meer bedragen dan zestig percent van des overledenen dagloon met dien verstande,

dat de personen, bedoeld in artikel 62 onder *g*, alleen aanspraak hebben op eene rente of eene voorloopige rente, indien de personen, bedoeld in hetzelfde artikel onder *a*, *b*, *c*, *d*, *e* en *f*; de personen, bedoeld onder *f*, indien de personen, bedoeld onder *a*, *b*, *c*, *d* en *e*; de personen, bedoeld onder *e*, indien de personen, bedoeld onder *a*, *b*, *c* en *d*, allen hunne volle rente of voorloopige rente hebben ontvangen.

Indien de personen, bedoeld in artikel 62, onder *a*, *b*, *c* en *d*, te zamen meer dan zestig percent van des overledenen dagloon zouden ontvangen, dan zal elke rente of voorloopige rente eene evenredige vermindering ondergaan.

Indien van de kleinkinderen, als bedoeld in artikel 62, onder *f*, meer dan één in leven zijn en elk kleinkind niet zijne volle rente of voorloopige rente kan ontvangen, zal de rente of voorloopige rente van elk kleinkind eene evenredige vermindering ondergaan.

Artikel 66.

De verzekerde, die opzettelijk het bedrijfsongeval heeft veroorzaakt, en diens nagelaten betrekkingen hebben geene aanspraak op eenige schadeloosstelling, in de voorgaande artikelen vermeld.

Indien het aan een verzekerde overkomen bedrijfsongeval te wijten is aan diens dronkenschap, worden de uitkeering in eens, bedoeld in de artikelen 32 en 33, de tijdelijke uitkeering, bedoeld in de artikelen 35 37, 40 en 54, de som in eens, bedoeld in artikel 44, derde lid, de rente en de voorloopige rente waarop hij ingevolge de artikelen 49, 50, 52, 55 of 57, onder 2°, zou aanspraak hebben, tot op de helft verminderd.

Hij, die, tot de nagelaten betrekkingen van den overledene behoorende, opzettelijk of in dronkenschap het bedrijfsongeval heeft veroorzaakt, dat het overlijden ten gevolge had, heeft geene aanspraak op eene rente of eene voorloopige rente.

Artikel 67.

Het bestuur der Rijksverzekeringsbank is bevoegd, zoo dikwijls als het zulks noodig oordeelt, den door een ongeval getroffen verzekerde op te roepen alsmede hem ter plaatse, door het bestuur te bepalen, te ondervragen of te doen ondervragen, en door deskundigen, door het bestuur daartoe aangewezen, te doen onderzoeken.

De getroffene, die opgeroepen niet verschijnt of die weigert de door of van wege het bestuur gestelde vragen te beantwoorden of zich door de door het bestuur aangewezen deskundigen te laten onderzoeken, verliest, tenzij hij voor zijne nalatigheid of weigering een deugdelijken grond kan aanvoeren, zijne aanspraak op eenige schadeloosstelling ingevolge deze wet, te rekenen van den dag, waarop hij had moeten verschijnen, de gestelde vragen beantwoorden of zich laten onderzoeken.

Indien de getroffene bezwaar heeft tegen de voorschriften, welke de door het bestuur der Rijksverzekeringsbank aangewezen deskundige of deskundigen in het belang eener goede behandeling of genezing noodzakelijk achten, zal het bestuur der Rijksverzekeringsbank een nieuw onderzoek door andere deskundigen gelasten.

De getroffene heeft het recht binnen een door het bestuur te bepalen termijn aan het bestuur den naam van een deskundige op te geven, die alsdan met de overige deskundigen door het bestuur wordt aangewezen. Blijft de getroffene in gebreke den naam van een deskundige op te geven of weigert de door den getroffene gewenschte deskundige aan het onderzoek deel te nemen, dan wijst het bestuur, zoo mogelijk in overleg met den getroffene, een anderen deskundige aan,

Verklaren de deskundigen of de meerderheid hunner de bezwaren van den getroffene ongegrond en blijft deze weigeren of in gebreke de voorschriften, waartegen hij bezwaar had, op te volgen, dan is het bestuur van de Rijksverzekeringsbank, na den getroffene te hebben gehoord, bevoegd te verklaren, dat het recht op eene uitkeering, die aan hem of aan zijne nagelaten betrekkingen, ingevolge de artikelen 32, 33, 35, 37, 40, 44, derde lid, 49, 50, 52, 54, 55 of 57, onder 2°, van deze wet zou toekomen van den dag van de uitspraak der laatstbedoelde deskundigen af, geheel of voor de helft is verloren gegaan en de genees- en heilkundige behandeling van den getroffene te staken.

Is de woonplaats van den in het eerste lid bedoelden verzekerde verder dan $5\frac{1}{2}$ K.M., gemeten langs den kortsten gebruikelijken weg, verwijderd van de plaats, waarheen hij door het bestuur der Rijksverzekeringsbank opgeroepen is, dan worden hem reiskosten en tijdverlies vergoed naar den maatstaf van het tarief voor getuigen, vastgesteld bij den algemeenen maatregel van bestuur, bedoeld in artikel 66 der Ongevallenwet 1901.

Artikel 68.

Hij, die tot gevangenisstraf van drie jaren of langer onherroepelijk is veroordeeld, verliest over het tijdvak, gelegen tusschen den dag, waarop die veroordeeling onherroepelijk is geworden, en den dag, waarop hij de straf zal hebben ondergaan of daarvan kwijtschelding zal hebben bekomen, zijn recht op rente of voorloopige rente ingevolge deze wet.

Wij behouden Ons voor, daartoe termen vindende, over de renten of voorloopige renten waarop voor een veroordeelde, ingevolge het in het eerste lid bepaalde, het recht mocht verloren gegaan zijn, te beschikken ten behoeve van de personen, die ingevolge deze wet recht op renten of voorloopige renten zouden gehad hebben, indien het ongeval, waardoor de veroordeelde getroffen is geworden, den dood van dezen ten gevolge had gehad.

Het in het eerste lid bepaalde geldt niet voor den veroordeelde,

die voorwaardelijk in vrijheid is gesteld, gedurende den tijd, dat hij zich voorwaardelijk in vrijheid bevindt.

HOOFDSTUK IV.

VAN DE VASTSTELLING VAN DEN VERZEKERINGSPLICHT.

Artikel 69.

De werkgever is verplicht van het door hem uitgeoefende bedrijf tegen bewijs van ontvangst, schriftelijk aangifte te doen in duplo ten kantore der posterijen, binnen welks kring hij zijne woonplaats heeft.

Heeft de werkgever hier te lande geene woonplaats, dan geschiedt de aangifte ten kantore der posterijen in de gemeente, waar de Rijksverzekeringsbank is gevestigd, met keuze van woonplaats hier te lande.

Heeft de in het vorige lid bedoelde werkgever geene aangifte gedaan of geene woonplaats gekozen, dan heeft hij voor de toepassing van deze wet zijn woonplaats ten huize van hem, die ter plaatse, waar het bedrijf hier te lande wordt uitgeoefend, met de leiding der werkzaamheden is belast.

Artikel 70.

Ingeval de Staat de werkgever is, geschiedt de in het vorige artikel bedoelde aangifte door het hoofd van het Departement van Algemeen Bestuur, waaronder de verzekeringplichtige onderneming ressorteert, ten kantore der posterijen te 's-Gravenhage.

Artikel 71.

De in de beide vorige artikelen bedoelde aangifte geschiedt door de inlevering van kosteloos verkrijgbaar gestelde formulieren, door den werkgever ingevuld.

Deze formulieren worden evenals de termijn, waarbinnen de aangifte moet geschieden, vastgesteld door Onzen Minister.

De aangiften in duplo worden ten spoedigste door het kantoor van ontvangst aan het bestuur der Rijksverzekeringsbank gezonden.

Artikel 72.

De werkgever en de in zijnen dienst zijnde personen zijn verplicht het bestuur der Rijksverzekeringsbank de verlangde inlichtingen, ook schriftelijk, te geven omtrent zaken en feiten de naleving van deze wet betreffende.

Artikel 73.

De burgemeester, belast met het bijhouden van het register, bedoeld bij artikel 4 der wet van 21 Juni 1881 (*Staatsblad* n°. 76), zooals die het laatst is gewijzigd bij de wet van 14 Juni 1890

(*Staatsblad* n°. 95), is verplicht aan het bestuur der Rijksverzekeringsbank telkens opgave te verstrekken van het nummer der vaartuigen, van de gemeente, waar de vaartuigen tehuis behooren, en van de namen der eigenaren, na de invoering dezer wet in het register ingeschreven. Tevens verstrekt hij desgevraagd aan het bestuur der Rijksverzekeringsbank alle inlichtingen omtrent den inhoud van bedoeld register.

Artikel 74.

Indien het bestuur der Rijksverzekeringsbank van oordeel is, dat eene aangifte ten onrechte is geschied, geeft het daarvan bij te adviseeren dienstbrief kennis aan den aangever.

Eene beslissing, als bedoeld in het eerste lid, kan worden herzien.

Artikel 75.

Indien het bestuur der Rijksverzekeringsbank van oordeel is, dat door een werkgever het zeevisschersbedrijf wordt uitgeoefend, geeft het, onverschillig of eene aangifte is geschied of niet, den werkgever hiervan bij te adviseeren dienstbrief kennis met vermelding van de opgaven, welken ten name van den werkgever in het register, bedoeld in artikel 76 zullen worden ingeschreven.

Wordt de beslissing omtrent den verzekeringsplicht ambtshalve door het bestuur genomen, dan bevat de in het vorige lid bedoelde dienstbrief tevens de gronden, waarop de beslissing steunt.

Artikel 76.

Het bestuur der Rijksverzekeringsbank doet den werkgever, wiens onderneming of inrichting verzekeringsplichtig is verklaard en ten aanzien van wien de opgaven zijn vastgesteld, welke te zijnen name in het na te melden register behooren te worden ingeschreven, inschrijven in een register.

De in het vorige lid bedoelde inschrijving kan worden herzien. Op de herziening zijn dezelfde bepalingen van toepassing als op de oorspronkelijke inschrijving; zij heeft geene terugwerkende kracht.

Het register moet inhouden:

- a. den naam en de woonplaats van den werkgever;
- b. de gemeente, waar de onderneming of inrichting van den werkgever is gevestigd;
- c. het bedrijf of de bedrijven, uitgeoefend in de verzekeringsplichtige onderneming van den werkgever, het aantal en de soort van zijne zeevisschersvaartuigen, benevens de aanduiding in welk bedrijf of welke bedrijven die vaartuigen gebezigd worden.

Artikel 77.

De werkgever is verplicht binnen veertien dagen aan het bestuur der Rijksverzekeringsbank kennis te geven van elke ver-

andering, welke wijziging ten gevolge kan hebben van de te zijnen naam staande opgaven in het register, bedoeld in artikel 76.

Binnen acht dagen na het ontvangen dezer kennisgeving zendt het bestuur den werkgever een bewijs van ontvangst.

Artikel 78.

Indien het bestuur der Rijksverzekeringsbank van oordeel is, dat eenige wijziging in het register, bedoeld in artikel 76, behoort te worden gebracht, onverschillig of hiervan door den werkgever is kennis gegeven of niet, geeft het, met vermelding van de gronden, waarop die wijziging steunt, hiervan bij te adviseeren dienstbrief kennis aan den werkgever.

Indien vaststaat, dat de in het vorige lid bedoelde wijziging in het register behoort te worden gebracht, brengt het bestuur die aan.

Artikel 79.

De werkgever, die zijn bedrijf staakt, is verplicht daarvan tegen bewijs van ontvangst schriftelijk aangifte te doen in duplo ten kantore der posterijen, binnen welks kring hij zijne woonplaats heeft.

Op deze aangifte zijn de bepalingen der artikelen 70 en 71 van toepassing.

Indien het bestuur der Rijksverzekeringsbank eene aangifte, bedoeld in het eerste lid, heeft ontvangen, beoordeelt het of de naam van den werkgever van het register, bedoeld in artikel 76, behoort te worden afgevoerd en neemt het dienovereenkomstig eene beslissing, welke het bij te adviseeren dienstbrief aan den werkgever mededeelt.

Indien vaststaat, dat de naam van den werkgever van het register behoort te worden afgevoerd, gaat het bestuur hiertoe over.

Artikel 80.

Geene beslissing, dat eene aangifte ten onrechte is geschied, omtrent de opgaven, welke ten name van den werkgever in het register, bedoeld in artikel 76, zullen worden ingeschreven, omtrent de wijziging dier opgaven of omtrent het afvoeren van den naam van den werkgever van het register wordt genomen dan in eene voltallige vergadering van het bestuur der Rijksverzekeringsbank.

Artikel 81.

De inspecteurs van den arbeid zijn verplicht desgevraagd aan het bestuur der Rijksverzekeringsbank mede te deelen hetgeen hun ten aanzien van eene bepaalde onderneming of inrichting bekend is, voor zoover dit van invloed kan zijn op de verzekeringsplichtigheid van het bedrijf, dat in de onderneming of inrichting wordt uitgeoefend, of op de opgaven, welke in het register, bedoeld in artikel 76, behooren te worden ingeschreven.

HOOFDSTUK V.

VAN HET OPBRENGEN DER MIDDELEN TOT DEKKING
DER UITGAVEN.**Artikel 82.**

De middelen tot dekking der ingevolge deze wet uit te keeren renten en overige schadeloosstellingen en der administratiekosten, worden opgebracht door de werkgevers, hetzij naar de regelen van het premiestelsel, overeenkomstig de bepalingen der artikelen 83 tot en met 94, hetzij overeenkomstig de bepalingen der artikelen 95 tot en met 103.

Artikel 83.

Bij algemeenen maatregel van bestuur wordt een tarief vastgesteld, dat voor de verschillende soorten van verzekerden naar evenredigheid van het gevaar, dat de door die personen verrichte werkzaamheden in het zeevisschersbedrijf voor de verzekering opleveren, de premie aanwijst, welke verschuldigd is per één gulden dagloon, dat in het tijdvak waarover de betaling loopt door de verzekerden volgens het bepaalde van artikel 84 geacht wordt te zijn verdiend.

Het tarief wordt herzien na het opmaken van en in verband met elke wetenschappelijke balans.

Wordt bij eene herziening het tarief verlaagd, zoo kan aan die herziening terugwerkende kracht worden verleend. De algemeene maatregel van bestuur bepaalt dan, op welken dag het nieuwe tarief geacht wordt in werking te zijn getreden.

Artikel 84.

De verzekerde wordt in het tijdvak, waarover de betaling loopt, geacht te hebben verdiend:

a. indien hij zeevisscher is, een bedrag, dat verkregen wordt door zijn dagloon te vermenigvuldigen met het getal, aanwijzende het aantal dagen, dat hij aan eene zeereis heeft deelgenomen;

b. indien hij geen zeevisscher is, een bedrag, dat verkregen wordt door zijn dagloon te vermenigvuldigen met het getal, aanwijzende het aantal dagen, dat hij in de verzekeringsplichtige onderneming van zijn werkgever of in zijn eigen verzekeringsplichtige onderneming is werkzaam geweest.

Voor de berekening der premie van volontairs, leerlingen en dergelijke personen en van de in artikel 17, laatste lid, bedoelde personen wordt het dagloon genomen, dat voor deze personen zou gelden, indien zij in het tijdvak, waarover de betaling loopt, door een bedrijfsongeval waren getroffen, dat aanspraak zou hebben gegeven op eene rente of eene voorloopige rente.

Indien de verzekerde, bedoeld in het eerste lid onder *b*, werkzaam is bij het uitrusten, aftakelen, laden of lossen van een zeevisschersvaartuig voor of na eene zeereis, is voor of door dien verzekerde geen premie verschuldigd over de dagen, waarop hij bedoelde werkzaamheden verricht.

Voor of door den verzekerde is voor elk tijdvak van zeven achtereenvolgende dagen, waarover de premiebetaling loopt, slechts premie verschuldigd over zes dagen. Geene premie is verschuldigd over de algemeen erkende Christelijke feestdagen.

Indien de werkman, die als zeevisscher werkzaam is in een der bedrijven, genoemd in den algemeenen maatregel van bestuur, bedoeld in artikel 27, onder 1°, *a*, in den tijd, dat hij deelneemt aan eene zeereis, ten gevolge van een bedrijfsongeval zijn loon geheel of gedeeltelijk derft, is voor dien verzekerde geene premie verschuldigd over de dagen, waarop hij tijdens die zeereis loon derft.

Voor de toepassing van het vorig lid wordt onder loon geen voeding of logies aan boord begrepen.

Artikel 85.

De verzekerde die ten gevolge van overmacht tijdens eene zeereis gedwongen is zich ergens anders op te houden dan op het zeevisschersvaartuig van zijn werkgever of op zijn eigen zeevisschersvaartuig, wordt ten aanzien der premiebetaling voor elken dag, waarop de overmacht voortduurt, geacht tegen hetzelfde dagloon werkzaam te blijven in de verzekeringsplichtige onderneming van zijn werkgever of in zijne eigen verzekeringsplichtige onderneming.

Voor of door den verzekerde, bedoeld in het vorige lid is dezelfde premie verschuldigd als voor of door hem verschuldigd zoude zijn geweest, indien hij in de in het eerste lid bedoelde onderneming werkzaam ware gebleven.

Voor of door den verzekerde, bedoeld in het eerste lid is geen premie verschuldigd over de dagen, waarop hij ten gevolge van een bedrijfsongeval, aanspraak kan maken op eene geldelijke schadeloosstelling ingevolge deze wet.

Artikel 86.

Het is den werkgever verboden, de voor hem uit deze wet voortvloeiende kosten geheel of ten deele af te houden van het loon van de werklieden.

Artikel 87.

De werkgevers houden lijsten aan ter berekening der premiën.

Artikel 88.

Onze Minister stelt vast :

a. de vervaldagen der premie ;

b. het formulier betreffende de inlevering door de werkgevers van de opgaven benoodigd tot vaststelling der premie;

c. het formulier der lijsten, bedoeld in het vorige artikel.

De formulieren, bedoeld onder *b* en *c* benevens het tarief, bedoeld in art. 83, worden kosteloos verkrijgbaar gesteld.

Artikel 89.

Binnen vijftien dagen na elken vervalldag is de werkgever verplicht ten kantore der posterijen, binnen welks kring hij zijne woonplaats heeft, de formulieren, bedoeld in artikel 88, onder *b* en *c*, ingevuld in te leveren.

Als woonplaats van den Staat wordt aangemerkt de gemeente 's-Gravenhage.

De stukken, bedoeld in het eerste lid, worden ten spoedigste door het kantoor van ontvangst gezonden aan het bestuur der Rijksverzekeringsbank.

Artikel 90.

Het bestuur der Rijksverzekeringsbank stelt na ontvangst der stukken, in het vorige artikel bedoeld, het bedrag der door den werkgever verschuldigde premie vast.

Het aldus vastgestelde bedrag wordt den werkgever bij te adviseeren dienstbrief medegedeeld, vergezeld van de berekening waarop het steunt.

Artikel 91.

Binnen vijftien dagen na de mededeeling, bedoeld in het vorige artikel, is de werkgever verplicht ten kantore der posterijen, bedoeld in artikel 89, de premie te betalen.

Van de betaling wordt een kwijting in duplo verstrekt, waarvan de werkgever binnen vijftien dagen na de kwijting een exemplaar zendt aan het bestuur der Rijksverzekeringsbank.

Indien bij onherroepelijk geworden uitspraak vaststaat, dat de werkgever meer aan premie heeft betaald dan hij aan de Rijksverzekeringsbank verschuldigd was, wordt dit meerdere zoo spoedig mogelijk na die uitspraak door het bestuur der Rijksverzekeringsbank aan den werkgever kosteloos overgemaakt.

Artikel 92.

Indien blijkt, dat in eene onderneming of inrichting reeds over een of meer betalingstermijnen het zeevisschersbedrijf is uitgeoefend, heeft de werkgever, nadat hij in het register, bedoeld in artikel 76, is ingeschreven, binnen vijftien dagen na die inschrijving te voldoen aan het bepaalde bij het eerste lid van artikel 89.

Het bepaalde bij artikel 89, tweede lid, is van toepassing.

De vaststelling en betaling der premie geschiedt op de wijze, bepaald in de artikelen 90 en 91.

De premie over de verstreken termijnen, voorafgaande aan de inschrijving, moet door den werkgever in eens worden betaald.

Alleen zijn verschuldigd de premiën over de laatste vijf jaren aan de inschrijving in het register voorafgaande; indien artikel 74 tweede lid, is toegepast, heeft geene invordering plaats van de premiën, welke langer dan één jaar verschuldigd zijn.

Het laatste lid van artikel 91 is van toepassing.

Artikel 93.

Indien een werkgever de in artikel 89 vermelde stukken onjuist of onvolledig heeft ingevuld of bedoelde stukken niet tijdig heeft ingeleverd ten kantore der posterijen, bedoeld in datzelfde artikel, stelt het bestuur der Rijksverzekeringsbank ambtshalve het bedrag der premie vast.

Indien blijkt, dat ten gevolge van eene onjuiste of onvolledige invulling, als bedoeld in het vorige lid, door den werkgever minder dan het verschuldigde aan premie is betaald, stelt het bestuur ambtshalve het bedrag vast, zoowel van het alsnog door dien werkgever verschuldigde over de verstreken betalings-termijnen alsook van hetgeen noodig is ter vergoeding van de interesten, berekend tegen drie percent 's jaars, die bij tijdige betaling der premie ten bate der Rijksverzekeringsbank zouden zijn gekomen.

Het tweede lid van artikel 90 en het eerste en tweede lid van artikel 91 zijn van toepassing.

Is eenige vastgestelde premie voor het geheel of voor een deel niet binnen den bepaalden tijd voldaan, dan maant het bestuur der Rijksverzekeringsbank den nalatigen werkgever schriftelijk aan, om alsnog binnen acht dagen na de dagteekening van de aanmaning het vastgestelde bedrag te betalen ten kantore der posterijen, binnen welks kring hij zijne woonplaats heeft.

Volgt op deze aanmaning de betaling binnen den gestelden termijn niet, dan vaardigt de voorzitter van het bestuur der Rijksverzekeringsbank een dwangbevel uit, medebrengende het recht van parate executie, dat wordt executoir verklaard door den president der arrondissementsrechtbank binnen wier rechtsgebied de Rijksverzekeringsbank is gevestigd.

Het dwangbevel wordt beteekend en ten uitvoer gelegd op de wijze bij het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering ten aanzien van vonnissen en authentieke akten voorgeschreven.

Het dwangbevel kan in het geheele Rijk worden ten uitvoer gelegd.

Het tweede lid van artikel 89 is van toepassing.

Artikel 94.

Geene beslissing omtrent de door een werkgever verschuldigde premie wordt genomen dan in een voltallige vergadering van het bestuur der Rijksverzekeringsbank.

Artikel 95.

De werkgever kan door Ons, op zijn verzoek, worden toegelaten om ten aanzien van één of meer ondernemingen of inrichtingen hetzij zelf het risico te dragen der bij deze wet geregelde verzekering van zijne werklieden of van zich zelf, hetzij dit over te dragen aan eene naamlooze vennootschap of rechtspersoonlijkheid bezittende vereeniging, daaronder begrepen eene wederkeerige verzekerings- of waarborgmaatschappij. Bij de toelating wordt indien zulks in het verzoekschrift is verzocht, bepaald, dat de toelating zich ook uitstrekt tot den rechtsverkrijgende van den werkgever, die hem als werkgever in de onderneming of inrichting mocht opvolgen.

De toelating om zelf het in het eerste lid bedoelde risico te dragen geschiedt, tenzij de werkgever de Staat is, niet voordat de werkgever, tot zekerheid voor de nakoming zijner uit deze wet voortvloeiende verplichtingen, aan de Rijksverzekeringsbank een pand heeft gegeven of te haren behoefte hypotheek heeft gesteld, een en ander voldoende aan de daaromtrent bij algemeenen maatregel van bestuur te stellen voorschriften. Indien de toelating zich ook uitstrekt tot den rechtverkrijgende van den werkgever, strekt de gestelde zekerheid tevens tot waarborg voor de nakoming der verplichtingen, welke uit deze wet voortvloeien voor den rechtverkrijgende, zoolang deze niet zelf voor de nakoming zekerheid heeft gesteld.

Overdracht van het in het eerste lid bedoelde risico aan eene naamlooze vennootschap of rechtspersoonlijkheid bezittende vereeniging wordt alleen toegelaten, indien en zoolang de Rijksverzekeringsbank van de vennootschap of vereeniging tot zekerheid voor de nakoming harer uit deze wet voortvloeiende verplichtingen een pand heeft, voldoende aan de daaromtrent bij algemeenen maatregel van bestuur te stellen voorschriften.

In pand gegeven kunnen slechts worden gelden en fondsen; de laatste, voor zoover zij voorkomen op de lijst, bedoeld bij artikel 92, voorlaatste lid der Ongevallenwet 1901. De zekerheid, bedoeld in het tweede lid, kan ook gedeeltelijk door pand, gedeeltelijk door hypotheek gesteld worden.

De interesten van een pand, als bedoeld in het tweede en derde lid, worden door het bestuur der Rijksverzekeringsbank aan dengene, die het heeft gegeven, overgemaakt of met hem verrekend. Indien het pand uit eene geldsom bestaat, wordt deze niet afzonderlijk bewaard, maar in de kas der Rijksverzekeringsbank gestort en worden de interesten berekend op den in artikel 97, onder 3, bedoelden voet.

Onder naamlooze vennootschap verstaat deze wet ook een buitenlandsche vennootschap, die in rechtskarakter met de Nederlandsche naamlooze vennootschap overeenkomt.

Artikel 96.

Door den werkgever, die is toegelaten tot het dragen of overdragen van het in artikel 95 bedoelde risico, is geene premie verschuldigd over den tijd, gedurende welken hij zelf het risico der verzekering draagt of dit risico is overgedragen.

Artikel 97.

De werkgever, die is toegelaten tot het dragen van het in artikel 95 bedoelde risico, is verplicht:

1°. vóór of op door het bestuur der Rijksverzekeringsbank te bepalen vervaldagen, door middel van storting ten kantore der posterijen zijner woonplaats te betalen zijn, door het bestuur hem opgegeven, aandeel in de administratiekosten;

2°. vóór of op den door het bestuur der Rijksverzekeringsbank te bepalen dag, door middel van storting ten kantore der posterijen zijner woonplaats te betalen het bedrag der schadeloosstellingen, voorzoover die niet in renten bestaan, alsmede de termijnen van voorloopige renten, door de Rijksverzekeringsbank uitbetaald ter zake van een bedrijfsongeval, dat hemzelf of een werkman, voor zijn risico verzekerd, heeft getroffen;

3°. zoodra eenige rente ter zake van een ongeval, als onder 2 bedoeld, anders dan voorloopig is vastgesteld, vóór of op den door het bestuur der Rijksverzekeringsbank te bepalen dag, door middel van storting ten kantore der posterijen zijner woonplaats, te betalen de door het bestuur hem opgegeven contante waarde van die rente, berekend tegen den interest, welken de Rijksverzekeringsbank in het laatst verlopen kalenderjaar gemiddeld van hare fondsen gemaakt heeft.

Het tweede lid van artikel 89 is van toepassing.

Artikel 98.

Eene naamlooze vennootschap of vereeniging, waarop een risico, als bedoeld in artikel 95, is overgedragen, is verplicht:

1°. vóór of op door het bestuur der Rijksverzekeringsbank te bepalen vervaldagen, door middel van storting ter plaatse, door het bestuur aan te wijzen, te betalen haar, door het bestuur haar opgegeven, aandeel in de administratiekosten;

2°. vóór of op den door het bestuur der Rijksverzekeringsbank te bepalen dag door middel van storting ter plaatse, door het bestuur aan te wijzen, te betalen het bedrag der schadeloosstellingen en der in artikel 63 bedoelde afkoopsom, door de Rijksverzekeringsbank uitbetaald ter zake van bedrijfsongevallen, overkomen aan werklieden en aan in artikel I onder *b* bedoelde werkgevers, die voor risico van de vennootschap of vereeniging waren verzekerd;

3°. zoodra eenige rente ter zake van een ongeval, als onder 2 bedoeld, anders dan voorloopig is vastgesteld, vóór of op den door het bestuur der Rijksverzekeringsbank te bepalen dag, ter plaatse, door het bestuur aan te wijzen, ter verzekering van de nakoming der op haar ten aanzien dier rente rustende verplichtingen aan de Rijksverzekeringsbank een pand te geven, waarvan de waarde gelijk is aan de contante waarde der rente.

De bepalingen van art. 95, vierde en vijfde lid, en de bepaling betreffende de wijze van berekening van de in artikel 97, onder 3, bedoelde contante waarde eener rente zijn van toepassing.

Artikel 99.

De werkgever, die ingevolge artikel 97, onder 3, de contante waarde eener rente heeft betaald, is, indien de verzekerde ten gevolge van het ongeval, waarvoor hem de rente werd toegekend, overlijdt met achterlating van nagelaten betrekkingen, voor de aan die betrekking toegekende schadeloosstellingen geene betaling verschuldigd.

Artikel 100.

Indien eene naamlooze vennootschap of vereeniging, waarop een risico, als bedoeld in artikel 95, is overgedragen, naar het oordeel van Onzen Minister in gebreke is hare uit deze wet voortvloeiende verplichting na te komen, vervalt op het door Onzen Minister te bepalen tijdstip de ingevolge artikel 95 verleende bevoegdheid der werkgevers, wien was toegestaan het in genoemd artikel bedoelde risico op de vennootschap of vereeniging over te dragen. Onze Minister geeft van het vervallen der bevoegdheid kennis aan de bovenbedoelde werkgevers, met vermelding van het tijdstip, waarop zij is vervallen.

In een geval, als bedoeld in het eerste lid, berekent het bestuur der Rijksverzekeringsbank, zoodra het van oordeel is, dat alle renten door de bank verschuldigd wegens haar bekende ongevallen, overkomen aan verzekerden, die voor risico der vennootschap of vereeniging waren verzekerd, definitief zijn vastgesteld en wegens die ongevallen voor de bank geene kosten van geneeskundige behandeling of vergoeding daarvoor meer zullen ontstaan, de gezamenlijke contante waarde der bovenbedoelde renten.

Vervolgens verkoopt het bestuur, voor zoover het dit noodig oordeelt, de aan de bank door de vennootschap of de vereeniging ingevolge het in artikel 98, onder 3, bepaalde in pand gegeven fondsen op ééne der wijzen, bedoeld in artikel 1201 van het Burgerlijk Wetboek. Voor zoover de geldsom, die de bank als pand of opbrengst van verkocht pand van de vennootschap of vereeniging onder zich heeft, niet grooter is dan de contante waarde der bovenbedoelde renten vermeerderd met hetgeen de

vennootschap of vereeniging ingevolge artikel 98, onder 1 en 2, nog aan de bank schuldig is, wordt die geldsom eigendom der bank. Voor zoover dit meer bedraagt, wordt dit meerdere teruggegeven.

Wanneer drie jaren zijn verlopen sinds het in het eerste lid bedoelde tijdstip, berekent het bestuur der bank wat deze nog van de vennootschap of vereeniging te vorderen heeft.

Vervolgens verkoopt het bestuur voor zoover het dit noodig oordeelt, de aan de bank door de vennootschap of de vereeniging ingevolge het in artikel 95 bepaalde in pand gegeven fondsen op ééne der wijzen, bedoeld in het derde lid en voldoet uit de opbrengst of, indien eene geldsom als pand gegeven was, uit deze som aan de bank, hetgeen deze nog van de vennootschap of de vereeniging te vorderen heeft. Het aan de vennootschap of vereeniging toekomende bedrag wordt aan deze teruggegeven.

Ingeval eene naamlooze vennootschap of vereeniging, waarop een risico, als bedoeld in artikel 95, is overgedragen, bij een in kracht van gewijsde gegaan vonnis in staat van faillissement is verklaard of is ontbonden, zijn het tweede, derde, vierde en vijfde lid van dit artikel van toepassing, met uitzondering evenwel, dat alsdan in het vierde lid voor „het in het eerste lid bedoelde tijdstip” respectievelijk wordt gelezen: „het tijdstip, waarop het faillissement is aangevangen” en „het tijdstip, waarop de vennootschap of vereeniging is ontbonden”.

Ingeval van faillissement blijven de waarden, waarop de bank pandrecht heeft, buiten het faillissement. Vorderingen van de bank blijven daarbuiten zoolang de verrekening, bedoeld in het vijfde lid, niet heeft plaats gehad.

Indien eene naamlooze vennootschap of vereeniging, waarvan de Rijksverzekeringsbank een pand, als bedoeld in artikel 95, heeft, geen risico, als bedoeld in genoemd artikel, meer draagt, worden op haar verzoek hare loopende zaken met de Rijksverzekeringsbank vereffend. In dat geval zijn eveneens het tweede, derde, vierde en vijfde lid van dit artikel van toepassing met deze uitzondering evenwel, dat alsdan in het vierde lid, voor „het in het eerste lid bedoelde tijdstip” wordt gelezen: „den dag, waarop het verzoek tot vereffening aan de Rijksverzekeringsbank is gedaan.”

Artikel 101.

Na het opmaken van elke wetenschappelijke balans betreffende de Rijksverzekeringsbank wordt, indien de contante waarde eener rente minder bedraagt dan de waarde van een pand, als bedoeld in artikel 98, dat de Rijksverzekeringsbank ten aanzien van die rente mocht hebben, ten verzoeke van de pandgeefster het pand aan deze teruggegeven tegen overgifte van een nieuw pand ter waarde van de laatst berekende contante waarde.

Artikel 102.

1°. De gevallen waarin een verzoek, als bedoeld in artikel 95, wordt geweigerd ;

2°. de wijze van berekening van de in de artikelen 97, 98 en 101 bedoelde contante waarde eener rente ;

3°. de wijze van berekening van de waarde van een pand, als bedoeld in de artikelen 95, tweede en derde lid, 98, onder 3, en 101 ;

4°. De gevallen waarin den werkgever de hem ingevolge artikel 95 gegeven bevoegdheid om zelf het risico der verzekering te dragen kan worden ontnomen ;

5°. de wijze waarop het in de artikelen 97 en 98 bedoelde aandeel in de administratiekosten wordt vastgesteld,

zijn die, geregeld voor de overeenkomstige gevallen en wijzen in den algemeenen maatregel van bestuur, als bedoeld in artikel 59 der Ongevallenwet 1901.

Bij algemeenen maatregel van bestuur wordt bepaald al hetgeen verder noodig is voor de uitvoering van de artikelen 95 tot en met 101.

Artikel 103.

De vorderingen ingevolge artikel 97, alsmede die, welke de Rijksverzekeringsbank na toepassing van het bepaalde in het vijfde lid van artikel 100 nog op eene naamlooze vennootschap of vereeniging mocht hebben, worden, voor zoover de Rijksverzekeringsbank die niet mocht hebben kunnen innen, door den Staat aan haar voldaan.

HOOFDSTUK VI.**VAN DE AANGIFTE EN HET ONDERZOEK DER ONGEVALLLEN.****Artikel 104.**

De werkgever in wiens verzekeringsplichtige onderneming aan een verzekerde een bedrijfsongeval overkomt, of hij, die den werkgever ter plaatse van het ongeval vertegenwoordigt, is verplicht:

a. indien het ongeval aan den vasten wal of op een rivier of binnenwater, niet genoemd onder *b*, in eene haven of op eene reede plaats vindt, te zorgen, dat onmiddellijk na het ongeval een geneeskundige geroepen wordt ten einde den getroffene te onderzoeken en hem de noodige hulp te verleenen ;

b. indien het ongeval in open zee, in de Zuiderzee, langs de kusten van Friesland en Groningen of in de zeegaten der Zeeuwsche of Zuid-Hollandsche stroomen plaats vindt en op of in

de nabijheid van de plaats van het ongeval geen geneeskundige hulp is te verkrijgen en de toestand van den getroffene naar het oordeel van den werkgever of van hem, die dezen ter plaatse van het ongeval vertegenwoordigt, onverwijld geneeskundige hulp vereischt, ten spoedigste na het ongeval de haven of reede, welke het eerst te bereiken is, op te zoeken en te zorgen, dat onmiddellijk na aankomst een geneeskundige wordt geroepen ten einde den getroffene te onderzoeken en hem de noodige hulp te verleen.

Indien naar het oordeel van den geneeskundige, die op een in het vorige lid onder *b* bedoeld watergebied aan den getroffene, de noodige hulp verleent, de toestand van dien getroffene vereischt, dat hij niet aan boord van het zeevisschersvaartuig, van welks bemanning hij op het tijdstip van het ongeval deel uitmaakte, blijft, is de werkgever, of hij, die dezen ter plaatse van het ongeval vertegenwoordigt, verplicht ten spoedigste de voorschriften van den geneeskundige op te volgen.

Artikel 105.

Indien de werkgever, bedoeld in artikel 1 onder *b*, door een bedrijfsongeval wordt getroffen en hij zelf ten gevolge van het ongeval niet in staat is aan de in artikel 104 bedoelde verplichtingen te voldoen, rusten die verplichtingen:

a. in het geval, bedoeld onder *a* van artikel 104, op zijne meerderjarige bloed- en aanverwanten tot den derden graad ingesloten, aan wie het ongeval ter kennis is gekomen of op den onder *b* bedoelden persoon;

b. in het geval, bedoeld onder *b* van artikel 104, op hem, die den werkgever aan boord van het zeevisschersvaartuig vervangt.

Artikel 106.

De werkgever of hij, die dezen ter plaatse van het ongeval vertegenwoordigt, of de personen, bedoeld in artikel 105, doen, behoudens het bepaalde in artikel 107, binnen vier en twintig uren na het geneeskundig onderzoek en uiterlijk binnen twee maal vier en twintig uren na het ongeval aangifte van het gebeurde.

Indien de getroffene behoort tot de bemanning van een zeevisschersvaartuig en dit vaartuig op het tijdstip van het ongeval niet binnen twee maal vier en twintig uren na het ongeval eene haven of reede aandoet, geschiedt de aangifte uiterlijk binnen vier en twintig uren na aankomst in de haven of op de reede.

Indien de aangifte in Nederland plaats vindt, geschiedt zij tegen bewijs van ontvangst door inlevering van een ingevuld

formulier ten kantore der posterijen binnen welks kring de aangever zijne woonplaats heeft of krachtens artikel 89, tweede lid, geacht wordt te hebben, of binnen welks kring het ongeval heeft plaats gehad of binnen welks kring de haven of reede, bedoeld in het vorige lid, is gelegen.

Het kantoor van ontvangst der aangifte zendt deze ten spoedigste aan het bestuur der Rijksverzekeringsbank.

In het buitenland geschiedt de aangifte door toezending bij aangeteekenden brief van een ingevuld formulier aan het bestuur der Rijksverzekeringsbank.

Artikel 107.

Indien het ongeval tijdens eene zeereis plaats vindt en de aangever van het ongeval, hetzij langs telegraphischen weg, hetzij per eerste scheepsgelegenheid in de gelegenheid is aangifte van het gebeurde te doen, is hij, onverminderd zijne verplichting tot aangifte, bedoeld in het voorgaande artikel, verplicht langs dezen weg bericht van het gebeurde aan het bestuur der Rijksverzekeringsbank te doen toekomen.

Geschiedt de kennisgeving per eerste scheepsgelegenheid, dan is de aangever van het ongeval verplicht een ingevuld formulier van aangifte mede te geven.

De gezagvoerder van een Nederlandsch vaartuig, die met de bezorging der aangifte wordt belast, is verplicht het ingevulde formulier van aangifte ten spoedigste aan het bestuur der Rijksverzekeringsbank te doen toekomen.

Artikel 108.

Indien de verzekerde door een bedrijfsongeval wordt getroffen in den tijd, dat hij ten gevolge van overmacht tijdens eene zeereis gedwongen is, zich ergens anders op te houden dan op het zeevisschersvaartuig van zijn werkgever of op zijn eigen zeevisschersvaartuig en hij op het tijdstip van het ongeval behoort tot de opvarenden van een Nederlandsch vaartuig, is de gezagvoerder van dat vaartuig verplicht zoo spoedig mogelijk na het ongeval geneeskundige hulp in te roepen en aan het bestuur der Rijksverzekeringsbank van het gebeurde kennis te geven.

Artikel 109.

Het formulier van aangifte, bedoeld in de artikelen 106 en 107, wordt vastgesteld door Onzen Minister en kosteloos verkrijgbaar gesteld.

De aangifte, bedoeld in de artikelen 106 en 107, vermeldt den naam en de woonplaats van den geneeskundige, zoo deze geneeskundige hulp verleende, diens oordeel over den tijd gedurende welken de getroffene vermoedelijk gedeeltelijk of geheel ongeschikt tot werken zal zijn en draagt de onderteekening van dien geneeskundige alsmede die van den aangever.

Artikel 110.

De werkgever draagt zorg, dat aan boord van elk zeevischersvaartuig een voldoende aantal exemplaren van het formulier van aangifte, bedoeld in de artikelen 106 en 107, tweede lid, aanwezig is.

Artikel 111.

De werkgever is verplicht omtrent de in zijne verzekeringsplichtige onderneming voorgekomen ongevallen alle verlangde inlichtingen, ook schriftelijk, te verstrekken aan het bestuur der Rijksverzekeringsbank.

Artikel 112.

Indien aan het bestuur der Rijksverzekeringsbank uit eene aangifte blijkt, dat ten gevolge van het ongeval een verzekerde of diens nagelaten betrekkingen vermoedelijk eenige aanspraak op schadeloosstelling kunnen maken, doet het ten spoedigste een onderzoek instellen ten einde te bepalen:

- 1°. de plaats, de oorzaak en den aard van het ongeval;
- 2°. wie de getroffen persoon is en waar deze zijne woonplaats of plaats van verblijf heeft;
- 3°. het dagloon en, zoo noodig, het loon van den getroffene in de verzekeringsplichtige onderneming;
- 4°. de omschrijving van het door het ongeval veroorzaakte lichamelijk letsel;
- 5°. ingeval van overlijden, de namen en woonplaatsen van de nagelaten betrekkingen, die ingevolge deze wet aanspraak op schadeloosstelling kunnen hebben.

Ook zonder eene aangifte te hebben ontvangen is het bestuur tot het instellen van het hierbedoelde onderzoek bevoegd.

Artikel 113.

Het bestuur der Rijksverzekeringsbank doet, indien mogelijk, het onderzoek omtrent een of meer der in het vorige artikel genoemde punten plaats vinden door middel van een zijner ambtenaren, niet beneden den door Ons te bepalen rang, en heeft het recht zulks te doen geschieden in gemeenten, waarvoor een commissaris van Rijks- of gemeentepolitie is aangesteld, door dezen en in gemeenten, waarvoor zoodanig ambtenaar niet is aangesteld, door het hoofd der politie.

De leider van het onderzoek heeft het recht om daarbij als getuigen de personen te hooren, die inlichtingen kunnen geven omtrent de te onderzoeken punten; hij heeft het recht ook deskundigen te hooren; de opgeroepenen zijn verplicht te verschijnen en, behoudens het verschooningsrecht, bedoeld bij het derde

lid van artikel 66 van het Wetboek van Strafvordering, mede te deelen wat hun omtrent het ongeval bekend is of hunne diensten als deskundigen te verleenen.

Tijd en plaats van een onderzoek, als bedoeld in art. 112, onder 1, en van het verhoor van getuigen worden, indien zulks mogelijk is, door den leider van het onderzoek voldoende tijd van te voren medegedeeld aan den getroffen verzekerde en aan den werkgever; beiden hebben het recht in persoon of door middel van een vertegenwoordiger bij het onderzoek aanwezig te zijn.

Indien de betrokken werkgever wenscht, dat bij het onderzoek deskundigen aanwezig zullen zijn, dan heeft hij het recht hen op zijne kosten op te roepen.

De leider maakt een proces-verbaal op van het onderzoek, dat geteekend wordt door allen, die daarbij tegenwoordig waren, en zendt dit ten spoedigste aan het bestuur der Rijksverzekeringsbank.

Artikel 114.

Het bestuur der Rijksverzekeringsbank is bevoegd, indien het onderzoek, bedoeld in artikel 112, in het buitenland behoort te geschieden, zulks te doen plaats vinden door middel van den Nederlandschen consulaire ambtenaar, daartoe in elk bijzonder geval aan te wijzen door Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken.

De consulaire ambtenaar, die het onderzoek leidt, heeft het recht om daarbij als getuigen de personen te hooren, die inlichtingen kunnen geven omtrent de te onderzoeken punten; hij heeft het recht ook deskundigen te hooren; de opgeroepenen voor zoover zij Nederlanders zijn of behooren tot de opvarenden, daaronder de schipper begrepen, van een Nederlandsch vaartuig, zijn verplicht te verschijnen en, behoudens het verschooningsrecht, bedoeld bij het derde lid van artikel 66 van het Wetboek van Strafvordering, mede te deelen, wat hun omtrent het ongeval bekend is of hunne diensten als deskundigen te verleenen.

De consulaire ambtenaar maakt een proces-verbaal op van het onderzoek, dat geteekend wordt door allen, die daarbij tegenwoordig waren en zendt dat ten spoedigste aan het bestuur der Rijksverzekeringsbank.

Bij algemeenen maatregel van bestuur wordt vastgesteld de vorm en de wijze van oproeping der deskundigen en getuigen in dit en het vorige artikel bedoeld.

Het tarief voor het verleenen van vergoeding aan deskundigen en getuigen voor reiskosten en tijdverlies, voor zoover zij Nederlanders zijn of behooren tot de opvarenden, daaronder de schipper begrepen, van een Nederlandsch vaartuig, vastgesteld bij den algemeenen maatregel van bestuur, bedoeld in het laatste lid van artikel 64 der Ongevallenwet 1901, is op die deskundigen en getuigen van toepassing.

Artikel 115.

Bij algemeenen maatregel van bestuur kunnen nadere voorschriften worden gegeven omtrent het inroepen van geneeskundige hulp na een ongeval, het verlenen van de eerste hulp na een ongeval aan boord van het zeevisschersvaartuig en de aangifte en het onderzoek der ongevallen. Daarbij kan tevens worden bepaald, welke andere personen dan die, genoemd in de artikelen 113 en 114 tot het instellen van een onderzoek, als bedoeld in artikel 112, bevoegd zullen zijn.

De ingevolge het vorige lid bij algemeenen maatregel van bestuur aan te wijzen personen hebben bij het instellen van een onderzoek dezelfde bevoegdheden als de leider van het onderzoek, bedoeld in artikel 113.

Artikel 116.

Wij behouden Ons voor verdragen met vreemde mogendheden te sluiten, regelende de geneeskundige behandeling en het eerste onderzoek van den getroffen verzekerde, de aangifte en het onderzoek der ongevallen, een en ander bedoeld in de artikelen 25 en 104 tot en met 115.

HOOFDSTUK VII.**VAN DE VASTSTELLING EN BETAALBAARSTELLING DER
SCHADELOOSSTELLINGEN.****Artikel 117.**

Hij, die ingevolge deze wet vermeent aanspraak te hebben op eene schadeloosstelling en aan wien die niet ambtshalve is toegekend, is bevoegd om zich binnen één jaar, te rekenen van den dag van het ongeval, met zijne aanvraag tot het bestuur der Rijksverzekeringsbank te wenden; indien de aanspraak gegrond bevonden wordt, wordt de schadeloosstelling vastgesteld en toegekend.

Na verloop van het jaar, in het vorige lid bedoeld, zijn alle aanspraken vervallen en wordt de aanvrager niet-ontvankelijk verklaard, tenzij hij aantoont, dat de gevolgen van het ongeval zich eerst later hebben geopenbaard of als zoodanig zijn herkend, of dat hij, ten gevolge van zijn verblijf buiten Nederland, niet in de gelegenheid is geweest zijne aanspraken eerder te doen gelden.

Artikel 118.

Het bewijs van toekenning eener schadeloosstelling wordt den belanghebbende bij te adviseeren dienstbrief toegezonden. Deze brief bevat de gronden, waarop de vaststelling van het bedrag der schadeloosstelling en de toekenning daarvan berusten.

Indien eene aangevraagde schadeloosstelling wordt geweigerd,

worden de redenen der weigering bij te adviseeren dienstbrief medegedeeld.

Gelijktijdig met de verzending van een dienstbrief, als bedoeld in het eerste of tweede lid, wordt een afschrift daarvan als geadviseerde dienstbrief toegezonden aan elk der commissiën bedoeld in het tweede lid van art. 129, alsmede aan den werkgever, in wiens dienst den verzekerde een ongeval heeft getroffen of aan het bestuur der naamlooze vennootschap of vereeniging, waarop het risico als bedoeld in artikel 95 is overgedragen.

Artikel 119.

De artikelen 65, 70, 71, 72, 73 en 74 der Ongevallenwet 1901 zijn van toepassing.

HOOFDSTUK VIII.

VAN BEROEP.

Artikel 120.

Over de beslissingen, waartegen ingevolge de bepalingen dezer wet beroep openstaat, wordt geoordeeld door de raden van beroep en in hoogste ressort door den centralen raad van beroep, bedoeld bij artikel 1 der Beroepswet, wet van 8 December 1902 (*Staatsblad* n°. 208), zooals deze het laatst gewijzigd is bij de wet van

Indien een raad van beroep oordeelt over beslissingen, waartegen ingevolge de bepalingen dezer wet beroep openstaat, hebben in dien raad van beroep, behalve de voorzitter, zooveel mogelijk zitting werkgevers en werklieden.

Voor de toepassing van het vorige lid worden tevens als werklieden beschouwd, de werkgevers, bedoeld in artikel 1 onder *b* en zij, die noch werkgever noch werkmán zijn, doch gedurende tien achtereenvolgende jaren in dienst van een ander gedurende meer dan vier maanden per jaar in het zeevisschersbedrijf zijn werkzaam geweest.

Artikel 121.

Het instellen van beroep heeft geene schorsende werking ten aanzien der oorspronkelijke beslissing.

Worden de bezwaren gedeeltelijk of geheel gegrond verklaard, dan treedt de beslissing, in beroep gegeven, in de plaats van die, waartegen beroep werd ingesteld.

Wordt in beroep het recht op eene schadeloosstelling ontzegd, die reeds betaald is, dan worden die betalingen niet teruggevorderd.

Artikel 122.

Heeft een werkgever bezwaar tegen eenige beslissing, door het bestuur der Rijksverzekeringsbank genomen ingevolge de artikelen

74, 75, 78, eerste lid, 79, derde lid, 90, 92 en 93, eerste en tweede lid, dan is hij bevoegd binnen eene maand na de dagteekening der mededeeling daarvan in beroep te komen.

Wanneer door het bestuur der Rijksverzekeringsbank krachtens artikel 97, onder 2 of 3, een bedrag wordt gevorderd van een werkgever wegens een voorgekomen ongeval en de werkgever van oordeel is:

a. dat het ongeval den getroffene niet in zijn dienst is overkomen of niet terwijl deze werkzaam was in de onderneming of inrichting, ten aanzien waarvan hij is toegelaten zelf het risico der verzekering te dragen, of:

b. dat het bedrag, gevorderd krachtens artikel 97 onder 3, niet is berekend overeenkomstig den in artikel 59 onder 2 der Ongevallenwet 1901 bedoelden algemeenen maatregel van bestuur,

is hij bevoegd binnen eene maand na de dagteekening van de kennisgeving der vordering in beroep te komen van de beslissing van het bestuur.

wanneer door het bestuur der Rijksverzekeringsbank krachtens artikel 98, onder 2 of 3, een bedrag of een pand wordt gevorderd van eene naamlooze vennootschap of eene vereeniging wegens een voorgekomen ongeval en de naamlooze vennootschap of de vereeniging van oordeel is:

a. dat het ongeval den getroffene niet is overkomen, terwijl hij werkzaam was in eene onderneming of inrichting, ten aanzien waarvan aan de naamlooze vennootschap of de vereeniging het risico der verzekering is overgedragen, of:

b. dat het bedrag van het pand, gevorderd krachtens artikel 98 onder 3, niet is berekend overeenkomstig den in artikel 59 onder 2 der Ongevallenwet 1901 bedoelden algemeenen maatregel van bestuur,

is de naamlooze vennootschap of de vereeniging bevoegd binnen eene maand na de dagteekening van de kennisgeving der vordering in beroep te komen van de beslissing van het bestuur.

Artikel 123.

Heeft een werkman, als bedoeld in het eerste lid van artikel 18, bezwaar tegen de opgaven, welke door zijnen werkgever te zijnen name voor het register, bedoeld in datzelfde lid, gedaan zijn of tegen eene beslissing door het bestuur der Rijksverzekeringsbank genomen ingevolge artikel 20, tweede lid, dan heeft hij het recht binnen ééne maand na de dagteekening van de mededeeling aan de belanghebbenden, bedoeld in artikel 19, tweede lid of artikel 20, laatste lid, in beroep te komen.

Heeft een werkgever, als bedoeld in het tweede lid van

artikel 18, bezwaar tegen een beslissing door het bestuur der Rijksverzekeringsbank genomen ingevolge artikel 20, tweede lid, dan heeft hij het recht binnen ééne maand na de dagteekening van de mededeeling, bedoeld in artikel 20, laatste lid, in beroep te komen.

Indien de in het eerste en tweede lid bedoelde verzekerde, aantoon, dat hij niet binnen eene maand tengevolge van zijn verblijf buiten Nederland in de gelegenheid is geweest in beroep te komen, vangt de termijn van ééne maand, binnen welken beroep openstaat alsdan aan op den dag, waarop hij voor het eerst in de gelegenheid is geweest in beroep te komen.

Artikel 124.

Heeft een zeevisscher, als bedoeld in artikel 27, onder 1°, *a*, of diens werkgever of hebben bij het overlijden van den zeevisscher zijne erfgenamen bezwaar tegen eene beslissing door het bestuur der Rijksverzekeringsbank genomen ingevolge artikel 44 voor zooveel betreft de vaststelling van de loonen, bedoeld in artikel 42, dan is de belanghebbende bevoegd binnen eene maand na de dagteekening der mededeeling, bedoeld in artikel 47, eerste lid, in beroep te komen.

Het laatste lid van artikel 123 is op den in het vorige lid bedoelden belanghebbende van toepassing.

Artikel 125.

De werkgever wordt in zijn krachtens het eerste lid van artikel 122 ingesteld beroep niet-ontvankelijk verklaard, indien:

a. te kwader trouw geene, eene onjuiste of eene onvolledige aangifte is gedaan van eenige verandering in het bedrijf, welke wijziging ten gevolge kon hebben van de te zijnen name staande opgaven in het register, bedoeld in artikel 76;

b. de premie niet binnen den voorgeschreven termijn is voldaan.

Artikel 126.

De in artikel 124 bedoelde belanghebbende wordt in zijn beroep niet-ontvankelijk verklaard, indien hij:

a. te kwader trouw geene, eene onjuiste of eene onvolledige opgave heeft gedaan van de loonen, bedoeld in artikel 42;

b. niet binnen den voorgeschreven termijn het verschuldigde bedrag, bedoeld in artikel 44, tweede lid, heeft voldaan.

Artikel 127.

Indien een verzekerde of een zijner nagelaten betrekkingen vermeent, dat zijne aanspraken op schadeloosstelling niet of slechts ten deele zijn erkend, heeft hij het recht binnen ééne

maand na de dagteekening van de mededeeling der beslissing in beroep te komen.

Het laatste lid van artikel 123 is op den in het vorige lid bedoelden belanghebbende van toepassing.

Indien een werkgever, in wiens dienst een verzekerde een ongeval is overkomen, vermeent, dat wegens het ongeval aan den getroffen of een zijner nagelaten betrekkingen eene te hooge schadeloosstelling of ten onrechte eenige schadeloosstelling is toegekend, heeft hij het recht binnen eene maand na de dagteekening der mededeeling, hem ingevolge het bepaalde in artikel 118 toegezonden, in beroep te komen.

Indien de getroffen verzekerde was voor risico van eene vennootschap of vereeniging, komt de in het derde lid bedoelde bevoegdheid toe aan die vennootschap of vereeniging.

Artikel 128.

De bepalingen van het eerste, derde en vierde lid van artikel 127 zijn niet van toepassing op eene beslissing, waarbij eene uitkeering als bedoeld in de artikelen 40 en 54 is toegekend of geweigerd.

Artikel 129.

Indien eene commissie, als bedoeld in artikel 132, van oordeel is, dat de aanspraken van een verzekerde of van een zijner nagelaten betrekkingen op eenige schadeloosstelling niet of slechts ten deele zijn erkend, of dat aan een dezer personen eene te hooge schadeloosstelling of ten onrechte eenige schadeloosstelling is toegekend, heeft zij het recht binnen eene maand nadat de dagteekening van de mededeeling der beslissing in beroep te komen bij den raad van beroep, bedoeld in artikel 120.

Dit recht kan echter alleen worden uitgeoefend door de commissie binnen wier gebied:

a. de verzekerde of een zijner nagelaten betrekkingen zijne woonplaats heeft;

b. het ongeval heeft plaats gehad;

c. de onderneming of inrichting is gevestigd van den werkgever, in wiens dienst den verzekerde het ongeval heeft getroffen;

d. het zeevisschersvaartuig tehuis behoort, waarop de verzekerde werkzaam is.

De bepaling van het eerste lid is niet van toepassing op eene beslissing als bedoeld in artikel 128.

Artikel 130.

Aan een stemming over de vraag, of een beroep als bedoeld in artikel 129 zal worden ingesteld, wordt alleen deelgenomen door een even getal leden, waarvan de helft behoort tot de

werkgevers en de andere helft tot de werklieden in den zin van artikel 132, vijfde lid.

Is het aantal werkgevers in eene vergadering niet gelijk aan dat der werklieden als bovenbedoeld, dan hebben aan de talrijkste zijde zoovele leden als het verschil bedraagt, aanvangende met den jongste in jaren, alleen eene raadgevende stem.

Bij staking van stemmen wordt de commissie geacht tot het instellen van beroep besloten te hebben.

Aan een besluit tot het instellen van beroep wordt uitvoering gegeven door den voorzitter.

HOOFDSTUK IX.

VAN HET TOEZICHT.

Artikel 131.

Indien bij de bezichtiging van eene onderneming, of inrichting waarin het zeevisschersbedrijf wordt uitgeoefend, aan een agent der Rijksverzekeringsbank blijkt, dat aldaar niet de veiligheidsmaatregelen genomen zijn, die wenschelijk zijn ter voorkoming van ongevallen, dan zendt hij hiervan ten spoedigste aan het bestuur der Rijksverzekeringsbank bericht.

Het bestuur zendt van dit bericht, voor zooveel het geen betrekking heeft op veiligheidsmaatregelen ten aanzien van zeevisschersvaartuigen, ten spoedigste een afschrift aan den inspecteur van den arbeid, tot wiens inspectie de bedoelde onderneming of inrichting behoort.

Artikel 132.

Door Ons worden plaatselijke commissiën ingesteld, hetzij voor eene gemeente afzonderlijk, hetzij voor meer dan eene gemeente of gedeelten van meer dan een gemeente, mits in ééne provincie gelegen, te zamen, hetzij meer dan eene voor ééne gemeente.

Binnen het gebied, waarvoor zij zijn ingesteld, zijn zij behalve met de taak, haar opgedragen bij artikel 129, belast met het onderzoek, of hetgeen bij artikel 70 der Ongevallenwet 1901 is bepaald ambtshalve behoort te worden toegepast op een verzekerde, en met de ondervraging, vermeld in artikel 67, indien deze door het bestuur der Rijksverzekeringsbank aan haar wordt opgedragen.

De algemeene maatregel van bestuur, bedoeld in artikel 86 der Ongevallenwet 1901 is van toepassing op de regeling van de taak, de bevoegdheid, de wijze van werken, de schadeloosstelling van de leden en de kosten der commissie.

De commissiën bestaan uit een voorzitter, noch werkgever, noch werkman zijnde, en verder uit een gelijk aantal werkgevers en werklieden.

Voor de toepassing van het vorige lid worden tevens onder werklieden verstaan de personen, bedoeld in het derde lid van artikel 120.

Het aantal leden wordt voor iedere commissie door Onzen Minister bepaald. De voorzitter wordt door Ons benoemd, geschorst en ontslagen; de overige leden worden benoemd, geschorst en ontslagen, indien de commissie zal werken voor slechts eene gemeente, door den gemeenteraad, en indien zij zal werken voor meer dan eene gemeente, door de Gedeputeerde Staten.

Aan eene plaatselijke commissie kan door Ons een secretaris worden toegevoegd, zoo noodig op eene door Ons te bepalen bezoldiging.

De in het derde lid bedoelde schadeloosstelling en kosten komen ten laste van den Staat.

Artikel 133.

De artikelen 82, 83 en 84 der Ongevallenwet 1901 zijn van toepassing.

HOOFDSTUK X.

VAN DEN INVLOED VAN DE VERZEKERING OP HET BURGERLIJK RECHT.

Artikel 134.

De burgerrechtelijke verantwoordelijkheid van den werkgever voor de geldelijke schade, welke het gevolg is van een bedrijfsongeval een werkman overkomen, vervalt behoudens het bepaalde in het tweede lid en in het volgende artikel, alsmede behoudens voor zoover zij betrekking heeft op schade door het ongeval aan de goederen van den getroffene veroorzaakt.

Overkomt een bedrijfsongeval aan een werkman, die als loon van zijn werkgever meer dan vier gulden per dag ontvangt, zoo blijft de verantwoordelijkheid van den werkgever bestaan, doch wordt door den rechter bij de vaststelling der schadevergoeding rekening gehouden met hetgeen krachtens deze wet genoten wordt.

Voor de berekening van de hoegrootheid van het loon, dat de werkman per dag van zijn werkgever ontvangt, komen de Zondagen en de algemeen erkende Christelijke feestdagen niet in aanmerking.

Artikel 135.

De artikelen 88 en 89 der Ongevallenwet 1901 zijn van toepassing, met deze uitzondering evenwel, dat in het eerste lid van artikel 88 voor: „in verband met de uitoefening van het bedrijf een ongeval” wordt gelezen: „een bedrijfsongeval”.

HOOFDSTUK XI.

VAN DE AANSPRAKELIJKHEID VAN DEN STAAT EN VAN
KOSTEN DER RIJKSVERZEKERINGSBANK.**Artikel 136.**

De artikelen 90 en 94, eerste lid, der Ongevallenwet 1901 zijn van toepassing.

HOOFDSTUK XII.

STRAFBEPALINGEN.

Artikel 137.

Met hechtenis van ten hoogste een maand of geldboete van ten hoogste honderd gulden, wordt gestraft het niet of niet tijdig nakomen van eene der bepalingen, vervat in artikelen 18, eerste en tweede lid, 43, 69, 72, 77, eerste lid, 79, eerste lid, 87, 89, eerste lid, 104, 106, eerste, tweede, derde en vijfde lid, 107, 108, 110, 111 en 133, voor zooveel betreft het aldaar vermelde artikel 84 der Ongevallenwet 1901 of overtreding van een der bepalingen van den algemeenen maatregel van bestuur, bedoeld in artikel 115.

Indien tijdens het plegen van het feit nog geen twee jaren zijn verlopen sedert eene vroegere veroordeeling van den schuldege wegens eene overtreding, als hiervoor genoemd, onherroepelijk is geworden, kunnen de straffen worden verdubbeld.

Indien de werkgever eene naamlooze vennootschap, eene coöperatieve of andere rechtspersoonlijkheid bezittende vereeniging of eene stichting is, wordt de strafvervolging ingesteld tegen de leden van het bestuur.

Artikel 138.

Met hechtenis van ten hoogste drie maanden of geldboete van ten hoogste driehonderd gulden wordt gestraft het niet behoorlijk invullen van een der formulieren, bedoeld in de artikelen 71, eerste lid, 79, tweede lid, 88, onder *b* en *c*, en 109, eerste lid, of het onvolledig of onjuist opgeven der loonen, bedoeld in artikel 42.

Het tweede en derde lid van artikel 137 zijn van toepassing.

Artikel 139.

Overtreding van artikel 86 wordt gestraft met geldboete van ten hoogste honderd gulden.

Het derde lid van artikel 137 is van toepassing.

Artikel 140.

Met gevangenisstraf van ten hoogste drie jaren wordt gestraft hij, die mondeling of schriftelijk, persoonlijk of door een bij-

zonder daartoe gemachtigde, opzettelijk omtrent een aan een verzekerde overkomen ongeval een valsche verklaring aflegt aan het bestuur der Rijksverzekeringsbank, aan den leider van een onderzoek, als bedoeld in de artikelen 113, 114 en 115, eerste lid, of aan een agent der Rijksverzekeringsbank.

Artikel 141.

Met gevangenisstraf van ten hoogste zes maanden wordt gestraft hij, die opzettelijk niet voldoet aan eene volgens deze wet op hem rustende verplichting tot aangifte van een ongeval of tracht te bewerken, dat een ongeval aan een verzekerde overkomen niet ter kennis komt van het bestuur der Rijksverzekeringsbank.

Artikel 142.

Met gevangenisstraf van ten hoogste drie maanden of geldboete van ten hoogste driehonderd gulden wordt gestraft hij, die door een der in artikel 47, n°. 2, van het Wetboek van Strafrecht vermelde middelen een verzekerde of een zijner nage-laten betrekkingen opzettelijk beweegt geen gebruik te maken van een hem volgens deze wet toekomend recht.

Artikel 143.

Met het opsporen van de feiten strafbaar gesteld in de artikelen 137 tot en met 142, zijn behalve de bij artikel 8 van het Wetboek van Strafvordering aangewezen personen belast de marechaussee, alle ambtenaren van Rijks- en gemeente-politie en de agenten der Rijksverzekeringsbank.

Het bepaalde in het eerste lid is niet van toepassing op de inrichtingen van den Staat. Aldaar wordt voor de toepassing dezer wet het toezicht uitgeoefend door de agenten der Rijksverzekeringsbank.

De in het eerste lid bedoelde ambtenaren hebben toegang tot alle plaatsen, waar het zeevisschersbedrijf wordt uitgeoefend, met uitzondering van de inrichtingen van den Staat, waartoe, behoudens uit anderen hoofde aan anderen toekomende bevoegdheid alleen toegang hebben de agenten der Rijksverzekeringsbank.

De veld- en boschwachters, de beambten der marechaussee, niet zijnde hulp-officieren van justitie en de ambtenaren van Rijks- en gemeente-politie beneden den rang van inspecteur der Rijksveldwacht en van commissaris van politie behoeven, voor zoover hun de toegang niet uit anderen hoofde vrijstaat, een schriftelijken bijzonderen last van den burgemeester of van den kantonrechter.

Wordt aan de in het eerste lid van dit artikel bedoelde ambtenaren de toegang geweigerd, dan verschaffen zij zich dieu desnoods met inroeping van den sterken arm.

In plaatsen, in het derde lid bedoeld, welke tevens woningen zijn of alleen door eene woning toegankelijk zijn, treden zij tegen den wil van den bewoner niet binnen dan op vertoon van een schriftelijken bijzonderen last van den burgemeester of van den kantonrechter. Van dit binnentreden wordt door hen proces-verbaal opgemaakt en binnen tweemaal vier en twintig uren aan dengene, in wiens woning is binnengetreten, in afschrift medegedeeld.

Artikel 144.

De leden van het bestuur der Rijksverzekeringsbank en hunne plaatsvervangers, de leden en de secretaris van den Raad van toezicht, bedoeld in artikel 18 der Ongevallenwet 1901, benevens alle personen in dienst der Bank, zijn verplicht tot geheimhouding van al hetgeen zij in hunne hoedanigheid vernemen, voor zoover dit niet in strijd is met de bepalingen van deze of van eene andere wet.

De in artikel 143 bedoelde ambtenaren zijn verplicht tot geheimhouding van hetgeen hun in plaatsen, waar zij krachtens dat artikel binnentreden, omtrent het daar uitgeoefend bedrijf is bekend geworden, voor zoover het niet in strijd is met de bepalingen van deze of van een andere wet.

Artikel 145.

Hij, die opzettelijk de bij het vorige artikel opgelegde geheimhouding schendt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes maanden of geldboete van ten hoogste zeshonderd gulden met of zonder ontzetting van het recht om ambten of bepaalde ambten te bekleeden.

Hij, aan wiens schuld schending van die geheimhouding te wijten is, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste drie maanden of geldboete van ten hoogste driehonderd gulden.

Geene vervolging heeft plaats dan op klachte van het hoofd of den bestuurder van de onderneming.

Artikel 146.

De bij deze wet strafbaar gestelde feiten worden beschouwd als misdrijven, behalve de feiten, strafbaar gesteld bij de artikelen 137, 138 en 139 welke als overtredingen worden beschouwd.

HOOFDSTUK XIII.

OVERGANGSBEPALING.

Artikel 147.

Over het tijdvak, gelegen tusschen het tijdstip van het in werking treden dezer wet en dat, waarop artikel 1 in werking treedt wordt door den werkgever geene premie betaald.

HOOFDSTUK XIV.

SLOTBEPALINGEN.

Artikel 148.

Alle stukken, register, verzoekschriften en beschikkingen, opgemaakt of gehouden ten gevolge van deze wet en ten gevolge van de bepalingen van een algemeenen maatregel van bestuur, of van een ministerieel besluit, uitgevaardigd of vastgesteld naar aanleiding van een deel der artikelen dezer wet, zijn, met uitzondering van het dwangbevel, bedoeld in de artikelen 47, derde lid, en 93, vijfde lid, vrij van het recht van zegel en van de formaliteit van registratie en worden kosteloos uitgereikt.

Artikel 149.

Hetgeen behalve het in de artikelen 11, 12, 13, 16, 18, 25, 27, 83, 102, 114 en 115 bepaalde nog tot uitvoering dezer wet noodig is, wordt bij algemeenen maatregel van bestuur geregeld.

Artikel 150.

Deze wet kan worden aangehaald onder den titel van: „Zeevisschers-Ongevallenwet 1905”.

Artikel 151.

Deze wet treedt in werking op een nader door Ons te bepalen tijdstip, met uitzondering van artikel 1, dat daarna op een nader door Ons te bepalen tijdstip in werking treedt.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

MEMORIE VAN TOELICHTING.

§ 1. *Bestaande wettelijke toestand.*

De Ongevallenwet 1901 (wet van 2 Januari 1901, *Staatsblad* n°. 1) heeft onder de verzekeringsplichtige bedrijven opgenomen het visschersbedrijf, uitgeoefend op de rivieren en binnenwateren (art. 10, onder 8). Daar onder rivieren en binnenwateren ook worden verstaan de Zuiderzee, de wateren langs de kusten van Friesland en Groningen en de Zeeuwsche en Zuidhollandsche stroomen (1), ontvangt de visscher, die op bedoelde wateren zijn bedrijf uitoefent, en door een ongeval in verband met de uitoefening van zijn bedrijf wordt getroffen, kosteloze geneeskundige behandeling en bij ongeschiktheid tot werken, eene uitkeering van ten hoogste 70 pct. van zijn dagloon, terwijl, indien het ongeval zijn dood ten gevolge heeft, aan zijne nagelaten betrekkingen eene rente wordt toegekend. De Noordzeevisscher echter, die zeer zeker een niet minder gevaarlijk bedrijf uitoefent dan die op de Zuiderzee, valt buiten de bepalingen dier wet, zoodat zijne aanspraken op schadevergoeding in geval van een bedrijfsongeval geheel moeten ontleend worden aan het privaatrecht.

Bij de behandeling van de Ongevallenwet 1901, werd in de Tweede Kamer er op aangedrongen de zeevisscherij onder de verzekeringsplichtige bedrijven op te nemen. Het toenmalige Kabinet achtte het met de meerderheid der Kamerleden intusschen niet wenschelijk dit bedrijf destijds verzekeringsplichtig te verklaren (2). Het Kabinet wees er op dat het bedrijf van zeevisscherij niet was opgenomen, omdat de eigenaardige toestanden in dat bedrijf en de omstandigheden waaronder het wordt uitgeoefend eene geheel andere organisatie eischen dan was neerge-

(1) Zie zitting 1897/98, 182, 5, bladz. 38, sub 4 en de Memorie van Antwoord op het Voorloopig Verslag, Zitting 1898/99, 16, 1, bladz. 33.

Zie ook VOORDUIN, 10de deel, bladz. 553, omtrent het begrip binnenwater bij de behandeling van den 13den titel van het 2de boek van het Wetboek van Koophandel.

(2) Zitting 1897/98, 182, 5, bladz. 16.

Zitting 1898/99, 16, 18.

legd in het ontwerp der Ongevallenwet. Het had tegen eene verzekering van het bedrijf geen principieel bezwaar, daar ook naar zijne overtuiging verzekering van werklieden in het zeevisschersbedrijf noodzakelijk was (1).

Sedert 1 Februari 1903 is de Ongevallenwet 1901 volledig in werking getreden en thans is naar het oordeel der Regeering de tijd aangebroken om de wettelijke ongevallenverzekering van zeevisschers ter hand te nemen.

De noodzakelijkheid van eene uitbreiding dier verzekering tot het zeevisschersbedrijf behoeft zeker weinig betoog. De zeevisscherij op de Noordzee behoort toch tot die bedrijven, welker uitoefening onder buitengewoon gevaarlijke omstandigheden plaats heeft.

In de bedrijven te land uitgeoefend, heeft de werkgever of de werkmán het tot zekere hoogte in zijne hand door het nemen van voorzorgen de ongevallen tot een minimum te beperken.

In het zeevisschersbedrijf is dit in veel mindere mate het geval. De meeste ongevallen op zee zijn het gevolg van het vergaan van het vaartuig tengevolge van storm, schipbreuk enz., waartegen in den regel geene voldoende voorzorgen zijn te nemen. Hierbij komt nog, dat het visschersbedrijf gewoonlijk met betrekkelijk kleine vaartuigen wordt uitgeoefend, terwijl het bedrijf ook onder normale omstandigheden eigenaardige gevaren met zich medebrengt, waartegen niet altijd de noodige voorzichtigheid helpt. Het zeevisschersbedrijf eischt dan ook telken jare, zoowel hier te lande als elders, een vrij groot aantal slachtoffers.

Tot de bedrijven, welke de hoogste cijfers aanwijzen voor ongevallen met doodelijken afloop, behooren volgens de Oostenrijksche ongevallenstatistiek: het bedrijf in steengroeven, de mijnindustrie en het bouwbedrijf.

Over de jaren 1893—1900 bedroeg gemiddeld per jaar het aantal ongevallen met doodelijken afloop op de 10,000 arbeiders (2):

in het bedrijf in steengroeven	29.9
in de mijnindustrie	36.3
in het bouwbedrijf	22.2

Eene vergelijking van deze cijfers met die, welke betrekking hebben op de Nederlandsche zeevisscherij, doen zien, dat onze visscherij, wat de doodelijke ongevallen aangaat, tot de zeer gevaarlijke bedrijven behoort.

Onderstaande cijfers zijn ontleend aan den uitslag van een onderzoek naar de doodelijke ongevallen, welke bij onze zeevisscherij gedurende de jaren 1886—1901 zijn voorgevallen. Daarbij

(1) Zitting 1897/98, 182, 3, blad. 29.

(2) Amtliche Nachrichten 1897—1902.

is eene onderscheiding gemaakt tusschen groot- en kleinvisserij. Tot de grootvisserij zijn gebracht: de haring-, beug- en trawlvisserij op de Noordzee met bomschepen, loggers en stoomschepen; de kleinvisserij omvat de andere soorten van zeevisserij. Bij de kleinvisserij is onderscheiden tusschen de wateren, waarop het bedrijf wordt uitgeoefend, ten gevolge waarvan men daarbij drie rubrieken krijgt.

Het aantal doodelijke ongevallen bedroeg op de 10,000 zeevisschers voor onze geheele zeevisserij gemiddeld 29.3 per jaar.

Naar de boven gemaakte onderscheidingen bedroeg op de 10,000 zeevisschers het aantal doodelijke ongevallen gemiddeld per jaar in de:

Groot- visserij.	{	haringvisserij	27.1
		beugvisserij	75.8
		trawlvisserij	21.9
Klein- visserij.	{	visscherij op de Zuiderzee	11.4
		visscherij der Zuiderzeegemeenten op de Noordzee	44.1
		visscherij op de Zeeuwsche en Zuidhollandsche stroomen	7.8

Alleen ten aanzien van de ongevallen, welke voortdurende ongeschiktheid tot werken tengevolge hebben, is de toestand gunstiger. Wel kunnen geen voldoende cijfers worden gegeven, maar toch staat vrijwel vast, dat in het zeevisschersbedrijf, in vergelijking met andere zeer gevaarlijke bedrijven, deze soort van ongevallen betrekkelijk weinig voorkomen. Enkele cijfers aan buitenlandsche statistieken ontleend mogen dit nader toelichten. In 1900 bedroeg op de 10,000 arbeiders het aantal ongevallen welke tengevolge hadden:

Bedrijven.	voortdurende ongeschiktheid.	dood.	zoodat het aantal ongevallen met voortdurende ongeschiktheid verschilt van dat der doodelijke ongevallen :	
Oosteurijk.	Steengroeven . . .	137.9	30	4.6 maal.
	Mijnindustrie . . .	87	27.8	3.1 "
	Bouwbedrijf (1) . .	96.4	19.9	4.8 "
Duitschland.	Zeevaart en zeevisserij op haring-loggers en op stoomschepen in volle zee (2) . . .	29	33	0.88 "

(1) Amtliche Nachrichten 1902.

(2) Verwaltungsbericht der See-Berufsgenossenschaft für 1900.

Hieruit blijkt dus, dat de verhouding tusschen het aantal ongevallen met doodelijken afloop en dat met voortdurende ongeschiktheid in de meest gevaarlijke landbedrijven een geheel andere is dan die in de zeebedrijven.

Het zijn de ongevallen met doodelijken afloop, welke het zeevisschersbedrijf het zwaarste drukken, te meer waar men veilig kan aannemen, dat ten minste de helft der bemanning van een zeevisschersvaartuig gehuwd is (1). En dat die druk niet gering is bewijzen de visschersfondsen, welke men in enkele visschersplaatsen aantreft. Volgens het Verslag van den Staat der Nederlandsche Zeevisscherijen over 1902 (blz. 49) bestaan dergelijke fondsen te Vlaardingen, Maassluis, Scheveningen, Leiden (voor Katwijk en Noordwijk), Katwijk, Middelharnis, Zwarte-waal en Pernis, terwijl twee bijzondere fondsen naar aanleiding van enkele groote zeerampen zijn gesticht voor nagelaten betrekkingen van bij die zeerampen omgekomen visschers te Paesens en Moddergat en te Wierum.

Zonder eenigszins het nut dezer fondsen, welke zeer veel hebben bijgedragen en nog bijdragen tot leniging van den nood van nagelaten betrekkingen van verongelukte visschers, te willen verkleinen, komt het den ondergeteekenden echter voor, dat deze fondsen niet voldoende voorzien in de financieele gevolgen van ongevallen. Immers de meeste fondsen keeren alleen uit aan de nagelaten betrekkingen van verdronken visschers, die woonden op de plaats waar hun vaartuig thuis behoort of behoorde. De van elders komende visschers deelen niet, of zelden, in de voordeelen. Bovendien voorzien deze fondsen niet — of slechts bij uitzondering — in het geval van tijdelijke of voortdurende ongeschiktheid tot werken en eindelijk wordt slechts een gedeelte der visschersbevolking door deze fondsen gebaat, vermits ze niet in alle visschersplaatsen bestaan.

Dat deze fondsen in geen geval aan den zeevisscher of zijne nagelaten betrekkingen geven wat de Ongevallenwet 1901 aan de werklieden in andere bedrijven toekent, behoeft geen betoog.

Ook de bepalingen onzer bestaande wetten geven den Noordzeevisscher geen voldoende waarborgen, dat hij in geval van een bedrijfsongeval behoorlijk, d. w. z. in den geest der Ongevallenwet 1901, wordt schadeloos gesteld.

De wetten, waaraan een zeevisscher hier te lande zijne aanspraken op schadeloosstelling ingeval van een bedrijfsongeval kan ontleenen, zijn het Burgerlijk Wetboek (art. 1401 en volg.), het Wetboek van Koophandel (art. 423 en volg.) en de Ongevallenwet 1901.

Aangezien, zooals boven is gezegd, de Ongevallenwet 1901

(1) Het aantal ongevallen met doodelijken afloop bedroeg in de jaren 1886—1901 683. Deze 683 omgekomen visschers hebben nagelaten 311 weduwen en 793 kinderen, zoodat op elk doodelijk ongeval 0.45 weduwe en 1.1 kind komt.

wel geldt voor den Zuiderzeevisscher en hem, die het visschersbedrijf uitoefent op de Wadden of op de Zeeuwsche en Zuidhollandsche stroomen, doch niet voor den Noordzeevisscher, blijft voor dezen alleen over een actie ontleend aan het Burgerlijk Wetboek of aan het Wetboek van Koophandel.

Ten aanzien van het onvoldoende van de regeling voorkomende in de art. 1401 en volgende van het Burgerlijk Wetboek meenen de ondergeteekenden te kunnen volstaan met te verwijzen naar hetgeen daaromtrent in de Memorie van Toelichting op het ontwerp, dat bij Koninklijke Boodschap van 25 April 1898 werd ingediend, is gezegd (Zitting 1897/98, 182, 3, bladz. 2 en volg.).

De bezwaren tegen de artt. 1401 en volg. aldaar aangevoerd zijn:

1°. er bestaat groote onzekerheid in welke gevallen de wet voorziet;

2°. de toestand van den werkman is bij het voeren van een proces ongunstig met betrekking tot den bewijslast:

3°. het proces kan langdurig zijn en gedurende dien tijd is de getroffen werkman onverzorgd. Wint hij zijn proces, dan kan blijken, dat zijne tegenpartij insolvent is;

4°. de werkman mist het recht op vergoeding zoo het ongeval ontstaan is òf door hoe geringe schuld ook van hem zelf, òf door overmacht, of door niet bekende oorzaken.

Enkele van bovenvermelde bezwaren gelden eveneens tegen de bepalingen van de artikelen 423 en volg. van het Wetboek van Koophandel, welke intusschen door meer nauwkeurige omschrijving zeer gunstig afsteken bij de vage en minder duidelijke voorschriften van de artikelen 1401 en volg. van het Burgerlijk Wetboek.

De artt. 423 en volg. van het Wetboek van Koophandel erkennen uitdrukkelijk het recht van den schepeling op vergoeding in geval hij gedurende de reis in dienst van het schip gewond of verminkt wordt.

Alvorens deze artikelen nader onder het oog te zien, dient intusschen eerst de vraag gesteld te worden of het tweede boek van het Wetboek van Koophandel, dat handelt over de rechten en verplichtingen uit scheepvaart voortspruitende, en waarin de bewuste artikelen voorkomen, ook van toepassing is op zeevisschersvaartuigen. Deze vraag heeft alleen beteekenis voor den Noordzeevisscher, daar de Zuiderzeevisscher, ook al ware art. 87 der Ongevallenwet 1901 niet voor hem geschreven, geene aanspraken zou kunnen ontleenen aan eenige bepaling van het Wetboek van Koophandel, vermits art. 754 j^o. 749 van dat Wetboek uitdrukkelijk bepaalt, dat art. 423 en volg. van het Wetboek van Koophandel niet toepasselijk zijn op schepen en vaartuigen,

welke bij uitsluiting gebruikt worden op de binnenlandsche zeeën en meren en langs de Wadden.

Over de vraag of het tweede boek van het Wetboek van Koophandel ook geldt voor Noordzeevisschersvaartuigen heerscht verschil van gevoelen. Door de rechterlijke macht is op dit punt nog geen uitspraak gedaan.

Deze kwestie wordt behandeld in het *Weekblad van het Recht* (nos. 2126, 2130 en 2134) door mrs. DE PINTO en KAPPEIJNE VAN DE COPPELLO. De eerstgenoemde is van oordeel, dat het tweede boek niet geschreven is voor zeevisschersvaartuigen, welk gevoelen door laatstgenoemde wordt bestreden.

Door mr. A. SCHIPPERS wordt in zijn academisch proefschrift: *Bijdragen tot het privaatrecht der zeevisscherij* (Amsterdam 1900, Eerste Hoofdstuk), de vraag uitvoerig besproken en vooral op grond van historische argumenten betoogd, dat het tweede boek van het Wetboek van Koophandel in het algemeen, ook geldt voor de zeevisscherij en de daarbij gebezigde vaartuigen.

De argumenten voor en tegen van genoemde schrijvers behoeven hier niet herhaald te worden; het is voldoende te constateeren dat over de al of niet toepasselijkheid bij de juristen onzekerheid heerscht.

Aangenomen echter, dat de zeevisschersvaartuigen en hunne bemanningen vallen onder het tweede boek en dus onder de artt. 423 en volg. van het Wetboek van Koophandel, voorzien dan die bepalingen voldoende in het geval, dat een zeevisscher door een bedrijfsongeval wordt getroffen?

Volgens de artt. 423 en volg. van het Wetboek van Koophandel heeft de schepeling, en tevens de schipper (art. 386 Wetboek van Koophandel, die gedurende de reis ziek of in dienst van het schip, of in gevecht tegen vijanden of zeeroovers gewond of verminkt wordt, recht:

1°. op zijn volle loon, gedurende den tijd dat hij ziek is en tot den dag, waarop hij zal kunnen zijn teruggekomen op de plaats, vanwaar hij met het schip is vertrokken;

2°. op eene redelijke vergoeding voor zijne gemaakte reiskosten naar de onder 1°. bedoelde plaats;

3°. op kosteloze oppassing en genezing tot zijn herstel, ook na het vertrek van het schip, indien hij nog niet zoover is hersteld, dat hij zonder gevaar kan worden vervoerd;

4°. in geval van verminking, op schadeloosstelling op zoodanigen voet en op zoodanige wijze als de rechter in geval van verschil zal toekennen;

5°. in geval van overlijden gedurende de reis, op eene kosteloze begrafenis.

De erfgenamen van den overledene hebben aanspraak op diens soldij of huur. De kosten der geneeskundige behandeling komen ten laste van het schip, de verdiende vrachtpenningen en in een enkel geval van de lading. Geene aanspraken kunnen geldig gemaakt worden tegen den reeder.

De schepeling, die zonder verlof van boord is gegaan en aan land door een ongeval wordt getroffen, draagt zelf de kosten van de geneeskundige behandeling.

De zeevisscher zou dus ingeval hij door een bedrijfsongeval wordt getroffen, aanspraak hebben op kosteloze geneeskundige behandeling en bij blijvende invaliditeit op schadeloosstelling. De kosten worden gedragen door het schip en de vrachtpenningen.

De woorden der wet wijzen erop, dat bij het redigeeren dier bepalingen gedacht is aan koopvaardijsschepen. Daardoor zou de toepassing dezer artikelen ten aanzien van een zeevisschersvaartuig dan ook tot eigenaardige moeielijkheden aanleiding kunnen geven. Zoo bijv. waar de wet bepaalt, dat de kosten van de geneeskundige behandeling en der schadeloosstelling ten laste komen van het schip en de *verdiende vrachtpenningen*, terwijl bij een zeevisschersvaartuig nimmer sprake is van verdiende vrachtpenningen. Er zijn echter andere bezwaren. In de eerste plaats rijst de vraag, kunnen deze artikelen van het Wetboek van Koophandel bij het aangaan der huurovereenkomst tusschen reeder en schepeling ter zijde worden gesteld of zijn het bepalingen van dwingend recht? Het wil mr. SCHIPPERS in zijn boven aangehaald proefschrift voorkomen, dat bij niet voldoening aan het voorschrift van art. 397, onder 10, Wetboek van Koophandel — de letterlijke invoeging van den inhoud van art. 423 in de monsterrol voorschrijvende — deze laatste de bewijskracht mist, haar in art. 395 Wetboek van Koophandel toegekend, vermits de bepaling van art. 397, onder 10, een voorschrift van dwingend recht is. (bladz. 93). Deze meening wordt wel is waar gedeeld door andere juristen (1), maar in de practijk ziet men den zeevisscher geregeld afstand doen van het voorrecht hem bij art. 423 toegekend. Zoo behelst bijv. de monsterrol, voor den waterschout te Vlaardingen opgemaakt, de bepaling, dat de contractanten zich verbinden tot nakoming van al hetgeen bij het Wetboek van Koophandel vermeld staat, *afstand doende van het bepaalde bij art. 423 Wetboek van Koophandel* (2)

Dat deze gewoonte vrij algemeen heerscht, blijkt uit de volgende aanhaling, ontleent aan het Verslag van den Staat der Nederlandsche Zeevisscherijen over 1900 (bladz. 5):

„Uit een schrijven door ds. L. VAN DER VALK te Scheveningen aan Uwe Excellentie (d. i. den Minister van Waterstaat, Handel

(1) Zie: mr. MOLENGRAEFF in het *Rechtsgeleerd Magazijn*, 1887, bladz. 332. Mr. KERDIJK in de *Vragen des Tijds*, 1887, bladz. 253.

(2) Zie A. HOOGENDIJK Jr. De Grootvisscherij op de Noordzee, bladz. 222.

en Nijverheid) gericht, is gebleken, dat het veelal de gewoonte is bij het aanmonstern van scheepsvolk voor de zeevisscherij, de visscherslieden door het opnemen eener bepaling in de monsterrol afstand te laten doen van het recht, den schepelingen bij art. 423 van het Wetboek van Koophandel toegekend. Voor de scheepsgezellen, die gedurende de reis ziek worden en daarom in Engeland aan den wal moeten worden verpleegd, heeft de afstand meermalen zeer betreuenswaardige gevolgen gehad, en naar het oordeel van den Minister van Justitie, wiens aandacht door Uwe Excellentie op een en ander was gevestigd, was de vraag gewettigd of de scheepsgezellen wel voldoende doordrongen zijn van de beteekenis, welke het prijsgeven van het in art. 423 Wetboek van Koophandel vermelde recht voor hen heeft. Zijne Excellentie heeft daarin aanleiding gevonden om den heeren Procureurs-Generaal, fungeerende Directeuren van Politie te Amsterdam, 's Gravenhage en Leeuwarden, bij aanschrijving van 29 December 1900 te verzoeken de waterschouten, commissarissen van politie of burgemeesters in hun ressort, te wier overstaan het aanmonstern van scheepsgezellen voor de Noordzeevisscherij gewoonlijk plaats heeft, uit te noodigen om telkens wanneer bij de aanmonstering sprake is van het afstand doen van het in art. 423 Wetboek van Koophandel aan schepelingen toegekende recht, zich te overtuigen, of de schepeling zich voldoende rekenschap geeft van het gewicht van dien afstand, en, bijaldien dit niet het geval blijkt te zijn, hem alsdan de beteekenis er van uit te leggen.

„Zoo daarvan eenig resultaat kon worden verwacht, kwam het Zijner Excellentie dienstig voor, dat bedoelde met de aanmonstering belaste ambtenaren bovendien trachten de reeders te bewegen hunnerzijds er niet op aan te dringen, dat de scheepsgezellen afstand doen van het hun bij art. 423 Wetboek van Koophandel toegekende recht.

„Uwe Excellentie achtte het intusschen zeer wenschelijk, dat ook vanwege ons College op de reeders aandrang werd geoeffend om hunnerzijds niet langer te vorderen, dat de visscherslieden van de in art. 423 Wetboek van Koophandel opgenomen bepaling afstand doen.

„Wij hebben evenwel gemeend niet aan Uwer Excellentie's verlangen te mogen voldoen. Immers, bij de onzekerheid of het Tweede Boek van het Wetboek van Koophandel mede toepasselijk is op zeevisschersvaartuigen en hunne bemanning, achtten wij het zeer bezwaarlijk tot de reeders van die vaartuigen eene circulaire te richten, in welke die toepasselijkheid als vaststaande zou moeten worden aangenomen.

„De door den heer VAN DER VALK medegedeelde zaken bewijzen echter, naar ons inziens opnieuw, hoe wenschelijk het ware, dat aan bovenbedoelde onzekerheid een eind werd gemaakt, hetzij door een arrest van den Hoogen Raad, hetzij, en liever nog, door een bepaalde uitspraak van den wetgever.

Waar dus uit het bovenstaande blijkt, dat ons privaatrecht aan den Noordzeevisscher zeer twijfelachtige voorrechten toekent, welke tot meer dan een proces aanleiding kunnen geven, zou toch, ook al werden de oorzaken van twijfel uit de wet weggenomen, de door een ongeval getroffen Noordzeevisscher nog niet dezelfde voordeelen genieten als de Ongevallenwet 1901 aan den Zuiderzeevisscher toekent.

Volgens de Ongevallenwet 1901 heeft een verzekerde ook recht op schadeloosstelling wanneer het ongeval hem is overkomen tengevolge van eigen schuld. Alleen opzet sluit dit recht uit.

De rechtbank van Amsterdam besliste bij vonnis van 26 Mei 1876 (*Weekblad van het Recht* n°. 4016), dat een schepeling, die in dienst van het schip verminkt is, krachtens art. 423 Wetboek van Koophandel geen recht op schadeloosstelling heeft, indien die verminking door zijn schuld is ontstaan. Deze rechter oordeelde dus, dat eigen schuld elke aanspraak doet te loor gaan.

Volgens de Ongevallenwet 1901 ontvangt de getroffene eene geregelde uitkeering gedurende den tijd van zijne gedeeltelijke of geheele ongeschiktheid tot werken. Iemand, die levenslang ongeschikt blijft, ontvangt eene rente tot aan zijn dood. De rechtbank van Rotterdam besliste bij vonnis van 27 October 1845 (*Magazijn van Handelsrecht* III blz. 19), dat de bepaling van het bedrag der schadeloosstelling volgens art. 423 Wetboek van Koophandel aan een verminkten schepeling te verleenen, aan het oordeel van den rechter blijft overgelaten; in geen geval kan de verminkte schepeling, ook al blijft hij levenslang voor arbeid ongeschikt op een levenslange maandelijksche uitkeering aanspraak maken.

Art. 423 kent niet, zooals de Ongevallenwet 1901, eene rente toe aan de nagelaten betrekkingen van den overleden schepeling. Zij hebben slechts aanspraak op zijn loon.

Mogen de bepalingen van art. 423 en volg. van het Wetboek van Koophandel in enkele opzichten gunstig zijn voor den verminkten zeevisscher, toch bieden zij geen voldoende waarborgen, dat bij een bedrijfsongeval steeds eene schadeloosstelling zal worden uitgekeerd. Daarbij komt nog dat de kosten der geneeskundige hulp en der schadeloosstelling niet direct door den werkgever worden gedragen (zie de uitdrukkelijke bepaling van art. 427 Wetboek van Koophandel) maar worden omgeslagen over het schip en de vrachtpenningen en in sommige gevallen over de lading, zoodat geene schadeloosstelling zal worden toegerekend indien het vaartuig is vergaan.

Resumeerende blijkt:

1°. dat het onzeker is of het Tweede Boek van het Wetboek van Koophandel toepasselijk is op zeevisschersvaartuigen en hunne bemanning;

2°. dat in de practijk steeds afstand wordt gedaan van de gunstige voorschriften der artt. 423 en volg.;

3°. dat, mochten ook al die bepalingen voor den zeevisscher steeds van toepassing zijn, deze geen voldoende en soms in het geheel geen uitkeering zal ontvangen;

4°. dat de nagelaten betrekkingen van den getroffene geen schadeloosstelling ontvangen;

5°. dat de mogelijkheid tot langdurige en veelvuldige processen — gedurende den loop waarvan de getroffene veelal zonder inkomsten zal zijn — niet is uitgesloten.

Waar dus uit het bovenstaande blijkt, dat ons privaatrecht niet voldoende de gevolgen van een bedrijfsongeval in het zeevisschersbedrijf geldelijk vergoedt of het recht op dergelijke vergoeding duidelijk erkent, terwijl door behoud van den privaatrechtelijken grondslag — zelfs met verbetering der bestaande wettelijke voorschriften — geene voldoende waarborgen worden verkregen, dat de zeevisscher tijdig en in de gevallen waarin zijn aanspraak op vergoeding vaststaat zal worden schadeloosgesteld, daar komt het der Regeering wenschelijk voor ten aanzien van het zeevisschersbedrijf eene regeling te ontwerpen, waardoor, onder soortgelijke waarborgen als de Ongevallenwet 1901 verleent, voor den door een bedrijfsongeval getroffen zeevisscher en diens gezin de geldelijke nadeelen, door het ongeval veroorzaakt, zooveel mogelijk worden opgeheven.

§ 2. *Het zeevisschersbedrijf in Nederland* (1).

Men kan onze zeevisscherij in open zee, langs de kusten en op de Zuiderzee, onderscheiden in twee rubrieken: de grootvisscherij en de overige zeevisscherij.

Tot de grootvisscherij behooren de haringvisscherij, de beugenkolvisscherij, en de trawl- of schrobnetvisscherij, voor zoover deze visscherijen van uit de voornaamste visschersplaatsen in Zuid-holland en van uit sommige gemeenten in Noord-holland worden uitgeoefend.

De kustvisscherij in de Noordzee en de zeevisscherij uitgeoefend van uit tal van gemeenten langs de kusten van Zeeland, Noordholland, Utrecht, Gelderland, Overijsel, Friesland en Groningen behooren tot de tweede rubriek.

(1) Over onze zeevisscherij raadplege men: De Verslagen van den Staat der Nederlandsche Zeevisscherijen; in het bijzonder voor de Zuiderzeevisscherij het rapport van dr. P. P. C. HOEK, over de visscherij in de Zuiderzee, als bijlage III gevoegd bij het Verslag van den Staat der Nederlandsche Zeevisscherijen over 1889; A. HOOGENDIJK Jr., de Grootvisscherij op de Noordzee; het Verslag der Staatscommissie, benoemd bij Koninklijk Besluit van 8 Sept. 1892, no. 21, tot het instellen van een onderzoek omtrent eene afsluiting en eene droogmaking van de Zuiderzee, blad. 25 en volgende en bijlage IV.

De voornaamste plaatsen van waaruit de grootvisserij wordt uitgeoefend zijn: Middelharnis, Pernis, Zwartewaal, Vlaardingen, Maassluis, Hoek van Holland, Schiedam, Scheveningen, Katwijk, Noordwijk, IJmuiden en Amsterdam. Deze visscherij wordt uitgeoefend met stoom- en zeilschepen, bemand met 7 tot 17 personen. Bij de door mechanische kracht voortbewogen vaartuigen zijn te onderscheiden:

a. stoombunsloepen (bemand met 16 personen, daaronder begrepen 1 machinist en 1 stoker);

b. petroleummotorvaartuigen (bemand met 16 personen, daaronder begrepen 1 machinist);

c. stoomtrawlers (bemand met 16 of 17 personen, daaronder begrepen 1 machinist, 1 tremmer en 1 stoker).

Bij de zeilschepen onderscheidt men:

I. kielschepen, en wel:

a. loggers, kotters, sloepen (bemand met 14 of 15 man);

b. loggerbommen (bemand met 10 man).

II. platbodenvaartuigen, en wel:

bomschuiten, (bemand met 8 à 10 personen).

De voornaamste tak onzer grootvisserij is de haringvisserij, welke gedurende de tweede helft van het jaar wordt uitgeoefend. In hoofdzaak vindt ze plaats van uit Vlaardingen, Maassluis, Scheveningen, Katwijk, Noordwijk en Haarlem (IJmuiden).

In het laatst van Mei of begin Juni vertrekken de eerste vaartuigen ter haringvisserij. Het aantal reizen, dat een vaartuig gedurende een seizoen maakt, wisselt af van 3 tot 5. Sommige vaartuigen maken 6 of 7 reizen. De duur van elke reis is niet gelijk en hangt af van de plaats waar de haring wordt gevangen en van de vangst. De langste reis voor kielschepen duurt 7 à 8 weken. De gemiddelde duur eener haringreis met een zeilschip kan op 5 à 6 weken worden gesteld; voor stoomschepen is zij korter. De laatste reis eindigt gewoonlijk einde November of begin December. De vaartuigen, welke dan niet voor de wintervisserij (beug-, trawl- of schrobnetvisserij) worden gebezigd, blijven liggen tot het volgende seizoen en hunne bemanning, voor zoover ze niet aan de wintervisserij deelnemen, blijven dikwijls werkeloos tot den aanvang van dat seizoen. De uitoefening der haringvisserij vangt aan ten oosten van Schotland en eindigt in het laatst van November op de hoogte van de Hollandsche kust.

Worden de zomer- en najaarsmaanden besteed aan de haringvisserij, in den winter en in het voorjaar nemen een groot

gedeelte van dezelfde vaartuigen, van uit dezelfde plaatsen, deel aan de beug-, kol- en de trawl- of schrobnetvisserij.

Te Middelharnis, Pernis en Zwartewaal wordt gedurende het geheele jaar met sloepen de beugvisserij uitgeoefend en wel van het laatst van October tot einde Mei die op versche visch (beugvaart te versche) en van omstreeks Juli tot einde September die op te zouten visch (beugvaart te zoute). Eene beugreis te versche duurt 8 à 10 dagen; eene dergelijke reis te zoute vier weken. Deze visserij wordt gewoonlijk in de Noordzee uitgeoefend, soms gaat men tot bij IJsland. Daar de resultaten der beugvisserij in de laatste jaren minder bevredigend zijn geweest, hetgeen wordt toegeschreven aan de groote uitbreiding der trawlvisserij, is men o. a. te Pernis, waar men vroeger uitsluitend het geheele jaar de beugvisserij uitoefende, begonnen met enkele vaartuigen ter haringvisserij uit te rusten.

De schuiten van Scheveningen, Katwijk en Noordwijk, welke des zomers voor de haringvisserij worden gebezigd, dienen in de eerste maanden van het jaar voor de zoogenaamde Noordvaart, dat wil zeggen, voor het visschen met het schrobnet. Deze visserij wordt gewoonlijk in het laatst van Januari aangevangen. De schrobnetvisserij is intusschen in de laatste jaren hard achteruitgegaan. Zij wordt echter aangehouden, omdat zij eene goede leerschool is voor de haringvisserij.

Het letterteeken van Egmond aan Zee, waar een twintigtal jaren geleden nog 22 groote en 16 kleine bomschuiten tehuis behoorden, wordt thans nog slechts door een paar vaartuigen gevoerd, die bovendien nog te IJmuiden ter markt gaan. Van Egmond zelf wordt de zeevisserij niet meer uitgeoefend.

De zeevisserij van Zandvoort, vanwaar de schrobnetvisserij het geheele jaar door werd uitgeoefend, is langzamerhand te niet gegaan. De aldaar tehuis behorende bommen zijn in 1901 niet ter zeevisserij uitgerust.

De gestadige toename van het aantal vaartuigen voor de grootvisserij, schijnt er op te wijzen, dat deze visserij, in het bijzonder de haringvisserij, in een tijdperk van bloei verkeert. Ook neemt het aantal stoomschepen, welke voor de beug- of trawlvisserij worden gebezigd, steeds toe, terwijl in de laatste jaren aan boord der vaartuigen steeds meer een krachtwerktuig (donkey) voor het ophalen der netten wordt gebezigd.

De grootvisserij wordt door reeders uitgeoefend, welke eigenaar zijn van een of meer der bovengenoemde vaartuigen. De schipper en soms ook de stuurman, worden door den reeder aangewezen, de overige bemanning wordt door den schipper gehuurd, hetzij mondeling, hetzij bij monsterrol ten overstaan van den waterschout. Zoo geschiedt bij voorbeeld te Vlaardingen en te Scheveningen de aanmonstering ten overstaan van den waterschout; te Middelharnis, Pernis, en Zwartewaal verhuurt men zich bij mondelinge overeenkomst. Te Pernis bijv. is de schip-

per gewoon de matozen aan te nemen; er wordt niet gemonsterd en de schipper is bevoegd na afloop van elke reis de matrozen te ontslaan.

Het loon der bemanning bestaat in den regel uit een evenredig deel van de opbrengst van de vangst van het vaartuig. Gewoonlijk wordt een gedeelte na elke reis en de rest na afloop der laatste reis ontvangen. De monsterrollen van Vlaardingen en Scheveningen houden eene bepaling in, dat bij de haringvisserij na afloop van elke reis $\frac{1}{3}$ van het verdiende loon zal worden uitbetaald, terwijl het resteerende $\frac{2}{3}$ gedeelte na afloop van den geheelen dienstdag zal worden betaald.

In Katwijk is het de gewoonte het geheele loon na afloop der laatste reis te betalen.

De wijze waarop het aandeel van elk lid der bemanning wordt berekend is niet voor alle visschersplaatsen gelijk.

Als voorbeeld van de loonsberekening, geldende in Katwijk voor een bomschuit ter haringvisserij volgt hier eene berekening, ontleend aan het *Sociaal Weekblad* van 1901, blad. 546.

Besomming haringreis f 2550, (250 kantjes, waarvan 200 volle à f 11 p. st. en 50 ijle à f 7 p. st.)

Besomming	f 2550,00
af voor den kooper 3 pct.	76,50
	<hr/>
	f 2473,50
af voor den reeder $4\frac{1}{2}$ pct.	111,31
	<hr/>
	f 2362,19
af 250 tonnen à f 2	500,00
	<hr/>
	f 1862,19
af emolumenten f 3 per matroos en f 6 voor den schipper	33,00
	<hr/>
	f 1829,19
af 2 kantjes pekelharing voor 't volk	18,00
	<hr/>
	f 1811,19
af braageld $7\frac{1}{2}$ pct.	135,84
zuivere besomming	f 1675,35
3 reizen = $3 \times 1675,35 =$	f 5026,05

Gewoonlijk is de bemanning verdeeld in pl. m. $9\frac{1}{2}$ deel: schipper 2 deelen, 6 matrozen 6 deelen, 2 à 3 jongens samen $1\frac{1}{2}$ deel. Van de zuivere besomming krijgt de bemanning 2,8 pct. per deel, dat is dus: f 140,73, waarbij komen:

emolumenten: $3 \times f 3$	= f 9,00;
pekelharing: $3 \times f 2$	= f 6,00;
braageld: $3 \times f (135,84 : 9)$	= f 45,28;

Zoodat het loon van een matroos bedraagt gedurende een seizoen ongeveer f 200,—.

De wijze waarop te Pernis, bij de beugvisscherij het loon der bemanning wordt berekend is de volgende (1):

Men neemt de opbrengst (in geld) der gevangen visch en trekt daarvan af:

al de kosten der mondbehoeften, het vischaas, het ijs, het water, de tonnen, het gebruikte zout, huur van de beug (d. i. het vischtuig), bedragende ± f 240 per jaar, de helft van de kosten van schoonmaken van het schip op de helling, havengeld, tafalgeld (eene fooi voor de jongens,) schoonmaken van koksgoed (reparatie en schuren ± f 12); het verbruikte aantal vischhaken met touwen, de slijtage aan loopend want, lampen, kompas en octant, de onkosten van verlichting, verwarming, reisgeld der bemanning, kleine reparaties en meerdere kleinere exploitatiegelden. Bovendien wordt afgetrokken f 1 per 1000 hoeken, die bij de visscherij zijn verloren gegaan. Wat daarna van de opbrengst overblijft, komt voor 36 pct. aan de reederij, voor 64 pct. aan de bemanning (inclusief den schipper.)

De 64 pct. wordt daarna op zeer gecompliceerde wijze onder de bemanning verdeeld. Ieders deel is afhankelijk van het aantal „lijnen,” waarop hij recht heeft. De verhouding is als volgt:

de schipper	16	lijnen
7 matrozen, ieder 12 lijnen	84	„
1 oude jongen of oudste	10 of 11	„
1 middelste	7	„
1 inbakker (2)	5	„
1 kleine jongen	3	„
1 speeljongen	1	„
	<hr/>	
	126 of 127	lijnen.

De schipper ontvangt alzoo $\frac{16}{126 \text{ of } 127} \times 64$ pct. Hij ontvangt bovendien f 1 per 1000 verloren gegane hoeken, benevens van de reederij f 32, zoogenaamd vergoeding voor een bak want.

Tot de tweede rubriek van zeevisscherij behoort de visscherij langs de Noordzeekust, op de Zuiderzee, langs de kusten van Friesland en Groningen en op de Zeeuwsche en Zuidhollandsche stroomen. Deze visscherij, gewoonlijk het geheele jaar door uitgeoefend, geschiedt met kleine vaartuigen, welke naar gelang van den aard der visscherij en der zee waarop ze varen, bemand zijn met 2 tot 5 personen en bekend staan onder de benaming van schokkers, botters, jachten, aken, punters, garnalenbootjes, blazers, enz.

(1) Zie SCHIPPERS, Bijdragen tot het privaatrecht der zeevisscherij, proefschrift Amsterdam 1900, bladz. 95.

Een voorbeeld van loonsverdeling bij de beug- en haringvisscherij te Vlaardingen vindt men bij HOOGENDIJK Jr., de Grootvisscherij op de Noordzee, bladz. 224 en 275.

(2) Somtjids krijgen de inbakker en de kleine jongen ieder 4 lijnen, of de kleine jongen en de speeljongen ieder 2 lijnen.

Tot de voornaamste plaatsen van waaruit deze visscherij wordt uitgeoefend behooren den Helder, Hoorn, Medemblik, Texel, Terschelling, Enkhuizen, Wieringen, Monnikendam, Edam (Volendam), Marken, Huizen, Bunschoten, Harderwijk, Elburg, Urk, Kampen, Vollenhove, Lemsterland, Stavoren, Hindeloopen, Workum, Moddergat, Wierum, Zoutkamp, Arnemuiden, Bergen-op-Zoom, Brunnisse, Philippine, Stellendam, Tholen en Yerseke.

Een zeer groote plaats neemt de Zuiderzeevisscherij in. De eigenlijke Zuiderzeevisscherij heeft plaats in het komvormig bekken, gelegen ten zuiden van de lijn Enkhuizen—Stavoren. Voor enkele takken van het visschersbedrijf, vooral voor de anjovisvangst bij het begin van de zoogenaamde teelt, begeeft men zich ook wel noordelijk van die lijn: de hoofdbetekenis der Zuiderzeevisscherij ligt echter bezuiden bedoelde lijn.

De Zuiderzeevisschers-gemeenten zijn te onderscheiden in:

1°. gemeenten, vanwaar uitsluitend op de Zuiderzee wordt gevischt, als Bunschoten, Harderwijk, Elburg, Kampen en Vollenhoven;

2°. gemeenten, waarvoor de Zuiderzeevisscherij hoofdzaak is, doch welker inwoners gedeeltelijk ook op de Noordzee visschen, hetzij met eigen botters (Volendam, Huizen), hetzij met Noordzeeloggers, waarop de visschers tijdelijk dienst nemen. (Zoo werden volgens het verslag van den Staat der Nederlandsche Zeevisscherijen over 1902, blz. 38, in dat jaar door den Waterschout te Vlaardingingen 113 Markervisschers voor de haringvisscherij aangemonsterd (1). De algemeene regel is, dat de oudere vaartuigen van Volendam in de Zuiderzee blijven, de nieuwere naar de Noordzee gaan. Gaat de Noordzeevisscherij (hetzij schrobnet- hetzij beugvisscherij) goed, dan bevischt het meerendeel der Volendammer vloot die zee; werpt daarentegen de Zuiderzeevisscherij een goed stuk brood af, dan kan men zeker zijn daar de meeste Volendammers aan te treffen;

3°. gemeenten, zooals Urk, waarvoor de Noordzeevisscherij hoofdzaak is, doch van waaruit gedurende een gedeelte van het jaar ook op de Zuiderzee wordt gevischt. Urk vischt in hoofdzaak op de Noordzee; in de Zuiderzee wordt echter behalve aan de ansjovisvangst ook aan de haringsvangst deelgenomen; het zijn de oudere vaartuigen, die in de Zuiderzee visschen.

Bovendien nemen in den ansjovistijd, behalve de eigenlijke langs de Zuiderzee gevestigde visschersbevolking, nog een groot aantal personen tijdelijk deel aan de Zuiderzeevisscherij. In een overvloedig ansjovisjaar neemt ieder, die in het bezit van een

(1) Genoemd Verslag over 1900, blad. 200 vermeldt, dat de vermindering der vischrijkkheid in de Zuiderzee gedurende den zomer van dat jaar $\frac{1}{3}$ van de Marker visschersvloot werkeloos in de haven was blijven liggen, blootgesteld aan zon en wind, daar de eigenaars aan eene ondergeschikte betrekking op de Noordzeevloot de voorkeur gaven.

bootje is, deel aan die visscherij en worden velen, die gewoonlijk een ander bedrijf uitoefenen, voor enkele weken visscher. Zoo vermeldt het Verslag van den Staat der Nederlandsche Zeevisscherijen over 1899, dat te Andijk een zeventigtal vletten zijn, welke bemanning grootendeels uit landbouwarbeiders bestaat, die slechts gedurende eenige weken het visschersberoep, en wel de ansjovisvisscherij, uitoefenen. Ook visschen in den ansjovistijd personen uit andere gemeenten, als Texel, Helder, Wieringen, Kolhorn, Medemblik, Harlingen, Hindeloopen en uit verschillende niet aan zee gelegen plaatsen in Friesland, Groningen enz, op de Zuiderzee, vooral in jaren waarin reeds bij het begin van de teelt blijkt, dat er kans is op een overvloedige vangst.

Ten slotte dient nog vermeld, dat zeer vele vaartuigen uit Zeeuwsche en Noordbrabantsche gemeenten (o. a. Tholen, Brunnisse, Philippine, Kruijningen, Yerseke, Veere enz.) het bedrijf van visschen van mosselzaad en van mosselen in de Zuiderzee uitoefenen. Zoo namen o. a. in 1901 \pm 300 Zeeuwsche en Noordbrabantsche vaartuigen deel aan het mosselzaadvisschen en \pm 200 visschers uit Zeeland aan mosselvisserij.

Bij de Zuiderzeevisscherij doet zich het verschijnsel voor, dat de vloot, die op de Zuiderzee vischt, zich in de laatste tientallen jaren verdubbeld heeft, terwijl toch de resultaten dezer visscherij daarmede geen gelijken tred houden. Dit hangt samen met den aard en de eenzijdige ontwikkeling der visschersbevolking. De zoon van een visscher gaat al vroeg een paar dagen mee op den botter van zijn vader en krijgt op deze wijze geleidelijk een opleiding tot zeevisscher. Zijne opleiding brengt hem er dus toe het beroep zijns vaders te volgen. Bovendien is de opleiding goedkoop. Eerst dient hij als jongen voor een laag loon, later wordt hij knecht en vischt op aandeel of voor een vast weeggeld. Sommigen blijven hun geheele leven knecht, anderen gelukt het door sparen een weinig geld over te houden, waarmede zij in staat zijn zich een vaartuig aan te schaffen. Een botter van eenige duizenden guldens wordt op stapel gezet, terwijl er voor de betaling slechts enkele honderden guldens beschikbaar zijn. Uit de opbrengst der visscherij wordt getracht allengs — bij kleine bedragen te gelijk — het kapitaal af te betalen. De scheepsbouwmeester ontvangt in ieder geval de jaarlijksche rente zijner vordering. De oeconomische onafhankelijkheid van dezen schipper is dus vrij gering. Er zijn zeer velen, die slechts in naam eigenaar van het vaartuig zijn dat ze gebruiken, omdat wat ze verdienen weinig, wat ze oververdienen van geen beteekenis is. Op deze wijze breidt de vloot zich uit en daar deze uitbreiding geen gelijken tred houdt met de opbrengst der visscherij, is het gevolg, dat door de toeneming van het aantal personen, die zich met de Zuiderzeevisscherij bezig houden, dit bedrijf wordt gedrukt en de financieele resultaten gering zijn. De uitbreiding der vloot houdt dus geen verband met den bloei der visscherij.

In het algemeen kent men bij de Zuiderzeevisscherij geene reederijen. In den regel is het vaartuig met niet meer dan twee koppen (schipper en knecht) bemand; is er nog een derde aan boord, dan is het een jongen, gewoonlijk een zoon van den schipper. Dooreengenomen zijn het dus twee gezinnen die van de vangst van het vaartuig moeten bestaan; in den goeden tijd is het voordeel, dat de schipper geniet, aanmerkelijk grooter dan hetgeen zijn knecht ten deel valt; in den slechten tijd echter bedraagt ook het inkomen van den schipper niet veel meer dan dat van zijn knecht.

Waar het bij de grootvisscherij regel is, dat de bemanning van het vaartuig haar loon ontvangt in den vorm van een aandeel in de besomming, komt het bij de Zuiderzeevisscherij op meer dan eene plaats voor, dat de knecht van den schipper een vast weekgeld verdient, onafhankelijk van de opbrengst van de vangst van het vaartuig.

De reis van een Zuiderzeevaartuig duurt gewoonlijk niet langer dan een week, soms doet het vaartuig meer dan eene reis per week. Gewoonlijk zorgt de schipper des Zaterdags binnen te zijn om den Zondag aan wal te kunnen doorbrengen.

§ 3 *Regeling der verzekering door aanvulling der
Ongevallenwet 1901 of afzonderlijk?*

Aan het slot van § 1 gaven de ondergeteekenden te kennen, dat naar hun gevoelen voor het zeevisschersbedrijf in aansluiting aan de Ongevallenwet 1901, eene regeling op publiekrechtelijken grondslag dient te worden in het leven geroepen. Thans worde de vraag behandeld op welke wijze zoodanige regeling het doelmatigst tot stand kan worden gebracht.

Drie wegen staan open:

1°. de bepalingen der Ongevallenwet 1901 kunnen van toepassing worden verklaard op dat gedeelte van het zeevisschersbedrijf, waarvoor de wet den verzekeringsplicht nog niet heeft vastgesteld. Dezelfde regeling, die thans voor de visscherij op rivieren en binnenwateren geldt, zou zoodoende toepasselijk worden op de Noordzeevisscherij;

2°. voor de Noordzeevisscherij ware eene afzonderlijke regeling in het leven te roepen; voor de overige zeevisscherij bleef dan de Ongevallenwet 1901 gelden;

3°. ééne regeling voor de geheele zeevisscherij, zoowel op de Noordzee als op andere wateren, kan worden gemaakt. De zeevisscherij op rivieren en binnenwateren zou daardoor dus als verzekeringsplichtig bedrijf uit de Ongevallenwet 1901 vervallen.

Ad 1um. Tegen het opnemen van het geheele zeevisschers-

bedrijf onder de verzekeringsplichtige bedrijven der Ongevallenwet 1901 rijzen verschillende bezwaren.

De aard der zeevisscherij, speciaal der grootvisscherij, wijkt te zeer af van dien der bedrijven, genoemd in de bestaande Ongevallenwet, dan dat deze ongewijzigd zoude kunnen worden toegepast op de zeevisscherij. Het zeevisschersbedrijf wordt op vaartuigen in volle zee uitgeoefend, zoodat hiermede rekening is te houden bij de aangifte en het onderzoek der ongevallen. Het zal niet altijd mogelijk en noodig zijn onmiddellijk na het ongeval geneeskundige hulp in te roepen; niet mogelijk, omdat het vaartuig te ver verwijderd is van de kust, niet noodig, omdat het ongeval van dien aard kan zijn bijv. verdrinken in volle zee, dat geneeskundige hulp overbodig is. Hiervoor dienen bijzondere regelen gesteld te worden, welke behooren af te wijken van de bepalingen der Ongevallenwet 1901, waar wordt voorgeschreven, dat onmiddellijk na het ongeval geneeskundige hulp moet worden ingeroepen en uiterlijk binnen 2 maal 24 uren aangifte van het gebeurde moet geschieden. Elk vaartuig in de Noordzee zou anders verplicht zijn na een ongeval, hoe gering ook, het bedrijf te staken en onmiddellijk de naastbijgelegen haven op te zoeken.

Ook de regeling der loonen van de werklieden in het zeevisschersbedrijf, waarover in § 2 werd gehandeld, verzet zich tegen het inslaan van den onder 1 aangegeven weg.

Ten aanzien van de verzekerden volgens de bepalingen der Ongevallenwet 1901 geldt als regel, dat de schadeloosstelling en de premie berekend worden naar het werkelijke loon van den verzekerde. Op welke wijze dat werkelijke loon wordt vastgesteld geven de artikelen 5, 6, 7, en 8 dier wet aan. Alleen voor de onder die wet vallende seizoenbedrijven (art. 7, sub III, der wet, j^{to} het Koninklijk Besluit van 5 December 1902 (*Staatsblad* n°. 207) en het Koninklijk Besluit van 2 Februari 1903, (*Staatsblad* n°. 63) is bepaald, dat een vast bedrag zal worden vastgesteld, dat de verzekerde in die bedrijven geacht zal worden per dag te verdienen. Regel is dus dat als basis de werkelijke verdienste zal gelden. Deze regel zou gevaarlijk zijn toe te passen op een groot aantal werklieden in het zeevisschersbedrijf. Immers, zooals boven gezegd, geldt als regel voor de grootvisscherij, dat het loon wordt genoten in den vorm van een evenredig deel der besomming van het vaartuig. In de landbedrijven ontvangt de verzekerde werkman gewoonlijk een geregelde wekelijksche of maandelijksche uitkeering. Bij de zeevisscherij is de verdienste afhankelijk niet alleen van de minder of meer overvloedige vangst maar ook van de waarde van de gevangen visch. Bij gunstige vangst en goede prijzen ontvangt de visscher dus een hooger loon dan bij geringe vangst en lage marktprijzen. Het eene jaar kan en zal zijn verdienste grooter zijn dan het andere. Nam men bij de vaststelling der schadeloosstelling het werkelijk loon van dien visscher als grondslag aan, dan zou het dikwijls gebeuren,

dat, in eenzelfde seizoen, van twee even bekwame werklieden, die beide denzelfden rang aan boord hebben, maar dienen op verschillende vaartuigen van dezelfde soort, en die beiden door een bedrijfsongeval getroffen worden, dat hen geheel ongeschikt maakt tot werken, de eene eene hoogere vaste rente zou ontvangen dan de andere en dit uitsluitend, omdat de eene in het jaar, voorafgaande aan het ongeval, gelukkiger besomd had dan de andere. Deze bevoordeeling, die op geen enkelen redelijken grond zou steunen, daar zij geen verband houdt met de meerdere of mindere bekwaamheid van den werkman, kan vermeden worden door voor elke categorie van zeevisschers een gemiddeld dagloon vast te stellen, dat berekend is uit de verdiensten van die werklieden over een aantal jaren. Zodoende wordt uit een reeks van slechte, normale en voordeelige jaren een bedrag vastgesteld, dat geacht kan worden de gemiddelde verdienste van een zeevisscher per dag te vertegenwoordigen.

Ook de premiebetaling zou voor het zeevisschersbedrijf eene speciale regeling vereischen. Bij de bedrijven op het vaste land ontvangt de verzekerde als regel zijn loon aan het einde van de week of de maand, dus op geregelde tijdstippen. Het is den werkgever daarom niet moeilijk, geregeld aantekening te houden van de uitbetaalde loonen en zodoende te bepalen welke premie hij voor zijne verzekerde werklieden heeft te betalen. In het zeevisschersbedrijf wordt veelal eerst afgerekend na het einde van de laatste reis; dikwijls ook ontvangt de zeevisscher slechts een gedeelte na afloop van elke reis en het overige na het einde der laatste reis. Deze afwijkende loonsbetaling zou dus veel bezwaar voor de vaststelling van het loon en de berekening der schadeloosstelling en der premie kunnen opleveren.

Een ander niet minder belangrijk punt, waarmede de bepalingen der Ongevallenwet 1901 niet voldoende rekening zouden houden, is het tijdstip waarop in het zeevisschersbedrijf de uitkeering der schadeloosstellingen dient aan te vangen. De ongevallenwet 1901 gaat uit van de gedachte — eene gedachte, die geheel steunt op den werkelijken toestand — dat de volgens die wet verzekerde werkman ophoudt loon te verdienen, zoodra hij door een bedrijfsongeval is getroffen. Vandaar dan ook dat volgens de artikelen 20 en 21 dier wet de schadeloosstellingen ingaan op den dag na het ongeval.

Voor een deel der in het zeevisschersbedrijf werkzame personen kan deze regeling der Ongevallenwet nagenoeg ongewijzigd worden overgenomen; immers ook voor tal van personen, werkzaam in de zeevisscherij, waaronder volgens de artikelen 6 en 7 van dit ontwerp niet alleen de eigenlijke zeevisscherij begrepen is, maar ook alle werkzaamheden in eene verzekeringsplichtige onderneming, verricht ten behoeve van de zeevisscherij, zal de algemeene regel opgaan, dat de verdienste van den werkman ophoudt, zoodra hij door een bedrijfsongeval is getroffen. Dit zal bijv. het

geval zijn met de personen, werkzaam in de kleine zeevisscherij, die wekelijks of op andere vaste tijdstippen hun loon ontvangen; zoo ook met de personen, die in dienst van een reeder uitsluitend landwerkzaamheden verrichten ten behoeve van de zeevisscherij, als haringpakkers, nettenboetsters, scheepstimmerlieden, zij, die behulpzaam zijn bij het lossen, laden, herstellen enz. van het zeevisschersvaartuig.

Voor den zeevisscher, werkzaam in de grootvisscherij (haringbeug- en kol-, schrobnet- of trawlvisscherij) dient eene geheel afwijkende regeling der schadeloosstellingen te worden vastgesteld, daar rekening is te houden met de eigenaardige omstandigheden, waaronder de grootvisscherij wordt uitgeoefend.

Twée factoren treden hierbij op den voorgrond. In de eerste plaats worden de visscherijen, behoorende tot de grootvisscherij, gewoonlijk gedurende een bepaald gedeelte van het jaar uitgeoefend. Dit is in het bijzonder het geval met de haringvisscherij op de Noordzee, die gedurende de tweede helft van het jaar wordt uitgeoefend. De vaartuigen, die aan die haringvisscherij deelnemen, worden dikwijls in het voorjaar ook nog gebezigd in de beug- of schrobnetvisscherij. In plaatsen als Middelharnis, Pernis en Zwartewaal wordt gedurende het geheele jaar de beugvisscherij uitgeoefend, maar de slechte resultaten dier visscherij in de laatste jaren, hebben tengevolge gehad, dat men aldaar, zij het ook maar voorloopig bij wijze van proef, in den zomer en in het najaar deelneemt aan de haringvisscherij. In het algemeen kan men zeggen, dat de verschillende takken der grootvisscherij behooren tot de zoogenaamde seizoenbedrijven, d. w. z. tot de bedrijven, die slechts gedurende een bepaald gedeelte van het jaar worden uitgeoefend.

Hetgeen een visscher in een bepaald seizoen verdient, moet dikwijls strekken om hem en zijn gezin voor het overige gedeelte van het jaar te onderhouden, m. a. w. zijne *jaar*-verdiensten worden dikwijls bepaald door zijne inkomsten uit de zeevisscherij gedurende *een gedeelte* van het jaar. Wanneer nu een dergelijke visscher, in den tijd, dat hij werkzaam is in de zeevisscherij, door een ongeval wordt getroffen, dan moet hem indien hij tijdelijk ongeschikt is tot werken eene schadeloosstelling worden gegeven, welke verband houdt met de verdiensten, welke hij gedurende den tijd van zijne ongeschiktheid tengevolge van het ongeval derft en behoort hem geene uitkeering te worden gegeven, welke berekend is naar het loon, dat hij gemiddeld per dag over een geheel jaar, zou hebben gederfd. Is bijv. het dagloon van een zeevisscher in de haringvisscherij bepaald op f 1, dan wil dat zeggen, dat zijne jaarinkomsten uit dat bedrijf geacht worden $300 \times f 1 = f 300$ te bedragen. Die f 300 verdient hij echter niet in 300 dagen maar in 150 dagen, daar het haringseizoen op ongeveer 150 dagen kan worden gesteld. Is hij nu in dat seizoen tijdelijk ongeschikt tot werken, dan derft hij dagelijks

niet f 1 maar f 2. Met deze omstandigheid is rekening te houden daar anders de getroffene niet naar behooren zal worden schadeloosgesteld ingeval hij tijdelijk ongeschikt is tot werken. Op welke wijze het ontwerp hierin voorziet, zal bij de behandeling der artikelen, welke de schadeloosstelling regelen, worden uiteengezet.

Een tweede factor, waarmede bij de regeling der schadeloosstellingen rekening moet worden gehouden, is de eigenaardige wijze, waarop in de grootvisscherij den werkman zijn loon uitbetaald wordt.

Bijna zonder uitzondering ontvangt de zeevisscher in die visscherij zijn verdienste in den vorm van een aandeel in de opbrengst van de vangst van het visschersvaartuig, waarop hij werkzaam is. Dit aandeel in de besomming nu ontvangt hij gewoonlijk gedeeltelijk na afloop van elke reis, gedeeltelijk na het einde van het seizoen, waarvoor hij zich verhuurd heeft. Voor de werkzaamheden, welke de visscher vóór of na afloop van eene zeezeis verricht, ontvangt hij gewoonlijk geene andere belooning boven die, welke gelegen is in zijn aandeel in de besomming. Een haringvisscher bijv. wordt reeds vroeg in het voorjaar gehuurd om tegen Juni ter haringvisscherij uit te gaan. Voordat de eerste haringreis aanvangt is deze visscher reeds werkzaam voor zijn reeder, waarvoor hij geene of eene geringe belooning ontvangt. Zijn eigenlijke verdienste vangt eerst aan met de eerste haringreis. De verdienste van dien zeevisscher is afhankelijk van de min of meer gelukkige reizen, die zijn vaartuig maakt, in verband met de prijzen, die bedongen kunnen worden voor de gevangen visch. Van een vast loon is dus geen sprake, evenmin van eene uitbetaling bij de week of op andere periodieke tijdstippen. Uit de besomming van een vaartuig op het einde van het seizoen moet blijken, wat elke werkman heeft verdiend. De omstandigheid nu, dat de grootvisscherij gewoonlijk als seizoenbedrijf wordt uitgeoefend, in verband met de gewoonte om in die visscherij de verdienste van den werkman te laten afhangen van de opbrengst van de vangst van het vaartuig, waarop hij werkzaam is, maken het niet mogelijk den door een bedrijfsongeval getroffen zeevisscher in de grootvisscherij vergoeding toe te kennen overeenkomstig de bepalingen, gesteld voor den landarbeider of voor den zeevisscher die op periodieke tijdstippen betaald wordt.

De eigenaardige omstandigheden welke zich voordoen bij de regeling der schadeloosstellingen van een door een bedrijfsongeval getroffen visscher in de grootvisscherij zullen bij de artikelen, betrekking hebbende op de regeling dier schadeloosstellingen, meer in bijzonderheden worden uiteengezet.

Eindelijk heeft men bij het zeevisschersbedrijf rekening te houden met tal van omstandigheden, welke zich bij de landbedrijven niet voordoen, als de grootte en de soort der visschersvaartuigen, de zeeën waarin gevischt wordt en de jaargetijden

tijdens welke de uitoefening der zeevisscherij plaats vindt. Met al deze factoren kan in eene bijzondere regeling meer rekening worden gehouden dan in eene wet, welke bijna uitsluitend ontworpen is met het oog op bedrijven, welke onder nagenoeg gelijke omstandigheden worden uitgeoefend.

Ad 2um en 3um. Nu de visscherij op de rivieren en binnenwateren eenmaal is opgenomen onder de verzekeringplichtige bedrijven, genoemd in art. 10 der Ongevallenwet 1901, heeft de vraag, of eene afzonderlijke regeling voor de visscherij op de Zuiderzee, langs de kusten van Friesland en Groningen en op de Zeeuwsche en Zuidhollandsche stroomen, gewenscht is, zeker reden van bestaan. Voor eene ontkennende beantwoording dezer vraag pleit, dat het niet wenschelijk is, wijziging te brengen in op eene wet gegronde toestanden wanneer zulks niet bepaald noodzakelijk is en zulks te minder, indien de wijziging ten gevolge zou hebben dat lasten, aan welke de industrie eenmaal gewend is, vervangen worden door andere lasten. Daartegenover staat echter, dat de Ongevallenwet 1901 nog zoo kort in werking is, dat de werkgevers zeker niet gezegd kunnen worden met die wet volkomen vertrouwd te zijn geworden. Bovendien is er zeker veel voor te zeggen om, nu eene regeling zal worden ingevoerd voor de Noordzeevisscherij, welke rekening houdt met de bijzondere eischen van het bedrijf, die regeling ook toe te passen op die takken der binnenvisscherij, voor welke die regelingen beter passen dan die, opgenomen in de Ongevallenwet 1901. Men denke aan onderzoek en aangifte van ongevallen, vermoedelijk overlijden, vergaan van een vaartuig enz. Er is echter meer. Zooals boven, bij de beschrijving van het visschersbedrijf op de Zuiderzee enz. is gezegd verschilt de oeconomische positie van den werkgever op die wateren weinig van die zijner werklieden. Hetgeen die werkgever-visscher in de gunstige jaren meer dan zijn knecht verdient strekt meestal ter aflossing van de schuld, die op zijn vaartuig rust; de financieele toestand van den kleinen werkgever is dus slechts schijnbaar beter dan die van zijn knecht. Bovendien is de kleine ondernemer tevens zelf werkman en staat hij aan dezelfde gevaren bloot als zijne werklieden, daar hij zelf steeds mee uitgaat ter visscherij en niet, zooals de reeder bij de grootvisscherij, uitsluitend als administrateur optreedt. Waar dus de oeconomische positie en de werkkring nagenoeg gelijk zijn aan die van zijne werklieden, hebben de ondergeteekenden gemeend, dat eene verplichte verzekering tegen ongevallen voor dezen werkgever even noodzakelijk is als voor zijn werkman. En dit te meer, waar uit onderstaande tabel blijkt, dat het aantal werkgevers en werklieden bij de kleine zeevisscherij nagenoeg gelijk is en dus eene ongevallenverzekering veel van hare betekenis zou verliezen, indien zij zich slechts beperkte tot de werklieden in dat bedrijf. De onderstaande cijfers zijn ontleend

aan de uitkomsten der Beroepstelling van 31 December 1899.

PROVINCIE.	Werkgevers.	Werklieden.	Gemiddeld aantal werklieden per werkgever.
Zuidholland.	311	5 784	18.6
Noordholland	1 880	3 077	1.6
Zeeland	205	605	2.9
Noordbrabant	25	64	2.5
Utrecht	191	215	1.1
Gelderland	186	236	1.2
Overijssel.	173	154	0.89
Friesland	359	409	1.1
Groningen	32	44	1.3
Totaal	3 362	10 588	3.1

Uit deze tabel blijkt, dat in de provinciën Noordholland, Zeeland, Noordbrabant, Utrecht, Gelderland, Overijssel, Friesland en Groningen, waar in hoofdzaak de kleine zeevisscherij (op de Zuiderzee enz.), door den werkgever met 1 à 2 knechten wordt uitgeoefend, per werkgever het aantal werklieden veel geringer is dan in Zuid-Holland waar hoofdzakelijk de grootvisscherij wordt uitgeoefend. Liet men nu de geheele visscherij op rivieren en binnenwateren onder de bepalingen der Ongevallenwet 1901, dan zou het niet mogelijk zijn den kleinen werkgever te verzekeren, daar de ongevallenwet 1901 niet op den kleinen ondernemer van toepassing is. Om echter in de bestaande Ongevallenwet de verzekering op te nemen van den kleinen werkgeveezeevisscher zonder tevens den kleinen ondernemer in de overige verzekeringsplichtige bedrijven te verzekeren, is niet zonder bedenking.

En wilde men in de Ongevallenwet 1901 de verzekering regelen van alle kleine ondernemers, dan zou een principieele herziening dier wet noodzakelijk zijn, iets waarvoor naar de meening der ondergeteekenden, de tijd nog niet is aangebroken.

De groote moeilijkheid toch om de ongevallenverzekering volgens de thans bestaande bepalingen toe te passen op den kleinen werkgever is hierin gelegen, dat als regel de loonsberekening in de Ongevallenwet steunt op het individueele loon van den verzekerde.

Deze regeling zou voor den kleinen ondernemer niet kunnen worden overgenomen, daar deze geen loon trekt, maar zijne verdiensten gelegen zijn in de netto winst, die na aftrek van alle bedrijfskosten overblijft, en het behoeft zeker geen betoog, dat het vrijwel onmogelijk zal zijn ten aanzien van iederen werkgever, die verzekerd behoort te worden vast te stellen, wat hij in het

afgelopen jaar aan ondernemerswinst heeft verdiend. Bij de regeling der verzekering in het zeevisschersbedrijf doet zich deze moeilijkheid niet voor. Reeds boven is betoogd, dat het individueele loon van den zeevisscher niet als basis kan worden aangenomen voor de berekening der schadeloosstellingen en der premie. In dit ontwerp is dan ook voor de verschillende soorten van verzekerden een gefingeerd dagloon aangenomen, zoodat in den regel geene rekening behoeft te worden gehouden met het individueele loon, dat in het voorafgaande jaar is verdiend. Waar dus voor den werkman in het zeevisschersbedrijf een bepaald bedrag als zijn dagelijksche verdienste wordt aangenomen, daar kan ook voor den werkgever-zeevisscher zonder bezwaar dezelfde weg worden ingeslagen, zoodat ook te zijnen aanzien een gefingeerd bedrag zal worden aangenomen, dat als zijne verdienste zal gelden, zonder dat men rekening heeft te houden met de netto-winst door hem in het afgelopen jaar gemaakt. Op grond nu van de overwegingen, dat de wijze van uitoefening van het kleine zeevisschersbedrijf zich meer aansluit bij die der grootvisscherij, dan bij die der bedrijven, genoemd in de Ongevallenwet 1901, en dat de oeconomische toestand van den kleinen werkgever-visscher voor hem eveneens eene verplichte verzekering noodig maakt, komt het den ondergeteekenden wenschelijk voor de visscherij op rivieren en binnenwateren, voor zoover uitgeoefend op de Zuiderzee, langs de kusten van Friesland en Groningen en op de Zeeuwsche en Zuidhollandsche stroomen, niet onder de bepalingen der Ongevallenwet 1901 te laten, maar dien tak van nijverheid in de regeling der grootvisscherij op te nemen. Bovenstaande overwegingen hebben den ondergeteekenden er toe gebracht voor de zeevisscherij eene afzonderlijke regeling in het leven te roepen, zoodat zowel de Noordzeevisscher als hij, die op de Zuiderzee, langs de kusten van Friesland en Groningen en op de Zeeuwsche en Zuidhollandsche stroomen de visscherij uitoefent volgens de bepalingen van dit ontwerp verzekerd zal zijn.

§ 4. *Organisatie der Verzekering.*

Eenmaal besloten de verzekering der werklieden in het zeevisschersbedrijf afzonderlijk te regelen, stonden de ondergeteekenden voor de vraag welke organisatie voor de verzekering te kiezen.

Aanvankelijk heeft men gemeend, dat de uitvoering dezer verzekering in de handen der belanghebbenden zelf diende te worden gelegd. In dezen geest is dan ook een voor-ontwerp van wet in gereedheid gebracht, waarbij de uitvoering werd opgedragen aan twee Bedrijfsverenigingen, de eene voor de grootvisscherij op de Noordzee, de andere voor de Zuiderzeevisscherij en de kustvisscherij langs de Noordzee, welke leden de werkgevers in het zeevisschersbedrijf zouden zijn en uit wier midden een

bestuur zou worden gekozen, dat de dagelijksche leiding van zaken in handen had. Inmenging van het centrale Regeeringsgezag was alleen dan toegelaten, indien de Bedrijfsvereeningen of hare besturen de haar opgelegde taak niet naar behooren uitvoerden.

Reeds bij de behandeling van het ontwerp der Ongevallenwet in de Tweede Kamer, dat later door de Eerste Kamer werd verworpen, is getracht aan de werkgevers invloed op de uitvoering der verzekering toe te kennen en het streng centraliseerend karakter van het ontwerp eenigszins te breken (Zie Zitting 1898/99 16 n°. 17; 1899/1900 6 n°. 1 en 2). Het behoeft dan ook geen verwondering te baren, dat eerst beproefd is een ontwerp van wet in bovenaangegeven zin gereed te maken. Over dit voor-ontwerp werd het advies gevraagd van het College voor de Zeevischerijen. De bedenkingen door dit College in zijn advies tegen het stelsel der Bedrijfsvereeningen aangevoerd, waren hoofdzakelijk gegrond op het bezwaar, dat het met name voor de laatstbedoelde Bedrijfsvereening, zoe goed als onmogelijk zou zijn uit de gezamenlijke werkgevers, behoorende tot zulk eene vereeniging, een bestuur samen te stellen.

Onze zeevischerij toch wordt met name op de Zuiderzee, in hoofdzaak door ondernemers op kleine schaal uitgeoefend, terwijl in dat bedrijf slechts zeer enkele groote ondernemingen worden gevonden. Waar bovendien in den regel aan de ondernemers in de zeevischerij tijd en gelegenheid ontbreken om buiten hunne dagelijksche beroepsbezigheden om, zich te wijden aan de bestuurszorgen eener Bedrijfsvereening, en zeer velen onder hen door hunne zwakke oeconomische positie niet geroepen zijn om aan het hoofd eener publiekrechtelijke organisatie te staan, daar kwam het aan het College voor de Zeevischerijen in de hoogste mate ongeraden voor bij dezen tak van industrie het stelsel van Bedrijfsvereeningen in te voeren.

Het valt niet te ontkennen, dat dit voor het college aangevoerde bezwaar van beteekenis is.

Wil men de uitvoering der ongevallenverzekering aan de werkgevers zelf overlaten, dan dient in de eerste plaats zekerheid te bestaan, dat men beschikken kan over voldoende krachten, die bereid en bekwaam zijn deze verzekering uit te voeren. Het is dan ook alleen ter oorzake van het ontbreken dezer zekerheid, dat uit het thans aangeboden ontwerp de Bedrijfsvereeningen gelicht zijn en de uitvoering der verzekering gebracht is bij de Rijksverzekeringsbank.

Deze aansluiting aan de Rijksverzekeringsbank brengt zeker niet te ontkennen voordeelen met zich mede.

Waar thans eene Staatsinstelling bestaat, welke belast is met de uitvoering der ongevallenverzekering van bijna een half miljoen werklieden in verschillende bedrijven, daar zal de taak dier instelling niet aanmerkelijk verzaard worden, zoo men haar

tevens de uitvoering der verzekering opdraagt van de werklieden in het zeevisschersbedrijf, waarvan bovendien reeds een gedeelte (zij, die het zeevisschersbedrijf uitoefenen op de rivieren en binnenwateren) bij de Rijksverzekeringsbank zijn verzekerd. Het aantal personen toch, werkzaam in de zeevisscherij, die tot nog toe niet deelen in de voordeelen der ongevallenverzekering bedraagt ongeveer 10 à 15000 en het opnemen van dit aantal in de bestaande organisatie zal de administratie der Rijksverzekeringsbank niet noemenswaard verzwaren. Een voordeel is zeker, dat men gebruik kan maken van eene bestaande instelling met hare ambtenaren, welke bekend zijn met de ongevallenverzekering, terwijl tevens de kosten verbonden aan de uitvoering der verzekering van de thans nog onbeschermden zeevisschers, kunnen worden opgenomen onder de algemeene administratiekosten der Rijksverzekeringsbank, met dien verstande natuurlijk, dat de werkgevers dier zeevisschers eveneens hun aandeel in de algemeene administratiekosten zullen bijdragen.

Op welke wijze de aansluiting aan de Rijksverzekeringsbank ten aanzien van het zeevisschersbedrijf in dit ontwerp geregeld is, moge hier in enkele trekken weergegeven worden. Voor nadere bijzonderheden zij naar de toelichting op de artikelen verwezen.

De bepalingen der Ongevallenwet 1901, welke betrekking hebben op de samenstelling der Rijksverzekeringsbank, het toezicht op die bank, de vaststelling en betaalbaarstelling der schade-loosstellingen, den invloed van de verzekering op het burgerlijk recht, de aansprakelijkheid van den Staat en het beheer der middelen, de kosten der Rijksverzekeringsbank en het jaarverslag zijn van toepassing op de in dit ontwerp geregelde verzekering, voor zoover niet bijzondere afwijkende voorschriften noodig geoordeeld zijn.

Eene indeeling der volgens dit ontwerp verzekeringsplichtige bedrijven in gevarenklassen en het toewijzen van een gevarenpercent aan de verschillende ondernemingen kent dit ontwerp niet. De werkgevers in het zeevisschersbedrijf worden in een register ingeschreven, dat alles inhoudt wat noodig is tot vaststelling van den verzekeringsplicht. Uit het register blijkt, welk bedrijf en onder welke omstandigheden dat bedrijf in eene bepaalde onderneming wordt uitgeoefend. Een algemeene maatregel van bestuur stelt een tarief vast, dat voor de verschillende soorten van verzekerden, naar evenredigheid van het gevaar, dat de door die personen verrichte werkzaamheden in het zeevisschersbedrijf voor de verzekering opleveren, de premie aanwijst, welke verschuldigd is per één gulden dagloon. Aangezien het bedrag der premie vastgesteld wordt naar een gefingeerd dagloon en niet naar het werkelijk verdiende loon, behoeven de werkgevers, wat de premiebetaling aangaat, geene aantekening te houden van de door hen uitbetaalde loonen. In verband hier-

mede laat het ontwerp de premie niet berekenen door de werkgevers zelf, zooals de Ongevallenwet 1901 doet, maar zijn de werkgevers verplicht aan het bestuur der Rijksverzekeringsbank de noodige gegevens te verschaffen, waaruit dan door het bestuur de premie wordt berekend.

Evenals in de Ongevallenwet 1901 is in dit ontwerp aan de werkgevers toegestaan zelf het risico der verzekering te dragen of dit aan eene naamlooze vennootschap of rechtspersoonlijkheid bezittende vereeniging over te dragen. Ook op dit punt is zoo veel mogelijk aansluiting gezocht bij het stelsel van risico-overdracht der Ongevallenwet 1901. Over de geschillen voortvloeiende uit beslissingen, genomen door het bestuur der bank ingevolge de bepalingen van dit ontwerp, staat beroep open bij de raden van beroep, bedoeld in de Beroepswet. Wordt echter door een raad van beroep geoordeeld over bedoelde geschillen, dan is deze uitsluitend samengesteld uit den voorzitter en uit werkgevers en werklieden in den zin van dit ontwerp. Wordt dit ontwerp wet, dan zal de Beroepswet hiermede in overeenstemming dienen te worden gebracht.

Ten aanzien van de kosten, welke uit deze verzekering zullen voortvloeien, kan, aangezien de na te noemen cijfers nog slechts een voorloopig karakter dragen, onder voorbehoud worden medegedeeld, dat de gemiddelde premie, waaronder de administratiekosten zijn begrepen, voor de grootvisserij zal bedragen 3 à 4 pct. van het loon voor de kleinvisserij 1 à 1½ pct. van het loon.

In verband met de regeling der wettelijke ziekteverzekering moet de Ongevallenwet 1901 daarmede in overeenstemming worden gebracht en verband gelegd worden tusschen de ziekte- en ongevallenverzekering. Het wetsontwerp, dat deze wijzigingen aanbrengt, bevat tevens wijzigingen der Ongevallenwet 1901 op enkele andere punten, welke wijzigingen voor zooveel zij mede van belang waren voor de regeling neergelegd in het onderhavige ontwerp, hier zijn overgenomen.

Alvorens over te gaan tot de toelichting der artikelen wenscht de Regeering zich te dezer plaatse te kwijten van de aangename taak om het College voor de Zeevisserijen en meer in het bijzonder de heeren H. KIKKERT, J. J. SLIS, A. HOOGENRAAD, H. J. CALKOEN en R. VAN VEEN VALK, de vier eersten, leden, de laatstgenoemde, oud-lid van genoemd College, die door het vorige Kabinet waren uitgenoodigd om de Regeering voor te lichten omtrent de technische grondslagen der verzekering en die met groote toewijding Haar hebben voorgelicht zoowel ten aanzien van de in die reeks van jaren voorgevallen zeerampen als ten aanzien van de in die jaren gemaakte besommingen, een woord van dank te brengen voor de groote hulp ondervonden bij de voorbereiding van dit wetsontwerp.

HOOFDSTUK I.

INLEIDENDE BEPALINGEN.

Artikel 1. In het algemeene deel der toelichting is reeds de wenschelijkheid aangetoond om de verzekering niet te beperken tot de werklieden in het zeevisschersbedrijf maar deze ook uit te strekken over den kleinen ondernemer.

Onder kleine ondernemer verstaat dit ontwerp den werkgever, die zonder zeevisschersvaartuig het zeevisschersbedrijf uitoefent, wat bijv. het geval is met den visscher, die met paard en kar, garnalen of schelpen vischt, en den werkgever, die niet meer dan één zeevisschersvaartuig heeft en daarmede zelf deelneemt aan de visscherij. Het soort van vaartuig, het aantal koppen aan boord, de soort van visscherij, met dat vaartuig uitgeoefend, zijn van geen invloed op het al of niet verzekerd zijn van laatstbedoelden werkgever. Ieder werkgever, die meer dan één zeevisschersvaartuig heeft, op een waarvan hij zelf mee uitgaat ter zeevisscherij, of ieder werkgever, die slechts één zeevisschersvaartuig heeft, van welks bemanning hij zelf geen deel uitmaakt of waarop hij zelf niet werkzaam is, is niet verzekerd.

Tweede lid. Het kan voorkomen, dat een werkgever met anderen eigenaar is van één vaartuig of dat hij aandeelen heeft in meer dan één vaartuig. Alleen die werkgever nu is verzekerd, die voor de uitoefening van zijn bedrijf slechts één vaartuig gebruikt, onverschillig of dit vaartuig hem geheel of gedeeltelijk, uit welken hoofde ook, toebehoort. Zoodra hij eigenaar is van meer dan één vaartuig, ook indien hij slechts voor een gedeelte eigenaar is van die vaartuigen, is hij niet verzekerd.

Artikel 2. De in artikel 1 bedoelde personen zijn verzekerd tegen de geldelijke gevolgen van bedrijfsongevallen. Het begrip bedrijfsongeval heeft hier een ruimere beteekenis dan de omschrijving: „ongeval in verband met de uitoefening van het bedrijf”, voorkomende in de Ongevallenwet 1901. Eene ruimere omschrijving is in dit ontwerp noodzakelijk, omdat, indien men enkel verband wenscht te leggen tusschen het ongeval en de uitoefening van het bedrijf, tal van ongevallen, die bij de zeevisscherij voorvallen, zonder direct verband te houden met dat bedrijf, niet onder het begrip, „ongeval in verband met de uitoefening van het bedrijf” konden worden gebracht, terwijl toch de billijkheid eischt deze ongevallen als bedrijfsongevallen te beschouwen. Het wil den ondergeteekenden niet twijfelachtig voorkomen, dat een ongeval, dat een verzekerde treft aan boord van het vaartuig tengevolge van een stortzee of door den blik-

sem, terwijl hij op het oogenblik van die ramp niet werkzaam was in de zeevisscherij valt onder het begrip „ongeval in verband met de uitoefening van het bedrijf.” Dergelijke ongevallen toch zijn het uitsluitend gevolg van de gevaarlijke omstandigheden waaronder de zeevisscherij wordt uitgeoefend en het verband tusschen het ongeval en de uitoefening van het bedrijf is zeer zeker hier aanwezig.

Dit is eveneens het geval met een ongeval, dat den verzekerde treft bij het verrichten van huishoudelijke diensten. Het is nl. gewoonte, dat een der leden van de bemanning als kok wordt aangewezen, om gedurende de reis te zorgen voor het bereiden van de spijzen. Deze en andere huishoudelijke diensten maken met de overige werkzaamheden van dien visscher een onafscheidelijk deel uit van de zeevisscherij, zoodat ook hier het verband tusschen het ongeval en de uitoefening van het bedrijf niet te ontkennen valt.

Daar het hulp verleen en aan in nood verkeerende vaartuigen op zee zeer dikwijls met buitengewoon groote gevaren gepaard gaat en op ieder zeeman de moreele verplichting rust op zee, in geval van nood, zooveel mogelijk hulp te verleen en, komt het den ondergeteekenden niet alleen billijk maar zelfs noodzakelijk voor een bepaling daaromtrent op te nemen en den visscher te verzekeren tegen ongevallen, hem bij het bergen of redden overkomen. Geene aanspraak op vergoeding kan echter worden gemaakt voor ongevallen, voorgekomen bij het hulp verleen en buiten den tijd der zeereis. Daar een ongeval, den verzekerde overkomen bij het bergen van goederen of het redden van of hulp verleen en aan personen, die behooren tot het zeevisschersvaartuig, waarop hij werkzaam is, zeer zeker geacht kan worden verband te houden met de uitoefening van het bedrijf, behoort de bepaling sub 2°. zich alleen te bepalen tot goederen of personen van een ander vaartuig.

Het komt meermalen voor, dat een verzekerde ten gevolge van een zeeramp of andere noodlottige gebeurtenis, van zijn zeevisschersvaartuig afraakt en opgenomen wordt door een ander vaartuig.

Waar de verzekerde tijdens de uitoefening van zijn bedrijf of tengevolge van een stortzee of een ander natuurverschijnsel over boord slaat van zijn zeevisschersvaartuig en op een reddingsboei of op andere wijze op zee blijft rondrijven en aldaar door een ongeval wordt getroffen, daar kan dat ongeval worden beschouwd als een bedrijfsongeval, omdat het rondzwalken op zee en het ongeval, dat daarvan het gevolg is, in verband kunnen gebracht worden met de uitoefening van het zeevisschersbedrijf of het gevolg kunnen zijn van een natuurverschijnsel.

Dit is eveneens het geval, indien de verzekerde bijv. met een bootje van zijn zeevisschersvaartuig wordt uitgezonden om netten in te halen en hij door plotseling opkomenden mist of om andere

redenen niet weder aan boord terug kan keeren en in dat bootje op zee blijft rondrijven, tot hij aan boord van zijn eigen of van een ander vaartuig wordt opgenomen.

Anders wordt het, indien de verzekerde van zijn zeevisschersvaartuig afraakt, door een ander vaartuig wordt opgenomen en daarna door een ongeval wordt getroffen. Doet zich dit geval voor, dan zal een dergelijk opgenomen verzekerde in den regel op dat vaartuig blijven, totdat hij ergens aan wal kan worden gezet. Aan boord van dat vaartuig staat hij evenals ieder ander bloot aan het gevaar voor ongevallen. Hoewel nu niet gezegd kan worden, dat het ongeval, dat hem aan boord van dat vreemde vaartuig treft, een ongeval is, dat verband houdt met de uitoefening der zeevisscherij — immers hij is op dat tijdstip niet werkzaam in de zeevisscherij — zoo is toch de uitoefening der zeevisscherij de onmiddellijke oorzaak geweest, dat hij van boord geraakte en zich nu aan boord bevindt van een ander schip. Vandaar dat tot een bedrijfsongeval wordt gestempeld een ongeval, dat den verzekerde overkomt in den tijd, dat hij ten gevolge van overmacht, die ontstaat tijdens eene zeereis, gedwongen is zich ergens anders op te houden dan op het zeevisschersvaartuig van zijn werkgever of op zijn eigen zeevisschersvaartuig.

Niet ieder ongeval, dat hem treft, geeft aanspraak op vergoeding.

In de eerste plaats moet het ongeval het gevolg zijn van overmacht, die tijdens eene zeereis is ontstaan. De verzekerde moet dus door storm, schipbreuk of tengevolge van andere dergelijke oorzaken van zijn vaartuig zijn afgeraakt. Bovendien wordt het ongeval, dat hem treft, alleen dan bedrijfsongeval, indien het voorvalt in den tijd, dat hij *gedwongen* is, zich ergens anders op te houden. Zoodra dus de verzekerde in de gelegenheid is aan dien noodtoestand een einde te maken, houdt de verzekering volgens 3°. voor hem op. Is hij bijv. door een stoomschip opgenomen, dat naar Amerika gaat, maar dat op zijne reis eene Engelsche haven aandoet, vanwaar gelegenheid is naar Nederland terug te keeren, dan zal voor den verzekerde, die aan boord van dat stoomschip is opgenomen, de gelegenheid openstaan zich in die Engelsche haven aan land te laten zetten. Gaat hij nu toch mee naar Amerika dan zal een ongeval, dat hem treft na het verlaten der Engelsche haven, geen bedrijfsongeval zijn.

In de tweede plaats is het artikel beperkt tot 2 gevallen:

a. Wordt een verzekerde door een vaartuig opgenomen, dan zal hij in den regel aan boord van dat vaartuig aan het werk worden gezet. Treft hem bij het verrichten van de hem opgedragen werkzaamheden of van huishoudelijke diensten een ongeval, dan wordt dit als een bedrijfsongeval beschouwd. Dezelfde overweging, welke onder 2°. er toe geleid heeft, de daar genoemde

ongevallen tot bedrijfsongevallen te stempelen, heeft ook hier aanleiding gegeven tot de bepaling, dat dit bergen van goederen of het redden van of hulp verlenen aan personen geacht wordt in de uitoefening van het zeevisschersbedrijf te geschieden. De bepaling onder *a* is algemeen en betreft dus zoowel goederen of personen, die behooren tot het vaartuig, dat den verzekerde heeft opgenomen als goederen of personen van een ander vaartuig.

b. Indien het vaartuig een haven aandoet, vanwaar de verzekerde gelegenheid vindt naar Nederland terug te keeren, houdt de reis voor hem op en zal hij de eerste de beste reisgelegenheid aangrijpen om naar de plaats in Nederland, van waaruit hij oorspronkelijk vertrokken is, terug te keeren. Overkomt hem een ongeval op zijne reis naar die plaats, of naar zijne woonplaats in Nederland gelegen, dan kan hij aanspraak op schade-loosstelling maken. Een verzekerde is bijv. in de Noordzee opgenomen door een stoomboot, die naar Amerika gaat. De boot legt aan in eene Engelsche haven. De verzekerde kan van daar op een naar Nederland vertrekkend vaartuig meegaan. Dit vaartuig gaat bijv. naar Rotterdam terwijl de verzekerde oorspronkelijk van IJmuiden vertrokken is. Gedurende zijne reis van die Engelsche haven naar Rotterdam en van Rotterdam naar IJmuiden, blijft hij verzekerd.

„ *Langs den in zijn geval aangewezen weg.*” Dit is de weg waarlangs de verzekerde het spoedigst en het gemakkelijkst zijne gemeente van vertrek of zijne woonplaats weer kan bereiken.

Artikel 3. De Ongevallenwet 1901 verstaat onder werkgever ieder natuurlijk of rechtspersoon, die anderen in dienst heeft voor de uitoefening van een volgens die wet verzekeringsplichtig bedrijf. Het begrip werkgever dient echter in dit ontwerp ruimer te worden genomen en daaronder ook te worden begrepen ieder ondernemer, die zonder behulp van werklieden, het zeevisschersbedrijf uitoefent. Immers volgens artikel 1, onder *b*, is ieder werkgever, die zonder zeevisschersvaartuig of met één dergelijk vaartuig, aan boord waarvan hij zelf werkzaam is, het bedrijf uitoefent, verzekerd. Werd nu dezelfde redactie gevolgd als die van artikel 2 der Ongevallenwet 1901, dan zou niet verzekerd worden de werkgever, die zonder knechten ter visscherij gaat. Vandaar in het eerste lid van artikel 3 de woorden: „of ieder natuurlijke persoon, die, zonder anderen in dienst te hebben voor de uitoefening van dat bedrijf, voor eigen rekening het zeevisschersbedrijf uitoefent.”

Het tweede en derde lid komen overeen met het tweede en derde lid van artikel 2 der Ongevallenwet 1901 met deze wijziging, dat in het tweede lid naast het woord „onderneming” de uitdrukking „inrichting” is opgenomen. Dit is noodzakelijk omdat

eene inrichting, welke wetenschappelijke onderzoekingen der zee en van de daarin levende dieren beoogt, welke werkzaamheden onder de bepalingen van het ontwerp zijn gebracht, niet geacht kan worden eene „onderneming” te zijn.

Artikel 5. Zeevisscher is ieder werkman of verzekerde werkgever, die deelneemt of zal deelnemen aan de visscherij ter zee. Een werkman wordt zeevisscher van het oogenblik af, dat hij zich verhuurd heeft om mee uit te gaan ter visscherij, ook zoo hij voor zijn werkgever nog geruimen tijd vóór zijn vertrek naar zee, landwerkzaamheden verricht. Een haringvisscher bijv., die zich reeds in het voorjaar laat aanmonsteren om in Juni ter haringvisscherij te gaan, wordt zeevisscher in den zin van dit ontwerp van het oogenblik af, dat hij zich heeft laten aanmonsteren. Hij blijft zeevisscher zoolang hij werkzaamheden verricht, welke hij als lid der bemanning, ook na afloop der laatste zee-reis in een seizoen, moet verrichten. Een werkgever wordt zeevisscher, zoodra hij onder bepaalde omstandigheden mede uitgaat ter visscherij.

Daar het kan voorkomen, dat het vaartuig met slechts één persoon ter zeevisscherij gaat, zou men alsdan niet kunnen spreken van den werkman, „die in dienst is genomen om deel te gaan uitmaken van de bemanning”, daar het woord „bemanning” veronderstelt, dat er meer dan één persoon aan boord van het vaartuig werkzaam zal zijn. Vandaar dat aan het artikel de woorden zijn toegevoegd: „of die aan boord van een zeevisschersvaartuig in het zeevisschersbedrijf werkzaam is”. Een werkman, welke alleen aan boord van een vaartuig ter visscherij uitgaat, wordt dus eveneens als zeevisscher beschouwd. Hetzelfde geldt ten aanzien van den werkgever, die alleen ter visscherij gaat.

Artikel 6 en 7. Bij het zeevisschersbedrijf kan men tweërlei soort van werkzaamheden onderscheiden: 1°. het eigenlijke zeevisschersbedrijf d. w. z. de werkzaamheden van visschen enz. verricht ter zee en 2°. de werkzaamheden, te land verricht, welke noodig zijn om de uitoefening van het zeevisschersbedrijf mogelijk te maken. In art. 6 wordt gezegd wat tot het zeevisschersbedrijf in engeren zin behoort. Alleen zoo het bedrijf wordt uitgeoefend op een in het slot van dat artikel genoemd watergebied, wordt het verzekeringsplichtig. Het doet niets ter zake of het bedrijf met of zonder zeevisschersvaartuigen wordt uitgeoefend, zoodat zoowel de bemanning van een logger verzekerd is, als de visscher, die langs het strand met paard en kar garnalen vischt. Ook de visscher op rivieren en binnenwateren is verzekerd, indien hij, zij het ook slechts een enkelen keer, in open zee, op de Zuiderzee of langs de Friesche en Groningsche kusten vischt. Alleen dus de visscher, die nooit op een dezer wateren komt, valt buiten de verzekering, in dit ontwerp gere-

geld, en blijft verzekerd volgens de bepalingen der Ongevallenwet 1901. Hieruit volgt dan, dat de visscher op de Zeeuwsche en Zuidhollandsche stroomen onder de bepalingen van dit ontwerp zal vallen, zoo hij tevens een enkelen keer buitengaats vischt.

Slechts in twee gevallen wordt vereischt, dat het zeevisschersbedrijf met een vaartuig moet worden uitgeoefend om verzekeringsplichtig te zijn. Het opkooopen en afhalen van visch moet met een vaartuig op een der in het slot van het artikel vermelde wateren plaats vinden, wil het verzekeringsplichtig zijn. De bedoeling van art. 6, sub 6, is de zoogenaamde haringjagerij als bedrijf uitgeoefend, en het opkooopen en afhalen van visch op de Zuiderzee onder de wet te brengen.

In de tweede plaats worden de werkzaamheden ten dienste van wetenschappelijk onderzoek der zee, bedoeld in art. 7, sub *b*, alleen dan verzekeringsplichtig, indien zij met een vaartuig worden uitgeoefend.

Art. 7, sub *a*, brengt tot het zeevisschersbedrijf de werkzaamheden, welke niet de eigenlijke uitoefening van het zeevisschersbedrijf raken, maar toch daarmee zeer nauw verband houden. Zoowel door de bemanning van een zeevisschersvaartuig als door andere personen in dienst van den reeder worden tal van werkzaamheden verricht, welke noodzakelijk zijn om de uitoefening van het bedrijf mogelijk te maken. De bemanning van een vaartuig verricht vóór en na afloop van elke zeereis landwerkzaamheden, bestaande uit het lossen, laden, (victualiën) van het schip, het tanen van zeilen, het netten boeten, het herstellen van het vaartuig, haringpakken enz. Ook heeft menig reeder personen in zijn dienst, die uitsluitend gebezigd worden om de hier genoemde werkzaamheden te verrichten, zonder dat deze personen deel uitmaken van de bemanning van een vaartuig van dien reeder.

Al deze personen, zoowel de leden der bemanning van een zeevisschersvaartuig, als de overige werklieden, die uitsluitend landwerkzaamheden verrichten ten behoeve van de uitoefening van het visschersbedrijf, zijn ten behoeve van de zeevisscherij werkzaam, en vallen onder de verzekering tegen ongevallen, welke hun kunnen overkomen bij hun arbeid.

Nu komt het menigmaal voor, dat een werkgever, behalve ten behoeve van zijn eigen vaartuigen, ook werkzaamheden door zijne werklieden laat verrichten ten behoeve van een derde. Een reeder bijv. die een taanderij van zeilen heeft, zal door zijne werklieden niet alleen zijne eigen zeilen laten tanen, maar ook die van anderen. Een zoodanig reeder kan dan niet gezegd worden uitsluitend werkzaamheden te laten verrichten ten behoeve van zijn eigen onderneming. Immers hij kan nu geacht worden het tanen ten behoeve van derden als een afzonderlijk bedrijf uit te oefenen en mitsdien zouden de werklieden, die hij voor die derden laat werken, niet volgens de bepalingen van dit ontwerp verzekerd zijn, indien slechts verzekeringsplichtig werden verklaard de werk-

zaamheden verricht ten behoeve van het zeevisschersbedrijf, dat door dien reeder zelf werd uitgeoefend. Om deze onbillijkheid te voorkomen en de mogelijkheid te vermijden, dat de werkmán dan eens onder de Ongevallenwet 1901, dan weer onder de bepalingen van dit ontwerp zal vallen, al naar gelang hij in een volgens die wet verzekeringsplichtig bedrijf of in het zeevisschersbedrijf werkzaam is, bepaalt artikel 7, sub *a*, dat niet alleen tot het zeevisschersbedrijf zullen behooren de werkzaamheden, verricht ten behoeve van den werkgever zelf, maar ook die, welke hij laat verrichten ten behoeve van derden, onverschillig ten behoeve van welk bedrijf die werkzaamheden geschieden.

Oefent hij echter die werkzaamheden als een zelfstandig bedrijf uit, d. w. z. heeft een werkgever bijv. eene taanderij, waarin hij uitsluitend voor anderen (en dus niet ook voor zijn eigen vaartuigen) laat werken, dan zijn de werklieden in die taanderij niet verzekerd volgens de bepalingen van dit ontwerp. Noodig is tevens, dat de werkgever ook voor zich zelf in die taanderij laat werken. Ook komt het voor, dat een reeder een bedrijf uitoefent, waarvan niet gezegd kan worden, dat het een onderdeel uitmaakt van het reederijbedrijf. Men denke aan een reeder, die tevens het bedrijf uitoefent van wijnhandelaar en zijne wijnen uit het buitenland met eigen schepen afhaalt. Dit wijnkoopersbedrijf heeft niets met het visschersbedrijf te maken al is het hoofd of de bestuurder tevens reeder in het zeevisschersbedrijf. De werklieden in het wijnkoopersbedrijf werkzaam zullen dus niet verzekerd zijn. Het moeten, wil deze wet van toepassing zijn, werkzaamheden zijn, verricht *ten behoeve van het zeevisschersbedrijf*. Alleen behoeven zij niet uitsluitend ten behoeve van dat bedrijf te worden uitgeoefend.

In art. 6, sub 6, is het *bedrijf* van afhalen van visch verzekeringsplichtig verklaard. Waar het afhalen niet als bedrijf wordt uitgeoefend, wat dikwijls bij de haringjagerij het geval is, doordat eenige reeders door een eigen vaartuig de gemeenschappelijke vangst doen overnemen en naar huis brengen, daar zijn toch de werklieden, die zulks verrichten, verzekerd, daar zij alsdan werkzaamheden verrichten ten behoeve van het zeevisschersbedrijf (art. 7, onder *a*).

Bij wetenschappelijke onderzoekingen ter zee van de in zee levende organismen staan de personen, die zich daarmede bezig houden, aan even groot gevaar bloot als de beroepsvisscher. Vandaar dat deze wetenschappelijke onderzoekingen tot het zeevisschersbedrijf zijn gebracht (art. 7, sub *b*) en de daarin werkzame personen zullen dus, mits die onderzoekingen met een vaartuig plaats vinden en op een der in het artikel genoemde wateren, verzekerd zijn volgens de bepalingen van dit ontwerp.

Daar de artt. 6 en 7 het zeevisschersbedrijf in zijn ruimsten omvang omvatten, en daaronder ook gebracht is de visscherij op rivieren en binnenwateren, voor zoover deze als zeevisscherij is

te beschouwen, zal wijziging der Ongevallenwet 1901 noodzakelijk zijn. Volgens art. 10, sub 8, dier wet, is het visschersbedrijf, uitgeoefend op rivieren, of binnenwateren, verzekeringsplichtig. Hieronder valt dus ook de visscherij op de Zuiderzee, langs de kusten van Friesland en Groningen en op de Zeeuwsche en Zuidhollandsche stroomen.

Artikel 8. Ieder vaartuig, dat gebezigd wordt ter uitoefening van een der bedrijven, bedoeld in de artt. 6 en 7, of tot het verrichten van in die artikelen bedoelde werkzaamheden en dat geacht wordt in Nederland tehuis te behooren, is een zeevisschersvaartuig.

Is het kantoor van den werkgever in Nederland gevestigd, dan worden de vaartuigen, die deze werkgever voor de visscherij bezigt, als vaartuigen beschouwd, die in Nederland tehuis behooren. Het kan ook voorkomen, dat de reederij in het buitenland is gevestigd, maar dat de vaartuigen hier te lande worden uitgerust en bemand. Die vaartuigen worden alleen dan zeevisschersvaartuigen, indien zij in Nederland worden uitgerust en bemand zijn voor ten minste de helft met ingezetenen van Nederland. Wat onder ingezetene van Nederland is te verstaan, zegt het laatste lid van dit artikel.

Laatste lid, sub 2. Iemand kan geacht worden in het zeevisschersbedrijf te zijn te werk gesteld, indien hij zich voor dat bedrijf verhuurd heeft, ook wanneer hij niet dadelijk na zijne indienstneming werkzaamheden te verrichten heeft.

Artikel 9. Zeereis is alleen de reis van een zeevisschersvaartuig en bijv. niet die van een vaartuig, als bedoeld in art. 2, onder 4, waarop een verzekerde zich tengevolge van overmacht bevindt.

Zoodra een aanvang wordt gemaakt met het zeevisschersvaartuig van zijn ligplaats los te maken om zee te kiezen, vangt de zeereis van dat vaartuig aan. Zij eindigt zoodra het vaartuig weer is vastgemaakt of op land is gebracht na terugkomst uit zee. Daar het lichten van het anker of het losmaken van het vaartuig en het ten anker of vastgemeerd liggen of het op land brengen van het vaartuig alleen dan het begin of het einde van eene zeereis bepalen, indien een en ander in eene Nederlandsche gemeente of op eene Nederlandsche reede plaats vindt, zal de zeereis geacht worden voort te duren ook over den tijd, dat het zeevisschersvaartuig in eene buitenlandsche haven ten anker ligt.

Het artikel spreekt van gemeente of reede. In de meeste gevallen zal een vaartuig eene Nederlandsche haven binnenloopen, welke haven dan deel uitmaakt van het territoir eener gemeente. Het kan ook voorkomen, dat een vaartuig, bij gebrek aan eene haven, dicht bij de kust ankert en daar blijft liggen tot het weer uitgaat. Daar die ankerplaats niet altijd tot het territoir van eene gemeente zal behooren, is daarom de uitdrukking Nederlandsche reede opgenomen.

Het vaartuig moet losgemaakt worden „om zee te kiezen”. Het verleggen van een vaartuig in eene haven of het gaan van een vaartuig van de eene Nederlandsche haven naar eene andere zonder zee te kiezen, is dus geene zeereis.

Artikel 10. In gewone omstandigheden zal de zeereis eindigen op het tijdstip waarop in eene Nederlandsche gemeente of op eene Nederlandsche reede het zeevisschersvaartuig vastligt (art 9, tweede lid). Indien het vaartuig vergaat of door de bemanning wordt verlaten moet een ander tijdstip van einde der zeereis worden aangenomen. Volgens dit artikel eindigt dan de zeereis op den dag, waarop het vaartuig is vergaan, of geacht wordt te zijn vergaan of door de bemanning als onzeewaardig is verlaten.

Mocht van een vaartuig dat „geacht wordt te zijn vergaan” later blijken, dat het niet vergaan is, dan eindigt de zeereis van dat vaartuig op het tijdstip, dat het vaartuig weer in Nederland is teruggekeerd en geldt dus ten aanzien van dat vaartuig de bepaling van het tweede lid van art. 9; hierop hebben de woorden van het artikel: „totdat het tegendeel blijkt”, betrekking.

Artikel 11. Het tijdsverloop, gedurende hetwelk geen bericht omtrent een vaartuig is ingekomen en de dag, waarop het vaartuig geacht kan worden te zijn vergaan, kan voor elk vaartuig niet gelijk zijn. Men moet daarbij rekening houden met het soort van vaartuig en het bedrijf, dat daarmee wordt uitgeoefend. Voor een vaartuig, dat b.v. ter beugvisscherij naar IJsland gaat, zal een langeren termijn dienen te worden aangenomen dan voor een garnalenbootje, dat langs de kust vischt.

Mocht alsnog na het verstrijken van den termijn, gesteld in den algemeenen maatregel van bestuur, van het vaartuig bericht inkomen, dan vindt dit artikel geene toepassing, tenzij opnieuw dezelfde termijn verstrijkt, nadat voor het laatst van het vaartuig is gehoord.

Artikel 12. Wanneer een vaartuig is vergaan of vermoedelijk is vergaan of door de bemanning als onzeewaardig is verlaten en gedurende een bepaalden tijd van die bemanning niets is gehoord, kan worden aangenomen, dat de leden der bemanning zijn omgekomen. Het artikel neemt dan aan, dat dit omkomen het gevolg is geweest van een bedrijfsongeval.

De termijn, gedurende welken niets van de bemanning is gehoord, behoeft niet voor elk vaartuig gelijk te worden genomen. Voor een vaartuig, dat op de Zuiderzee vaart, kan een korter termijn gesteld worden dan voor een Noordzeevaartuig.

Artikel 13. Het voorgaande artikel heeft betrekking op de geheele bemanning van een vaartuig, die vermist wordt. Dit artikel doelt op den enkelen schepeling, die tengevolge van een of

andere noodlottige gebeurtenis, ook buiten den tijd der zeereis, vermist wordt. Waar gedurende een bepaalden tijd van den vermisten schepeling niets wordt gehoord, veronderstelt dit artikel, dat hij tengevolge van een bedrijfsongeval is overleden.

Totdat het tegendeel blijkt. Deze woorden, welke eveneens voorkomen in de artikelen 11 en 12 en aldaar dezelfde beteekenis hebben als hier, duiden aan, dat, zoo na het verstrijken van den bij den algemeenen maatregel van bestuur gestelden termijn alsnog bericht mocht inkomen van het vaartuig of van het in leven zijn van de bemanning of van den schepeling, alsdan de artikelen 11 en 12 of 13 geene toepassing zullen vinden, totdat opnieuw de gestelde termijn is verstreken, sedert voor het laatst van het vaartuig, de bemanning of van den vermiste is gehoord.

Indien er gegrond vermoeden bestaat, dat zijne vermissing het gevolg is van een bedrijfsongeval. Dit zal o. a. het geval zijn wanneer een schepeling, die b.v. des nachts de wacht houdt, den volgenden morgen wordt vermist.

Gelijk gezegd werd heeft dit artikel betrekking op den enkelen schepeling, die vermist wordt. Is een vaartuig vermoedelijk met de *geheele* bemanning vergaan, dat is art. 12 van toepassing. Mocht blijken, dat niet de geheele bemanning maar slechts een gedeelte daarvan is omgekomen, dan is ten aanzien van de schepelingen, die zijn omgekomen, art. 13 van toepassing. De artt. 12 en 13 zijn eene exceptie op den regel, gesteld bij de artt. 1 en 2 van de wet van 9 Juli 1854 (*Staatsblad* n°. 67), die op hunne beurt weer eene uitzondering zijn op de artt. 523 en 526 van het Burgerlijk Wetboek.

Volgens deze laatste artikelen moeten er vijf of tien jaren verloopen zijn na iemands vertrek of na de laatste tijding, waaruit kon blijken, dat hij in leven was, zonder dat in die vijf of tien jaren bewijs is ingekomen van zijn aanwezig of van zijn overlijden, alvorens eene verklaring van vermoedelijk overlijden kan worden aangevraagd. Deze termijn van vijf of tien jaren wordt bij de artt. 1 en 2 van de bovenaangehaalde wet van 9 Juli 1855 beperkt tot:

a. drie jaren, wanneer de afwezige blijkt behoord te hebben tot de bemanning of tot de passagiers van een schip, waarvan gedurende dien tijd geene berichten zijn ingekomen;

b. één jaar, wanneer de afwezige vermist is ter gelegenheid van eene noodlottige gebeurtenis op 's lands kusten, binnenlandsche zeeën of wateren, aan eenig vaartuig, aan een deel zijner bemanning of zijner passagiers overkomen.

Zonder de bepalingen van de artt. 12 en 13 van het ontwerp, zou, indien iemand op zee wordt vermist, niet altijd kunnen worden uitgemaakt of die vermissing het gevolg is geweest van een bedrijfsongeval. Deze artikelen nemen aan, dat de vermissing het

gevolg is geweest van een dergelijk ongeval en geven dus aanspraak op eene rente aan de nagelaten betrekkingen van dien vermiste, zonder dat een nader onderzoek noodig is.

In de tweede plaats veronderstellen de artt. 12 en 13, dat de verzekerde overleden is, zoo maar de termijn bij de algemeene maatregelen van bestuur gesteld, is verlopen. Er is dus om de bepalingen van dit ontwerp te kunnen inroepen, geen rechterlijke verklaring van vermoedelijk overlijden noodig en de termijnen, bij het Burgerlijk Wetboek of bij de bovenbedoelde wet van 9 Juli 1854 gesteld, behoeven niet in acht te worden genomen. De algemeene maatregelen van bestuur, bedoeld in de artt. 12 en 13, kunnen de termijnen zoódanig stellen, dat rekening wordt gehouden met het soort van vaartuig en met het bedrijf, waarvoor dat vaartuig gebezigd wordt.

Deze termijnen dienen zoo kort mogelijk te worden gesteld om de nagelaten betrekkingen niet al te lang zonder inkomsten te laten.

Artikelen 14 tot en met 20. In het algemeen gedeelte dezer toelichting is er reeds op gewezen, welke overwegingen er toe geleid hebben voor de volgens dit ontwerp verzekerden niet het werkelijk verdiende loon als grondslag der schadeloosstellingen en der premiebetaling aan te nemen, maar daarvoor als maatstaf te gebruiken een vooraf vast te stellen bedrag, dat als gemiddelde verdienste per dag geacht kan worden het dagloon van den verzekerde te vertegenwoordigen.

Artikelen 14 en 15. Eene bepaling, welke aangeeft wat voor de toepassing dezer wet onder loon wordt verstaan, is noodig met het oog op de bepalingen van de tweede paragraaf van Hoofdstuk III en van het bepaalde in art. 86.

De definitie van loon, in het eerste lid van art. 14 gegeven, wijkt af van die in het eerste lid van art. 5 der Ongevallenwet 1901. Deze afwijking is noodzakelijk omdat bedoeld art. 5 alleen zegt wat onder loon van den *werkman* is te verstaan, terwijl in het ontwerp — daar ook de kleine werkgever tot de verzekerden behoort — tevens dient te worden aangegeven wat onder loon van den *werkgever* is te verstaan.

Loon omvat alles wat de verzekerde ontvangt als vergoeding voor zijn arbeid. Daaronder vallen dus ook het handgeld (fooi), dat de visscher bij de aanmonstering ontvangt, de voeding en het logies aan boord.

Een ondernemer, die zelfstandig de zeevisscherij uitoefent, verdient geen loon. Wil men bij hem van loon spreken, dan zou daaronder zijn te verstaan de netto-winst, die hij na aftrek van alle onkosten, ten eigen bate geniet. Practisch is dit loon uiterst moeilijk vast te stellen. Men zou moeten nagaan, wat die schipper bruto verdiende; daarvan zou moeten worden afgetrokken, hetgeen

hij aan loon uitbetaalde aan zijne werklieden, de kosten van onderhoud van zijn vaartuig enz. Om dit bijna ondoenlijk onderzoek te vermijden, bepaalt artikel 15, dat de verzekerde werkgever geacht zal worden een loon te verdienen, dat gelijk is aan het loon van een zeevisscher, die als schipper, dus als hoogste in rang, werkzaam is op eenzelfde soort van vaartuig en in hetzelfde of in een soortgelijk bedrijf als de hierbedoelde werkgever. Men kan veilig aannemen, dat de verdiensten van deze beide personen in den regel niet veel zullen uiteenloopen.

Artikel 16. Niet ieder werkman in de zeevisscherij verdient gemiddeld hetzelfde loon. Vandaar dat ook bij de vaststelling der dagloonen hiermede rekening moet worden gehouden. Een schipper op een logger ter haringvisscherij zal niet hetzelfde verdienen als zijn collega op een stoomtrawler of als een garnalenvisscher of een haringpakker.

Derde lid. Bij de Bepaling van de hoegrootheid van het dagloon kan men òf de Zondagen en algemeen erkende Christelijke feestdagen mede in aanmerking nemen òf uitsluitend het dagloon vaststellen over het aantal dagen waarop gewoonlijk gearbeid wordt. In het eerste geval zal het dagloon dan bedragen $\frac{x}{365}$,

in het tweede geval $\frac{x}{309}$, waarbij x de verdienste over één jaar voorstelt. Daar evenals bij de Ongevallenwet 1901, geene schade-loosstelling over de Zondagen en algemeen erkende Christelijke feestdagen zal worden uitgekeerd, moet het dagloon met deze omstandigheid rekening houden en dus vastgesteld worden in verhouding tot het aantal dagen, waarop gewoonlijk gearbeid wordt, zoodat de Zondagen en bedoelde feestdagen niet in aanmerking mogen komen. In verband hiermede dient ook de premiebetaling over 309 en niet over 365 dagen te geschieden. Ten aanzien van dit laatste punt zij nog verwezen naar de toelichting op art. 84.

Laatste lid. Dit lid is in overeenstemming met het bepaalde in de Ongevallenwet 1901, dat geene hogere uitkeering kan worden toegekend dan zeventig procent van een dagloon van f 4.

Artikel 17. Men kan drie soorten van volontairs, enz. onderscheiden:

a. den volontair, die geen loon verdient; deze kan volgens art. 17 aanspraak maken op eene vaste of voorloopige rente, dus alleen zoo hij door een bedrijfsongeval wordt getroffen, dat ten gevolge heeft, dat hij na den in dit ontwerp aangenomen observatietijd nog geheel of gedeeltelijk ongeschikt is tot werken. In dit geval ontvangt hij eene uitkeering, berekend naar het laagste dagloon van den volslagen werkman van hetzelfde geslacht in

het bedrijf, waarin de opleiding plaats vindt, maar niet meer dan één gulden.

b. den volontair, die een geringer loon verdient dan het dagloon bedraagt van den minst betaalden volslagen werkman. Krijgt een dergelijke volontair een ongeval, dat hem tijdelijk ongeschikt maakt tot werken, dan ontvangt hij eene tijdelijke uitkeering, welke berekend wordt naar het voor dien volontair bij algemeenen maatregel van bestuur vastgestelde dagloon. Wordt hij door het ongeval zoodanig geheel of gedeeltelijk ongeschikt tot werken, dat hij aanspraak kan maken op eene rente of eene voorloopige rente dan ontvangt hij een *vaste of voorloopige* rente, niet berekend naar *zijn* dagloon, maar naar het laagste dagloon van den volslagen werkman in hetzelfde bedrijf. In dit geval gaat echter het dagloon van den volontair het bedrag van één gulden niet te boven.

c. den volontair, die evenveel loon of minder verdient, dan het dagloon bedraagt van den minst betaalden volslagen werkman. Deze zal, ingeval van een bedrijfsongeval, en eene tijdelijke uitkeering en eene rente ontvangen naar het dagloon, bepaald voor hem bij algemeenen maatregel van bestuur.

d. den volontair, die niets anders ontvangt dan voeding en logies aan boord. Treft hem een ongeval, waardoor hij aanspraak op eene rente of eene voorloopige rente kan maken, dan geldt voor hem het sub *b* bepaalde (immers hij verdient loon in den vorm van voeding en logies aan boord). Als *tijdelijke* uitkeering ontvangt hij slechts vergoeding voor gemis aan voeding en logies aan boord, die op 50 cents per dag wordt bepaald.

Artikelen 18, 19 en 20. In het zeevisschersbedrijf neemt iedere visscher niet altijd denzelfden tijd deel aan de zeevisscherij. Men kan daarbij onderscheiden :

a. den visscher, die het geheele jaar zonder belangrijke tusschenpoozen ter visscherij uitgaat. Hieronder valt de kleine zeevisscher op de Zuiderzee, langs de kusten van Friesland en Groningen en op de Zeeuwsche of Zuidhollandsche stroomen, die geacht kan worden gedurende het geheele jaar werkzaam te zijn in de visscherij en over het geheele jaar gemiddeld per dag eenzelfde loon te verdienen;

b. den visscher die in eenzelfde jaar aan verschillende soorten van visscherij deelneemt, welke ieder afzonderlijk als seizoenbedrijf worden uitgeoefend. Hieronder valt bijv. de visscher, die in het voorjaar deelneemt aan de schrobnet- of beugvisscherij en tevens in den zomer en in het najaar aan de haringvisscherij;

c. den visscher, die in eenzelfde jaar uitsluitend deelneemt aan ééne soort van visscherij en gedurende den overigen tijd van het

jaar hoofdzakelijk leeft van hetgeen hij tijdens die visscherij heeft verdiend. Dit is bijv. het geval met den werkmán, die uitsluitend deelneemt aan de haringvisscherij en dus slechts gedurende de laatste zes maanden van het jaar in de zeevisscherij werkzaam is;

d. den visscher, die slechts bij uitzondering deelneemt aan eene enkele zeereis, maar voor den overigen tijd van het jaar als werkmán te land, hetzij in het zeevisschersbedrijf, hetzij in eenig ander bedrijf werkzaam is.

Voor al deze categorieën van personen zal het dagloon niet gelijk zijn. Voor een haringvisscher dient bijv. een lager dagloon te worden bepaald dan voor iemand, die haring- en tevens schrobnetvisscher is. Evenzoo is het dagloon van iemand, die slechts eene enkele haringreis medemaakt en gedurende den overigen tijd van het jaar bijv. haringpakker of letterzetter is, niet gelijk aan dat van den zeevisscher, die het geheele seizoen haringvisscher is.

Ten einde nu, met het oog op de bepaling der schadeloosstelling en ter berekening der premie, te weten wat het dagloon is van de verschillende soorten van verzekerden, is bepaald, dat de verzekerden, die werkzaam zijn in bij algemeenen maatregel van bestuur aan te wijzen bedrijven, moeten worden ingeschreven in een register, met opgave in welke bedrijven zij in het jaar volgende op den dag van de inschrijving vermoedelijk werkzaam zullen zijn. Deze inschrijving kan in de practijk zeer eenvoudig geschieden, daar vooruit reeds bekend is in welk bedrijf en voor hoe lang een visscher zich verhuurt. Immers op plaatsen waar de aanmonstering ten overstaan van den waterschout geschiedt, blijkt uit den monsterrol voor welke visscherijen en voor hoe lang de visscher zich heeft verhuurd. De inschrijving in het register van dezen persoon bestaat dus feitelijk in het overnemen uit den monsterrol, van hetgeen ten aanzien van hem aldaar is vermeld. Ten aanzien van iemand, die bij mondelinge overeenkomst gehuurd is, zal de inschrijving niet eerder geschieden, voordat èn werkmán èn werkgever het er over eens zijn in welk bedrijf, in welke rang, op welk vaartuig en voor hoe lang, de visscher zich wenscht te verhuren, aangezien beiden er belang bij hebben, dat de opgaven in het register juist zijn: de werkmán omdat daardoor het dagloon bepaald wordt, waarnaar hij eventueel schadeloosstelling zal ontvangen, de werkgever, omdat hij naar dat dagloon premie moet betalen.

Niet elke verzekerde behoeft te worden ingeschreven. De inschrijving kan beperkt worden tot hem, die ter visscherij uitgaat, en behoeft niet tevens te omvatten den verzekerde, die uitsluitend te land in het bedrijf werkzaam is. Deze laatste zal geregeld dezelfde werkzaamheden verrichten en van hem is steeds met zekerheid te zeggen wat als zijn dagloon kan gelden. De inschrijving kan zich dus beperken tot den zeevisscher.

In de tweede plaats behoeft niet elke zeevisscher te worden ingeschreven. De algemeene maatregel van bestuur zal zich hoofdzakelijk dienen te bepalen tot de grootvisscherij en misschien ook tot de ansjovisvisscherij op de Zuiderzee, welke laatste visscherij ook door niet-beroepsvisschers gedurende enkele maanden des jaars wordt uitgeoefend. Iemand nu die zich wenschte te laten aanmonsteren èn voor de schrobnet- èn voor de haringvisscherij, zal in het register worden ingeschreven als schrobnet- en haringvisscher. Uit den algemeenen maatregel van bestuur, bedoeld bij het tweede lid van art. 16 blijkt, welk dagloon een schrobnet- en haringvisscher heeft. Naar dit dagloon zal de ingeschrevene eventueel schadeloosstelling ontvangen en wordt de premie betaald.

Iemand, die alleen ter haringvisscherij gaat, wordt uitsluitend als haringvisscher ingeschreven.

Hij, die slechts eene enkele haringreis meemaakt en voor den overigen tijd van het jaar in een niet-verzekeringplichtig bedrijf werkzaam is, wordt als losse zeevisscher ingeschreven en voor hem geldt het dagloon, dat voor zoodanige zeevisschers in bedoelden algemeenen maatregel is vastgesteld.

Gaat de ingeschrevene op een ander soort van vaartuig over, krijgt hij een anderen rang of wordt hij in een ander bedrijf te werk gesteld, dan moeten deze wijzigingen in het register worden aangeeteekend, daar zij van invloed kunnen zijn op het dagloon van den verzekerde.

Het vierde lid van art. 18 bepaalt o. a. de voorwaarden, waaronder de inschrijving moet geschieden. Geëischt zal bijv. kunnen worden, dat de verzekerde, die zich moet laten inschrijven, aan den ambtenaar, met de inschrijving belast, een bewijs zal overleggen, dat hij werkelijk gehuurd is voor de visscherij, waarvoor hij zich in het register wil laten inschrijven.

Artikel 18, laatste lid. Het tijdstip van inschrijving moet voor de verschillende bedrijven en de verschillende gemeenten niet hetzelfde zijn. De verschillende bedrijven, waarvoor de inschrijving verplichtend zal worden gesteld, worden in verschillende seizoenen uitgeoefend, zoodat hiermede rekening dient te worden gehouden. Voor iemand, die zich bijv. als schrobnet- èn haringvisscher wil laten inschrijven kan een ander tijdstip van inschrijving bepaald worden dan voor iemand, die uitsluitend aan de haringvisscherij zal deelnemen.

Ook vangt in elke gemeente dezelfde soort van zeevisscherij niet altijd op hetzelfde tijdstip aan, zoodat een verschillend tijdstip van inschrijving wenschelijk kan blijken.

Artikel 19. Daar meestal de aanmonstering ten overstaan van den waterschout of den ambtenaar, die dezen ingevolge het bepaalde bij artikel 1 van het Koninklijk Besluit van 5 October

1867 (*Staatsblad* n°. 104) vervangt, geschiedt, is deze in de eerste plaats de aangewezen ambtenaar om het register te houden.

Tweede lid. Ter vaststelling van de schadeloosstellingen en ter berekening der premie moet het bestuur der Rijksverzekeringsbank eene opgave van het dagloon der verzekerden hebben. Vandaar de verplichting in dit lid aan den ambtenaar opgelegd, om aan het bestuur de verlangde opgaven te verstrekken.

Toezending van een uittreksel aan den belanghebbende bij te adviseeren dienstbrief is noodig met het oog op den termijn, waarbinnen beroep kan worden ingesteld ingevolge het bepaalde bij artikel 123.

Telkens wanneer eene wijziging in het register wordt aangebracht moet hiervan kennis gegeven worden aan den belanghebbende. Dit is noodzakelijk met het oog op de bepaling van artikel 20, laatste lid, daar het uittreksel bepaald welk dagloon een verzekerde zal hebben. Vandaar dat in de eerste plaats gezorgd moet worden, dat het uittreksel zooveel mogelijk de juiste positie van den verzekerde in het bedrijf weergeeft, zoodat elke wijziging in zijn toestand, welke van invloed kan zijn op zijn wettelijk dagloon, op het uittreksel moet worden vermeld. De werkmán heeft het zodoende zelf in zijne hand te zorgen, dat zijn dagloon overeenkomt met zijne positie in het bedrijf, waarin hij op het tijdstip van het ongeval werkzaam is.

Artikel 21. Het zal voorkomen, dat een werkgever in den zin van deze wet, naast de eigenlijke zeevisscherij, een bedrijf uitoefent, dat behoort tot de werkzaamheden, bedoelt in artikel 7 onder *a*. Dit zal b.v. het geval zijn met den reeder, die ten behoeve van zijn eigen vaartuigen een sloopstimmerwerf heeft en tevens op die werf voor derden laat werken. In dit geval zou hij èn verzekeringsplichtig zijn volgens de bepaling der Ongevallenwet 1901 (zie artikel 10, sub 9, dier wet) èn volgens de bepalingen van dit ontwerp. Artikel 21 nu brengt een dergelijk werkgever en zijne werklieden geheel onder de bepalingen van dit ontwerp.

Artikel 22. Een werkmán, die door zijn werkgever naar het buitenland wordt gezonden om aldaar werkzaam te zijn, zou niet verzekerd zijn volgens de bepalingen van dit ontwerp, omdat alleen het zeevisschersbedrijf in Nederland en in open zee enz. verzekeringsplichtig is verklaard. Het kan b.v. voorkomen, dat een reeder een zijner timmerlieden naar Engeland zendt om aldaar aan een zeevisschersvaartuig te werken. Om dezen werkmán nu ook te verzekeren is het eerste lid van artikel 22 opgenomen. Het is echter beperkt tot den werkmán, die hier te lande zijne woonplaats heeft.

Indien het tweede lid van dit artikel niet was opgenomen, zou ieder werkmán verzekerd zijn, die in het zeevisschersbedrijf op

de Noordzee, den Oceaan, enz. werkzaam was, dus zoowel visschers op Nederlandsche als vreemde vaartuigen, terwijl de verzekering natuurlijk beperkt behoort tot worden tot werklieden in Nederland werkzaam, en tot hen, die op Nederlandsche vaartuigen buiten Nederland ter zeevisscherij gaan of woonachtig. Daar het niet kan voorkomen, dat een buitenlandsche ondernemer op de Nederlandsche wateren ter zeevisscherij gaat, is opname van een bepaling als die van artikel 9, tweede lid, der Ongevallenwet 1901 niet noodzakelijk. Immers volgens artikel 2 van een tusschen Nederland, België, Denemarken, Duitschland, Frankrijk en Engeland gesloten tractaat van 6 Mei 1882, goedgekeurd bij de wet van 15 Juni 1883 (*Staatsblad* n°. 53), genieten de visschers van elken Staat het uitsluitend recht van visscherij binnen een kring van drie mijlen, gerekend van de laagwaterlijn langs de geheele uitgestrektheid der kusten van elken Staat en evenzeer langs de eilanden en banken, die daarmede in verbinding staan. En voor het zeker uiterst zeldzaam geval, dat een buitenlandsche zeevisscher een zijner timmerlieden naar Nederland zendt om een in Nederlandsche haven binnengelooopen visschersvaartuig te repareren, behoeft soortgelijke bepaling evenmin te worden opgenomen, omdat niet gevreesd behoeft te worden, dat daardoor de buitenlandsche werkgever in gunstiger conditie komt dan de Nederlandsche.

HOOFDSTUK II.

VAN DE UITVOERING DER VERZEKERING.

Artikel 24. Aan de Rijksverzekeringsbank is de uitvoering dezer verzekering opgedragen. Voor de belanghebbenden, vallende onder dit ontwerp en onder de Ongevallenwet 1901, werkt dus dezelfde organisatie en de gelden op te brengen door de verschillende werkgevers komen in dezelfde kas.

De bepalingen der Ongevallenwet 1901, welke betrekking hebben op de Rijksverzekeringsbank, zijn dus van toepassing. Dit is het geval met de artikelen 13, eerste lid, 14, 15, 16, 17 18, 91, 92, 93, tweede lid, 95, 96 en 97 dier wet.

De overige bepalingen der Ongevallenwet 1901 gelden alleen voor zoover zij uitdrukkelijk van toepassing zijn verklaard.

HOOFDSTUK III.

VAN DEN OMVANG DER SCHADELOOSSTELLINGEN EN DE BEREKENING DAARVAN.

Artikelen 25 tot en met 68. Deze artikelen regelen den omvang en de wijze van berekening der schadeloosstellingen, welke toekomen aan een verzekerde, die door een bedrijfsongeval tijdelijk of voortdurend ongeschikt is tot werken.

De schadeloosstellingen bestaan uit genees- en heilkundige hulp, genees- en heelmiddelen en uit geldelijke uitkeeringen aan den getroffene en aan derden.

Het derde hoofdstuk is verdeeld in drie titels.

De eerste titel regelt de schadeloosstellingen aan verzekerden, die niet overeenkomstig de bepalingen der Ziekteverzekeringswet 1905 zijn verzekerd tegen geldelijke gevolgen van ziekte en overlijden. Wanneer het ontwerp-Ziekteverzekeringswet, dat thans bij de Tweede Kamer aanhangig is gemaakt, het *Staatsblad* zal bereiken, zullen tal van werklieden in het zeevisschersbedrijf verplicht worden zich en hun gezin tegen de geldelijke gevolgen van ziekte en overlijden te verzekeren bij eene ziekenkas. Ingeval van ziekte, waaronder het ontwerp elke storing (dus ook die welke het gevolg is van bedrijfsongeval) van den gezondheidstoestand van lichaam of geest, welke eene genees- of heilkundige behandeling noodig maakt, verstaat, ontvangt de verzekerde als schadeloosstelling, genees- en heilkundige behandeling, genees- en heelmiddelen benevens een ziekingeld.

Om nu te voorkomen, dat iemand, die verzekerd is èn ingevolge de bepalingen van het ontwerp-Ziekteverzekeringswet èn ingevolge dit ontwerp, ten gevolge van een bedrijfsongeval aanspraak zou kunnen maken op eene dubbele uitkeering, is het noodig in het onderhavige ontwerp bepalingen op te nemen, welke tegen eene dubbele uitkeering waken en verband leggen tusschen de ziekte- en de ongevalverzekering.

Het ontwerp-Ziekteverzekeringswet verzekert niet alle werklieden in het zeevisschersbedrijf tegen de geldelijke gevolgen van ziekte en overlijden.

In de eerste plaats is dat ontwerp beperkt tot de vaste werklieden en hunne gezinnen. Onder vast werkman wordt dan volgens artikel 3 van het ontwerp verstaan ieder, die in of ten behoeve van eene binnen het Rijk gevestigde onderneming of inrichting tegen loon werkzaam is, of die binnen het Rijk in een dienstbetrekking is, voor zoover de duur der arbeidsovereenkomst ten minste zes dagen is. Zij, die dus voor korteren tijd dan zes dagen werkzaam zijn, zijn niet verzekerd.

Het ontwerp sluit verder uitdrukkelijk van de ziekteverzekering uit: dengene, die behoort tot de bemanning van een zeeschip of die van de vangst van visch of schaaldieren buiten de tonnen in zee zijn gewoon beroep maakt. Onder zeeschip verstaat het ontwerp een schip, dat in den regel buiten de tonnen in zee vaart en onder meer gebezigd wordt voor vischvangst of om visch van zich op zee bevindende schepen aan wal te brengen.

Door deze bepalingen dus zullen vele visschers niet onder de ziekteverzekering vallen. Dit is in de eerste plaats het geval met hen, die deelnemen aan de grootvisscherij, welke geregeld buiten de tonnen plaats vindt.

Wel zal onder de ziekteverzekering vallen de Zuiderzeevisscher

en hij die gewoonlijk binnengaats vischt. Ten aanzien van deze laatste visschers en van vele andere vaste werklieden, die te land in het zeevisschersbedrijf werkzaam zijn, dient met hunne dubbele verzekering rekening te worden gehouden. Wanneer hier te lande de ziekteverzekering wettelijk zal zijn geregeld, zal hieruit voor de ongevallenverzekering het groote voordeel voortvloeien, dat tal van ongevallen, welke nu door de Rijksverzekeringsbank worden behandeld, dan gedurende de eerste weken ten laste van de ziekenkassen zullen komen, zoodat alleen die ongevallen, die eene blijvende invaliditeit ten gevolge hebben, of die eene ongeschiktheid tot werken veroorzaken, welke langer duurt dan der tien weken, voor rekening van de Bank komen.

De regeling der schadeloosstellingen van hen, die tevens onder de bepalingen der Ziekteverzekeringwet vallen, wordt gevonden in den tweeden titel.

De derde titel regelt het begrafenisgeld en de renten aan de nagelaten betrekkingen, terwijl daarin tevens bepalingen zijn opgenomen, die, in verband staande met de schadeloosstellingen niet bepaald in den eersten of tweeden titel tehuis behooren.

TITEL I.

VAN DE SCHADELOOSSTELLINGEN AAN VERZEKERDEN, DIE NIET TEVEN UIT EIGEN HOOFDE VERZEKERD ZIJN OVEREENKOMSTIG DE BEPALINGEN DER ZIEKTEVERZEKERINGSWET 1905 TEGEN GELDELIJKE GEVOLGEN VAN ZIEKTE EN OVERLIJDEN.

§ 1. *Van de geneeskundige schadeloosstelling.*

In overeenstemming met de voorgestelde wijziging van artikel 19 der Ongevallenwet 1901, wordt in artikel 25 naast genees- en heilkundige behandeling, uitdrukkelijk melding gemaakt van genees- en heelmiddelen, waarop de getroffenene aanspraak kan maken, en dit op dezelfde gronden als aangevoerd worden voor de wijziging van dat artikel 19.

Niet altijd zal het mogelijk en noodig zijn den getroffenene geneeskundige hulp te verleen. Immers meer dan eens zal het gebeuren, dat een verzekerde door een ongeval op zee wordt getroffen zonder dat het mogelijk of noodig is spoedige geneeskundige hulp in te roepen. De verzekerde dient zich dan tevreden te stellen met de eerste hulp, die de schipper of een andere schepeling aan boord hem kan verleen. In een dergelijk geval, waar de gevolgen van het ongeval geen ernstig karakter dragen en de verzekerde gewoonlijk hersteld zal zijn vóór geneeskundige hulp kan worden ingeroepen, kan van de Rijksverzekeringsbank geene geneeskundige hulp of vergoeding daarvoor geëischt wor-

den. De algemeene maatregel van bestuur, die regelen stelt omtrent het verleenen van genees- en heilkundige hulp, zal tevens de gevallen dienen aan te geven, waarin de verzekerde op kosten der Bank verpleegd wordt. Tevens kan die algemeene maatregel regelen stellen omtrent geneeskundige hulp in het buitenland en de gevallen opnoemen, waarin die hulp ten laste der Bank komt.

§ 2. *Van de geldelijke schadeloosstelling.*

Deze paragraaf is gesplitst in vier afdelingen. Die splitsing was noodzakelijk, vermits bij de regeling der geldelijke schadeloosstelling aan den getroffenene rekening moet worden gehouden met de wijze waarop de getroffenene zijn loon verdiende en waarop het hem werd uitbetaald. De verzekerde die niet deelneemt aan de zoogenaamde grootvisscherij, staat, wat betreft de wijze waarop zijn loon berekend en uitbetaald wordt, vrijwel gelijk met den landarbeider in een verzekeringsplichtig bedrijf, dat onder de Ongevallenwet 1901 valt. Er bestaat derhalve geen bezwaar om de regeling der geldelijke schadeloosstelling, neergelegd in genoemde wet, op hem van toepassing te maken. Dit is geschied in de derde afdeling. Daarentegen vindt men in de tweede afdeling eene geheel afwijkende regeling voor hen, die zeer afwisselende loonen hebben, waarvan het bedrag voor een groot deel afhankelijk is van de meer of minder gelukkige vangst. Juist dat afwisselende levert bij de regeling eigenaardige moeilijkheden op. Niet zoozeer voor de regeling der blijvende schadeloosstellingen, de renten. Wanneer men nagaat wat een visscher, die aan een bepaald soort van visscherij gedurende eenige jaren heeft deelgenomen, gemiddeld per jaar heeft ontvangen, dan wordt hij niet onbillijk behandeld indien hij, voortdurend geheel of gedeeltelijk ongeschikt voor die vischvangst geworden, zeker percentage van dat gemiddelde loon als rente ontvangt. Stel, dat hij geheel ongeschikt geworden 70 pct. ontvangt, dan zal hij in jaren, dat de vangst overvloedig en voordeelig was wel niet 70 pct. ontvangen van hetgeen zijn vroegere kameraden ontvangen, maar in jaren van schralen vangst en slechte prijzen zal hij van beter conditie zijn.

Geheel anders ligt het ten aanzien van de ongevallen met voorbijgaande gevolgen. Het is duidelijk, dat indien twee visschers te gelijk aanmonsteren en met hetzelfde vaartuig uitgaan en een van hen op de eerste reis een ongeval krijgt, dat hem verhindert om tot het einde van het seizoen aan de vangst deel te nemen, men niet kan volstaan met den getroffenene 70 pct. te geven van de gemiddelde opbrengst der laatste jaren. Stel, dat de gemiddelde opbrengst bedraagt f 400, dan zou de getroffenene dus ontvangen f 280. Ontvangt zijn kameraad nu over het seizoen f 600 dan kan men niet zeggen dat de getroffenene door de

uitkeering van f 280 schadeloos is gesteld voor hetgeen het ongeval hem heeft doen derven. Men handelt bij voorbijgaande ongevallen alleen dan billijk, indien men het percentage neemt van het bedrag, dat de getroffene zou ontvangen hebben indien hij niet door het ongeval getroffen was. Doch daar dit bedrag niet bekend is vóór het einde van het seizoen, wanneer de afrekening tusschen reeder en visscher plaats heeft, en de getroffene niet zonder schadeloosstelling kan blijven zoolang die afrekening niet heeft plaats gehad, was het noodzakelijk voor deze soort van visschers eene andere regeling te maken met betrekking tot de uitkeering der geldelijke schadeloosstelling. De eenige oplossing, die voor dit geval te vinden schijnt, is een stelstel van voorschot in te voeren, met afrekening op het tijdstip, waarop de afrekening in het bedrijf plaats heeft. De getroffene wordt dan tijdelijk door de Bank geholpen en aan het einde van het seizoen is het mogelijk den getroffene juist zooveel te geven als het equivalent bedraagt van hetgeen het ongeval hem heeft doen derven.

Een en ander wordt nu gecompliceerd door de omstandigheid, dat het ongeval kan plaats hebben op een tijd, dat de getroffene geen geldelijk verlies van het ongeval te duchten heeft. Men denke aan het geval, dat een visscher zijn arm breekt op de thuisvaart van de laatste reis, zoodat hij zijn volle aandeel in de vangst van het geheele seizoen verdiend heeft. Hij krijgt dan bij de afrekening met de reederij evenveel geld in handen als zijn kameraad, die niet door het ongeval getroffen is en hij behoeft geene geldelijke schadeloosstelling te krijgen tot het einde van het seizoen.

Andere complicaties ontstaan doordat het ongeval kan plaats hebben gedurende den tijd, dat de visscher thuisvaart van de eerste reis en weer beter is bij den aanvang der tweede reis; of doordat hij in het hier bedoelde geval niet hersteld is bij het begin der tweede reis, doch wel korten tijd nadat die reis, waaraan hij geen deel heeft kunnen nemen, is aangevangen. Het kan zijn in het laatste geval, dat zijn reeder hem aan het werk kan zetten te land of dat hij elders tijdelijk werk vindt. Wilde men, zonder het bij het ontwerp gekozen stelstel van afrekening, trachten eene regeling te maken, waardoor steeds de getroffene in het bezit kwam van het equivalent der schade, hem door het ongeval toegebracht, dan zou spoedig blijken, dat men voor een vrijwel onoplosbaar vraagstuk stond. Zelfs thans heeft de regeling in het ontwerp nog een ingewikkeld aanzien, maar dit is alleen het noodzakelijk gevolg van de vele bijzondere gevallen welke zich in de practijk voordoen. En nu ware zeker het eenvoudigste om met al de eigenaardigheden der practijk geen rekening te houden en maar zeker percentage te geven over een gemiddeld loonbedrag, doch men heeft dan slechts enkele gevallen te stellen en uit te werken om te zien tot welke schromelijke onbillijkheden zulks aanleiding geeft.

Eindelijk is in de eerste afdeeling nog een onderscheiding moeten gemaakt worden tusschen den eigenlijken visscher — vasten zeevisscher — en den lossen zeevisscher, dat is de visscher, die slechts bij uitzondering, voor een enkele maal, ter vischvangst uitvaart. Dit komt voor en is meestal het gevolg van het plotseling uitvallen van een lid der bemanning op het oogenblik dat een vaartuig op het punt staat zee te kiezen. Dat het onnoodig is dezen invaller, ingeval hem een ongeval treft, steeds op dezelfde wijze te behandelen als den vasten, den beroepsvisscher, zal bij de toelichting der artikelen worden aangetoond.

Voor de toelichting op de vierde afdeeling zij verwezen naar bladz. 43.

EERSTE AFDEELING.

ALGEMEENE BEPALINGEN.

Artikel 27. In verband met hetgeen in § 3 van het algemeen gedeelte der toelichting en hierboven is gezegd, kan de toelichting op dit artikel kort zijn.

Bij algemeen en maatregel van bestuur zullen de bedrijven worden opgenoemd, voor welke wegens hun bijzonderen aard de bepalingen der tweede afdeeling zullen gelden. Tot die bedrijven behooren in het algemeen de verschillende takken der grootvisscherij. Mocht het blijken, dat ook voor andere soorten van zeevisscherij deze bepalingen meer toepasselijk zijn dan de regeling der derde afdeeling, dan kan de algemeene maatregel ook deze bedrijven opnemen.

De bepalingen der tweede afdeeling gelden alleen voor den zeevisscher, dus uitsluitend voor de bemanning van een zeevisschersvaartuig in bij algemeen en maatregel van bestuur aan te wijzen bedrijven. Voor hen, die uitsluitend landwerkzaamheden ten behoeve van die bedrijven verrichten, gelden de bepalingen der derde afdeeling.

TWEEDE AFDEELING.

VAN DE GELDELIJKE UITKEERING AAN DEN ZEEVISSCHER, WERKZAAM IN BIJ ALGEMEENEN MAATREGEL VAN BESTUUR AAN TE WIJZEN BEDRIJVEN.

Artikel 29. Deze bepaling is noodig, omdat in de volgende artikelen gesproken wordt van „seizoen, gedurende hetwelk het bedrijf wordt uitgeoefend waarin de verzekerde werkzaam was op het tijdstip, dat hem het ongeval trof”. Het tijdstip, waarop een seizoen aanvangt en eindigt, dient bekend te zijn met het oog op het ingaan en ophouden der uitkeeringen. Onder seizoen

is niet alleen te verstaan de tijd, dat het bedrijf ter zee wordt uitgeoefend, maar ook de tijd, waarin de werkzaamheden ten behoeve der zeevisscherij worden verricht vóór het begin en na afloop eener zeereis. Het haringseizoen is niet beperkt, tot den tijd, dat de vaartuigen op zee zijn, ongeveer van Juni tot December, maar vangt voor de toepassing der volgende artikelen aan op den dag, waarop een of meer leden der bemanning een aanvang maken met de voorbereidende werkzaamheden voor die visscherij. Het seizoen eindigt op den dag, waarop ten behoeve dier visscherij door die bemanning niet meer wordt gewerkt. Datum van aanvang en einde van het seizoen zullen in elke gemeente niet altijd gelijk zijn en kunnen ook verschillen naar gelang van de vaartuigen, waarmede een bedrijf wordt uitgeoefend.

Dientengevolge bepaalt het tweede lid, dat met deze omstandigheden bij het vaststellen der tijdstippen van aanvang en einde rekening kan worden gehouden.

Artikel 30. Volgens artikel 9 is onder zeereis te verstaan de reis van een zeevisschersvaartuig; deze reis vangt aan op het tijdstip, waarop in eene Nederlandsche gemeente of op eene Nederlandsche reede op het zeevisschersvaartuig het anker wordt gelicht of het vaartuig wordt losgemaakt om zee te kiezen en eindigt op het tijdstip waarop na terugkomst uit zee in eene Nederlandsche gemeente of op eene Nederlandsche reede het zeevisschersvaartuig voor anker of vastgemeerd ligt of op land is gebracht.

Buiten den tijd der zeereis. Hieronder valt niet alleen te verstaan de tijd, dat de verzekerde vóór of na eene zeereis ten behoeve van het zeevisschersbedrijf landwerkzaamheden verricht, maar ook de tijd, dat hij tengevolge van overmacht tijdens eene zeereis gedwongen is zich ergens anders op te houden dan op het zeevisschersvaartuig, waarop hij tijdens die zeereis werkzaam was (zie art. 2, sub 3°).

Artikel 31. Het kan voorkomen, dat een verzekerde reeds bij den aanvang eener zeereis door een bedrijfsongeval wordt getroffen, dat van dien aard is, dat hij de verdere reis niet kan meemaken of niet in staat is zijn werk aan boord te verrichten. Is het vaartuig, waarop hij zich bevindt nog in de nabijheid van de Nederlandsche kust of nog niet in open zee, dan zal de getroffen in den regel zoo spoedig mogelijk aan den vasten wal worden gebracht en het vaartuig daarna zijne reis voortzetten. Werd eene bepaling als vervat in art. 31 niet opgenomen, dan zou die verzekerde volgens de na te bespreken artikelen eerst eene uitkeering ontvangen, indien het vaartuig, waarop hem het ongeval trof eene volgende zeereis ondernam (art. 37) of na afloop der zeereis van het vaartuig waarop het ongeval hem trof (artt. 32

en 40). Het zou dan kunnen gebeuren, dat hij gedurende ettelijke weken zonder inkomsten bleef (men denke b.v. aan eene haringreis, die zes weken duurt). Met het oog hierop bepaalt dit artikel, dat in een dergelijk geval de verzekerde geacht wordt het ongeval buiten den tijd der zeereis te hebben gekregen, zoodat voor hem niet van toepassing zijn de artikelen, die betrekking hebben op ongevallen gedurende den tijd der zeereis.

a. VAN DE UITKEERING IN EENS.

Artikelen 32 en 33. Een verzekerde, die reeds in het begin der zeereis door een ongeval wordt getroffen, kan daardoor in de onmogelijkheid gebracht worden eenig werk aan boord te verrichten. Het ongeval kan geene zoodanig ernstige gevolgen hebben, dat die reis behoeft te worden afgebroken om den verzekerde aan land te zetten. Hij blijft dan gedurende de geheele zeereis werkeloos aan boord en zijne taak komt neer op de schouders van de overige leden der bemanning, waarvan het gevolg kan zijn, dat hij bij het einde der zeereis, bij de afrekening geen aandeel in de besomming zal ontvangen. Zijne eenige verdienste zal dan hebben bestaan in voeding en logies aan boord. In zulk een geval keert de Rijksverzekeringsbank hem een bedrag in eens uit, gelijkstaande met het product van een zeker percentage van zijn dagloon en het getal, aanwijzende het aantal dagen, na aftrek der Zondagen en algemeen erkende Christelijke feestdagen, dat de zeereis van het zeevisschersvaartuig, waarop hij werkzaam was, geduurd heeft.

Wanneer de andere leden der bemanning minder dan dat bedrag besomd hebben, wordt toch die uitkeering aan den getroffen toegekend, welke in den regel als een voorschot is te beschouwen, dat later in mindering zal worden gebracht.

Het percentage van het dagloon, dat vermenigvuldigd wordt met het getal, aanwijzende het aantal dagen, dat de zeereis geduurd heeft, is voor den vasten zeevisscher een ander dan voor den lossen. Voor den eerstgenoemde bedraagt het 50 pct., voor den laatstgenoemde 70 pct. Dit hangt samen met het systeem van afrekening. Daar ten aanzien van den lossen zeevisscher geene afrekening op het einde van het seizoen plaats vindt, wordt aan hem zijn volle 70 pct. van het dagloon uitgekeerd. De losse zeevisscher maakt nl. slechts eene enkele zeereis mede. Na afloop van die reis zal hij niet meer werkzaam zijn in de eigenlijke zeevisscherij, maar werk zoeken in zijn vroeger of in een ander bedrijf. Hij zal zijn loon ontvangen onmiddellijk na afloop der zeereis, die hij heeft meegemaakt en niet zooals zulks gewoonlijk geschiedt bij den vasten zeevisscher, na afloop van het seizoen. Het verdiende loon over de zeereis kan dan beschouwd worden als eene voortzetting van het loon, dat de losse visscher verdiende in het bedrijf, waarin hij vroeger werkzaam was, zoodat de Rijks-

verzekeringsbank later niet meer met hem behoeft af te rekenen zooals met den vasten zeevisscher. Daar deze steeds in de zeevisscherij werkzaam blijft, kan gemakkelijk worden nagegaan welk loon hij in het seizoen verdiend heeft. Ten aanzien van den lossen visscher zou het onoverkomelijke bezwaren kunnen opleveren op het einde van het seizoen eene verrekening te doen plaats hebben, daar het niet altijd mogelijk zal zijn na te gaan in welke bedrijven en tegen welk loon die verzekerde na zijne enkele zee-reis is werkzaam geweest. Vandaar dat hij dadelijk zijn volle 70 pct. van zijn dagloon ontvangt en geene latere verrekening met hem zal plaats vinden.

Het kan ook voorkomen, dat de verzekerde gedurende eene zeereis eenigen tijd heeft gewerkt en op een gedeelte van zijn aandeel in de besomming aanspraak kan maken en daarna door een ongeval wordt getroffen, zoodat hij niet meer kan werken gedurende den overigen tijd van de zeereis. Ook is het mogelijk, dat de verzekerde reeds in het begin der zeereis tengevolge van een bedrijfsongeval niet kon werken; maar tegen het einde der zeereis weer aan het werk kan gaan. Ook dan is de mogelijkheid niet uitgesloten, dat hij slechts zijn aandeel in de besomming ontvangt over den tijd, dat hij heeft kunnen werken.

De Rijksverzekeringsbank keert hem dan niet uit de vergoeding, bedoeld in art. 32, maar schat, volgens art. 33, na afloop der zeereis het bedrag, dat de verzekerde vóór of na het ongeval heeft besomd en brengt dit in mindering op de uitkeering, bedoeld in art. 32. Het resteerende wordt, zoo dit meer bedraagt dan het geschatte aandeel in de besomming, alsnog aan den verzekerde uitgekeerd. Ook hier heeft echter voor den vasten zeevisscher eene nadere verrekening op het einde van het seizoen plaats.

Ook de verzekerde, die ten gevolge van het ongeval niet deelt in de besomming over de zeereis, ontvangt loon, daar artikel 14 onder loon zoowel uitkeering in geld als voeding en logies aan boord begrijpt. Ter bereiking van het doel, dat de artikelen 32 en 33 beoogen, was het dus noodig het laatste lid aan artikel 33 toe te voegen, bepalende, dat voor de toepassing der artikelen 32 en 33, onder loon niet is begrepen voeding en logies aan boord.

b. *Van de tijdelijke uitkeering.*

Artikel 34. De losse zeevisscher, dus hij, die slechts aan eene enkele zeereis deelneemt, wordt ten aanzien van een bedrijfsongeval, dat hem buiten den tijd der zeereis treft, gelijkgesteld met een verzekerde, voor wien geene bijzondere afwijkende bepalingen noodig zijn, zoodat hij op ééne lijn gesteld wordt met den landarbeider in andere bedrijven (art. 34 j^o. art 54). Daar ten aanzien van den lossen zeevisscher op het einde van het seizoen geene afrekening plaats vindt en dus het bedrag, dat hij als equivalent voor zijn gederfd loon ontvangt, niet als een voorschot is te

beschouwen, zoo moet aan dezen verzekerde als tijdelijke uitkeering, zoowel buiten als in den tijd, dat hij deelneemt aan eene zeereis, de volle 70 pct. van zijn dagloon worden toegekend. De losse zeevisscher, die een ongeval krijgt buiten den tijd, dat hij deelneemt aan eene zeereis, ontvangt eene uitkeering, indien hij gedurende meer dan twee opeenvolgende dagen na het ongeval ongeschikt is om den arbeid te verrichten, waarmede hij vóór het ongeval gewoonlijk in zijn levensonderhoud voorzag. Was de losse visscher dus vóór het tijdstip van het ongeval gewoonlijk als haringpakker of als timmerman of anderszins werkzaam, dan moet worden beoordeeld of hij na het ongeval in staat is om als haringpakker enz. in zijn levensonderhoud te voorzien. Hij ontvangt de uitkeering over de dagen van zijne ongeschiktheid tot werken, te rekenen van den dag na het ongeval af. Is bij hem vóór den 43sten dag na het ongeval een voorloopig blijvende toestand ingetreden, dan houdt de tijdelijke uitkeering op en wordt hem eene rente of eene voorloopige rente toegekend in verhouding tot de verloren geschiktheid tot werken. In geen geval kan de tijdelijke uitkeering langer duren dan 42 dagen (art. 50). Wanneer de getroffene iets heeft kunnen verdienen gedurende de dagen waarop hij recht had op eene tijdelijke uitkeering, dan ontvangt hij in plaats van 70 pct. van zijn dagloon, slechts 35 pct.

Mocht de hier bedoelde losse visscher verzekeringsplichtig zijn volgens de Ziekteverzekeringwet, dan geldt het bovenstaande te zijnen aanzien niet, maar ontvangt hij de schadeloosstelling waarop hij volgens die wet recht heeft, van de ziekenkas, waarbij hij verzekerd is (zie ook op art. 57).

Artikelen 35, 38 en 39. Wordt een vaste zeevisscher door een bedrijfsongeval getroffen buiten den tijd, dat hij deelneemt aan eene zeereis, dan ontvangt hij volgens artikel 35 een tijdelijke uitkeering, indien hij gedurende meer dan twee opeenvolgende dagen na het ongeval ten gevolge daarvan ongeschikt is om den arbeid te verrichten, waarmede hij vóór het ongeval gewoonlijk in zijn levensonderhoud voorzag.

Overkomt hem een ongeval aan boord van een vaartuig, dat hem tijdens eene zeereis heeft opgenomen (art. 2 onder 3°), dan beoordeelt de geneeskundige of het ongeval ten gevolge heeft, dat de opgenomen zeevisscher ongeschikt is om in het *zeevisschersbedrijf* te werken.

De tijdelijke uitkeering eindigt in elk geval met het einde van het seizoen, gedurende hetwelk het bedrijf wordt uitgeoefend, waarin de verzekerde werkzaam was op het tijdstip, dat hem het ongeval trof (art. 39). Is bij voorbeeld, ingevolge artikel 29 het einde van het haringseizoen bepaald op 15 December, dan zal een vaste zeevisscher in geen geval na dien datum eene tijdelijke uitkeering ontvangen.

Een haringvisscher, die met 1 Juni zou zijn uitgegaan, maar door een bedrijfsongeval verhinderd wordt op dien datum naar zee te vertrekken, zal niet in de gelegenheid zijn die zeereis mede te maken. Hij derft dus zijn aandeel in de besomming over die zeereis. Stel, dat die zeereis duurt van 1 Juni tot 15 Juli en dat de verzekerde hersteld is op 1 Juli. Op dien datum zullen in den regel alle visschersvaartuigen ter haringvisscherij vertrokken zijn, zoodat hij nergens eene plaats kan krijgen. Het ongeval heeft dan voor hem ten gevolge, dat hij niet kan deelnemen aan de eerste zeereis van het zeevisschersvaartuig, waarop hij, ware hij niet door het ongeval getroffen, werkzaam zou zijn geweest, noch aan de eerste zeereis van een ander zeevisschersvaartuig. De billijkheid eischt dan, dat ook na zijn herstel de uitkeering doorloopt tot den dag, waarop de zeereis is afgelopen, waaraan hij zou hebben deelgenomen, indien hij niet door het ongeval getroffen was (art. 38 sub a).

De duur der uitkeering houdt in de zeevisscherij geen uitsluitend verband met de vraag of de verzekerde al of niet hersteld is, maar of hij, hetzij geheel, hetzij gedeeltelijk hersteld, in dat bedrijf of in een ander bedrijf, werk kan vinden. Is een zeevisscher weder geschikt om werk te verrichten, maar zijn alle zeevisschersvaartuigen uit, dan is het ongeval de onmiddellijke oorzaak geweest, die hem tot werkeloosheid noodzaakte.

Ook dus indien hij hersteld is vóór het einde van bedoelde zeereis, loopt toch zijne uitkeering door tot het einde dier reis.

Houdt de ongeschiktheid tot werken op dan eindigt eveneens de tijdelijke uitkeering. De tijdelijke uitkeering eindigt ook wanneer een vaste of eene voorloopige rente wordt toegekend (art. 49).

In den regel zal een zeevisscher zich voor het geheele seizoen verhuren. Zijn loon, zooals boven is gezegd, wordt bepaald door de min of meer gelukkige vangst in dat seizoen. Treft hem nu een bedrijfsongeval, dat aanspraak op uitkeering geeft, dan dient te worden nagegaan welke de nadeelige financiële gevolgen geweest zijn van dat ongeval in het seizoen waarvoor de zeevisscher zich verhuurd heeft.

Voorloopig echter keert de Rijksverzekeringsbank hem eene tijdelijke rente uit van 50 pct. van zijn dagloon, over de dagen, waarop hij niet kan werken, ook zal later kunnen blijken, dat de verzekerde tengevolge van het ongeval geen financieel nadeel heeft geleden. Het kan b.v. gebeuren, dat een verzekerde, die zich voor de haringvisscherij heeft verhuurd en reeds vóór den aanvang der eerste zeereis te land werkzaam is voor zijn werkgever zonder daarvoor vergoeding te krijgen, vóór den aanvang van die reis door een bedrijfsongeval wordt getroffen.

Gesteld, dat de eerste zeereis aanvangt 1 Juni en dat de vaste zeevisscher den eersten Mei in dienst is getreden en op dien datum door een ongeval wordt getroffen, dat ten gevolge heeft,

dat hij eerst den 20sten Mei hersteld is. Volgens artikel 35 ontvangt hij een tijdelijke uitkeering van den dag na het ongeval af. Daar hij 20 Mei hersteld is, zal hij nog op 1 Juni mede kunnen uitzeilen. Het ongeval heeft dan geen nadeelige financiële gevolgen voor dien verzekerde gehad, daar hij, ware hij niet door het ongeval getroffen, over den tijd van 1—20 Mei, van zijn werkgever geen loon zou hebben ontvangen. Om nu te voorkomen, dat een getroffenene in voordeeliger conditie door het ongeval komt dan zijn collega, die gezond en aan het werk is gebleven, bepalen de artikelen 42 tot en met 48, dat op het einde van het seizoen een nadere verrekening zal plaats vinden.

Dat een verzekerde steeds een tijdelijke uitkeering ontvangt, vindt zijn grond hierin, dat elk ongeval extra kosten meebrengt, dat het niet vooruit met zekerheid is te zeggen wanneer beterschap zal intreden en dat het niet aangaat den getroffenene over te laten aan meerdere of mindere welwillendheid van leveranciers om hem crediet te geven tot den tijd, dat met zekerheid uit te maken is welke uitkeering den getroffenene ter zake van het ongeval toekomt.

Daar na afloop van het seizoen zal worden nagegaan wat de verzekerde aan loon ten gevolge van het ongeval heeft gederfd, heeft het toekennen van deze tijdelijke uitkeering dus geheel het karakter van een voorschot.

In verband hiermede is dan ook in het laatste lid van art. 35 de tijdelijke uitkeering, toegekend aan den vasten zeevisscher, gesteld op 50 en niet op 70 pct., zooals bepaald is ten aanzien van den lossen zeevisscher en van de overige verzekerden met wie geene afrekening op het einde van het seizoen plaats vindt. Daar de vaste zeevisscher na afloop van het seizoen 70 pct. zal ontvangen van het loon, dat hij ten gevolge van het ongeval in het seizoen, waarin hem het ongeval trof, heeft gederfd, bestaat er voor de Rijksverzekeringsbank geen bezwaar hem voorloopig een voorschot van de helft van zijn dagloon uit te betalen, zoodat hij in zijne eerste behoeften kan voorzien. Bij het einde van het seizoen zal blijken wat hij nog kan vorderen van de Rijksverzekeringsbank. Een voorschot van 50 en niet van 70 pct. heeft nog dit voordeel, dat het nu zelden of nooit zal voorkomen, dat de vaste zeevisscher bij het einde van het seizoen verplicht zal zijn aan de Bank terug te betalen hetgeen hij te veel van haar heeft genoten. Wordt den getroffenene vóór het einde van het seizoen eene vaste of voorloopige rente toegekend, dan zal deze hoogstens 70 pct. van zijn dagloon mogen bedragen, maar aan het einde van het seizoen zal ook deze rente worden verrekend (art. 44 laatste lid), zoodat de vaste visscher steeds zal ontvangen over het seizoen, waarin het ongeval hem trof, 70 pct. van het loon, dat hij in dit seizoen door het ongeval heeft gederfd.

Artikel 36. In het algemeen kent artikel 35 den getroffenene eene

uitkeering toe onverschillig of het ongeval vóór of na eene zeereis is voorgevallen. Een verzekerde echter, die na de laatste zeereis in een seizoen door een ongeval wordt getroffen, behoeft van den dag na het ongeval af tot het einde van dat seizoen geene uitkeering te ontvangen. Zijne verdienste toch is gelegen in hetgeen hij heeft besomd over de laatste en de daaraan voorafgegane zeereizen.

Voor de werkzaamheden, die hij na afloop der laatste zeereis heeft verricht, ontvangt hij geen extra loon. Er is dus ook geen reden hem eene uitkeering toe te kennen. Ook het motief, dat het ongeval extra kosten veroorzaakt en dat daarom eene uitkeering gemotiveerd zou zijn, geldt hier niet, daar de verzekerde na de laatste zeereis van zijn werkgever zijn aandeel in de besomming over het afgelopen seizoen zal ontvangen en zelf voorloopig daaruit de kosten van het ongeval kan bestrijden, tot hij aanspraak kan maken op eene rente. De kosten der geneeskundige hulp worden hem volgens artikel 25 vergoed.

Artikelen 37, 38 en 39. Voor de toepassing der artikelen 32 en 33 is het voldoende, dat de verzekerde, hetzij vaste of losse zeevisscher, in den tijd, dat hij deelneemt aan eene zeereis ten gevolge van het ongeval loon derft om aanspraak op de uitkeering in eens te kunnen maken. De vraag hoe lang en op welk tijdstip de ongeschiktheid tot werken bestaat, komt daarbij niet in aanmerking. Zij wordt eerst gedaan bij de toepassing der artikelen 37 en 40.

De artikelen 37 en volgende regelen de uitkeering toekomende aan een vasten zeevisscher, die in den tijd, dat hij deelneemt aan eene zeereis, door een bedrijfsongeval wordt getroffen.

Een verzekerde, die bijv. deelneemt aan de haringvisscherij, wordt op de eerste zeereis door een bedrijfsongeval getroffen. Stel, dat die eerste reis aanvangt op 1 Juni en eindigt 15 Juli; dat de daarop volgende zeereis duurt van 1 Augustus tot 15 September en de laatste zeereis in het haringseizoen van 1 October tot 15 November. Het einde van het seizoen is bepaald op 1 December. Tengevolge van het ongeval ontvangt de verzekerde geen aandeel in de besomming over de zeereis, waarop hem dat ongeval trof. In dat geval krijgt hij ter vergoeding daarvan eene uitkeering krachtens artikel 32 of 33. Hij is hersteld vóór den aanvang der tweede zeereis en kan dus op 1 Augustus weer naar zee gaan. Over den tijd gelegen tusschen 16 Juli en 1 Augustus ontvangt hij geene uitkeering (artikel 37), daar hij in de gelegenheid is om uit te varen op den dag, waarop een zeevisschersvaartuig vertrekt, waarmede hij kon uitgaan.

Is hij echter op 1 Augustus niet in staat mede te gaan en gaat dan een zeevisschersvaartuig uit, waarmede hij, ware hij niet door het ongeval getroffen, vermoedelijk zou zijn uitgevaren, dan krijgt hij van 1 Augustus af eene tijdelijke uitkeering van 50 pct. van zijn dagloon.

Ook deze uitkeering wordt bij de eindrekening in rekening gebracht. Hij ontvangt haar zoolang hij ongeschikt blijft om den arbeid te verrichten waarmede hij vóór het ongeval gewoonlijk in zijn levensonderhoud voorzag, doch in elk geval tot het einde der zeereis, die hij ten gevolge van het ongeval niet kon meemaken (art. 38, onder *a*). In geen geval ontvangt hij eene tijdelijke uitkeering na afloop van het seizoen (art. 39). Wordt hem eerder eene rente of eene voorloopige rente toegekend, dan houdt de tijdelijke uitkeering eveneens op (art. 38, onder *b*). Hij ontvangt de uitkeering over de dagen waarop hij ongeschikt is tot werken, te rekenen van den dag waarop het vaartuig naar zee vertrekt.

Dat de uitkeering ingaat op den dag, waarop de verzekerde, ware hij niet door het ongeval getroffen, naar zee had kunnen gaan, is billijk. Immers eerst dan begint hij loon te derven en voor deze loonderving moet hij worden schadeloosgesteld.

De vraag of de verzekerde kan uitvaren op den dag, waarop hij in het seizoen, waarin het ongeval voorvalt, zou zijn uitgegaan, ware hij niet door het ongeval getroffen, is in deze het criterium tot het toekennen eener schadeloosstelling.

Evenals de verzekerde, wien een ongeval overkomt buiten den tijd, dat hij deelneemt aan eene zeereis, geene schadeloosstelling ontvangt, indien hem het ongeval trof na de laatste zeereis (art. 36), zoo zal ook de verzekerde, die door een bedrijfsongeval wordt getroffen op de laatste zeereis, na afloop dier zeereis geene aanspraak op de in artikel 37 bedoelde schadeloosstelling hebben. Mocht hij op die zeereis tengevolge van het ongeval geen loon of slechts een gedeelte van zijn loon ontvangen hebben, dan wordt hij daarvoor krachtens artikel 32 of 33 schadeloosgesteld. Dat de verzekerde in het hiergestelde geval geen aanspraak kan maken op eene uitkeering volgt uit de bewoordingen van artikel 37: het ongeval moet tengevolge hebben, dat hij ongeschikt is om te arbeiden op den dag, waarop in het seizoen, gedurende hetwelk het bedrijf wordt uitgeoefend, waarin hij werkzaam was op het tijdstip, dat hem het ongeval trof, een zeevisschersvaartuig naar zee vertrekt, waarmede hij, ware hij niet door het ongeval getroffen, vermoedelijk zou zijn uitgevaren.

Aangezien het ongeval hem trof op de laatste zeereis en in dat seizoen voor dien zeevisscher geen zeevisschersvaartuig meer uitgaat, ontvangt hij dus geen tijdelijke uitkeering.

Artikel 40 en 41. Voor hen die slechts aan een enkele zeereis deelnemen en daarna niet meer uitgaan, maar te land werkzaam blijven en in dat landbedrijf een vast wekelijksch loon verdienen, behoort de regeling van art. 37 niet te gelden. Dit laatste artikel veronderstelt het geval van een zeevisscher, die meer dan ééne zeereis meemaakt. Dat artikel toch laat de uitkeering ingaan op den dag, waarop de verzekerde weder naar zee zou zijn gegaan. De losse zeevisscher gaat echter niet weder uit. Voor hem moet

dus een ander tijdstip voor het ingaan der rente worden aangenomen.

Een zeevisscher, die zich verhuurt voor een seizoen, zal zijn loon ontvangen na afloop der laatste zeereis in dat seizoen. Tusschen twee op elkaar volgende zeereizen of vóór den aanvang der eerste zeereis en na afloop der laatste zeereis, zal hij in den regel geen of een gering loon ontvangen.

De visscher echter, die slechts ééne zeereis meemaakt, zal zijn loon over die reis ontvangen en dadelijk weer in zijn vroeger of in een ander landbedrijf werk zoeken, waarvoor hij dan weer geregeld loon zal ontvangen. Het verdiende loon over de zeereis kan dan beschouwd worden als eene voortzetting van het loon, dat die tijdelijke visscher verdient in het bedrijf, waarin hij vroeger gewoonlijk werkzaam was. Hiermede rekening houdende bepaalt artikel 40, dat hij een tijdelijke uitkeering ontvangt, indien hij, gedurende meer dan twee opeenvolgende dagen, te rekenen van den dag na dien, waarop de zeereis, waarop het ongeval is voorgevallen, is geëindigd, ongeschikt is om den arbeid te verrichten, waarmede hij vóór het ongeval gewoonlijk in zijn levensonderhoud voorzag. De uitkeering gaat niet in vóór den dag na dien, waarop de reis is geëindigd.

Volgens artikel 41 houdt de tijdelijke uitkeering op met het eindigen der ongeschiktheid of met den dag, waarop hem eene rente of eene voorloopige rente wordt toegekend.

Ook hier geldt wat bij artikel 34 is aangeteekend, betreffende het criterium waarnaar de ongeschiktheid tot werken moet worden beoordeeld.

Was de getroffene b.v. een haringpakker, dan moet beoordeeld worden of hij als haringpakker werkzaam kan zijn. Was hij letterzetter of in een ander niet-verzekeringplichtig bedrijf werkzaam, dan wordt beoordeeld of hij op dien tweeden dag of daarna in staat is als letterzetter of in het niet-verzekeringplichtig bedrijf, waarin hij vroeger werkte, werkzaam te zijn.

Artikel 42 tot en met 48. Uit het bovenstaande is gebleken dat de mogelijkheid niet is uitgesloten, dat een vaste zeevisscher uitkeering ontvangt, hoewel hij ten gevolge van het ongeval geen loon derft. Dientengevolge zou hij in betere conditie komen dan een collega, die niet door een ongeval wordt getroffen. Daar de ongevallenverzekering ten doel heeft aan den getroffene 70 pct. van zijn loon, dat hij derft tengevolge van het ongeval te vergoeden, zoo moet zooveel mogelijk gewaakt worden, dat hij niet meer ontvangt, daar er anders voor hem een prikkel kan ontstaan zich een ongeval op den hals te halen en de werkgever verplicht zou worden bij te dragen in gevallen waarin geen redelijke grond tot schadeloosstelling bestaat.

Omgekeerd kan zich ook het geval voordoen, dat de tijdelijke uitkeering, toegekend aan den getroffene, niet voldoende is en

dat hij, ook zoo men de tijdelijke uitkeering in rekening brengt, tengevolge van het ongeval minder zal ontvangen dan 70 pct. van het loon, dat hij, ware hij niet door het ongeval getroffen, over het afgelopen seizoen zou hebben verdiend. Men vergete niet dat de verzekerde steeds 70 pct. ontvangt van zijn *dagloon*.

Nam men bij de vaststelling van de tijdelijke uitkeering alleen het gefingeerde dagloon van den getroffene als basis, dan zal hij slechts ten deele worden schadeloosgesteld. Immers het dagloon is berekend over een vol jaar, na aftrek der Zondagen en algemeen erkende Christelijke feestdagen. Een haringvisscher, die ongeveer 150 werkdagen per jaar heeft zal een gefingeerd dagloon hebben van $\frac{x}{309}$ en niet van $\frac{x}{150}$ waarbij x voorstelt de gemiddelde verdienste per jaar berekend uit een reeks van jaren. Krijgt hij nu een ongeval in den tijd, dat hij deelneemt aan de haringvisscherij, dan zou hij indien de tijdelijke uitkeering uitsluitend naar het dagloon werd berekend, 70 pct. van $\frac{x}{309}$ per dag ontvangen terwijl hij per dag ten gevolge van het ongeval in werkelijkheid derft 70 pct. van $\frac{y}{150}$ zijnde y de totale verdienste in het seizoen, waarin het ongeval gebeurt. Werd dus zijn dagloon als basis aangenomen, dan zou in vele gevallen het dagloon vermenigvuldigd met het aantal dagen, dat hij aan de visscherij heeft deelgenomen, niet gelijk zijn aan het loon dat hij in dien tijd heeft kunnen besommen.

Ten einde te voorkomen, dat de vaste zeevisscher meer bevoor- of benadeeld wordt dan krachtens een goede ongevallenverzekering noodig is, is in deze artikelen bepaald, dat na afloop van het seizoen, waarin het ongeval is voorgevallen, eene nadere verrekening zal plaats vinden, zoodat de verzekerde ten slotte als *tijdelijke* uitkeering eene vergoeding zal ontvangen, welke gelijk staat met 70 pct. van het loon dat hij in de zeevisscherij in het seizoen van het ongeval tengevolge van het ongeval heeft gederfd.

Op welke wijze de afrekening volgens de artikelen 42 tot en met 48 plaats vindt, mogen enkele voorbeelden verduidelijken.

Gesteld, dat de aanvang van het haringseizoen is vastgesteld op 1 Maart en het einde op 15 December.

Voor een matroos ter haringvisscherij op een sloep is het dagloon vastgesteld op f 1.50.

Vóór 1 Juni, op welken datum de eerste haringreis aanvangt, is de matroos werkzaam op het erf van zijn reeder en ontvangt hij voor die werkzaamheden eene geringe toelage, hetzij in den vorm van een handgeld, hetzij in den vorm van een gering weekloon. Stel, dat hij als loon van zijn werkgever tot 1 Juni heeft ontvangen f 25.

Op de eerste zeereis, welke tot 16 Juli duurt wordt hij door een bedrijfsongeval getroffen. Nemen wij aan, dat de verzekerde gedurende de geheele reis niet kan werken en hij geen aandeel in de besomming over die zeereis ontvangt.

Vóór den aanvang der derde zeereis, welke 1 October aanvangt, is hij hersteld en hij gaat met 1 October weder uit.

Hij heeft dus loon gederfd over de eerste en tweede zeereis.

Volgens artikel 32 ontvangt hij van de Rijksverzekeringsbank een bedrag, dat verkregen wordt door vermenigvuldiging van 50 pct. van zijn dagloon met het getal, aanwijzende het aantal dagen, na aftrek der Zondagen en algemeen erkende Christelijke feestdagen, dat de zeereis van het zeevisschersvaartuig, waarop de verzekerde op het tijdstip van het ongeval werkzaam was, heeft geduurd.

De verzekerde heeft aan die zeereis deelgenomen van 1 Juni tot 16 Juli. Na aftrek der Zondagen en algemeen erkende Christelijke feestdagen heeft die zeereis geduurd 40 dagen.

Zijn dagloon bedraagt f 1.50.

Hij ontvangt dus als uitkeering in eens van de Rijksverzekeringsbank:

$$\frac{40 \times 1.50 \times 50}{100} = f 30.$$

Bij den aanvang der tweede zeereis is hij nog niet hersteld en bestaan er geen termen hem eene rente of voorloopige rente toe te kennen. De tweede zeereis vangt aan 1 Augustus en eindigt op 15 September.

Volgens de artikelen 37 en 38 ontvangt hij nu van de Rijksverzekeringsbank, behalve het bovengenoemde bedrag van f 30, eene uitkeering van 1 Augustus af tot 16 September (d.i. de dag na dien waarop de zeereis is geëindigd). Voor elken dag, de Zondagen en algemeen erkende Christelijke feestdagen niet medegerekend, ontvangt hij 50 pct. van f 1.50. Het aantal dagen van 1 Augustus tot 16 September, bedraagt 40. Hij ontvangt dus:

$$\frac{40 \times 1.50 \times 50}{100} = f 30.$$

Op het einde van het seizoen heeft de afrekening plaats als volgt:

Het loon, dat de verzekerde in het afgelopen seizoen werkelijk heeft verdiend, bedraagt:

f 25 (het bedrag, dat hij vóór het tijdstip van het ongeval heeft verdiend) benevens,

f 125 (het aandeel in de besomming, dat hij over de derde zeereis van 1 October tot 16 November heeft verdiend).

Aan loon heeft hij dus over het haringseizoen f 150 verdiend.

Ware hij niet door het ongeval getroffen, dan zou hij hebben

deelgenomen aan drie zeereizen en in het geheel f 450 verdiend hebben. Hij heeft slechts f 150 verdiend, dus derft hij tengevolge van het ongeval $450 - 150 = f 300$.

Daar 30 pct. ten laste van den getroffene zelf worden gebracht, heeft hij nog aanspraak op $300 - \frac{300 \times 30}{100} = f 210$.

Van de Rijksverzekeringsbank heeft hij aan uitkeering ontvangen $30 + 30 = f 60$.

Ingevolge het derde lid van art. 44 ontvangt hij alsnog van de Rijksverzekeringsbank $210 - 60 = f 150$.

Over het seizoen, waarin hem het ongeval trof, heeft hij dus totaal gekregen:

$$60 + 150 + 150 = f 360.$$

Zonder het ongeval zou hij verdiend hebben f 450. Hij derft dus f 90, zijnde 30 pct. van het bedrag van f 300, dat hij verdiend zou hebben indien hem geen ongeval was overkomen.

Gesteld, dezelfde verzekerde krijgt een ongeval op 1 Mei, maar is hersteld 25 Mei, zoodat hij op 1 Juni kan deelnemen aan de eerste zeereis. Ware hij niet door een ongeval getroffen, dan zou hij van 1 Mei tot 25 Mei f 20 van zijn werkgever ontvangen hebben. Nu krijgt hij niets.

Volgens art. 35 ontvangt hij van de Rijksverzekeringsbank eene uitkeering van 50 pct. over 22 dagen, dus:

$$\frac{22 \times 1.50 \times 50}{100} = f 16.50.$$

Over het geheele seizoen zou hij verdiend hebben, indien hij niet door het ongeval was getroffen, f 450. Hij heeft nu echter slechts verdiend $450 - 20 = f 430$.

Tengevolge van het ongeval derft hij dus f 20. Hiervan bedraagt 70 pct. f 14.

De totale inkomsten voor dien verzekerde over het afgelopen seizoen bedragen derhalve: $f 16.50 + f 430 = f 446.50$.

Volgens het tweede lid van art. 44 is de verzekerde verplicht aan de Rijksverzekeringsbank terug te betalen:

$$f 16.50 - f 14 = f 2.50.$$

Zijne totale verdienste over het afgelopen seizoen wordt dan:

$$f 446.50 - f 2.50 = f 444.$$

Hij derft dus f 6, zijnde 30 pct. van het loon van f 20, dat hij verdiend zou hebben, ware hij niet door het ongeval getroffen.

Gesteld, dezelfde verzekerde krijgt op 1 Mei een ongeval en is eveneens hersteld op 25 Mei. Hij kan in het verdere seizoen aan alle zeereizen deelnemen. Hij is in Maart door zijn reeder

gehuurd en heeft toen een handgeld van f 25 ontvangen. Tot 1 Juni ontvangt hij verder geen loon. Het ongeval heeft dus geene nadeelige financieele gevolgen voor dien verzekerde.

Het loon, dat hij verdiend heeft in het afgelopen seizoen, bedraagt:

$$\begin{array}{r} f\ 25 \text{ (het hem in Maart verstrekte handgeld)} \\ f\ 425 \text{ (hetgeen hij van 1 Juni af besomd heeft)} \\ \hline f\ 450 \text{ te zamen.} \end{array}$$

Het loon, dat hij zou verdiend hebben, indien hij niet door het ongeval was getroffen, bedraagt eveneens f 450.

Hij heeft over den tijd van zijne ongeschiktheid tot werken, gedurende 22 dagen van de Rijksverzekeringsbank volgens art. 35 eene uitkeering ontvangen van 50 pct. van zijn dagloon, dus:

$$\frac{22 \times 1.50 \times 50}{100} = f\ 16.50.$$

In het geheel heeft hij dus ontvangen over het afgelopen seizoen:

$$f\ 25 + 16.50 + 425 = f\ 466.50.$$

Hij zou zonder het ongeval ontvangen hebben f 450.

Het verschil tusschen de loonen, bedoeld in art. 42, onder *a* en *b*, is in dit geval nihil.

Volgens art. 44, tweede lid, is de verzekerde nu verplicht aan de Rijksverzekeringsbank te restitueeren f 16,50, zijnde het geheele bedrag, dat hij als uitkeering heeft ontvangen.

Nog eenige algemeene opmerkingen over de beteekenis der artikelen 42 tot en met 48 mogen hier volgen.

De afrekening heeft eerst plaats aan het einde van het seizoen. Eerst dan is bekend wat ieder besomd heeft of besomd zou hebben en op dat tijdstip vindt in de visscherij gewoonlijk de uitbetaling der loonen plaats. Daar volgens art. 14 onder loon wordt verstaan hetgeen de verzekerde in het *zeevisschersbedrijf* verdient, zoo kunnen voor de berekening alleen in aanmerking komen die inkomsten, welke de verzekerde uit dat bedrijf trekt, dus niet hetgeen hij als vergoeding voor zijn arbeid in een ander bedrijf dan het zeevisschersbedrijf ontvangt.

Artikel 42, laatste lid. Daar de verzekerde van de Rijksverzekeringsbank geene hoogere uitkeering kan ontvangen dan die, welke berekend is naar een dagloon van vier gulden (zie art. 16, laatste lid) zoo moet bij de eindrekening alleen rekening gehouden worden met het werkelijk loon, dat een bedrag van f 1236 niet te boven gaat. Het bedrag van f 1236 is het product van f 4 en het aantal dagen (309) na aftrek der Zondagen en algemeen erkende Christelijke feestdagen, waarop per jaar in den regel gewerkt wordt.

Artikel 45. De terugbetaling geschiedt door den werkgever, in wiens dienst de verzekerde door het ongeval werd getroffen. Deze werkgever kan het door hem voor den verzekerde terugbetaalde bedrag inhouden op het loon, dat hij nog verschuldigd is aan dien verzekerde.

Is hij echter van den dag na het ongeval af niets meer verschuldigd aan dien getroffene, dan geschiedt de terugbetaling door den verzekerde zelf of bij zijn overlijden door zijne erfgenamen. Wanneer een verzekerde door een ongeval is getroffen en de werkgever hem niets meer verschuldigd is over den tijd, voorafgaande aan den dag na het ongeval, of na dat tijdstip, dan behoeft de werkgever niets meer te betalen.

De werkgever is evenmin gehouden meer aan de Bank te betalen, dan hij aan loon aan den werkmán verschuldigd is.

Artikel 47. De kennisgeving geschiedt bij te adviseeren dienstbrief met het oog op den termijn waarbinnen beroep kan worden ingesteld ingevolge artikel 124.

Is aan den vasten zeevisscher eene vaste of voorloopige rente toegekend dan verhaalt het bestuur der Rijksverzekeringbank hetgeen de verzekerde nog aan haar schuldig mocht zijn op die rente.

c. VAN DE RENTE.

Artikelen 49, 50 en 51. Bij het toekennen eener rente wordt onderscheid gemaakt of het ongeval een vasten dan wel een lossen zeevisscher trof.

Wordt een vaste zeevisscher door een bedrijfsongeval getroffen, dan ontvangt hij eene rente, indien hij ongeschikt is tot werken op den dag na dien, waarop in het seizoen, gedurende hetwelk het bedrijf wordt uitgeoefend, waarin hij werkzaam was op het tijdstip, dat hem het ongeval trof, de zeereis is afgelopen, waaraan hij zou hebben deelgenomen indien hij niet door het ongeval was getroffen.

Iemand, die dus vóór den aanvang der eerste zeereis door een ongeval wordt getroffen, ontvangt eene rente, indien hij op den dag na dien, waarop die reis is geëindigd, ongeschikt is tot werken.

De rente gaat in na het einde dier zeereis en eindigt wanneer de ongeschiktheid tot werken ophoudt. Art. 51 stelt het bedrag der rente vast. Is echter vóór den dag waarop bedoelde zeereis is afgelopen bij den getroffene reeds een voorloopig blijvende toestand ingetreden, dan gaat de rente in op den dag waarop die toestand is ingetreden, doch niet vóór den dag, waarop het recht op een tijdelijke uitkeering is ingegaan. De tijdelijke uitkeering kan op haar vroegst ingaan hetzij op den dag na het ongeval (art. 35), hetzij op den dag waarop in het seizoen van het ongeval een vaartuig naar zee gaat waarmede de getroffene zou zijn

uitgevaren indien hij niet door het ongeval ware getroffen (art. 37).

Een vaste zeevisscher als bedoeld in het laatste lid van art. 49 kan geen aanspraak maken op eene tijdelijke uitkeering en zijne rente kan dus nooit eerder ingaan dan na afloop van het seizoen.

Treft een vasten zeevisscher een ongeval op zijne laatste zeereis in een seizoen, dan is er voor hem geen zeereis meer, waaraan hij in dat seizoen zou hebben deelgenomen, indien hij niet door een ongeval was getroffen. In dat geval gaat de rente in elk geval in op den dag na dien, waarop het seizoen eindigt. Hetzelfde geldt, indien hij door een ongeval na afloop der laatste zeereis wordt getroffen.

Het laatste lid van art. 49 spreekt van „zijne” zeereis. Het is dus de laatste zeereis in het seizoen waaraan de zeevisscher deelneemt en waarvoor hij zich verhuurd heeft.

Wordt aan een vasten zeevisscher eene rente toegekend vóór het einde van het seizoen, dan wordt het bedrag van de hem tot den dag der afrekening toekomende rente als ontvangen geld bij de eindrekening in rekening gebracht (art. 44, laatste lid).

Hetzelfde geldt van eene voorloopige rente, toegekend krachtens art. 52.

Een voorbeeld van afrekening, waarbij aan een verzekerde eene rente is toegekend moge hier volgen.

Het haringseizoen vangt aan 1 Maart en eindigt 15 December. Na afloop der eerste zeereis doch voor den aanvang der tweede reis krijgt de vaste zeevisscher, wiens dagloon (d. i. gefixeerd dagloon) f 1,50 bedraagt, een bedrijfsongeval. Het ongeval heeft plaats 20 Juli en is van dien aard, dat de verzekerde niet in staat is deel te nemen aan de volgende zeereis, welke reis aanvangt 1 Augustus en eindigt 15 September. Volgens art. 49 kan de verzekerde, die op 16 September gedeeltelijk ongeschikt is tot werken van dien dag af aanspraak maken op eene rente, welke in casu door het bestuur der Rijksverzekeringsbank op 40 pct. van het dagloon van den getroffene wordt vastgesteld. Er was vóór dien datum geen voorloopig blijvende toestand ingetreden, zoodat de rente niet eerder kon worden toegekend. Vóór dien tijd is hem reeds een tijdelijke uitkeering toegekend. Op het einde van het seizoen vindt de afrekening als volgt plaats:

Over de eerste zeereis en gedurende den tijd daaraan voorafgaande heeft de getroffene verdiend f 100. Ware hij niet door het ongeval getroffen dan zou hij over het geheele seizoen f 450 verdiend hebben.

Van de Bank ontving hij krachtens art. 35 als tijdelijke uitkeering van 21 Juli tot 16 September, dus gedurende 50 werkdagen:

$$\frac{50 \times 1,50 \times 50}{100} = f 37,50.$$

Met 16 September gaat zijne rente in, welke 40 pct. van zijn

dagloon bedraagt. Volgens art. 44, laatste lid, komt deze rente eveneens in aanmerking bij de eindrekening, voor zooveel het bedrag betreft, waarop hij tot het einde van het seizoen, in casu tot 16 December aanspraak heeft. Het aantal dagen waarover rente in bedoeld seizoen wordt genoten kan gesteld worden op 77. (Van 16 September tot 15 December, na aftrek van de Zondagen).

De getroffene ontvangt dus aan rente in het seizoen, waarin hem het ongeval trof 40 pct. van een dagloon van f 1,50 over 77 dagen of:

$$\frac{77 \times 1,50 \times 40}{100} = f 46,20.$$

Aan loon heeft de verzekerde genoten f 100.

Zonder het bedrijfsongeval zou hij in het geheele seizoen f 450 besomd hebben. Hij derft dus tengevolge van het ongeval 450—100 f 300. Daar 30 pct. ten laste van den getroffene zelf wordt gebracht heeft hij nog aanspraak op:

$$350 - \frac{350 \times 30}{100} = f 245.$$

Van de Rijksverzekeringsbank heeft hij aan tijdelijke uitkeering en rente ontvangen:

$$f 37,50 + f 46,20 = f 83,70.$$

Volgens het derde lid van art. 44 betaalt de Bank hem nog uit :

$$f 245 - f 83,70 = f 161,30.$$

De totale inkomsten van dezen vasten zeevisscher bedragen dus in het seizoen, waarin hem het ongeval trof:

$100 + 37,50 + 46,20 + 161,30 = f 345$. Zonder het ongeval zou hij verdiend hebben f 450. Hij derft dus f 105 d. i. 30 pct. van het bedrag van f 350, dat hij verdiend zou hebben, indien hij niet door het ongeval was getroffen.

De rente aan den lossen zeevisscher toe te kennen gaat niet altijd op hetzelfde tijdstip in; als regel geldt, dat hij met den 43sten dag na het ongeval eene rente zal ontvangen.

Is echter op dien dag de zeereis waaraan hij deelneemt, nog niet afgelopen, dan gaat zijne rente later in en wel op den dag na dien waarop de reis is geëindigd.

Is vóór het tijdstip waarop het recht op eene rente aanvangt bij den getroffene reeds een voorloopig blijvende toestand ingetreden, dan gaat de rente in met den dag waarop die toestand aanwezig is maar niet vóór den dag, waarop de tijdelijke uitkeering zou aanvangen.

Een en ander is echter niet van toepassing indien de losse zeevisscher verzekeringsplichtig is volgens de Ziekteverzekerings-

wet. Is dat het geval, dan komt de rente ten laste van de Rijksverzekeringsbank op den 92sten dag na dien van het ongeval (art. 57.)

d. VAN DE VORLOOPIGE RENTE.

Artikelen 52 en 53. Volgens artikel 52 is het bestuur der Rijksverzekeringsbank verplicht en soms bevoegd eene voorloopige rente toe te kennen. Dit artikel komt geheel overeen met art. 67 der Ongevallenwet 1901 en geldt zoowel voor den zeevisscher als voor alle overige verzekerden en hunne nagelaten betrekkingen. (Zie de artt. 55, laatste lid, 57, laatste lid en 60, laatste lid).

Voor den vasten zeevisscher echter kan deze voorloopige rente anders worden vastgesteld dan voor de andere verzekerden en hunne nagelaten betrekkingen.

Bij het vaststellen van eene voorloopige rente moet het bestuur der Rijksverzekeringsbank, evenals bij het vaststellen eener definitieve rente, rekening houden met het bepaalde bij artikel 59, en dus nagaan of de getroffene geheel of gedeeltelijk ongeschikt is tot arbeid welke overeenkomt met zijne krachten vóór het ongeval en met zijne bekwaamheden. Een ander criterium mag niet worden aangenomen.

Artikel 53 maakt op dezen regel eene uitzondering.

De beteekenis van dit artikel is tweeërlei.

In de eerste plaats kan dit artikel van nut zijn om te voorkomen dat de verzekerde te veel als voorschot van de Bank zal ontvangen, zoodat hij bij de afrekening, bedoeld in art. 44, verplicht zal zijn hetgeen hij te veel heeft genoten aan de Bank terug te geven. Iemand, die bij voorbeeld door een ongeval geheel ongeschikt is geworden tot werken en in de termen valt vóór het einde van het seizoen eene rente te ontvangen, zou, indien artikel 53 niet geschreven was, 70 pct. van zijn dagloon als rente ontvangen. Heeft nu de afrekening plaats, dan zou kunnen blijken, dat de getroffene aan de Bank nog iets had terug te betalen. Zijn er echter, volgens art. 52, termen eene voorloopige rente toe te kennen, dan kan het bestuur eene lagere voorloopige rente toekennen dan 70 pct. van het dagloon, zoodat bij de afrekening de rentetrekker niets verschuldigd zal zijn aan de Bank en zodoende het gevaar wordt vermeden, dat de getroffene het hem als voorschot uitgekeerde geld als hem onvoorwaardelijk toekomende zal hebben beschouwd en verteerd en dat de Bank bewaard blijft voor eenen oninbaren post of voor den onaangename toestand, dat zij het haar verschuldigde bedrag moet inhouden op de rente van den rentetrekker, dat is op zijn noodzakelijk inkomen van een volgend jaar. Artikel 53 geeft dan ook met het oog op een en ander het recht bij de vaststelling eener voorloopige rente tevens te letten op hetgeen de getroffene in het seizoen van het ongeval heeft verdiend of aan uitkeering van de Bank heeft genoten.

De bepaling van artikel 53 heeft echter nog eene andere beteekenis.

Iemand, die uitsluitend haringvisser is en dus slechts gedurende de tweede helft van het jaar werkt, zal van zijne verdienste gedurende de haringvisserij hoofdzakelijk moeten leven in den tijd, dat hij niet in dat bedrijf werkzaam is. Gedurende de eerste helft van het jaar verdient een dergelijk seizoenvisser somtijds weinig of niets. Overkomt dien verzekerde een ongeval op de laatste reis en deelt hij niet in de besomming, dan ontvangt hij van de Bank eene uitkeering in eens, als bedoelt in art. 32, terwijl hij volgens het laatste lid van art. 49 eene rente krijgt na afloop van het seizoen. In de meeste gevallen zal een dergelijke verzekerde op het einde van het seizoen beschikken over een som gelds, die dan zijne verdienste is over het afgelopen seizoen en waarmede hij in zijn onderhoud voorziet tot den aanvang van het volgend haringseizoen. Heeft nu het ongeval, dat een zoodanig werkman treft, tengevolge, dat hij gedurende geruimen tijd na het eindigen van het haringseizoen niet kan werken, dan zal het ongeval geen direct nadeelige financiële gevolgen voor hem opleveren, zoo hij maar weer hersteld is bij den aanvang van het volgend haringseizoen. Toch ontvangt hij eene rente van den dag af na dien, waarop het haringseizoen, waarin hem het ongeval trof, is geëindigd. Is de toestand van den getroffene op het tijdstip van het vaststellen der rente van dien aard, dat met enige zekerheid kan worden gezegd, dat hij voortdurend of voor zeer langen tijd ongeschikt tot werken zal zijn, dan is er geen overwegend bezwaar dien getroffene reeds dadelijk eene definitieve rente toe te kennen. Wel zou hij in het eerste half jaar niet of weinig gewerkt hebben, maar zijne ongeschiktheid tot werken, na afloop van het half jaar waarin hij niet gewoon is te werken, maakt het niet mogelijk, dat hij weer ter haringvisserij uitgaat en eenzelfde loon kan verdienen als vroeger. Hetgeen hij dan in het seizoen van het ongeval heeft verdiend, gevoegd bij hetgeen hij in het eerste half jaar daarna van de Rijksverzekeringsbank heeft ontvangen, plaatst hem in dit geval niet in gunstiger conditie dan zijn gezonde collega, die tegen vol loon in de haringvisserij weer werkzaam kan zijn. Bovendien komt het voor, dat een gezonde zeevisser in den tijd, dat hij niet werkzaam is in de haringvisserij, in een ander bedrijf eenige bijverdienste zoekt en vindt.

Waar met enige zekerheid vaststaat, dat de getroffene ook bij den aanvang van het eerstvolgende haringseizoen nog ongeschikt tot werken zal zijn, is het toekennen van eene definitieve rente in het hier bedoelde geval dus niet onbillijk.

Anders wordt het indien bij dien getroffen haringvisser op het tijdstip van het vaststellen der rente nog geen voorloopig blijvende toestand is ingetreden of om andere redenen termen aanwezig zijn eene voorloopige rente toe te kennen. Het is dan mogelijk, dat hij geheel hersteld zal zijn met den aanvang van het volgende haringseizoen of dat er geene termen bestaan hem

alsdan eene rente toe te kennen. Behalve hetgeen hij dan over het afgelopen seizoen van zijn werkgever of van de Rijksverzekeringsbank heeft ontvangen, krijgt hij volgens art. 49 eene rente, welke, zoo de bepaling van art. 53 niet bestond, vastgesteld zou worden overeenkomstig het bepaalde bij art. 59.

Als hij dus gedurende drie maanden na het einde van het afgelopen haringseizoen geheel ongeschikt blijft tot werken, zou hij 70 pct. van zijn dagloon ontvangen, terwijl hij reeds heeft ontvangen zijn loon of de uitkeering van de Rijksverzekeringsbank. Met het oog op een dergelijken visscher, die in dit geval in gunstiger financieele conditie zal komen dan een gezonde collega, die over het eerste half jaar niets of weinig verdient, beoogt art. 53 eenige beperkingen te kunnen stellen in het toetekennen bedrag van de rente.

Indien nog geen voorloopig blijvende toestand is ingetreden, of de beslissing of de uitspraak omtrent den verzekeringsplicht nog niet onherroepelijk is geworden, of de vaststelling der rente niet dadelijk kan geschieden, is het bestuur bevoegd ook nog andere criteria, dan het verplichtend voorschrift van art. 59 in aanmerking te nemen bij het vaststellen van het bedrag der voorloopige rente. Niet alleen moet worden nagegaan de mate van ongeschiktheid tot werken, maar het bestuur kan ook onderzoeken tot welke categorie van zeevisschers hij behoort (door raadpleging van het register, bedoeld in art. 18), in welk bedrijf de getroffene werkzaam is geweest en welk loon of welke uitkeering hij heeft ontvangen. Met inachtneming van een en ander kan dan het bedrag der rente worden bepaald. Op deze wijze kan voor een door een ongeval getroffen haringvisscher, die buitengewoon gelukkig heeft besomd en dus op het einde van het seizoen veel geld in handen krijgt, indien bij hem nog niet een blijvende toestand is ingetreden, een lagere rente worden vastgesteld dan voor een soortgelijken door een ongeval getroffen visscher, die weinig in het afgelopen seizoen heeft verdiend.

Deze voorloopige rente mag slechts gedurende drie maanden worden uitgekeerd. Zijn er dan nog termen eene voorloopige rente toe te kennen, dan moet de voorloopige rente op nieuw worden vastgesteld, doch dan uitsluitend met inachtneming van het bepaalde bij artikel 59.

Bij het toekennen eener voorloopige rente kan dus ook rekening worden gehouden met de categorie, waartoe de getroffene behoort.

Gesteld, dat een haringvisscher, die tevens schrobnetvisscher is, door een ongeval wordt getroffen na afloop der laatste zeereis, bijv. op 20 November, ten gevolge waarvan hij geheel ongeschikt wordt tot werken. Het seizoen eindigt 30 November. Op 30 November is nog geen voorloopig blijvende toestand ingetreden, zoodat eene voorloopige rente zal worden toegekend. Het is vrij zeker, dat hij 10 Januari weer geheel hersteld zal zijn en dus in Februari kan uitgaan ter schrobnetvisscherij. Hij ontvangt nu van

1 December af eene voorloopige rente. Daar hij spoedig hersteld zal zijn, kent het bestuur hem eene lage voorloopige rente toe. De rente eindigt 10 Januari. Nu is hij rentetrekker van 1 December tot 10 Januari, ofschoon hij in dien tijd geen loon derft. Moest nu het bestuur eene rente vaststellen krachtens artikel 59, dan zou deze geheel ongeschikte visscher 70 pct. van zijn dagloon krijgen. Volgens artikel 53 kan het bestuur hem een zeer lage voorloopige rente geven.

Dat het bestuur ten nadeele van den getroffene eene dergelijke voorloopige rente te laag zal stellen, is niet te verwachten. Bovendien kan de verzekerde altijd in beroep komen bij den raad van beroep of bij den centralen raad van beroep, zoodat er waarborgen genoeg zijn, dat de getroffene het juiste bedrag ontvangt, waarop hij billijkerwijs aanspraak kan maken.

DERDE AFDEELING.

VAN DE GELDELIJKE UITKEERING AAN DEN VERZEKERDE, NIET BEDOELD IN DE TWEDE AFDEELING.

In deze afdeeling is de geldelijke schadeloosstelling geregeld van den verzekerde, die niet werkzaam is als zeevisscher in bij algemeenen maatregel van bestuur aan te wijzen bedrijven en tevens niet valt onder de bepalingen der Ziekteverzekeringwet. De artikelen 54 en 55 komen in beteekenis overeen met de artikelen 20 en 21 der Ongevallenwet 1901 met inachtneming van de daarin voorgestelde wijzigingen.

Aangezien de schadeloosstellingen steeds berekend worden naar het dagloon van den verzekerde, dus naar een gefingeerd bedrag en artikel 16 reeds bepaalt, dat het dagloon niet hooger dan vier gulden kan zijn, is eene bepaling, als vervat in het laatste lid van artikel 21 der Ongevallenwet 1901 niet noodig. Volgens het laatste lid van artikel 55 kan ook aan dezen verzekerde, een voorloopige rente worden toegekend, indien de omstandigheden, vermeld in artikel 52, zich voordoen. Deze voorloopige rente wordt echter terstond vastgesteld overeenkomstig het voorschrift van artikel 59: artikel 53 is niet op dezen verzekerde van toepassing.

Een volontair, die geen loon ontvangt en voor wien dus geen dagloon is vastgesteld, ontvangt geene tijdelijke uitkeering. Daar de rente ingevolge het bepaalde bij artikel 55 ingaat bij het ophouden van de tijdelijke uitkeering, moet voor dezen volontair, een ander tijdstip worden aangenomen waarop zijne rente ingaat. Het tweede lid van art. 55 bepaalt nu, dat de rente ingaat wanneer een voorloopige blijvende toestand is ingetreden, doch in elk geval met den drie en veertigsten dag na het ongeval.

Een soortgelijke bepaling, als vervat in het tweede lid van art. 55 is niet noodig ten aanzien van de volontairs, die vallen onder de bepalingen der tweede afdeeling. Immers deze personen

die in een der takken der grootvisserij werkzaam zijn en deels aan min of meer groote zeereizen deelnemen, zullen steeds loon, hetzij in den vorm van geld, hetzij in natura, ontvangen, zoodat zij ingeval van een bedrijfsongeval gewoonlijk aanspraak hebben op een tijdelijke uitkeering.

VIERDE AFDEELING.

VAN DE RENTE OF DE VOORLOOPIGE RENTE AAN DEN VERZEKERDE, BEDOELD IN DE BEIDE VOORGAANDE AFDEELINGEN, DIE GEENE AANSPRAAK OP TIJDELIJKE UITKEERING KAN MAKEN.

Artikel 56. Het kan voorkomen, dat de door een bedrijfsongeval getroffenene geen tijdelijke uitkeering ontvangt, maar reeds dadelijk een rente. Dit zal het geval zijn wanneer reeds spoedig na het ongeval en vóór het tijdstip, waarop het recht op eene tijdelijke uitkeering ingaat, een voorloopig blijvende toestand intreedt. De verzekerde heeft dan geen recht op een tijdelijke uitkeering. Daar nu artikel 55 bepaalt, dat de rente zal ingaan op den dag, waarop de tijdelijke uitkeering is geëindigd, zou er voor den hierbedoelden verzekerde geen tijdstip zijn vastgesteld waarop zijn rente kon ingaan, daar aan hem geen tijdelijke uitkeering is toegekend of daarop voor hem geen aanspraak bestaat. Daarom bepaalt artikel 56, dat voor een dusdanigen verzekerde, die gedurende meer dan twee opeenvolgende dagen na het ongeval gedeeltelijk of geheel ongeschikt is tot werken, de rente of voorloopige rente zal aanvangen met den dag waarop zijne tijdelijke uitkeering zou aanvangen, indien hij daarop aanspraak had kunnen maken.

Het kan ook voorkomen, dat een verzekerde, als bedoeld in de tweede en derde afdeeling, geen tijdelijke uitkeering heeft ontvangen, doordat de gevolgen van het ongeval zich eerst na het tijdstip, waarop de aanspraak op eene tijdelijke uitkeering is geëindigd, hebben geopenbaard. In dit geval zal hij eene rente of voorloopige rente ontvangen over de dagen van zijne ongeschiktheid tot werken te rekenen van den dag, waarop hij aanspraak op eene tijdelijke uitkeering had kunnen maken indien de gevolgen van het ongeval zich reeds spoedig na het ongeval hadden geopenbaard.

De regeling van artikel 56 is niet van toepassing op den vasten zeevisscher, die op of na zijn laatste zeereis door een bedrijfsongeval wordt getroffen. Deze zeevisscher kan in geen geval aanspraak maken op eene tijdelijke uitkeering; bij hem gaat de rente of voorloopige rente in na afloop van het seizoen, zoodat hij niet behoeft te worden schadeloosgesteld over den daaraan voorafgaanden tijd. Een volontair, die geen loon verdient en du ook geen tijdelijke uitkeering zou ontvangen mag niet

eerder eene rente ontvangen, dan na afloop van den tijd, waarover hij eene tijdelijke uitkeering zou hebben ontvangen, indien hij loon had verdiend, tenzij volgens het bepaalde bij het tweede lid van art. 55 reeds eerder een voorloopig blijvende toestand is ingetreden. Vandaar dat het tweede lid onder *b* bepaalt, dat ten aanzien van dien volontair het bepaalde in het eerste lid niet geldt. De volontair ontvangt dan in elk geval zijne rente overeenkomstig de bepalingen der artikelen 49, 50 en 55.

TITEL II.

VAN DE SCHADELOOSSTELLINGEN AAN VERZEKERDEN, DIE TEVENS UIT EIGEN HOOFDE VERZEKERD ZIJN OVEREENKOMSTIG DE BEPALINGEN DER ZIEKTEVERZEKERINGSWET 1905 TEGEN GELDELIJKE GEVOLGEN VAN ZIEKTE EN OVERLIJDEN.

Artikel 57. De werklieden in het zeevisschersbedrijf, die tevens tegen de geldelijke gevolgen van ziekte en overlijden zijn verzekerd, zullen ingeval zij door een bedrijfsongeval worden getroffen, gedurende de eerste dertien weken voor rekening van hun ziekenkas worden verpleegd en schadeloosgesteld. Eerst met den 92sten dag na dien van het ongeval, komt de getroffene ten laste van de Rijksverzekeringsbank.

Artikel 58. Het kan zich voordoen, dat de uitkeering van het ziekingeld reeds voor den 92sten dag na dien van het ongeval eindigt, doordat vóór dien datum reeds een blijvende toestand bij den getroffene is ingetreden en hij niet meer ziek is. Zonder eene bepaling als vervat in het eerste lid, zou dan de invalide werkman geene rente ontvangen dan met ingang van den 92sten dag. Vandaar de bepaling van het eerste lid.

Het tweede lid waakt er voor, dat de ziekenkas te vroeg met de uitkeering van het ziekingeld zal eindigen en voorkomt dat de verzekerde te vroeg ten laste van de Rijksverzekeringsbank wordt gebracht.

TITEL III.

BEPALINGEN BETREFFENDE ALLE VERZEKERDEN EN HUNNE NAGELATEN BETREKKINGEN.

Artikelen 59, 60 en 62 tot en met 68. Deze artikelen komen in hoofdzaak overeen met de artt. 22 tot en met 30 der Ongevallenwet 1901, met inachtneming van de daarin voorgestelde wijzigingen.

Ten aanzien van art. 60, onder *a*, zij opgemerkt, dat alleen vergoeding voor begrafenis-kosten wordt uitgekeerd, indien de overledene aan den vasten wal wordt begraven. Waar het lijk op

zee overboord wordt gezet, geldt de bepaling van dat artikel, sub *a*, niet.

Artikel 61. Wanneer een vermiste schepeling nog in leven blijkt te zijn na het verstrijken van de termijnen in de artt. 12 en 13 gesteld, verliezen de betrekkingen van dien schepeling hun aanspraak op de tot dusver door hen genoten renten. De reeds gedane uitkeeringen worden echter niet teruggevorderd.

HOOFDSTUK IV.

VAN DE VASTSTELLING VAN DEN VERZEKERINGSPLICHT.

Artikel 70. De Staat wordt geacht het zeevisschersbedrijf uit te oefenen. Volgens art. 7, onder *b*, behooren toch tot het zeevisschersbedrijf de werkzaamheden verricht ten dienste van wetenschappelijk onderzoek. De Staat laat wetenschappelijke onderzoekingen ter zee door hare ambtenaren verrichten. Bij Koninklijk Besluit van 3 April 1903, (*Staatsblad* n°. 95), is te *den Helder* een Rijksinstituut der zee gevestigd. Volgens art. 2 van gemeld besluit heeft dit Instituut ten doel het onderzoek van de natuurkundige verschijnselen, zoowel als van de levende organismen in de Noordzee en in de daarmede in gemeenschap staande zeeën, voorzoover deze verschijnselen en organismen beteekenis hebben voor de kennis van de levenswijze, van het voorkomen en van de verspreiding der voor het visschersbedrijf gewichtige dieren, alsmede het onderzoek van alles wat voor dat bedrijf zelf in verband met deze regeling van belang is.

Tevens kan volgens art. 3, tweede lid, van dat besluit aan het Instituut door den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid het doen van andere dan in art. 2 vermelde wetenschappelijke onderzoekingen in het belang der visscherij worden opgedragen.

Artikel 73. Door deze bepaling blijft het bestuur der Rijksverzekeringbank steeds op de hoogte van de uitbreiding der visschersvloot en van de namen der werkgevers, zoodat daardoor contrôle mogelijk is op de aangifte van de werkgevers.

Artikel 75. Daar de opgaven in het register, bedoeld in artikel 76, zullen geacht worden den werkelijken toestand van de onderneming van den werkgever weer te geven, behoort deze in kennis te worden gesteld met de opgaven, welke ten aanzien van zijne onderneming in het register zullen worden ingeschreven.

Artikel 76. De opgaven in het register vermeld, geven aan welk bedrijf en onder welke omstandigheden dat bedrijf wordt uitgeoefend. Zij blijven van kracht totdat die opgaven, hetzij door tusschenkomst van den werkgever (art. 77), hetzij ambtshalve

door het bestuur der Rijksverzekeringsbank (art 78) worden veranderd of totdat de werkgever zijn bedrijf heeft gestaakt (art 79). Van het oogenblik af, dat de veranderde toestand is vastgesteld, zullen de veranderde opgaven als basis worden aangenomen van den toestand der onderneming.

Artikelen 77 en 78. Daar de opgaven in het register geacht worden den werkelijken toestand van eene onderneming weer te geven, hebben zoowel de werkgever als het bestuur der Rijksverzekeringsbank er belang bij, dat de opgaven in het register steeds met den werkelijken toestand overeenkomen. Elke verandering dus, die wijziging tenolge kan hebben van de ten name van een werkgever vermelde opgaven in het register, dient aan het bestuur bekend te zijn.

HOOFDSTUK V.

VAN HET OPBRENGEN DER MIDDELEN TOT DEKKING DER UITGAVEN.

Volgens de bepalingen der Ongevallenwet 1901 worden de volgens die wet verzekeringsplichtige bedrijven bij algemeenen maatregel van bestuur ingedeeld in gevarenklassen naar evenredigheid van het gevaar, dat zij voor de verzekering opleveren. Elke gevarenklasse bevat een aantal gevarenpercenten, zoodat aan de ondernemingen, welke wegens het daarin uitgeoefende bedrijf in eenzelfde gevarenklasse vallen, een gevarenpercentage kan worden toegewezen, dat de mate van het gevaar uitdrukt, hetwelk die ondernemingen ten opzichte van elkander voor de verzekering opleveren (art. 31). Het bestuur der Rijksverzekeringsbank deelt de verzekeringsplichtige onderneming in eene gevarenklasse in met toewijzing van een gevarenpercentage (art. 37, eerste lid).

Volgens bedoelde wet worden de middelen tot dekking gedeeltelijk opgebracht volgens den maatstaf van een bij algemeenen maatregel van bestuur vast te stellen tarief en van het in eene onderneming door de werklieden verdiende loon. Dit tarief wijst aan welke premie per één gulden loon voor elk gevarenpercent verschuldigd is (art. 42).

Deze weg is in dit ontwerp niet ingeslagen. De onderneming, waarin het zeevisschersbedrijf wordt uitgeoefend, wordt niet in eene gevarenklasse geplaatst noch wordt aan haar een gevarenpercentage toegekend.

Volgens art. 83, eerste lid, wordt een tarief vastgesteld, dat voor de verschillende soorten van verzekerde werkgevers en van werklieden in verband met de door hen verrichte werkzaamheden in het zeevisschersbedrijf, naar evenredigheid van het gevaar, dat die werkzaamheden voor de verzekering opleveren, de premie per één gulden dagloon aanwijst.

Het tarief wijst dus aan welke premie verschuldigd zal zijn voor een matroos op een logger ter schrobnetvisserij, voor een schipper op een bomschuit ter haringvisserij in de Noordzee, voor een knecht op een schokker ter Zuiderzeevisserij, voor een nettenboetster, voor een haringpakker, voor een scheepstimmerman enz., onverschillig in welke onderneming die personen werkzaam zijn.

Het lastig en tijdrovend administratief onderzoek naar het min of meer gevaarlijke van eene onderneming is hier vermeden. De verschillende ondernemingen, waarin het zeevisschersbedrijf wordt uitgeoefend, worden alle over één kam geschoren. Hiertoe bestaat in de zeevisserij minder bezwaar, vermits dit bedrijf in alle ondernemingen nagenoeg onder gelijke omstandigheden wordt uitgeoefend en het meerder of minder gevaar niet zoozeer is gelegen in de inrichting der onderneming dan wel in de soort van vaartuigen, waarmede het bedrijf wordt uitgeoefend. Wel zou ten aanzien der nevenbedrijven (haringpakkerij, kuiperij) eene indeeling in gevarenklassen en het toekennen van een percentage aan eene bepaalde onderneming kunnen worden voorgeschreven, maar zulks is wegens den administratieven omslag nagelaten.

Artikel 82. De middelen tot dekking worden opgebracht door de werkgevers. Van de werklieden kan geene bijdrage gevorderd worden. Art. 86, overeenkomende met art. 44 der Ongevallenwet 1901, verbiedt zelfs aan de werkgevers de voor hen uit de verzekering voortvloeiende kosten af te houden van het loon hunner werklieden. De middelen worden opgebracht naar de regelen van het premiestelsel, of volgens de bepalingen der artikelen 95 tot en met 103. In dit ontwerp wordt dus hetzelfde systeem gevolgd als in de Ongevallenwet 1901. Op dezelfde gronden als in bedoelde wet is ook hier het „Kapitaldeckungsverfahren” gekozen en niet het omslagstelsel.

Bij het omslagstelsel worden, zooals bekend is, aan het einde van het jaar alle in dat jaar gedane uitgaven (waaronder te verstaan zijn de schadeloosstellingen, de administratiekosten en een bijdrage voor het reservefonds) samengeteld en dit bedrag omgeslagen over de werkgevers, naar mate van het gevaar, dat ieders bedrijf oplevert en in verband met de loonen aan de werklieden uitbetaald.

Bij het „Kapitaldeckungsverfahren,” gehuldigd in de Ongevallenwet 1901, worden de contante waarden van de gemiddeld per jaar uit te keeren renten berekend, en dit bedrag, vermeerderd met de administratiekosten, door de werkgevers opgebracht. Voor elke ontstaande rente is dan het wiskundig berekende kapitaal aanwezig, benodigd tot algeheele dekking van de gevolgen van een ongeval op het oogenblik van zijn ontstaan.

Bij het premiestelsel weet de werkgever vooruit welk bedrag hij moet betalen. Dit stelsel is in het bijzonder aangewezen voor

het zeevisschersbedrijf. In weinig bedrijven wisselen de jaren met een groot en betrekkelijk gering aantal doodelijke ongevallen elkaar zoo veelvuldig af als in de zeevisscherij. Onderstaand overzicht kan dit aantonen.

Jaar.	Aantal doodelijke ongevallen.	Aantal visschers.	Op de 1000 visschers bedroeg het aantal dezer ongevallen.
1886	18	11 085	1,6
1887	26	11 578	2,2
1888	45	11 944	3,7
1889	34	12 175	2,7
1890	30	13 029	2,3
1891	47	13 143	3,6
1892	17	13 462	1,2
1893	65	14 428	4,5
1894	42	15 179	2,7
1895	94	15 334	6,1
1896	66	15 653	4,2
1897	28	16 017	1,7
1898	66	16 417	4,0
1899	31	17 390	1,7
1900	51	17 460	2,9
1901	23	18 064	1,2

Werd nu ten aanzien van het zeevisschersbedrijf het omslagstelsel gevolgd, dan zou, afgescheiden van andere bezwaren aan dat stelsel verbonden, dit stelsel reeds op grond van de weinige stabiliteit van het jaarlijksche aantal doodelijke ongevallen, geene aanbeveling verdienen.

Bij het premiestelsel weet de werkgever vooruit hoe hoog zijne premie zal zijn, en deze is onafhankelijk van het aantal ongevallen in het jaar waarover de betaling loopt.

De op te brengen middelen dienen tot dekking van de schade-loosstellingen, welke ingevolge dit ontwerp aan de verzekerden en hunne nagelaten betrekkingen worden toegekend en van de administratiekosten. Door den Staat behoeft bij het inwerkingtreden dezer verzekering geen voorschot te worden verleend, daar de Rijksverzekeringsbank over voldoende middelen zal beschikken om voorloopig de kosten dezer verzekering te kunnen voldoen.

Artikel 83. De verschillende soorten van werkzaamheden welke in het zeevisschersbedrijf worden verricht, leveren niet alle een gelijk gevaar op voor de verzekering. Vandaar dat een tarief dient te worden samengesteld, dat naar evenredigheid van het gevaar de premie aanwijst, welke verschuldigd is.

Artikel 84. Bij de vaststelling van het bedrag der premie heeft de volgende gedachtengang voorgezet. Bij onze zeevischerij kan men tweeërlei soort van werkzaamheden onderscheiden: werkzaamheden ter zee verricht door de bemanning van het vaartuig en werkzaamheden te land verricht door diezelfde bemanning of door andere personen in dienst van den reeder. De zeewerkzaamheden bestaan dan uit de eigenlijke uitoefening der visscherij, de landwerkzaamheden omvatten het gereedmaken, aftakelen, laden of lossen van het vaartuig voor of na eene zeereis. Laatstgenoemde werkzaamheden worden zoowel door de bemanning van het vaartuig, dus door zeevisschers, als door landarbeiders verricht. Het in artikel 83 bedoelde tarief zal zoodanig worden samengesteld, dat de premie, welke voor het risico te land voor den zeevisscher is te betalen, wordt opgenomen onder de premie, welke verschuldigd is voor het risico tijdens eene zeereis; in de zeepremie is dan tevens de landpremie begrepen. Voor een zeevisscher wordt het bedrag der totaal verschuldigde premie bepaald door zijn eenheidspremie te vermenigvuldigen met het getal, dat verkregen wordt door zijn dagloon te vermenigvuldigen met het getal, aanwijzende het aantal dagen, dat hij aan eene zeereis heeft deelgenomen. De werkgever betaalt dan ééne premie en er wordt geen onderscheid gemaakt tusschen land- en zeewerkzaamheden. Deze regeling is eenvoudig en niet onbillijk. Immers voor elk soort van vaartuig kan gemakkelijk worden vastgesteld hoeveel dagen gemiddeld aan de uitrusting enz. van dat vaartuig door de bemanning zelve wordt gearbeid, zoodat het gemiddelde gevaar van deze werkzaamheden gevoegd kan worden bij het gevaar voor de zeewerkzaamheden.

Daar echter ook de landarbeiders dikwijls behulpzaam zijn bij het uitrusten enz. van het vaartuig en voor hen eveneens premie verschuldigd is, zou de werkgever eene dubbele premie betalen, indien niet werd bepaald, dat voor die werklieden, die geen zeevisschers zijn, geene premie verschuldigd is over de dagen dat zij behulpzaam zijn geweest bij de uitrusting enz. van het vaartuig. Immers men kan veilig aannemen, dat bij de uitrusting van een vaartuig gemiddeld hetzelfde aantal personen bezigd wordt. Doet de bemanning die werkzaamheden alleen, dan wordt het risico dier werkzaamheden gedekt door de zeepremie. Zijn landarbeiders daarvoor gebruikt, dan wordt het risico eveneens gedekt door de zeepremie, welke tijdens de zeereis van het vaartuig voor de bemanning moet worden betaald.

Voor de premieberekening van volontairs enz. en van personen beneden den leeftijd van 16 jaren, bedoeld in artikel 17, wordt het dagloon genomen, dat voor hen zou gelden indien zij ten gevolge van een bedrijfsongeval aanspraak zouden kunnen maken op eene rente of op eene voorloopige rente; m. a. w. de voor hem verschuldigde premie wordt berekend naar het hoogste dagloon.

Vierde lid. In verband met de toelichting op het derde lid van artikel 16 zij opgemerkt, dat de premie over geen langer tijdvak dan over 309 dagen mag worden geheven. Immers de verzekerde heeft een dagloon, dat berekend is naar den grondslag $\frac{x}{309}$, waarbij x het jaarloon voorstelt. De geldelijke schadeloosstelling wordt niet gegeven over Zondagen en algemeen erkende Christelijke feestdagen, zoodat ook geene premie mag worden geheven over de dagen waarop geene schadeloosstelling wordt toegekend. De in dit lid voorgestelde redactie is het gevolg van de omstandigheid, dat in de zeevisscherij de Zondagen niet altijd als rustdagen voor den zeevisscher zijn te beschouwen. Zijn rusttijd breekt eerst aan als hij aan den wal komt. Voor den zeevisscher bestaat dus de week dikwijls uit zeven werkdagen; daar hij echter slechts over zes dagen per week eene geldelijke schadeloosstelling kan ontvangen en zijn dagloon eveneens daarmede in overeenstemming is gebracht, dient de premiebetaling conform te worden geregeld en bepaald te worden, dat over een tijdvak van zeven achtereenvolgende dagen, waarover de premiebetaling loopt, slechts premie verschuldigd is over zes dagen. De algemeen erkende Christelijke feestdagen komen eveneens niet in aanmerking bij de vaststelling van het dagloon en de toekenning der schadeloosstelling. Vandaar dat zij ook bij de premiebetaling zijn uitgezonderd.

Vijfde lid. Waar de verzekerde werkmán gedurende de zeereis geheel of gedeeltelijk loon derft en daarvoor vergoeding ontvangt, behoort over de dagen, waarop hij geen loon verdient en waarop hij wordt schadeloosgesteld, ook geene premie te worden betaald.

Voor de toelichting van het laatste lid zij verwezen naar de toelichting op de artikelen 32 en 33.

Artikel 85. Daar een verzekerde recht op schadeloosstelling kan doen gelden ingeval hij door een ongeval wordt getroffen, terwijl hij ten gevolge van overmacht tijdens eene zeereis gedwongen is zich ergens anders op te houden dan op zijn zeevisschersvaartuig, zoo dient ook over dien tijd premie te worden betaald. Hij wordt geacht in dien tijd in dezelfde onderneming werkzaam te blijven waarin hij vóór de overmacht werkzaam was en dezelfde werkzaamheden te verrichten als hij placht te doen, zoodat dezelfde premie voor of, zoo hij een verzekerde werkgever is, door hem wordt betaald.

Laatste lid. Ook voor dezen verzekerde behoort geene premie betaald te worden over de dagen waarop hij aanspraak kon maken op eene tijdelijke of andere geldelijke uitkeering, daar hij op die dagen tengevolge van het ongeval niet zal kunnen werken en dus geene vergoeding voor zijn arbeid kan ontvangen.

Artikel 87. Volgens artikel 45 der Ongevallenwet 1901 houden de werkgevers loonlijsten aan, ter berekening der premiën en der schadeloosstellingen. Op die lijsten moeten de werkgevers de loonen invullen, welke zij aan hunne werklieden in eene betalingsperiode hebben uitbetaald. Naar deze opgaven worden de schadeloosstellingen en de premie berekend.

Daar volgens dit ontwerp en schadeloosstellingen en premie berekend worden naar een gefingeerd bedrag, dat als dagloon van den verzekerde zal gelden, zoo behoeft de werkgever niet telkens opgave te doen van het werkelijk verdiende loon. Vandaar dat de lijsten, die hij volgens dit ontwerp moet houden, geene loonlijsten genoemd kunnen worden, zooals in de Ongevallenwet 1901. De in dat ontwerp bedoelde lijsten zullen alleen die opgaven behelzen, welke noodig zijn om de premie te kunnen berekenen.

Naar welk bedrag de schadeloosstelling van den getroffene moet worden uitbetaald, wordt bepaald door het dagloon, dat ten aanzien van den getroffene is vastgesteld in het bedrijf, waarin hij op het tijdstip van het ongeval werkzaam is of in het bedrijf of de bedrijven, welke te zijnen name in het register, bedoeld in artikel 18, zijn ingeschreven.

Artikel 90. Volgens art. 47 der Ongevallenwet 1901 berekent de werkgever zelf de premie, welke hij moet betalen. Dit stelsel is niet in dit ontwerp gevolgd, daar hier niet de premie wordt berekend naar het werkelijk uitbetaald loon maar steeds naar een gefingeerd dagloon, aan de hand van den algemeenen maatregel van bestuur, waarbij de dagloonen zijn vastgesteld. Dientengevolge kan de vaststelling der premie worden overgelaten aan het bestuur der Rijksverzekeringsbank en behoeft de werkgever niet met onnoodige administratieve lasten te worden bezwaard.

Tweede lid. Uit de berekening moet voor den werkgever duidelijk blijken, welke dagloonen voor de verzekerden in zijn onderneming als basis der berekening zijn aangenomen.

Artikelen 95 tot en met 103. Deze artikelen regelen de overdracht van het risico der verzekering en sluiten zich geheel aan bij de desbetreffende bepalingen der Ongevallenwet 1901 en de daarin voorgestelde wijzigingen.

HOOFDSTUK VI.

VAN DE AANGIFTE EN HET ONDERZOEK DER ONGEVALLLEN.

Artikel 104. De aard van het zeevisschersbedrijf brengt mede, dat de aangifte en ook het onderzoek der ongevallen, niet steeds kan geschieden op de wijze als is voorgeschreven in het achtste Hoofdstuk der Ongevallenwet 1901. Het ontwerp onderscheidt

de ongevallen naar de plaats waar zij voorvallen. Waar het mogelijk is dient terstond na het ongeval geneeskundige hulp te worden ingeroepen. Is het vaartuig op zee en kan niet dadelijk na het ongeval een geneesheer worden geroepen, dan is aan het oordeel van den gezagvoerder van het vaartuig overgelaten te beslissen of het ongeval van dien aard is, dat onverwijld geneeskundige hulp gezocht worde. Is dit laatste het geval, dan zal de gezagvoerder de visscherij moeten staken en zoo spoedig mogelijk eene haven behooren op te zoeken om aldaar geneeskundige hulp in te roepen.

Het kan voorkomen, dat bij een ongeval op zee spoedig na het ongeval geneeskundige hulp kan worden ingeroepen bijv. doordat het zeevisschersvaartuig, waarop het ongeval voorvalt, hulp kan verkrijgen van een vaartuig, waar een dokter aan boord is. Deze geneesheer kan dan uitgenoodigd worden de eerste hulp te verleenen. Mocht deze van oordeel zijn, dat de getroffene niet aan boord van het zeevisschersvaartuig behoort te blijven, maar overgebracht moet worden naar het vaartuig, waarop de geneesheer verblijft, of naar den vasten wal, dan is de gezagvoerder van het zeevisschersvaartuig verplicht de instructies van den geneesheer op te volgen.

Artikel 105. Waar de werkgever zelf verzekerd en niet in staat is geneeskundige hulp in te roepen, daar dient een ander te worden aangewezen op wien de verplichting den werkgever bij het vorige artikel opgelegd, overgaat. Op zee is dit het lid der bemanning, dat den werkgever aan boord vervangt. Gebeurt het ongeval aan den wal, op een rivier of binnenwater, niet behorende tot de wateren genoemd in art. 104, onder *b*, in eene haven of op eene reede, dan rust de verplichting tevens op de naaste familieleden van den getroffen werkgever, voor zoover zij kennis van het ongeval hebben gekregen.

Artikel 107. Is de aangever van het ongeval in de gelegenheid tijdens eene zeereis spoediger aangifte van het gebeurde te doen, dan zulks is voorgeschreven in het vorige artikel, dan is hij verplicht dit te doen. Hierdoor kan het bestuur der Rijksverzekeringbank in de haven, waarin het vaartuig zal binnenloopen, reeds vóór de aankomst van het vaartuig de voorbereidende maatregelen treffen, welke noodig kunnen zijn. Waar de gezagvoerder van het zeevisschersvaartuig, waarop het ongeval plaats vond, in de gelegenheid is eene verklaring van het gebeurde mede te geven aan een voorbijgaand vaartuig, moet de gezagvoerder van dat passerende vaartuig, zoo dit een Nederlandsch schip is, zorgen, dat het bestuur der Rijksverzekeringbank zoo spoedig mogelijk in het bezit geraakt van het ingevulde formulier.

Artikel 108. Deze bepaling is noodig, omdat in het hierbe-

doelde geval noch de werkgever, noch diens vertegenwoordiger in staat is de verplichtingen in geval van een ongeval na te komen.

Artikel 112. 3°. Behoort de verzekerde tot de personen, bedoeld in artikel 27, onder 1°. a, dan dient het bestuur der Rijksverzekeringsbank ter vaststelling der uitkeering in eens en der afrekening aan het einde van het seizoen, bekend te zijn met het loon van den getroffene.

Artikel 114. Het kan voorkomen, dat een getroffene in het buitenland aan wal is gebracht en dat ter bevordering van een spoedig en nauwkeurig onderzoek, een verhoor van de personen, die bij het ongeval tegenwoordig waren, in het buitenland behoort te geschieden. In dit geval kan het onderzoek worden opgedragen aan den consulaire ambtenaar, die bij elk voorkomend geval door den Minister van Buitenlandsche Zaken wordt aangewezen.

Aan den consulaire ambtenaar zijn dezelfde bevoegdheden toegekend als aan den leider, bedoeld in het vorige artikel. Hij zal echter niet ieder kunnen dwingen voor hem te verschijnen. De verplichting om aan de oproeping van den consul te voldoen kan slechts worden opgelegd aan den Nederlander en aan de opvarenden van een Nederlandsch vaartuig.

Artikel 115. Daar het onderzoek en de aangifte van ongevallen en het inroepen van geneeskundige hulp vooral ten aanzien van zeevisschersvaartuigen, welke in open zee zijn, steeds eene moeilijk te regelen zaak zal blijven, is het niet wenschelijk de regeling in het ontwerp zelve vast te leggen. Daarom is de mogelijkheid om de hoofdbeginselen van deze paragraaf bij algemeenen maatregel van bestuur uit te werken in het ontwerp opgenomen. Mocht het noodig blijken het onderzoek der ongevallen ook aan anderen op te dragen dan aan de personen, bedoeld in de beide voorgaande artikelen, bijv. aan de commandanten van de Nederlandsche politiekruisers, dan geeft dit artikel daartoe de gelegenheid.

De algemeene maatregel kan tevens regelen stellen omtrent het verleenen van de eerste hulp na een ongeval, door bijv. voor te schrijven, dat aan boord van een zeevisschersvaartuig een medijkast of verbandmiddelen, aanwezig moeten zijn.

Artikel 116. Waar het meer dan eens zal gebeuren, dat een verzekerde in het buitenland zal worden verpleegd, of dat bij de aangifte en het onderzoek van ongevallen de hulp van buitenlandsche autoriteiten gewenscht kan blijken, is in dit artikel bepaald, dat omtrent deze onderwerpen in het belang van de Rijksverzekeringsbank en van hare verzekerden door de Koningin verdra-

gen kunnen worden gesloten. Deze bepaling sluit natuurlijk niet uit het recht van de Bank om met buitenlandsche geneesheeren contracten aan te gaan over de behandeling van getroffen verzekerden.

HOOFDSTUK VII.

VAN DE VASTSTELLING EN BETAALBAARSTELLING DER SCHADELOOSSTELLINGEN.

De bepalingen van dit hoofdstuk komen zooveel mogelijk overeen met de bepalingen van hoofdstuk IX der Ongevallenwet 1901, en met de daarin voorgestelde wijzigingen.

Artikel 117, tweede lid. De aanspraken van den verzekerde op eene schadeloosstelling zijn niet vervallen na verloop van één jaar, te rekenen van den dag van het ongeval, indien hij aantoonst, dat hij ten gevolge van zijn verblijf buiten Nederland niet in de gelegenheid is geweest zijne aanspraken eerder te doen gelden. Deze bepaling vindt men niet in artikel 68 der Ongevallenwet 1901. Zij is opgenomen, omdat de mogelijkheid niet is uitgesloten, dat een rechthebbende, die deel uitmaakt van de bemanning van een vaartuig, door zijn verblijf buiten Nederland in de onmogelijkheid verkeert binnen den voorgeschreven termijn zijne aanspraken te doen gelden.

HOOFDSTUK VIII.

VAN BEROEP.

Artikel 120. Dezelfde autoriteit, die beslist in geschillen, voortvloeiende uit de Ongevallenwet 1901, is ook hier aangewezen te oordeelen over de beslissingen, waartegen ingevolge de bepalingen van dit ontwerp beroep openstaat.

De Beroepswet zal daarmede in overeenstemming dienen te worden gebracht.

Tweede lid. Voor het zeevisschersbedrijf behoeven geen nieuwe raden van beroep te worden ingesteld. De voorzitter van den raad van beroep, die oordeelt over beslissingen ingevolge de Ongevallenwet 1901, zal tevens voorzitter zijn van den raad van beroep, die oordeelt over geschillen uit dit ontwerp voortvloeiende. De overige leden zullen bestaan uit werkgevers en werklieden in den zin der Ongevallenwet 1901, indien geoordeeld moet worden over zaken betreffende die wet, en uit werkgevers en werklieden in den zin van dit ontwerp, wanneer het betreft eene beslissing, waartegen ingevolge de bepalingen van dit ontwerp beroep openstaat.

De nadere regeling van een en ander behoort tehuis in de Beroepswet.

Daar de werkgever, bedoeld in artikel 1 onder *b*, zelf verzekerd is en dus in dit opzicht geheel gelijk staat met een werkmán, zoo dient hij als werkmán en niet als werkgever zitting te nemen in den raad van beroep.

„Zooveel mogelijk” in het tweede lid slaat op de omstandigheid dat het niet altijd mogelijk zal zijn den raad van beroep uit werkgevers en werklíeden in den zin van dit ontwerp samen te stellen. Dit zal b.v. het geval zijn met een raad van beroep binnen welks ressort nagenoeg geene visschers wonen; dit zal ook het geval zijn indien de visschers afwezig of verhinderd zijn zitting te nemen. In dit geval moet de mogelijkheid worden opengelaten, dat de raad van beroep op de gewone wijze d. i. uit de werkgevers en werklíeden in den zin der Ongevallenwet 1901 wordt samengesteld.

Ook de oud-werklíeden kunnen zitting nemen in den raad. Dit is toegelaten met het oog op de omstandigheid, dat vele visschers wegens den aard van het bedrijf vaak uit hunne woonplaats afwezig zijn en het toch altijd nog beter is dat oud-werklíeden in den raad van beroep zitting hebben, dan personen, die volkomen vreemd zijn aan het zeevisschersbedrijf.

Artikel 123. Uit het register, bedoeld in artikel 18, blijkt welk dagloon de verzekerde, bedoeld in dat artikel, heeft. Daar de schadeloosstellingen en de premie naar dit ingeschreven dagloon worden vastgesteld, moeten dus de belanghebbenden het recht hebben ten aanzien van die inschrijving in het register een beroep te kunnen doen op een onpartijdig college.

Artikel 124. De zeevisscher, ten aanzien van wien ingevolge het bepaalde bij artikel 44, eene afrekening op het einde van het seizoen plaats vindt, alsmede zijne erfgenamen en zijn werkgever hebben het recht in beroep te komen indien zij bezwaar hebben tegen de door het bestuur der Bank genomen beslissing aangaande de loonsbedragen, bedoeld in artikel 42. Voor eene nadere uiteenzetting van dit beginsel zij verwezen naar de toelichting op artikel 128.

Het recht van beroep is toegekend aan den werkgever van de in zijnen dienst zijnde zeevisschers, omdat hij verplicht kan worden tot betaling van hetgeen de getroffene aan de Bank verschuldigd mocht zijn, terwijl hij tevens behulpzaam is bij het vaststellen van het bedrag, dat de getroffene van de Bank zal ontvangen of daaraan moet terugbetalen, doordat de werkgever opgave doet van het loon, dat door den getroffene in zijne onderneming is verdiend of zou verdiend zijn, en dat als grondslag voor de afrekening wordt genomen.

Artikel 126. Onder belanghebbende is te verstaan hij, die krachtens art. 124 in beroep kan komen. Indien een verzekerde te

kwader trouw eene onjuiste loonsopgave heeft verstrekt, dan verliest hij zijn recht van beroep, maar zijn werkgever behoudt het.

Artikel 128. De Ongevallenwet 1901 kent geen beroep toe van eene beslissing, waarbij eene tijdelijke geldelijke schadeloosstelling is toegekend of geweigerd. Dit beginsel is ook hier zooveel mogelijk overgenomen. Twee afwijkingen zijn echter noodzakelijk. De tijdelijke geldelijke uitkeeringen, volgens de bepalingen van dit ontwerp toegekend aan den vasten zeevisscher, kunnen over tamelijk groote bedragen loopen en houden steeds verband met hetgeen door den visscher werkelijk in het seizoen van het ongeval is verdiend. Werd den vasten zeevisscher geen recht van beroep toegekend, dan zou hij — indien later mocht blijken, dat hij aanspraak op een vaste rente heeft — eene rente ontvangen gedurende den tijd van zijne ongeschiktheid tot werken berekend naar zijn gefingeerd dagloon, terwijl hij in werkelijkheid gedurende het seizoen van het ongeval in den regel een grooter bedrag aan inkomsten zal hebben gederfd. Eerst bij de afrekening zal blijken, wat de visscher aan loon heeft gederfd. Was het hem nu niet mogelijk van de tijdelijke uitkeering in beroep te komen, dan zou hij bovendien bij de afrekening niet altijd ontvangen wat hem toekomt. Immers de afrekening vindt alleen plaats indien eene uitkeering is toegekend, terwijl op de afrekening tevens van invloed is de duur der uitkeering. De vaste zeevisscher moet dus ten aanzien der tijdelijke uitkeering een onbeperkt recht van beroep hebben, wil hij bij het einde van het seizoen precies ontvangen wat hem toekomt. Daar bij de afrekening reeds vaststaat, dat de getroffene aanspraak heeft op eene tijdelijke uitkeering en voor hoe lang, kunnen dus deze punten niet meer in beroep behandeld worden. Alleen kan nog twijfel rijzen over de vraag of het bestuur der Bank de loonen, bedoeld in art. 42, juist heeft vastgesteld. Van daar, dat artikel 124 beroep toekent van de beslissing van het bestuur omtrent de vaststelling van de loonen, bedoeld in artikel 42. Zijn ook deze loonen onherroepelijk vastgesteld, dan is de afrekening in artikel 44 niets meer dan een gewone rekensom, daar alle factoren, welke bij die berekening in aanmerking komen, vast staan.

De tweede afwijking van het beginsel der Ongevallenwet 1901 is het toekennen van beroep van eene uitkeering als bedoeld in de artikelen 32 en 33. Ten aanzien van den vasten zeevisscher is reeds in het bovenstaande een der redenen vermeld, waarom beroep van deze tijdelijke uitkeering dient te worden toegekend. Maar ten aanzien van hem en van den lossen zeevisscher geldt nog eene andere reden. De artikelen 32 en 33 kennen eene uitkeering toe, indien loon wordt gederfd over de reis, terwijl artikel 33, ingeval slechts een gedeelte van het loon wordt gederfd, door het bestuur der bank laat bepalen wat de getroffene gedurende de zeereis aan loon heeft verdiend. Naar de meening der onder-

geteekenden mag het niet uitsluitend aan het bestuur der Bank worden overgelaten te beslissen of er loon is gederfd en zoo ja, hoeveel. Het is hier niet de vraag of de getroffene ongeschikt is tot werken, maar of de getroffene ten gevolge van het ongeval gedurende de zeereis in zijne inkomsten is verkort en voor welk bedrag, zoodat het niet onbillijk schijnt deze vragen, in geval van verschil, aan het oordeel van den rechter te onderwerpen.

HOOFDSTUK IX.

VAN HET TOEZICHT.

Artikel 131 tweede lid. Aangezien het toezicht van den inspecteur van den arbeid zich niet uitstrekt over zeevisschersvaartuigen behoeft aan hem geen afschrift te worden gezonden van berichten welke betrekking hebben op veiligheidsmaatregelen betreffende die vaartuigen.

Artikel 132. De alhier bedoelde plaatselijke commissiën zijn uit andere personen samengesteld, dan de commissiën, bedoeld in artikel 86 der Ongevallenwet 1901. De in dit artikel bedoelde commissiën bestaan uit werkgevers, werklieden en oud-werklieden in den zin van dit ontwerp, dus uit personen, die werkzaam zijn of geweest zijn in het zeevisschersbedrijf. Hunne taak en hunne bevoegdheden komen overeen met die der commissiën bedoeld in artikel der Ongevallenwet 1901.

HOOFDSTUK XIII.

OVERGANGSBEPALING.

In het ontwerp zijn de bepalingen van de artt. 108, 109 en 110 der Ongevallenwet 1901 niet overgenomen, daar de uitvoering dier artikelen in de practijk voor de Rijksverzekeringsbank zeer groote moeilijkheden heeft opgeleverd, welke in eene wettelijke regeling niet dan uiterst moeilijk zijn te ondervangen. Dat de belangen van de werkgevers door niet opname van bedoelde artikelen in dit ontwerp zullen worden geschaad, behoeft niet te worden gevreesd, daar gewoonlijk de in die artikelen bedoelde overeenkomsten voor niet langen tijd worden aangegaan en de belanghebbende werkgevers tot het tijdstip waarop dit ontwerp in werking zal treden voldoende tijd hebben hunne polissen zoodanig in te richten, dat de verzekering vervalt bij het in werking treden der wet.

HOOFDSTUK XIV.

SLOTBEPALINGEN.

Artikel 151. Artikel 1 kan niet eerder in werking treden dan

nadat de voorbereidende maatregelen tot uitvoering der verzekering zijn getroffen. Vandaar dat bedoeld artikel eerst na het inwerking treden van de overige artikelen kracht van wet kan krijgen.

Een overzicht van de buitenlandsche wetgeving ten aanzien van de verzekering tegen geldelijke gevolgen van bedrijfsongevallen in de zeevisscherij is als bijlaag bij deze Memorie gevoegd.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
KUYPER.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,
R. MELVIL VAN LYNDEN.

BIJLAGE VAN DE MEMORIE VAN TOELICHTING.

Overzicht van de buitenlandsche wetgeving ten aanzien van de verzekering tegen geldelijke gevolgen van bedrijfsongevallen in de zeevisscherij.

Duitschland.

Historisch overzicht. De Duitse ongevallenverzekering van zeevisschers is geregeld bij de wet van 30 Juni 1900 (*Reichsgesetzblatt*, n°. 26: Seeunfallversicherungsgesetz). Deze wet regelt in het algemeen de verzekering van personen direct of indirect bij de zeevaart betrokken, dus ook van de zeevisschers.

De wet van 30 Juni 1901 is eene uitbreiding van de Seeunfallversicherungsgesetz van 13 Juli 1887, welke wet uitdrukkelijk de zeevisschers had uitgesloten, maar aan den Bondsraad de bevoegdheid had gegeven, deze personen bij besluit verzekerd te verklaren. Van deze bevoegdheid heeft de Bondsraad in 1895 en 1896 gebruik gemaakt; een gedeelte der zeevisscherij en wel die, uitgeoefend op „Hochseefischereidampfer” en op „Heringslogger” werd verzekeringsplichtig verklaard en zodoende de grootvisscherij onderworpen aan dezelfde regeling als de koopvaardijvaart. (Zie Bekanntmachung, betreffende die Unfallversicherung von deutschen Hochseefischereidampfern, vom 14 Juni 1895 *R. G. Bl.* Seite 351 en Bekanntmachung, betreffend die Ausdehnung der Unfallversicherung auf die grosze Heringsfischerei, vom 6 Februar 1896, *R. G. Bl.* Seite 53). Onverzekerd bleven dus de zeevisschers op andere dan de bovengenoemde vaartuigen.

Eerst in 1900 werd het geheele zeevisschersbedrijf in de verzekering opgenomen.

Daar enzelfde regeling voor de groote en kleine zeevaart niet wenschelijk scheen, is voor deze laatste (waaronder ook de zeevisscherij valt, voorzover niet uitgeoefend met stoomschepen in volle zee of met haringloggers) de wet dan alleen van toepassing, indien daarvoor geen afzonderlijke voorschriften zijn gegeven. Zodoende bevat de wet van 30 Juni 1900 eene regeling voor

de zeevisscherij uitgeoefend met stoomschepen in volle zee of met haringloggers, zijnde dezelfde als die voor de koopvaardijvaart; voor de visscherij met andere vaartuigen geldt zij slechts voor zooverre daarvan niet door de daarnaast opgenomen bepalingen is afgeweken. De Seeunfallversicherungsgesetz, zooals zij herzien is bij de wet van 30 Juni 1900 is in werking getreden op 1 October van dat jaar, met uitzondering van de bepalingen betrekking hebbende op de verzekering van personen werkzaam in de kustvaart en in de kleine zeevisscherij, wier verzekering eerst is aangevangen met 1 Januari 1902. (Zie Amtliche Nachrichten 1901, bladz. 659).

Omvang der verzekering. Verzekerd is in de eerste plaats de geheele bemanning van Deutsche zeeschepen. De verzekering strekt zich ook uit over personen, die niet tot de bemanning behooren, maar op Deutsche zeeschepen in Deutsche havens werkzaam zijn, voor zoover deze personen niet krachtens de bepalingen van eene andere wet zijn verzekerd. Hieronder vallen bijv. de personen, die het vaartuig schoonmaken, bewaken, aftakelen enz. In de derde plaats zijn verzekerd zij, die in drijfdokken en dergelijke inrichtingen of bij het loodswezen werkzaam zijn; eveneens de personen welke in dienst worden gesteld voor de redding of berging van personen of goederen bij schipbreuk, voor de bewaking, verlichting of het onderhouden van wateren, voor het zeeverkeer bestemd.

Voor bovenstaande verzekerden gelden de algemeene bepalingen der wet. Ten aanzien van de drie na te melden categorieën gelden die algemeene bepalingen alleen dan, indien hiervan niet uitdrukkelijk bij de wet zelve is afgeweken.

De verzekerden voor wie afzonderlijke regelen zijn gesteld, zijn :

a. de bemanning van zeeschepen, welke niet meer dan 50 M³ inhoud hebben en die tevens geen deel uitmaken van een grooter vaartuig noch door een krachtwerktuig worden voortbewogen;

b. de bemanning van vaartuigen, welke gebezigd worden voor de uitoefening der visscherij op zee, in de inhammen, baaien (Haffen) en op de wadden, voor zooverre die visscherij niet wordt uitgeoefend met stoomschepen in volle zee of met haringloggers. De benaming van deze beide laatste soorten van vaartuigen zijn verzekerd volgens de algemeene bepalingen der wet;

c. de bemanning van schepen, die de visscherij uitoefenen op andere dan de genoemde wateren, voorzoover die wateren in verbinding staan met de zee en gelegen zijn binnen de grenzen door den Bondsraad aangewezen. (De grenzen zijn vastgesteld bij Bekanntmachung vom 26 Juni 1901; zie Amtliche Nachrichten 1901, bladz. 449).

De statuten der See-Berufsgenossenschaft kunnen de verzeke-

ring verplichtend stellen voor den reeder, die tot de bemanning van het vaartuig behoort, indien op dat vaartuig in den regel, buiten den reeder, niet meer dan twee personen werkzaam zijn. (Dit is geschied in § 52 van het Revidirtes Statut der See-Berufsgenossenschaft).

De wet schrijft imperatief de verzekering voor van de ondernemers der onder *a*, *b* en *c* genoemde bedrijven, voor zoover deze ondernemers behooren tot de bemanning van het vaartuig en gewoonlijk bij de uitoefening van hun bedrijf geen enkele of niet meer dan twee werklieden gebruiken.

De wet laat verder toe, dat reeders, die niet reeds verzekerd zijn volgens de bepalingen der wet, loodsen, die hun bedrijf voor eigen rekening uitoefenen en de ondernemers der verzekeringsplichtige bedrijven zich verzekeren.

De verzekering strekt zich ook uit over huiselijke en andere diensten, waartoe de verzekerden, buiten de werkzaamheden in het bedrijf, door hunne werkgevers gebruikt worden en eveneens over diensten, door de verzekerden verricht bij het redden of bergen van personen of goederen.

De verzekering duurt van het begin tot het einde der dienstbetrekking, waaronder begrepen is het gaan van den wal naar het vaartuig en omgekeerd. Ook strekt zich de verzekering uit over bedrijfsongevallen, welke aan een verzekerde overkomen op een Duitsch zeeschip, waarop hij werkzaam is, zonder tot de bemanning van dat vaartuig te behooren, alsmede over ongevallen welke aan Deutsche zeelieden overkomen tijdens de hun bij verschillende wetten gewaarborgde vrije overtocht op Deutsche schepen als gevolg van een hun overkomen zeeramp.

Niet onder de verzekering vallen de ongevallen den verzekerde overkomen in den tijd dat hij zich onbevoegd van boord verwijderd heeft en die, welke hem overkomen in den tijd van zijn verlof aan land, wanneer hij voor eigen zaken het vaartuig heeft verlaten. De verzekering strekt zich uit over een jaarlijksche verdienste van 3000 mark of daar beneden. Door de statuten kan de verzekering tot een hooger bedrag worden uitgebreid.

Organisatie. De uitvoering der verzekering is opgedragen aan de See-Berufsgenossenschaft, waarvan de werkgevers de leden zijn.

Voor de kleine zeevaart, waaronder de geheele zeevisscherij, met uitzondering van die op stoomvaartuigen en op haringloggers moet worden verstaan, is in de See-Berufsgenossenschaft een Versicherungsanstalt opgericht, welke een onderdeel uitmaakt van de Berufsgenossenschaft en welke beheerd wordt door het bestuur en de ledenvergadering der Berufsgenossenschaft. De Anstalt heeft eigen inkomsten en uitgaven en haar vermogen wordt afzonderlijk beheerd. De administratiekosten van de Versicherungsanstalt komen ten laste van de Berufsgenossenschaft.

Voor de overige zeevaart, waaronder dus ook de zeevisscherij

met stoomschepen en met haringloggers valt, is de uitvoering der verzekering opgedragen aan de See-Berufsgenossenschaft.

De Berufsgenossenschaft stelt in eene ledenvergadering haar statuten vast, waarbij de inwendige organisatie wordt geregeld.

Leden der Genossenschaft zijn de werkgevers, die een verzekeringsplichtig bedrijf uitoefenen.

De leden worden in een „Kataster” ingeschreven. Tegen het opnemen in het „Kataster” kan de werkgever in beroep komen bij het Reichs-Versicherungsamt.

Toezicht. De Genossenschaft staat onder toezicht van het Reichs-Versicherungsamt, waarin o. a. twee leden der See-Berufsgenossenschaft en twee verzekerde werklieden zitting hebben.

Ten aanzien van het toezicht van het Reichs-Versicherungsamt op de See-Berufsgenossenschaft bepaalt de wet o. a. dat het Reichs-Versicherungsamt bevoegd is ten allen tijde inzage van de boeken en bescheiden der Genossenschaft te nemen en dat de bestuursleden, de Vertrauensmänner en de ambtenaren verplicht zijn alle stukken betreffende de administratie, de vaststelling der schadeloosstellingen en de bijdragen der werkgevers desgevraagd, aan het Reichs-Versicherungsamt over te leggen.

Het Reichs-Versicherungsamt beslist alle geschillen betreffende de toepassing der statuten en die gerezen bij de verkiezingen.

Schadeloosstellingen. De schadeloosstellingen bestaan in kosteloze geneeskundige behandeling en in eene rente. Geene aanspraak komt den verzekerde en zijne nagelaten betrekkingen toe, wanneer hij het ongeval opzettelijk veroorzaakt heeft.

Indien het ongeval lichamelijk letsel ten gevolge heeft, ontvangt de getroffene na afloop van den wettelijken voorzorgsplicht van den reeder of, zoo die plicht niet bestaat, van het begin der veertiende week na het ongeval af:

1°. kosteloze geneeskundige behandeling, geneesmiddelen en de benodigde hulpmiddelen (krukken, enz.).

2°. eene rente voor den duur der ongeschiktheid tot werken.

De rente bedraagt in geval van geheele ongeschiktheid tot werken $66\frac{2}{3}$ pct. van het jaarloon (Vollrente); in geval van gedeeltelijke ongeschiktheid een deel der Vollrente naar mate van de ongeschiktheid tot werken (Theilrente).

Is de getroffene ten gevolge van het ongeval niet alleen ongeschikt tot werken, maar tevens zoo hulpbehoevend geworden, dat hij vreemde hulp en verpleging noodig heeft, dan wordt gedurende den tijd van zijn hulpbehoevendheid de rente tot 100 pct. van zijn jaarloon verhoogd.

Zoolang de getroffene ten gevolge van het ongeval werkelijk en buiten zijn schuld zonder werk is, kan het bestuur der Berufsgenossenschaft de Theilrente tot het bedrag der Vollrente tijdelijk

verhoogen. Eerst na afloop der dertiende week na het ongeval komt de zorg van den door een ongeval getroffen verzekerde ten laste van de Bedrijfsvereniging. De eerste dertien weken komen ten laste der ziekteverzekering. Deze regel geldt principieel ook voor de See-Unfallversicherung. Maar nu zijn volgens de Krankenversicherungsgesetz niet onderworpen aan de ziekteverzekering de bemanning van zeeschepen, waarop de voorschriften van § 48 en § 49 der Seemannsordnung van toepassing zijn. Dienovereenkomstig heeft de reeder de kosten van de verpleging te dragen en wel gedurende drie of zes maanden. Deze wettelijke verplichting van den reeder is ook in de Seeunfallversicherungsgesetz onveranderd gelaten.

Heeft het ongeval den dood tengevolge dan wordt uitgekeerd :

a. indien de reeder niet volgens de bepalingen van het Handelsgesetzbuch of van de Seemannsordnung de begrafeniskosten moet dragen, als begrafenisgeld, wanneer de begrafenis aan land plaats heeft, voor zeelieden $\frac{2}{3}$ van het maandloon, voor de overige verzekerden $\frac{1}{15}$ van het jaarloon, maar ten minste 50 mark. Voor de personen werkzaam in de kleine zeevaart, waaronder dus de zeevisscherij valt voorzoover niet uitgeoefend op stoomschepen en haringloggers, bedraagt het begrafenisgeld het twintigvoud van het dagloon, welk bedrag echter niet minder dan 50 mark mag bedragen ;

b. eene rente aan de nagelaten betrekkingen van den dag van het overlijden af.

Eene weduwe totdat ze hertrouwt en elk nagelaten kind tot zijn zestiende levensjaar, ontvangen 20 pct. van het jaarloon.

Hertrouwt de weduwe dan ontvangt ze als afkoopsom 60 pct. van het jaarloon.

Indien de vrouw de kostwinner was en sterft tengevolge van een ongeval, dan ontvangt haar man eene rente van 20 pct.

Laat de gestorvene ascendenten na of ouderlooze kleinkinderen, dan wordt, indien hij hun kostwinner was, aan de gezamenlijke ascendenten 30 pct. en aan de gezamenlijke kleinkinderen eenzelfde bedrag toegekend.

De renten aan de nagelaten betrekkingen gaan te zamen 60 pct. van het jaarloon niet te boven.

De nagelaten betrekkingen hebben eveneens aanspraak op eene rente, indien de verzekerde zich bevonden heeft op een vaartuig, dat vergaan is of geacht wordt te zijn vergaan en sinds het vergaan of sinds de laatste berichten van dat vaartuig één jaar is verlopen zonder dat van het in leven zijn van den vermiste bericht is ingekomen.

In verband met de ziekteverzekering is de regeling gedurende de eerste 13 weken na het ongeval, in hoofdtrekken, als volgt :

De verzekerde, die volgens de bepalingen van de Krankenversicherungsgesetz verzekerd is, heeft recht op kosteloze genees-

kundige behandeling en op een ziektegeld van den derden dag zijner ziekte af, ten bedrage van de helft van het dagloon. Bij ziekte tengevolge van een bedrijfsongeval wordt dit ziektegeld van de 5de week af tot aan de 14de week na het ongeval verhoogd tot ten minste $\frac{2}{3}$ van zijn loon. Heeft de verzekerde in geval van ziekte geen wettelijke aanspraak op ondersteuning tegenover den reeder of de ziektekassen, dan heeft hij aanspraak op ondersteuning ten koste van den ondernemer in wiens onderneming hem het ongeval is overkomen. De aard dier ondersteuning wordt voor zeelieden geregeld naar de bepalingen van het Handelsgesetzbuch en van de Seemannsordnung; voor de overige verzekerden naar de bepalingen van de Krankenversicherungsgesetz, met dien verstande, dat ook hier de vijfde week een verhoogd ziekengeld wordt gegeven. Voor de kleine zeevaart (dus ook voor een deel der zeevisscherij) zijn voor de eerste 13 weken na het ongeval de in de Krankenversicherungsgesetz vermelde kosten der geneeskundige hulp en van het ziektegeld gelegd op de gemeenten, binnen wier territoir de onderneming is gevestigd, voor zoover de getroffene zich niet in het buitenland bevindt of op grond van de ziekteverzekering of van andere verplichtingen aanspraak kan maken op gelijke vergoeding. Voor zoover deze verplichtingen niet door de daartoe aangewezen personen worden nagekomen, moet de gemeente deze overnemen met recht van verhaal op de nalatigen.

Berekening van het loon. Voor verschillende categorieën van verzekerden wordt een verschillende maatstaf aangenomen.

Als jaarloon voor de tot de bemanning van een vaartuig behorende personen geldt het elfvoud van het door den Rijkskanselier vastgestelde gemiddelde bedrag, dat bij de aanmonstering gemiddeld per maand als loon of gage is bedongen, waarbij dan als vergoeding voor de op zee gewaarborgde voeding gevoegd wordt een bedrag gelijkstaande met $\frac{2}{5}$ van het voor volmatrozen geldende gemiddelde loonbedrag. Voor die klassen der bemanning, die boven hun loon of gage gewoonlijk andere nevenverdiensten hebben, moet bij de vaststelling van het gemiddelde bedrag ook de gemiddelde geldswaarde dezer bijzondere inkomsten in rekening worden gebracht.

Het gemiddelde bedrag wordt door den Rijkskanselier, na raadpleging van de Landes-Zentralbehörden gelijkelijk voor de geheele Deutsche kust vastgesteld. Als grondslag wordt genomen het loon van volmatrozen op Deutsche schepen, gedurende de laatste drie jaren, waarin geen mobilisatie van Deutsche strijdkrachten heeft plaats gehad. Herziening vindt ten minste eens in de vijf jaren plaats.

De vaststelling geschiedt afzonderlijk voor volmatrozen, stuurlieden, machinisten, de overige scheepsofficieren en den schipper. Ook kunnen meer onderscheidingen gemaakt worden naar de

soort van vaartuigen of naar de klassen der bemanningen.

Voor personen, tot de bemanning behoorende, voor wie geen afzonderlijk gemiddeld bedrag is vastgesteld, komt in aanmerking $\frac{3}{4}$ gedeelte van het voor volmatrozen vastgestelde gemiddelde bedrag.

Bij „Bekanntmachung des Reichskanzlers” van 22 Augustus 1899 zijn de loonen vastgesteld.

Voor de overige verzekerden en de personen werkzaam in het sleepers- en lichtersbedrijf, geldt, behalve de later te noemen uitzonderingen, de volgende regeling:

Als jaarloon wordt aangenomen, voor zoover dit niet berekend kan worden uit bedragen, welke ten minste bij de week worden vastgesteld, het driehonderdvoud van de gemiddelde dagelijksche verdienste. In bedrijven, waarin gewoonlijk een grooter of geringer aantal dagen in het jaar gearbeid wordt, wordt het werkelijk aantal werkdagen als grondslag van de berekening van het jaarloon aangenomen. Tevens stelt de wet regelen ter berekening van het loon van den werkman, die op het tijdstip van het ongeval nog geen vol jaar is werkzaam geweest. Voor de personen, werkzaam in de kleine zeevaart, (dus ook voor den zeevisscher met uitzondering van hem, die werkzaam is op een stoomschip of haringlogger) wordt het jaarloon berekend naar het driehonderdvoud van het dagloon van een gewoon werkman ter plaatse, waar de onderneming is gevestigd.

Opbrenging der middelen tot dekking. De middelen tot dekking worden door bijdragen opgebracht, welke jaarlijks over de leden der Berufsgenossenschaft worden omgeslagen. De middelen dienen tot dekking van de schadeloosstellingen, van de administratiekosten, van het reservefonds, van premieën voor de redding van verongelukten en van de onkosten der voorschriften ter voorkoming van ongevallen. Tevens kunnen door de Genossenschaft sanatoria worden opgericht met toestemming van het Reichs-Versicherungsamt, welke kosten eveneens onder de middelen tot dekking zijn begrepen. Geldt voor de koopvaardijvaart en de visscherij op stoomschepen en haringloggers het „Umlageverfahren”, ten aanzien der kleine zeevaart en overige zeevisscherij worden de middelen tot dekking opgebracht volgens het „Kapitaldeckungsverfahren”. Hier worden de middelen opgebracht door bijdragen, welke door het Reichs-Versicherungsamt voor eene periode van vijf jaren vooruit worden vastgesteld en zoo berekend worden, dat daardoor, buiten de overige verplichtingen van de Versicherungsanstalt, de kapitaalswaarde der vermoedelijk te betalen renten gedekt wordt. Bij Bekanntmachung van 23 Januari 1903, is door het Reichs-Versicherungsamt bepaald, dat voor ieder „erwerbsthätige” persoon een bijdrage van 7 mark per jaar geheven zal worden (Amtliche Nachrichten 1903, bladz. 255).

Rust bij de groote zeevaart de last der verzekering geheel op

den werkgever, bij de kleine zeevaart is dit anders. Hier worden de bijdragen opgebracht door de gezamenlijke kustgewesten der zeestaten (Die Beiträge sind nach näherer Bestimmung der Landes-Zentralbehörde von den Küstenbezirke umfassenden weiteren Kommunalverbänden der Seeuferstaaten zu entrichten und werden auf dieselben nach der Zahl derjenigen Personen vertheilt, welke in ihren Bezirken in Betrieben der im § 152 bezeichneden Art, als erwerbsthätige Personen beschäftigt sind). De Bondsraad kan voorschrijven, dat die verdeeling met inachtneming van den duur der werkzaamheden en van het bedrag der dagloonen geschiedt. In de „weitere Kommunalverbände” worden de bijdragen voor de helft gebracht ten laste van de Kommunalverbände en voor de andere helft door de werkgevers opgebracht door tusshenkomst van de betrokken Kommunalverbände of gemeenten. Deze laatste kunnen echter ook de lasten geheel of gedeeltelijk uit eigen middelen bestrijden. In elk geval zijn zij aansprakelijk voor de oninbare bijdragen.

Ten aanzien van de groote zeevaart zij, wat het opbrengen der middelen aangaat, nog het volgende opgemerkt.

Voor elk vaartuig, met uitzondering van de schepen gebezigd in het sleepers- en lichtersbedrijf en die der kleine zeevaart, wordt het gemiddeld aantal leden der bemanning geschat, dat als bemanning voor het vaartuig noodig is. De taxatie geschiedt naar klassen. De statuten kunnen bepalen dat er gevarenklassen gevormd zullen worden, waarnaar de grootte der bijdragen is te regelen.

De Genossenschaftversammlung kan voor sommige ondernemers naar maatstaf van de ongevallen, die op hunne schepen zijn voorgevallen, de bijdrage verhoogen of verlagen. De statuten kunnen bepalen, dat bij bijzonder gevaarlijke lading of bij reizen in bijzonder gevaarlijke wateren of jaargetijden voor den duur dier reizen een hoogere bijdrage gevorderd zal worden.

Voor de berekening der bijdragen wordt als maatstaf aangenomen voor de groote zeeschepen de som der gefingeerde loonen, verdiend door de voor het vaartuig geschatte leden der bemanning. Voor de andere verzekeringsplichtigen geldt als grondslag der berekening het werkelijke loon.

Voor vaartuigen die langer dan 14 dagen niet in het bedrijf gebruikt zijn wordt de bijdrage voor den tijd, die 14 dagen te boven gaande, verminderd. Verlaging der bijdragen heeft eveneens plaats voor vaartuigen, welke in den loop van het boekjaar vergaan of vermist zijn.

Onderzoek en aangifte der ongevallen. Ieder ongeval, dat een lid der bemanning overkomt, en dat den dood of ongeschiktheid tot werken van meer dan drie dagen medebrengt, moet in het scheepsjournaal ingeschreven worden.

Is geen journaal aan boord, dan moet de gezagvoerder eene afzonderlijke verklaring van het ongeval opmaken.

Afschrift uit het journaal of van de verklaring wordt door den gezagvoerder overhandigd aan het Seemannsamt, waarbij dit het eerst kan plaats hebben.

Gebeurt het ongeval in Duitschland vóór of na de reis, zoo geschiedt de aangifte bij het Seemannsamt of bij ontstentenis daarvan, bij de plaatselijke politie.

Het Seemannsamt of de plaatselijke politie zendt de aangifte naar het Seemannsamt van de haven, waar het vaartuig tehuis behoort.

Voor de kleine zeevaart geldt deze regeling niet. Hiervoor en voor de overige verzekeringsplichtige bedrijven geldt de regel, dat de aangifte moet geschieden bij de politie.

Het Seemannsamt of de politie stelt een nader onderzoek in naar het ongeval. Moet het onderzoek in het buitenland plaats hebben, dan is de gezagvoerder van het vaartuig verplicht met twee getuigen voor het Seemannsamt, waarvoor dit het eerst kan geschieden, eene beëdigde verklaring af te leggen.

Geschiedt het onderzoek in Duitschland, dan wordt eene soortgelijke verklaring voor het Seemannsamt of de politie afgelegd.

Afschrift van het proces-verbaal van het onderzoek wordt gezonden aan het bestuur der Berufsgenossenschaft.

Vaststelling der schadeloosstellingen. De schadeloosstellingen worden door het bestuur der Genossenschaft vastgesteld.

De belanghebbende kan in beroep komen bij het Schiedsgericht en in hoogste instantie bij het Reichs-Versicherungsamt. De uitbetaling der schadeloosstellingen geschiedt door middel van de postkantoren.

Voorzorgsmaatregelen. De See-Berufsgenossenschaft is bevoegd voorschriften te geven tot het voorkomen van ongevallen en omtrent de uitrusting van vaartuigen.

Overtreding der voorschriften kan door de Genossenschaft gestraft worden met een geldboete tot 1000 mark of met verhooging der bijdragen tot het tweevoud. De voorschriften kunnen zoowel algemeen gegeven worden alsook voor bepaalde „Bezirke” of voor bepaalde soorten van vaartuigen of ondernemingen.

Naast den werkgever kan ook de gezagvoerder van het vaartuig voor eene goede uitvoering der voorschriften verantwoordelijk worden gesteld.

De voorschriften behoeven de goedkeuring van het Reichs-Versicherungsamt.

Aan de beraadslaging over en de goedkeuring van de voorschriften nemen een gelijk aantal vertegenwoordigers der verzekeren deel als er leden van het bestuur der Genossenschaft zijn.

De straffen, gesteld op de overtreding der voorschriften worden uitgesproken door het bestuur der Berufsgenossenschaft met beroep op het Reichs-Versicherungsamt. Het toezicht op de

naleving der voorschriften is opgedragen aan de ambtenaren der Genossenschaft.

Frankrijk.

Historisch overzicht. Volgens de wet van 13 Mei 1791 bestaat er eene invalidenkas (caisse des invalides de la marine) welke staat onder toezicht van den Minister van Marine. De zeelieden van de handelsmarine hebben na 25-jarigen dienst, wanneer beroepsinvaliditeit is ingetreden, recht op eene rente (demi-solde) welke naar vijf loonklassen is berekend maar nooit minder dan 96 frs. en niet meer dan 600 frs. bedraagt. Voor hen, die geheel ongeschikt zijn tot werken en voor hoofden van huisgezinnen wordt de rente verhoogd met eene maandelijksche toelage van 6 frs., benevens 2 frs. voor ieder kind beneden 10 jaren.

De weduwe van den rentetrekker of van den zeeman, die na 30 dienstjaren gestorven is, krijgt de helft, de weezen (tot hun voleindigde 14de levensjaar) en de ouders per hoofd een derde dier renten.

De middelen tot dekking worden opgebracht door de zeelieden en door het Rijk. De zeelieden dragen 3 pct. van hun loon bij. De wet van 11 April 1881 stelt een nieuw rentetarief vast, berekend naar loon- en beroepsklassen met een minimumgrens van 204—780 frs. en een maximumgrens van 384—1068 frs. per jaar. Nieuw is ook de bepaling, dat de aanspraak op rente met het voleindigde 50ste levensjaar begint.

De rente der weduwe bedraagt de helft van het hoogste bedrag der rente voor den echtgenoot vastgesteld. De weezen hebben, totdat het jongste kind zijn 21ste levensjaar voleindigd heeft, recht op de rente der weduwe. De bijdragen der zeelieden die loon hebben in den vorm van een aandeel in de winst worden bij tarief naar maandelijksche bijdragen vastgesteld.

De werkzaamheid der kas beperkt zich tot zeelieden voor den zeedienst ingeschreven.

De wet van 17 November 1885 scheidt de administratie der caisse des invalides de la marine van die der oorlogsmarine, welke beide administraties vóór dien tijd vereenigd waren en draagt deze laatste over aan de staatskas.

Het gebrek der kas bestond hoofdzakelijk in de onvoldoende verzekeringstechnische grondslagen en in de onzekerheid om in het genot van eene rente te komen, vooral voor hen, die ontijdig werden getroffen door een bedrijfsongeval.

Immers de rente (demi-solde) wordt eerst dan gegeven, indien de zeelieden 300 maanden gevaren hebben en den leeftijd van 50 jaren hebben bereikt. Indien de zeeman sterft, zonder dat deze beide voorwaarden vervuld zijn, hebben zijne nagelaten betrekkingen geen recht op rente.

Wel is waar is een bijzonder ondersteuningsfonds gevormd (1 millioen fr.) waaruit herroepbare ondersteuning aan de ge-

troffenen of hunne nagelaten betrekkingen gegeven kan worden, maar deze tegemoetkoming is niet voldoende. In 1894 waren b.v. op deze wijze 26 486 te ondersteunen, zoodat ieder slechts 38 fr. kon ontvangen.

De wet van 21 April 1898 beoogt de leemten aan te vullen.

Wet van 21 April 1898. Loi ayant pour objet la création d'une caisse de prévoyance entre les marins français contre les risques et accidents de leur profession. Er bestaat een kas (caisse nationale de prévoyance), die deel uitmaakt van de caisse des invalides, maar afzonderlijk wordt beheerd.

Omvang der verzekering. Bij deze kas zijn imperatief verzekerd alle voor den dienst ter zee ingeschreven zeelieden van hun tiende jaar af.

Schadeloosstellingen. De verzekerde, die gewond of ziek wordt tengevolge van een bedrijfsongeval, hem overkomen gedurende zijne laatste inscheping op een Fransch vaartuig, waardoor het hem geheel onmogelijk wordt aan de zeevaart deel te nemen, heeft recht op eene levenslange rente, demi-solde d'infirmité geheeten, (te onderscheiden van de demi-solde, die uit de invaliden-kas wordt verleend), vastgesteld volgens tarief en varierende tusschen 204 en 300 frs.

In geval van tijdelijke ongeschiktheid ontvangt de getroffen verzekerde eene tijdelijke of telkens te vernieuwen uitkeering.

De weduwe van den verzekerde (zoo het huwelijk vóór het ongeval is gesloten) heeft eveneens recht op eene rente, vastgesteld volgens tarief en varierende tusschen 192 en 250 frs. Hertrouwt zij en wordt zij wederom weduwe, dan kan zij, uit hoofde van haar tweede huwelijk, geen tweede rente van dezelfde soort vorderen, tenzij zij afstand doet van de rente, welke zij reeds geniet.

Na het overlijden van den vader en de moeder of wanneer de weduwe-moeder geen recht op rente heeft wegens echtscheiding of scheiding van tafel en bed, hebben de kinderen van den overledene, indien deze gestorven is tengevolge van een bedrijfsongeval of stierf terwijl hij in het genot was van eene rente, recht op eene uitkeering gelijk aan die der weduwe, totdat het jongste kind zijn 16de jaar voleindigd heeft. De natuurlijke kinderen, erkend vóór het tijdstip van het ongeval, hebben dezelfde aanspraken als de wettige kinderen. De verzekerde en zijne weduwe ontvangen voor elk kind beneden de 10 jaren eene jaarlijksche toelage, bij tarief bepaald, en varierende van 24 tot 36 fr., tenzij zij reeds eene toelage ontvangen tengevolge van de invaliditeitsrente (demi-solde), die zij genieten (zie boven).

Laat de verzekerde geene weduwe en kinderen na, dan ontvangen de ascendenten, waarbij de ouders vóór de grootouders

gaan, eene rente, welke gelijk is aan de helft der rente van de weduwe of de kinderen, varieerende tusschen 96 en 125 fr.

De ascendenten kunnen hun recht slechts doen gelden indien zij ten minste 60 jaren oud zijn en recht op onderhoud hebben.

De renten worden tot op de helft verminderd indien eene invaliditeitsrente (demi-solde) wordt genoten.

Het recht op eene rente sluit niet uit, dat de belanghebbende, volgens het gemeene recht, rechtstreeks vergoeding vraagt aan hen, die verantwoordelijk zijn voor de daden, welke zij opzettelijk of door grove onachtzaamheid veroorzaakt hebben en indien daaruit het bedrijfsongeval is ontstaan. Deze vergoeding wordt in mindering gebracht op de rente.

De renten en andere uitkeeringen beginnen te loopen voor de verzekerden van den dag af, dat zij opgehouden hebben hun loon te ontvangen, overeenkomstig art. 262 Code de Commerce (dit artikel luidt: *le matelot est payé de ses loyers, traité et pansé aux dépens du navire, s'il est tombé malade pendant le voyage, ou s'il est blessé en combattant contre les ennemis et les pirates*); de overige rechthebbenden ontvangen hunne rente van den dag af, van het overlijden van den verzekerde, of, bij vermissing, van den dag af, dat voor het laatst van den vermiste is gehoord.

De rente vervalt, indien de gerechtigde tegen loon deel gaat uitmaken van de bemanning van een koopvaardijschip of visschersvaartuig of van een pleziervaartuig, waarop gemonsterd wordt.

Middelen tot dekking. Jaarlijks wordt het kapitaal opgebracht benodigd om de te betalen renten te dekken.

De middelen tot dekking worden opgebracht:

1°. door den verzekerde tot een bedrag van $1\frac{1}{2}$ pct. van zijn loon. Van bepaalde categorieën van verzekerden mag niet meer dan 2 fr. per maand gevorderd worden;

2°. door de reeders van vaartuigen, bestemd voor de groote vaart, de groote en kleine kustvaart, de groote en kleine visscherij en den loodsdienst en door de eigenaren van pleziervaartuigen, waarop gemonsterd wordt. Deze werkgevers dragen $1\frac{1}{2}$ pct. bij van het loon van hunne werklieden.

Eene uitzondering hierop maakt de ondernemer-eigenaar van vaartuigen, bestemd voor de kleine visscherij, den loodsdienst en de kleine kustvaart, die zelf deel uitmaakt van de bemanning. Voor hem bedraagt de jaarlijksche bijdrage:

a. voor de schepen, die uitsluitend varen in de zeemondingen van rivieren, kanalen enz. en in de zeehavens 3 fr. per lid der bemanning;

b. voor de vaartuigen bestemd voor de kleine visscherij, de kleine kustvaart en den zeeloodsdienst, 4 fr. per hoofd;

3°. uit de vrijwillige giften en subsidiën van publiekrechtelijke lichamen;

4°. zoo noodig, uit een renteloos voorschot van den Staat.

Voor de berekening der bijdragen van de verzekerden en van de reeders wordt als grondslag genomen de aan- en afmonsteringsrollen.

Het bijeenbrengen van een reservefonds is voorgeschreven.

Indien de inkomsten de uitgaven overtreffen komt het overschot in het reservefonds, dat dient om de mogelijke tekorten te dekken en de voorschotten van den Staat terug te betalen.

Bedraagt het reservefonds meer dan 1½ miljoen fr. dan kan de bijdrage van den verzekerde en van den reeder verlaagd worden.

Hunne bijdrage wordt verhoogd indien het fonds beneden 500.000 fr. daalt. De bijdrage wordt dan met zoodanig bedrag verhoogd, dat het fonds zijn maximum kan bereiken. Indien de bijdragen van den verzekerde, reeders, particulieren en publiekrechtelijke lichamen, benevens de inkomsten van het reservefonds niet voldoende zijn om het jaarlijks benoodigde kapitaal op te brengen en indien de Staat een voorschot verleent, dan moet het voorschot aan den Staat worden terugbetaald zoodra de inkomsten de uitgaven overtreffen. Maakt een reeks van jaarlijksche tekorten telkens voorschotten van den Staat noodig, dan kunnen de bijdragen tijdelijk verhoogd worden om evenwicht te brengen tusschen de inkomsten en uitgaven der kas. De verhooging kan echter slechts 1/3 boven de gewone bijdragen gaan.

Administratie der kas. De caisse de prévoyance staat onder beheer van den Minister van Marine. Hij wordt ter zijde gestaan door de ambtenaren belast met het beheer der caisse des invalides de la marine.

De financieele contrôle is bij de commission supérieure de l'établissement des invalides. Voor de caisse de prévoyance is een afzonderlijke raad van beheer ingesteld, waarin, behalve leden van de commission supérieure des invalides, tevens zitting hebben een gelijk aantal reeders en zeelieden, die voor den tijd van drie jaren worden benoemd.

Deze raad van beheer wordt in het bijzonder geraadpleegd over het gebruik en de belegging van de fondsen der kas en adviseert omtrent zaken betreffende de organisatie der instelling.

Aanvraag om vergoeding. Om zijn aanspraken te doen gelden moet de verzekerde zich wenden tot den commissaire de l'inscription maritime binnen twee maanden na zijn terugkeer.

Tot denzelfden ambtenaar hebben zich eveneens de nagelaten betrekkingen van den verzekerde te wenden. In geval van overlijden van den verzekerde moet het verzoek binnen één jaar na

den dag van het overlijden geschieden; ingeval van vermissing binnen twee jaren nadat voor het laatst van den verzekerde is gehoord. In geval van vermissing wordt het verzoek om rente eerst onderzocht na de beslissing van den Minister van Marine, waarbij de vermissing is geconstateerd.

De rente en overige schadeloosstellingen worden toegekend overeenkomstig de regelen welke gelden voor het toekennen van eene invaliditeitsrente (demi-solde).

De tijdelijke schadeloosstellingen worden toegekend door den Minister van Marine voor niet langer dan 6 maanden. Bij ministerieele beschikking kan na afloop van dien termijn de tijdelijke schadeloosstelling telkens voor 6 maanden hernieuwd worden, telkens na voorafgaand onderzoek.

Na drie jaren wordt de tijdelijke rente opgeheven of in eene vaste rente veranderd.

De renten en andere vergoedingen worden om de drie maanden uitbetaald.

De administratiekosten van de kas worden door haar zelf gedragen.

Aangifte van het ongeval. De schipper of hij, die hem vervangt, maakt een rapport op van het ongeval: tijd, plaats en omstandigheden, waaronder het ongeval plaats had, worden uitvoerig in het rapport vermeld. Een getuigenverklaring wordt bij het rapport gevoegd. Wanneer om de een of andere reden het rapport niet aan boord van het vaartuig kan worden opgemaakt, geschiedt het in de haven, die het vaartuig het eerst aandoet; bevindt zich in die haven een maritieme of koloniale autoriteit, of een consular ambtenaar, dan wordt het rapport in tegenwoordigheid van deze autoriteit opgemaakt. Het rapport wordt in elk geval in duplo opgemaakt: het eene exemplaar wordt ter hand gesteld aan de maritieme, consulaire of koloniale autoriteit van de plaats, welke het vaartuig het eerst aandoet, en zonder uitstel door bedoelde autoriteit gezonden aan den commissaris van het district, waar de zeeman is ingeschreven, om ter beschikking te worden gesteld van den belanghebbende of zijne rechtverkrijgenden. Het andere exemplaar van het rapport wordt gehecht aan de monsterral van het vaartuig om later dienst te doen bij de afmonstering.

Wordt een zeeman gewond of ziek aan land gezet of achtergelaten, dan wordt in een geneeskundig attest, de wijze van behandeling, en ingeval de patiënt mocht overlijden, de oorzaak van zijn dood, vermeld, welk attest op verzoek van en onder het visum van de maritieme, koloniale of consulaire autoriteit wordt opgemaakt. Een afschrift van dit attest wordt bewaard door bedoelde autoriteit, die het oorspronkelijke zendt aan den commissaris van het district, waar de zeeman is ingeschreven, om ter beschikking te worden gesteld van den belanghebbende

of zijne rechtverkrijgenden. Bij de aanvraag om schadeloosstelling moet de belanghebbende bovenbedoeld rapport of attest overleggen.

Denemarken.

In Denemarken is de ongevallenverzekering van visschers geregeld bij de wet van 3 April 1900, welke den eersten October 1900 in werking is getreden.

Omvang der verzekering. Ieder, die op Deensch grondgebied woont en zijn levensonderhoud vindt in de visscherij, hetzij geheel of gedeeltelijk, hetzij voor eigen rekening of in dienst van een ander, kan door storting van eene jaarlijksche bijdrage van vijf kronen lid worden van een Verzekeringsbank tegen ongevallen van Deensche visschers, erkend door den Minister van Binnenlandsche Zaken. De verzekering is dus facultatief en niet imperatief.

Indien den verzekerde tijdens de uitoefening der visscherij op een Deensch vaartuig, hetzij op hetzij buiten de Deensche wateren, een ongeval overkomt, dat hem geheel of gedeeltelijk ongeschikt maakt tot werken, wordt hij schadeloosgesteld naar de voorschriften van bovengenoemde wet en van de wet van 7 Januari 1898 betreffende de verzekering van werklieden tegen de gevolgen van ongevallen in bepaalde bedrijven. (Laatstgenoemde wet is gewijzigd bij de wet van 15 Mei 1903.) Het ongeval moet zijne oorzaak hebben in de uitoefening der visscherij of verband houden met de omstandigheden, waaronder de visscherij wordt uitgeoefend. Ook strekt de verzekering zich uit over ongevallen, den visscher overkomen bij vrijwillige poging om menschen op zee te redden, en tot ongevallen, welke voorvallen bij het gebruik maken van visschersvaartuigen zonder dat de eigenlijke visscherij wordt uitgeoefend.

Indien het ongeval den dood tengevolge heeft zijn de nagelaten betrekkingen van den visscher onder dezelfde voorwaarden verzekerd.

Van de verzekering zijn uitgesloten de ongevallen die de visser zelf opzettelijk of door grove onachtzaamheid heeft veroorzaakt.

Middelen tot dekking. De verzekerde draagt, zooals boven is gezegd, jaarlijks 5 Kronen (f 3,30) bij. Indien een visscher, in dienst van een ondernemer, die de visscherij uitoefent zonder er persoonlijk deel aan te nemen, tegen loon werkzaam is in de onderneming van dien werkgever en hij gebruik heeft gemaakt van de bevoegdheid om zich te verzekeren, heeft hij het recht van zijn werkgever de geheele of gedeeltelijke betaling te eischen van de bijdrage, die hij aan de Verzekeringsbank moet betalen, zonder dat de werkgever dit bedrag op het loon van den visscher mag inhouden.

Is de Verzekeringsbank niet in staat door middel van de bijdragen der verzekerden, de lasten der verzekering te dragen, dan springt de Staat bij. De Verzekeringsbank kan met machtiging van den Minister van Binnenlandsche Zaken haar risico en dat van den Staat geheel of gedeeltelijk herverzekeren.

Organisatie. De Minister van Binnenlandsche Zaken stelt de statuten der Verzekeringsbank vast. Deze statuten behelzen voorschriften omtrent de formaliteiten, noodig om toe te treden tot de Bank; omtrent de inning en administratie der bijdragen; omtrent de rechten der leden; omtrent de door de verzekerden te kiezen commissarissen; omtrent de aangifte van ongevallen, het toezicht en de geneeskundige behandeling.

Voor het overige is de bovenvermelde wet van 7 Januari 1898 (zooals deze gewijzigd en aangevuld is bij de wet van 15 Mei 1903) van toepassing voor zoover daarvan niet is afgeweken. Eene afwijking is, dat de Minister van Binnenlandsche Zaken kan bepalen, dat eene bijzondere afdeling van den Verzekeringsraad, welke ter uitvoering van de Ongevallenwet van 7 Januari 1898 is ingesteld, kan worden gevormd ter behandeling van de ongevallen der visschers. Het aantal leden van die afdeling wordt door den Minister bepaald.

Schadeloosstellingen. De uitkeeringen worden toegekend aan den verzekerde, zijne weduwe en bij ontstentenis van deze laatste, aan de kinderen van den verzekerde. Ontbreken deze, dan kan de schadeloosstelling ook aan anderen worden uitgekeerd, indien de verzekerde hun kostwinner was.

Indien het niet vaststaat wanneer de ongeschiktheid tot werken zal ophouden, heeft de verzekerde aanspraak op een daggeld, dat ingaat met de 14de week na het ongeval en ophoudt met den dood, genezing of totdat de ongeschiktheid tot werken als eene voortdurende kan worden beschouwd. Dit daggeld bedraagt bij tijdelijke ongeschiktheid $\frac{3}{5}$ van het dagloon, maar niet meer dan 2 kronen en niet minder dan 1 kroon. De wet neemt aan dat de ongeschiktheid tot werken aanwezig is, wanneer de getroffen tengevolge van zijne verwonding buiten staat is soortgelijk werk te verrichten als vóór het ongeval.

Deze ongeschiktheid wordt geconstateerd door het attest van een dokter, dat de getroffen zelf bekostigt en dat door hem gezonden wordt aan een werkgever of aan de Verzekeringsmaatschappij. De werkgever of de maatschappij kunnen op hunne kosten iedere week een nieuw attest vragen.

Het daggeld eindigt met het ophouden der ongeschiktheid tot werken, met den dood of met het tijdstip, waarop ter zake van blijvende invaliditeit een uitkeering wordt toegekend. In geen geval kan het daggeld langer dan 1 jaar, te rekenen van den dag van het ongeval, worden toegekend.

Ontstaat door het ongeval voortdurende ongeschiktheid tot werken, dan krijgt de getroffene een geldsom, die naar zijn jaarloon wordt berekend. Bij geheele voortdurende ongeschiktheid bedraagt deze som zesmaal het jaarloon maar niet minder dan 1800 kronen en niet meer dan 4800 kronen. Bij gedeeltelijke ongeschiktheid ontvangt hij eene uitkeering naar evenredigheid van de gebleken ongeschiktheid.

Voor de berekening der schadeloosstelling van den verzekerde wordt in alle gevallen een jaarloon van 600 kronen en een dagloon van $2\frac{1}{2}$ kroon als basis aangenomen.

De schadeloosstelling der nagelaten betrekkingen en der andere rechthebbenden bedraagt steeds 2500 kronen, zonder vergoeding voor begrafenisgeld.

Maakt een verzekerde op grond van deze wet aanspraak op vergoeding dan is de civiele actie uitgesloten.

Italië.

In dit land bestaat geen afzonderlijke wet regelende de verzekering van zeelieden of zeevisschers. De zeevarenden zijn met de werklieden in de bedrijven te land in ééne wet opgenomen. Slechts daar waar zulks noodzakelijk was, zijn bijzondere voorschriften gegeven voor de zeebedrijven.

De ongevallenverzekering van zeevisschers is geregeld in de wet van 29 Juni 1903. Deze wet wijzigt de ongevallenwet van 17 Maart 1898 op verschillende punten en breidt het aantal verzekeringsplichtige bedrijven uit. Zoo neemt, onder meer, deze wet van 29 Juni 1903 onder de verzekeringsplichtige bedrijven op de scheepvaart ter zee, de visscherij, uitgeoefend op meer dan tien kilometers van de kust, benevens de sponzen- en koraalvisscherij voor zoover genoemde bedrijven met meer dan vijf werklieden worden uitgeoefend. Klaarblijkelijk beoogt dus de Italiaansche wet om uitsluitend de grootvisscherij en niet de visscherij langs de kust of de kleinvisscherij verzekeringsplichtig te maken. In het algemeen gelden voor de zeevisscherij dezelfde bepalingen als voor de landbedrijven.

In den tweeden titel van de wet van 29 Juni 1903 zijn echter enkele afwijkende voorschriften gesteld ten aanzien van het vervoer ter zee. Deze afwijkingen hebben hoofdzakelijk betrekking op de regeling der schadeloosstellingen en de aangifte van de ongevallen, terwijl tevens enkele voorschriften zijn gegeven voor het geval, dat het vaartuig vergaan of vermoedelijk vergaan is.

De regeling der verzekering voor de zeevarenden volgens de wetten van 17 Maart 1898 en 29 Juni 1903 is in hoofdtrekken de volgende :

Verzekerde personen. Als werklieden worden beschouwd alle personen, die deel uitmaken van de bemanning van een vaartuig

dat onder Italiaansche vlag vaart, hetzij dat de bemanning per dag, hetzij dat zij per maand wordt betaald, met uitzondering van den beroepsloods. Zij, die jaarlijks meer dan 2100 lires verdienen, zijn niet verzekerd. Als ondernemers in den zin der wet worden beschouwd de reeders der vaartuigen of zij die daarmee zijn gelijkgesteld.

De werkgever is verplicht op zijne kosten zijne werklieden te verzekeren tegen de geldelijke gevolgen van bedrijfsongevallen, welke den dood of lichamelijke verwonding van meer dan vijf dagen ten gevolge hebben.

Deze verzekering ontheft den reeder niet van de verplichtingen voortvloeiende uit de artt. 537 en 539 van het Wetboek van Koophandel.

Organisatie der verzekering. De werkgever kan zijne werklieden verzekeren bij:

1°. La Cassa Nazionale di assicurazione per gl'infortuni degli operai sul lavoro.

Bij deze bank moeten verzekerd worden de werklieden in bedrijven, uitgevoerd voor rekening van den Staat, de provincie of de gemeente, tenzij deze verzekerd zijn bij eene instelling als bedoeld onder 2°. en 3°.;

2°. eene wettelijk of Koninklijk goedgekeurde kas, zoo deze voortdurend meer dan 500 arbeiders omvat en schadeloosstellingen waarborgt, welke niet geringer zijn dan die toegekend door de wet;

3°. eene onderlinge verzekeringsvereniging van werkgevers, welker statuten door den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel zijn goedgekeurd. Deze vereeniging moet ten minste 4000 werklieden omvatten.

De onder 2°. en 3°. genoemde kassen moeten zekerheid stellen tot nakoming harer verplichtingen;

4°. eene erkende particuliere verzekeringsmaatschappij volgens de voorschriften en onder de waarborgen te stellen bij een reglement.

Bij Koninklijk besluit kan, na ingewonnen advies van de Kamers van koophandel, de Provinciale Staten en den Raad van State, de oprichting van eene onderlinge verzekeringskas van werkgevers, die een bepaald bedrijf uitoefenen, verplichtend worden gesteld, wanneer de aard van het bedrijf en de plaatselijke omstandigheden dit vereischen en daardoor eene betere uitvoering van de ongevallenverzekering kan worden verkregen. Deze verplichte kassen moeten ten minste 15000 werklieden omvatten.

Hetzelfde Koninklijk besluit, dat de oprichting voorschrijft, stelt de zekerheid vast, welke gesteld moet worden ter nakoming der verplichtingen.

Schadeloosstellingen. De kosten van geneeskundige hulp als gevolg van een bedrijfsongeval komen ten laste van den ondernemer.

Ingeval van voortdurende geheele ongeschiktheid tot werken ontvangt de getroffene het viervoud van zijn jaarloon, doch niet minder dan 2000 lires. Is de voortdurende ongeschiktheid tot werken slechts partieel, dan ontvangt hij het viervoud van het bedrag waarmede zijn jaarloon is verminderd, maar niet minder dan 500 lires.

Ingeval van overlijden ontvangen zijne rechtverkrijgenden het driefvoud van het jaarloon van den overledene.

Bij tijdelijke geheele ongeschiktheid tot werken ontvangt de getroffene gedurende den tijd van zijne ongeschiktheid een daggeld, dat gelijk is aan de helft van het loon, dat hij verdiende op het tijdstip van het ongeval.

Bij tijdelijke gedeeltelijke ongeschiktheid tot werken ontvangt hij gedurende den tijd van zijne ongeschiktheid een daggeld gelijkstaande met de helft van het loon, dat hij tengevolge van het ongeval derft.

De schadeloosstellingen aan den getroffene toegekend ingeval van geheele of gedeeltelijke voortdurende ongeschiktheid tot werken worden den getroffene in den vorm van een lijfrente uitgekeerd.

Bij tijdelijke ongeschiktheid tot werken, gaat in de gevallen, bedoeld in art. 537 van het Wetboek van Koophandel, de uitkeering in op den dag, waarop volgens het bepaalde in dat artikel de uitbetaling van het loon ophoudt.

Leerlingen ontvangen bovenstaande schadeloosstellingen berekend naar de laagste loonen van de werklieden in hetzelfde bedrijf en van de categorie, waartoe de leerling behoort.

Binnen twee jaren na het ongeval, kunnen de werkman en de instelling waarbij hij verzekerd was, herziening der schadeloosstelling vragen op grond, dat de eerste beslissing onjuist was of dat de gezondheidstoestand van den werkman is veranderd. Bij overlijden van den werkman komt die bevoegdheid tevens toe aan zijne rechtverkrijgenden.

Is het vaartuig vergaan of wordt het geacht te zijn vergaan volgens het bepaalde van art. 633 van het Wetboek van Koophandel en zijn van den dag af van de schipbreuk of van den dag af, waarop voor het laatst van het vaartuig is gehoord, zes maanden verlopen zonder dat er tijding is ingekomen van de bemanning, kunnen de rechtverkrijgenden van de vermiste schepelingen hun aanspraak op schadeloosstelling geldig maken.

De schadeloosstelling wordt niet uitbetaald dan onder de noodige waarborgen, welke door partijen worden overeengekomen of bij gebreke daarvan door den rechter worden vastgesteld.

De duur van deze zekerheid is drie jaren. Komt het vaartuig, dat men verloren waande, terug of komen er betrouwbare be-

richten in, dan worden, rekening houdende met de gevolgen van het ongeval, de financieele betrekkingen geregeld tusschen de verzekeringsinstelling, de personen die de schadeloosstelling ontvangen hebben en hem, dien men verloren waande.

De schadeloosstellingen worden eveneens toegekend, indien het ongeval plaats vindt tijdens de terugreis, zelfs indien die terugreis tengevolge van een oorzaak, onafhankelijk van den wil van den werkman, over land geschiedt of op een ander vaartuig dan dat, waarop de schepeling was aangemonsterd.

Berekening van het loon. Onder jaarloon is te verstaan, voor de werklieden, die gedurende 12 maanden voorafgaande aan het ongeval, in eenzelfde onderneming zijn werkzaam geweest, het werkelijke loon, dat hun, hetzij in geld hetzij in natura, in de onderneming is uitbetaald, tot een maximum van 2000 lires.

Is de werkman langer dan 6 maanden doch korter dan 12 maanden in de onderneming werkzaam geweest, dan bedraagt zijn jaarloon het driehonderdvoud van zijn dagloon, tot een maximum van 2000 lires; geniet hij in de onderneming een vast jaarlijksch loon, dan geldt dit — tot een bedrag van 2000 lires — als grondslag.

Het dagloon van den werkman wordt gevonden door zijne verdiensten over de twaalf maanden, voorafgaande aan het ongeval, te deelen door het aantal dagen, dat hij in dat tijdvak heeft gewerkt.

Is de werkman korter dan 6 maanden in eene onderneming werkzaam geweest, dan worden zijn jaar- en dagloon vastgesteld overeenkomstig de regelen te bepalen bij verordening.

Aangifte van het ongeval. De schipper of ondernemer van het vaartuig is verplicht binnen drie dagen daarvan kennis te geven aan de plaatselijke politie, indien het ongeval den dood of eene ongeschiktheid tot werken van meer dan vijf dagen ten gevolge heeft.

Valt het ongeval voor gedurende de reis dan vangt de termijn van drie dagen aan met den dag, waarop het vaartuig eene Italiaansche haven binnenloopt of een buitenlandsche haven, waar een Italiaansch consulaat is gevestigd. In dit geval zal de aangifte geschieden bij den consularen ambtenaar.

De schipper of ondernemer van het vaartuig moet proces-verbaal op maken van alle omstandigheden waaronder het ongeval aan boord van het vaartuig heeft plaats gehad, door het te vermelden in zijn scheepsjournaal.

Het proces-verbaal wordt door twee getuigen geteekend. Is er een dokter aan boord, dan wordt ook diens mede-ondertekening vereischt.

Het proces-verbaal wordt bij de aangifte gevoegd.
